

2007

Összejönni – Ez kezdet

Együtt maradni – Haladás

Együtt dolgozni – Siker

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület kalendárium
Koppánmonostor 2006. november 13.**

Készült a HUNGAROLEN Rt., Komárom Város Képviselő Testülete, Sport, Idegenforgalmi és Kulturális Bizottsága, Komáromi Közgyűteményi Közalapítvány, Koppánmonostori Részönkormányzat, MEMFO Kft., Nemzeti Civil Alapprogram, PRINT-Kom Kft., Print Office Bt., Pro Renovanda Culturae Alapítvány Karácsony Sándor Szakkollégiuma és a Raiffeisen Bank Rt. támogatásával.

Köszönet érte!

Írásukkal, gyűjtőmunkájukkal a kiadvány megjelenését segítették:

Barassó Péterné
Czidlina Balázs
Csesznegi Zoltán
Földi Péter
Gábor Klára
Hajnal Dóra
Hegedűsné
Baumann Dóra
Herczeg Bálint
Hojka Jánosné
Ihász Beatrix
Juhász Gáborné
Juhász Ildikó

Keszi Csaba
Kesziné Dudás Mariann
Lendik Erika
Markóné Tóth Ágnes
Máté László
Mikolasek Zsófia
Monostori Éva
Monostori János
Müller-Tóth Judit
Magyné Czita Tünde
Oplaznik Gabriella
Ölveczky Gábor
Ötvös Zoltán

Ötvösné Horváth Gyöngyi
Pados József
Rácz Lászlóné
Ravasz Gábor
Somogyiné Szili Nóra
Számadó Emese
Tokodi Andrásné
Török Csaba
Varga Máté
Vizeli Csaba
Vojvoda Eszter
Vojvoda Miklós

Köszönjük munkájukat!

ISSN: 1519 – 2195

A szerkesztés lezárult: 2006. november 13.

Lektorálta: Élettér Egyesület

Borító: Ölveczky Gábor

Felelős szerkesztő: Monostori Éva

Felelős kiadó: ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület,
Markóné Tóth Ágnes

Készült: PRINT-Kom Kft., Komárom

Összejönni, együtt maradni, együtt dolgozni...

... olvastam valahol, Kapolcson, a Völgy-Köz-Pont irodájában.

Kis település, kis térség, nagy álmok, nagy fesztivál.

Kezdet, haladás és siker. Ez jellemzi a Művészetek Völgyét!

S, hogy kerül mindez ide? Jó kérdés...

Mi is így kezdtük... Éppen tíz évvel ezelőtt! Összejöttünk, együtt maradtunk, s már együtt is dolgozunk!

Elértük-e a sikert? Nem tudom.

Mit nevezünk egyáltalán sikernek? Mikor érünk oda? S, hogy „ott vagyunk már”? Ki tudja?

Összejönni – Ez kezdet

Kivel? Kikkel? Miért? Miért jobb együtt, mind egyedül? Vannak még hozzám hasonló emberek, akik ugyan úgy gondolkodnak, mint én? Vannak még olyanok, akik szakítanak időt a közös munkára?

Együtt maradni – Haladás

S meddig? Meddig tart az energia? Vagy csak fellángolás az egész? Tudunk egymásra számítani? Egymásra építeni? Fontosak vagyunk egyáltalán egymásnak? A közösségnek?

Együtt dolgozni – Siker

Miért is csináljuk azt, amit csinálunk? Értékeli mindezt valaki? Új arcok is előkerülnek? Honnan? Miért?

Hogy jó amit csinálunk, hogy hiszünk benne? Kinek fontos ez? Érdekel ez valakit is?

Nehéz mindezt szavakba és mondatokba rendezni.

Szép évet kezdünk. Szép és ünnepekkel teli évet.

Egyesületünk 10 éve alakult, tevékenységünket éppen 15 éve kezdtük. Ebben az évben ünnepel a Monostori Kulturális Egylet és a 15 éves Koppánymonostori Sport Egyesület is. A Magyarock Dalszínház öt éve kezdte meg a közös munkát. A Garabonciás Néptáncegyüttes pedig az elmúlt évben ünnepelte 20 éves fennállását.

... Összejönni, együtt maradni, együtt dolgozni...

S mindeközben értéket, maradandót teremteni.

Kik ezek az emberek? Mi ösztönözte őket arra, hogy szabad idejük nagy részét is munkával töltsék? Miért csinálják azt, amit csinálnak?

Tudja valaki a választ?

Megpróbáltunk egy kis ízelítőt adni mindebből!

I-ha tetszik, már megérté.

Talán ez már siker...

Kedves Olvasónk, leendő Támogatónk!

Köszönettel és tisztelettel fogadjuk mindazok támogatását, akik 2007. évben adójuk 1 %-ával egyesületünk munkáját segítik, s ezzel hozzájárulnak a 2008-ban kiadásra kerülő Koppánmonostori Kalendárium 2008 című kiadványunk megjelenéséhez.

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő Egyesület
adószáma:
18607190 – 1 – 11**

Egyesületünket 2001. december 26.-án közhasznú szervezetként jegyezte be a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság.

A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény lehetőséget biztosít az adózó magánszemélyeknek, egyéni vállalkozóknak, valamint a gazdasági társaságoknak. E törvény alapján közhasznú egyesületünknek nyújtott anyagi támogatásuk az adóalapból levonható.

Tisztelettel fogadjuk lehetőségeihez mérten felajánlott támogatását is.

**Az ÉLETTÉR Közösség- és Településfejlesztő
Egyesület bankszámlaszáma:
12029004 – 00142332 - 00100000**

Egyesületünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik az elmúlt évben adójuk 1 %-át szervezetünknek utalták. Az 1 %-ból befolyt teljes összeget (135.378 Ft) a Koppánmonostori Kalendárium 2007. című kiadvány nyomdai, valamint az egyesület fenntartási költségeire fordítottuk.

Tisztelettel: ÉLETTÉR Egyesület

KALENDÁRIUM

Bevezető gondolatok az idei bográcsoláshoz...

dr. Erdei Ferenc: Néprajzi ínyesmesterségek c. könyve alapján

A paprikával főzött nemzeti húsételek népes családjának három ága van:

- a paprikás,
- a pörkölt,
- és ami se nem paprikás, se nem pörkölt.

Ezek között elvi eltérés van, főzési technológiájuk lényegesen különbözik egymástól, s aki ezt összekeveri, az nem tud kellően eligazodni e szakterületen, lett légyen az iparos szakács, háziasszony, vagy alkalmi főzőember, illetőleg fogyasztó. Lássuk őket sorjában.

A paprikás lényege az, hogy a tűzön olvasztott zsírban hagymát fonnyasztanak, ebbe teszik – tűzről levéve – a paprikát, s azután teszik rá a húst, azt összekeverik, és kevés víz hozzáadásával főzik, ameddig szükséges. Így készül a „paprikás”, akár csirke-, borjú-, marha-, juh-, bány-, vagy disznópaprikásról van szó. Ez az a jeles magyar étel, aminek vékony zsír úszik a levén, de maga a lé sűrű, ízes és tarhonyával, galuskával vagy burgonyával fogyasztva tökéletes asztali örömet okoz. (Tejfőlt csak a paprikás csirkére szokás tenni, de ez nem változtat a lényegen).

A pörkölt egészen más valami. (Így főzték régen a pásztorok a napon megszáritott „húskonzervüket”). Ennek a lényege, hogy a feldarabolt húst – akár marha, akár juh, sertés, vagy baromfi – egyszerűen, zsír és víz nélkül teszik a bográcsba (és a szükséges kavarás, forgatás mellett), a tűzön pörkölik, fonnyasztják a maga levében. A szabály az, hogy ilyenkor sem zsírt, sem vizet, sem sót, sem bármiféle fűszert nem tesznek hozzá, mert ez esetben az a lényeg, hogy a hús a maga levében-ízében forogjon, s adja ki azt, ami benne van, s legyen igazán marha-, birka, stb. ízű. A gyakorlatban rendszerint kell tenni annyi engedményt, hogy egy-egy kis vizet adnak hozzá, nehogy odasüljön, különösen, ha kevés húsból készül a pörkölt. (Mert bár pörköltnek nevezzük ezt az ételt, nem engedhető meg, hogy akár egyetlen darab húsnak csak a széle is „odapörköljön”).

Külön készítik el kevés zsíron a fonnyasztott hagymát, azt megpaprikázzák, majd a hús pörköldése közben teszik hozzá a húshoz. Van, aki korábban, van, aki később, a lényeg az, hogy legyen ideje a húsnak a „saját levében forogni”, hogy saját ízét töményen kiadja. Ezután nagyon kevés vizet lehet önteni hozzá, csak annyit, hogy a felszíni húsdarabok között éppen megcsillanjon a lé. Eddig a mértékig fővés közben is szükség szerint pótolható a lé.

Az így készült pörköltnek rövid, sűrű, mártásszerű leve van, ami olyan kevés és olyan töményen képviseli az illető állatot, hogy pusztán kenyéren kívül nem is való hozzá semmi melléklet, legföljebb valami savanyúság. Tudni kell azonban, hogy a pörköltfőzés a „legnehezebb sport”, a legtöbb érzék és önfegyelem kell hozzá, és ennél a legkönnyebb hibát vétetni.

Ami se nem paprikás, se nem pörkölt, annak nincs is közös neve, de van közös lényege, s ez valami egészen más, mint a paprikás és a pörkölt. Az ilyen főzési tech-

nológia szabályai a következők. A feldarabolt húst zsír nélkül a kellő mennyiségű apróra vágott hagymával és vízzel együtt hidegen beletesszük a bográcsba, és a tűz fölé akasztva erős tűzön főzik. A sót és a paprikát forrás közben teszik hozzá, a paprikát azonban úgy, hogy főzés közben csak a szükségesnek egy részét, a többit a főzés befejezése előtt, hogy minél élénkebb piros maradjon. Az így főzött sem nem paprikás, se nem pörkölt lehet hosszú-, és rövid levű. Hosszú levű a halászlé, és a gulyás, a rövid levű a juhászos birka, és a toros disznó. Az elnevezésekből látható, hogy olyan főzési mód ez, ami maximálisan leegyszerűsített eljárás: mindent egyszerre beletesszük a bográcsba, s aztán „fő magától”, csupán rá kell nézni olykor, a tüzet táplálni és sót, paprikát beletenni (a só előre is beletehető). Így főz a juhász, a gulyás, a halász és a disznóöléskor dolgozó böllér, mert nem ér rá hosszasan pepescelni a főzéssel. Az így főtt paprikás húsétel különlegesen ízes, könnyű, gyomorbaratosok is inkább ehetik, mint a paprikást, vagy a pörköltet. Itt a lé a lényeg, akár hosszú, akár rövid. Nincsen zsír- és pörkölt-hagyma íze, benne tisztán és üdén egyszerűen harmóniában a hús vagy a hal, továbbá a friss hagyma és paprika íze. Az ilyen lének nem úszik vastag zsírréteg a tetején, nincs vízesebb „alja”, és nincs elülepedett „ruskója”; olyan, mint a kibuggyant, meg nem alvadt vér mindenütt piros, az aljától a tetejéig, és egysége „kolloid” állapotú lé ez, aminek íze, illata mindenképp fölé áll.

Földi Péter

JANUÁR

1	1 H	Újév
	2 K	Ábel
	3 Sz	Genováva
	4 Cs	Titusz
	5 P	Simon
	6 Sz	Boldizsár
	7 V	Attila
2	8 H	Gyöngyvér
	9 K	Marcell
	10 Sz	Melánia
	11 Cs	Ágota
	12 P	Ernő
	13 Sz	Veronika
	14 V	Bódog
3	15 H	Lóránt
	16 K	Gusztáv
	17 Sz	Antal
	18 Cs	Piroska
	19 P	Sára
	20 Sz	Fábián
	21 V	Ágnes
4	22 H	Vince
	23 K	Zelma
	24 Sz	Timót
	25 Cs	Pál
	26 P	Vanda
	27 Sz	Angelika
	28 V	Károly
5	29 H	Adél
	30 K	Martina
	31 Sz	Marcella

JANUÁR*

Itt az ideje, hogy igazán körülnézzünk a pincesoron, hiszen Márton-nap óta már van mit kóstolni, bírálni. Ilyenkor jó egy kiadós pincepörkölt, amit aztán a szomszédok borával is meg lehet locsolni...

Pince pörkölt

Hozzávalók:

- 10 dkg sertészsír
- 2 db sertés csülök
- 3 db füstölt sertés láb
- 1 kg marha lábszár
- 1-1,5 kg birka vesés
- 2,5 kg vörös hagyma
- 1 üveg lecsó (legalább 30% paprika)
- Só, piros paprika
- 1 db zöld erős paprika egybe
- 2 dl vörösbor
- 1 dl ecet + fél liter forró víz

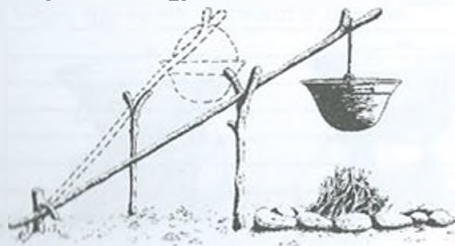
A csülköt kicsontozzuk durván 4x4 centis kockákra vágjuk, a csontot kettéütjük.

A marhahúst lehártyázzuk (ha színhúst vettünk úgy is jó), szintén felkockázzuk.

A birkahúsról fejsük le a faggyút enyhén ecetes forró vízzel forrázzuk le, pár perc után vegyük ki, töröljük meg, majd kockázzuk fel. A vesét vágjuk ketté, szedjük ki az ereket és forró, majd hideg vízben mossuk meg.

A bográcsot kizsirozzuk, beszórjuk a megmosott marhahúst, rászórjuk az apróra vágott hagymát, ráöntjük a lecsót (én a paradicsomlé felét külön öntöm, a paprikát felaprózom) és lassú tűzön hagyom pörkölni, ha kell, kevés vízzel felöntöm. Egy óra után teszem hozzá a birkahúst, a körmöket és újabb fél óra múlva a sertéscsülök-húst.

Vigyázat! Ne legyen a lé túl hosszú, és folyamatosan ügyeljünk a rázva forgatásra. Mikor a köröm már leválik a csontról, mindhárom hús puha, megszórjuk piros paprikával és felöntjük a borral. Egyet forraljunk rajta és friss kenyérrel, savanyú alma-paprikával és a gazda új borával fogyasszuk.

FEBRUÁR

10

5	1 Cs	Ignác
	2 P	Karolina
	3 Sz	Balázs
	4 V	Ráhel
6	5 H	Ágota
	6 K	Dorottya
	7 Sz	Tódor
	8 Cs	Aranka
	9 P	Abigél
	10 Sz	Elvira
7	11 V	Bertold
	12 H	Livia
	13 K	Ella
	14 Sz	Bálint
	15 Cs	Kolos
	16 P	Julianna
8	17 Sz	Donát
	18 V	Bernadett
	19 H	Zsuzsanna
	20 K	Aladár
	21 Sz	Eleonóra
	22 Cs	Gerzson
9	23 P	Alfréd
	24 Sz	Mátyás
	25 V	Géza
	26 H	Edina
	27 K	Ákos
	28 Sz	Elemér

FEBRUÁR

A téli vad-teríték, már szépen „felsorakozott” a tanya előtti tisztáson, már mindenki megkapta a maga kompetenciáját, de a napi élményeket egy igazi vadpörkölt mellett jó megbeszélni...

Vörösboros őzpörkölt (bogrács)

Elkészítési idő: kb. 2 óra

Egy adag: 2634 kJ/630 kcal

Hozzávalók: 2,5 dl (+ egy kevés a főzés végére) vörösbor
7,5 dl víz
2-3 szem boróka
só
esetleg ételízesítő por
1 petrezselyemgyökér
1 nagyobb sárgarépa
egy-egy kis darab zeller és karalábé
80 dkg őzcomb
6-8 dkg füstölt szalonna
2-3 evőkanál olaj
1 nagyobb hagyma
csipetnyi őrölt bors
1 csapott evőkanál pirospaprika
1-1 paprika és paradicsom

A bort a vízzel, a borókéval meg a sóval összekeverjük. A megtisztított, folszeletelt zöldséget hozzáadjuk, fölforraljuk, majd a húst is beletesszük. Amint újra forr, félre tesszük és hagyjuk kihűlni. Utána leszűrjük, de a levét megőrizzük. A húst 2x2 centis kockákra vágjuk, a pácoláshoz használt zöldséget fűszerestül ledaráljuk, vagy turmixoljuk. A szalonnát apró kockákra vágjuk, és bográcsba téve, nagy láng fölött az olajban üvegesre sütjük, majd a megtisztított, finomra aprított hagymával tovább piritjuk. A zöldségpürével a húst átforrósítjuk, és megsózzuk, őrölt borssal, pirospaprikával fűszerezzük. A paprikát kicsumázzuk, a paradicsom szárát kimetsszük, mindkettőt apróra vágjuk, és a pácléből ráöntünk egy keveset, és páclével öntözgetve puhára pároljuk. Végül egy kevés vörösborral ízesítjük.

MÁRCIUS

9	1 Cs	Albin
	2 P	Lujza
	3 Sz	Kornélia
	4 V	Kázmér
10	5 H	Adorján
	6 K	Leonóra
	7 Sz	Tamás
	8 Cs	Zoltán
	9 P	Franciska
	10 Sz	Ildikó
11	11 V	Szilárd
	12 H	Gergely
	13 K	Krisztián
	14 Sz	Matild
	15 Cs	Nemz.ü.
	16 P	Henrietta
12	17 Sz	Gertrúd
	18 V	Sándor
	19 H	József
	20 K	Klaudia
	21 Sz	Benedek
	22 Cs	Beáta
13	23 P	Emőke
	24 Sz	Gábor
	25 V	Irén
	26 H	Emmánuel
	27 K	Hajnalka
	28 Sz	Gedeon
13	29 Cs	Auguszt
	30 P	Zalán
	31 Sz	Árpád

MÁRCIUS

Érdeemes leellenőrizni, hogy a gondos háziasszony télidőben készített tésztafajtái és az őszi burgonya, hogyan harmonizál az disznó-öléskor félretett szalonnával és kolbással...

Pásztortarhonya

Elkészítési idő: 90 perc

Egy adag: 522kcal, 2180 kJ

Hozzávalók 8 személyre:

- 25 dkg tarhonya
- 10 dkg füstölt szalonna
- 30 dkg füstölt kolbász
- 1 nagy fej vöröshagyma
- 1 db paprika
- 1 db paradicsom
- 1 kg burgonya
- 2 evőkanál pirospaprika
- só
- 1 evőkanál olaj

A bográcsot olajjal bekenjük és az apróra vágott szalonnát kisütjük. Hozzáadjuk a folapritott vöröshagymát és üvegesre piritjük. Beleszórjuk a tarhonyát, kevergetve arany színűre sütjük, pirospaprikával megszórjuk és két liter vízzel fölöntjük. Beletesszük a kockára vágott burgonyát, paprikát, paradicsomot, a fólkarikázott kolbászt, megsózzuk és lassú tűzön addig főzzük, míg a burgonya megpuhul.

ÁPRILIS

	1 V	Hugó
14	2 H	Áron
	3 K	Buda
	4 Sz	Izidor
	5 Cs	Vince
	6 P	Vilmos
	7 Sz	Herman
	8 V	Húsvét
15	9 H	Húsvét
	10 K	Zsolt
	11 Sz	Leó
	12 Cs	Gyula
	13 P	Isla
	14 Sz	Tibor
	15 V	Anasztázia
16	16 H	Csongor
	17 K	Rudolf
	18 Sz	Andrea
	19 Cs	Emma
	20 P	Tivadar
	21 Sz	Konrád
	22 V	Csilla
17	23 H	Béla
	24 K	György
	25 Sz	Márk
	26 Cs	Ervin
	27 P	Zita
	28 Sz	Valéria
	29 V	Péter
	30 H	Katlin

ÁPRILIS

Sokan nem értenek egyet a tavaszi báránysülttel, de egy igazi, zamatos birkapaprikás a tavaszi munkák közben a csöndes, nyílt tűzön rotyogtatva, már az illatával is serkentően hat...

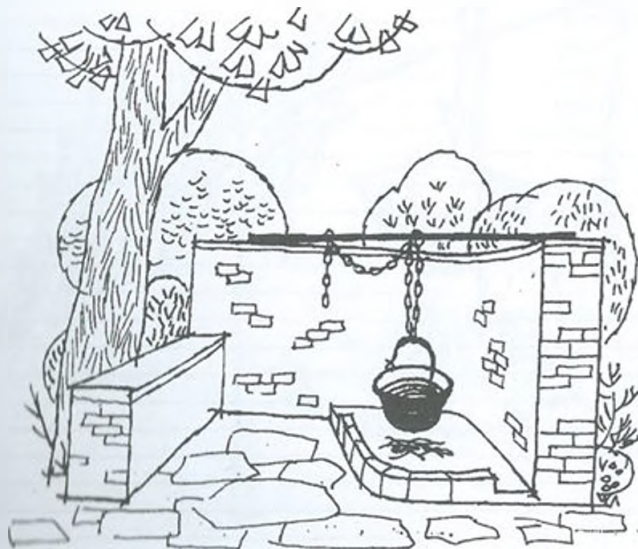
Birka paprikás

Hozzávalók:

1-2 kg birkahús vegyesen
½ kg vöröshagyma
2 evőkanál zsír
Só, 2 evőkanál paprika
2 db zöldpaprika
1 db paradicsom

Az apróra vágott hagymát a zsíron az apróra vágott zöldpaprikával, paradicsommal – ha kell kevés vízzel – szinte elfőzzük, majd zsírára piritjuk. Beletesszük a felkockázott, megtisztított, leforrázott birkahúst, a csontokat is! A tűzről pár perc után levesszük, rászórunk egy csapott evőkanál piros paprikát, és jól átforgatjuk. Lassú tűzön, kevés lével puhára főzzük. Amikor a hús puha, hozzáadjuk a maradék evőkanál piros paprikát, és ha van máj, akkor azt is. Kb. 10-15 perc csöndes forrás után kész.

VIGYÁZAT! Ne tegyünk hozzá bort, mert savanykás lesz és elvesznek a friss ízek!

MÁJUS

16

18	1 K	Munka ü.
	2 Sz	Zsigmond
	3 Cs	Timea
	4 P	Mónika
	5 Sz	Györgyi
	6 V	Ivett
19	7 H	Gizella
	8 K	Mihály
	9 Sz	Gergely
	10 Cs	Ármin
	11 P	Ferenc
	12 Sz	Pongrác
20	13 V	Szervác
	14 H	Bonifác
	15 K	Zsófia
	16 Sz	Mózes
	17 Cs	Paszka
	18 P	Erik
21	19 Sz	Ivó, Milán
	20 V	Bernát
	21 H	Konstantin
	22 K	Júlia
	23 Sz	Dezso
	24 Cs	Eszter
22	25 P	Orbán
	26 Sz	Fülöp
	27 V	Pünkösd
	28 H	Pünkösd
	29 K	Magdolna
	30 Sz	Janka
22	31 Cs	A n i

MÁJUS

Már elmúltak a horgászati tilalmak, és ezt az igazán magyarosnak tartott ételt halfiléből elkészítve még a szívbetegnek is bátran ajánlom...

Busa székelý módra

Hozzávalók:

1 kg busa filé
1 kg savanyú káposzta (kicsit kimosva)
½ kg vörös hagyma
15 dkg füstölt szalonna
25 dkg lángolt kolbász
só
babérlevél
pirospaprika

Az apróra vágott vörös hagymát a szalonna zsírján megfonnyasztjuk, beledobjuk a kockára – karikára – vágott kolbászt és hagyjuk, hogy kiengedje a színét. A kinyomkodott káposztát rádobjuk és pároljuk saját levében. Ha már puha hozzá adjuk a felkockázott busa filét, a pirospaprikát, és 15-20 perc alatt készre főzzük.

JÚNIUS

22	1 P	Tünde
	2 Sz	Kármén
	3 V	Klorild
23	4 H	Bulcsú
	5 K	Fatime
	6 Sz	Norbert
	7 Cs	Róbert
	8 P	Medárd
	9 Sz	Félix
	10 V	Margit
24	11 H	Barnabás
	12 K	Villó
	13 Sz	Antal
	14 Cs	Vázul
	15 P	Jolán
	16 Sz	Jusztin
	17 V	Laura
25	18 H	Arnold
	19 K	Gyárfás
	20 Sz	Rafael
	21 Cs	Alajos
	22 P	Paula
	23 Sz	Zoltán
	24 V	Iván
26	25 H	Vilmos
	26 K	János
	27 Sz	László
	28 Cs	Levente
	29 P	Péter
	30 Sz	Pál

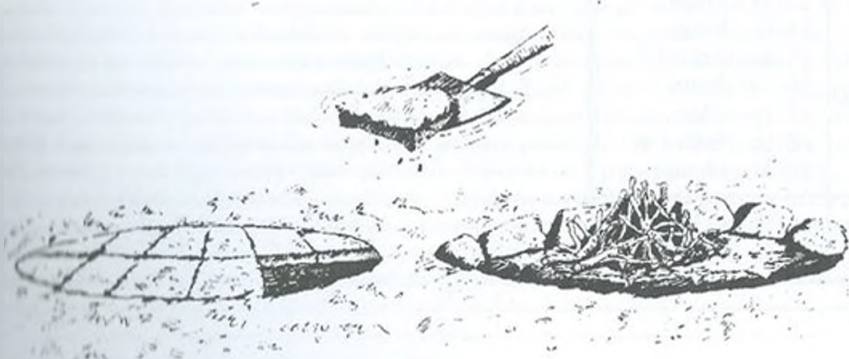
JÚNIUS

Tarhonyás lecsó kolbásszal, borácsban

Hozzávalók: 40 dkg kolbász
30 dkg házi tarhonya
15 dkg füstölt szalonna
20 dkg vöröshagyma
40 dkg zöldpaprika
15 dkg paradicsom
1 evőkanál pirospaprika
2 cikk fokhagyma
ízlés szerint erős paprika

A kockára vágott füstölt szalonna kétharmadának kisütött zsírján megpirítjuk a szelelt vöröshagymát, a zöldpaprikát. Sózzuk, néhány percig pároljuk, hozzáadjuk a karikára vágott kolbászt, végül a cikkekre vágott paradicsomot. Pirospaprikával, vágott fokhagymával ízesítjük, és a tűzről levesszük. Bográcsban a többi kockára vágott füstölt szalonna zsírján világosbarnára pirítjuk a tarhonyát. Hozzáadjuk az elkészített kolbászos lecsót, és annyi vizet ötünk rá, hogy egy ujjnyira ellepje. Szükség szerint sózzuk. Néhányszor megkeverjük, 10-15 perc múlva levesszük a tűzről, szorosan lefedjük és így hagyjuk megpárolódni.

19

Ha szerencsénk van, már beérett a saját paprika és paradicsom és még mindig van a kamrában a jól sikerült házi-tarhonyából. Friss és laktató...

JÚLIUS

20

	1 V	Tihamér
27	2 H	Ottó
	3 K	Kornél
	4 Sz	Ulrik
	5 Cs	Emese
	6 P	Csaba
	7 Sz	Apollónia
	8 V	Ellák
28	9 H	Lukrécia
	10 K	Amália
	11 Sz	Nóra
	12 Cs	Izabella
	13 P	Jenő
	14 Sz	Örs
	15 V	Henrik
29	16 H	Valter
	17 K	Endre
	18 Sz	Frigyes
	19 Cs	Emília
	20 P	Illés
	21 Sz	Dániel
	22 V	Magdolna
30	23 H	Lenke
	24 K	Kinga
	25 Sz	Kristóf
	26 Cs	Anna
	27 P	Olga
	28 Sz	Szabolcs
	29 V	Márta
31	30 H	Judit
	31 K	Oszkár

JÚLIUS

A frissen szedett zöldbab, rafináltan laktató elkészítése, enyhe tejfölös beütéssel még „ligh-tosnak” is nevezhető...

Palóclevés (bogrács)

Elkészítési idő: 2 óra 30 perc

Egy adag: 2736 kJ 654 kcal

Hozzávalók: 1 kg (kicsontozva kb. 50 dkg) birka-, vagy báránylapocka,
 esetleg comb
 1 nagyobb vöröshagyma
 3 evőkanál olaj
 1 csapott evőkanál pirospaprika
 só
 fél makkáskanál őrölt köménymag
 2 gerezd fokhagyma
 1 kiskanál cseresznyepaprika-krém
 1 babérlevél
 4 közepes burgonya
 30 dkg zöldbab
 2 dl tejföl
 1 kiskanál liszt
 fél citrom leve

Kevés helyen kapni konyhakész birkát vagy bárányt, így a csontozással kezdjük a munkát. Utána a lapockát megmossuk, a hárttyáját meg az inas részeit lefejtjük, és a húst körülbelül 1,5 centis kockákra vágjuk. A megtisztított hagymát fölaprítjuk, és bográcsban az olajon kevergetve megfuttatjuk. A húst hozzáadjuk, fehéredésig sütjük, majd a pirospaprikával megszórjuk. Egy kevés vízzel azonnal fölöntjük, megsózzuk és az őrölt köménnyel, a zúzott fokhagymával, a paprikakrémmel meg a babérlevéllel fűszerezzük. Lefődvé, kis láng fölött puhára pároljuk. Ha közben zsírára sül, levét mindig csak egy kevés vízzel pótoljuk. Közben a burgonyát megtisztítjuk, s miből is gulyáslevest készítenénk, kockákra vágjuk és a zöldbabbal együtt a húshoz adjuk. Annál (kb. 7 dl vizet) öntünk rá, amennyi levest szeretnénk, azután puhára főzzük. Amikor kész, utána fűszerezzük, és a tejföllel simára kevert liszttel sűrítjük, 1-2 percig forraljuk, a citrom levével kissé pikánsra ízesítjük.

AUGUSZTUS

31	1 Sz	Boglárka
	2 Cs	Lehel
	3 P	Hermína
	4 Sz	Domonkos
	5 V	Krisztina
32	6 H	Berta
	7 K	Ibolya
	8 Sz	László
	9 Cs	Emőd
	10 P	Lőrinc
	11 Sz	Zsuzsanna
33	12 V	Klára
	13 H	Ipoly
	14 K	Marcell
	15 Sz	Mária
	16 Cs	Ábrahám
	17 P	Jácint
34	18 Sz	Ilona
	19 V	Huba
	20 H	Szt. István ü.
	21 K	Sámuel
	22 Sz	Menyhért
	23 Cs	Bence
35	24 P	Bertalan
	25 Sz	Lajos
	26 V	Izsó
	27 H	Gáspár
	28 K	Ágoston
	29 Sz	Beatrix
	30 Cs	Rózsa
	31 P	Erika

AUGUSZTUS

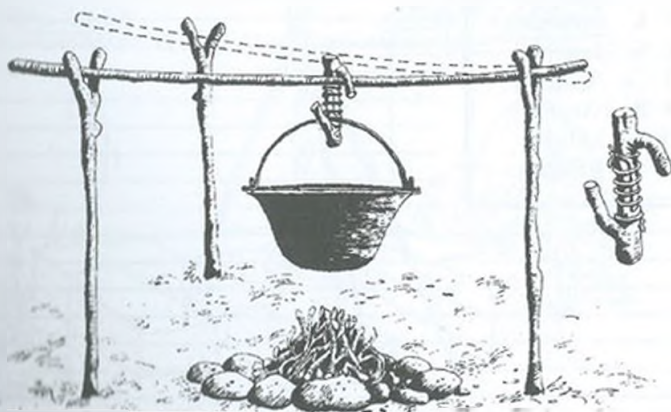
Az órákig tartó előfőzés és paszírozás helyett, egy sűrűségében homogén, ízeiben dús és mégis könnyen elkészíthető halászlé receptjét ajánlom kipróbálásra...

Pontyhalászlé filéből

Hozzávalók: 2 kg pontyfilé
½ kg reszelt vöröshagyma
3 evőkanál pirospaprika: 2 édesnemes + 1 csemege
2 db zöldpaprika
1 db paradicsom
só
ha lehet haltej és ikra

A pontyfiléknél szétválasztom a felső vastag húst és a bordákról lefejtett vékonyat. A vastag húst sűrűn beirdalom, sózom. A vékonyakat félreteszem szeletnek. A bográcsba beletakom a halfiléket és ráteszem a hagymakrémet és az apróra vágott paprikát, paradicsomot annyi vízzel, hogy két ujjnyira ellepje. Erős tűzön ½ óráig forralom, majd egy szűrőkanállal és villával megtöröm a húst. Most teszem hozzá az 1+1 evőkanál paprikát, a belsőséget, majd rövid forrás után a halszeleteket. Még ha kell, kevés vízzel hígítható, és 10 perc forrás után beleszórjuk a maradék paprikát. Öt perc múlva tálalható.

TIPUSOK ha magunk filézünk érdemes a fejet, gerincet, uszonyokat, a farkát két fej durvára vágott hagymával kb. 2 liter vízzel erős tűzön felfőzni és az így kapott alaplével a főzés után - folytatjuk a főzést.

SZEPTEMBER

35	1 Sz	Egyed
	2 V	Rebeka
36	3 H	Hilda
	4 K	Rozália
	5 Sz	Viktor
	6 Cs	Zakariás
	7 P	Regina
	8 Sz	Mária
	9 V	Ádám
37	10 H	Nikolett
	11 K	Teodóra
	12 Sz	Mária
	13 Cs	Kornél
	14 P	Szeréna
	15 Sz	Enikő
	16 V	Edit
38	17 H	Zsófia
	18 K	Diána
	19 Sz	Vilhelmina
	20 Cs	Friderika
	21 P	Máté
	22 Sz	Móric
	23 V	Tekla
39	24 H	Gellért
	25 K	Eufrozina
	26 Sz	Jusztina
	27 Cs	Adalbert
	28 P	Vencel
	29 Sz	Mihály
	30 V	Jeromos

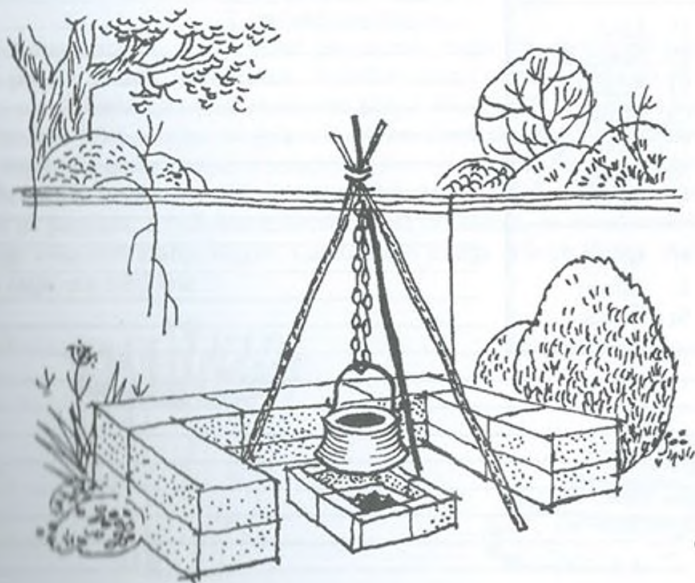
SZEPTEMBER

Még afrikai harcsából is elkészítve túrós csuszával, vagy juhtúrós sztrapacskával és enyhén tejfölözve fejedelmi étel...

Harcsapörkölt

Hozzávalók: 2 kg harcsafilé (afrikai is jó!)
1 kg vöröshagyma
1 üveg lecsó
15 dkg szalonna
só
2 evőkanál piros paprika

Az apróra vágott zsírszalonnát kiolvasztjuk és közepesre pirítjuk. Rádobjuk a hagymát, a lecsópaprikát apróra vágva, és a fele paradicsomot. Jól összeforraljuk, enyhén sózzuk, majd szinte zsírára pirítjuk. Levesszük a tűzről, beleszórjuk a felkockázott harcsafilét, és a pirospaprikát, jól átkeverjük – rázzuk. A tüzet kicsit széthúzzuk és visszatesszük a bográcsot, ha kell 1-2 dl vizet teszünk hozzá. Lassan forrjon, maximum 30 percit, és kész. Az igazi harcsapaprikás sűrű, szaftos.

OKTÓBER

40	1 H	Malvin
	2 K	Petra
	3 Sz	Helga
	4 Cs	Ferenc
	5 P	Aurél
	6 Sz	Brúnó
	7 V	Amália
41	8 H	Koppány
	9 K	Dénes
	10 Sz	Gedeon
	11 Cs	Brigitta
	12 P	Miksa
	13 Sz	Kálmán
	14 V	Helén
42	15 H	Teréz
	16 K	Gál
	17 Sz	Hedvig
	18 Cs	Lukács
	19 P	Nándor
	20 Sz	Vendel
	21 V	Orsolya
43	22 H	Előd
	23 K	Nemz. ü.
	24 Sz	Salamon
	25 Cs	Blanka
	26 P	Dömötör
	27 Sz	Szabina
	28 V	Simon
44	29 H	Nárcisz
	30 K	Alfonz
	31 Sz	Farkas

OKTÓBER

A szüret nyüzsgésében bizonyára serkentően hat a csapatra, ha lassú tűzön, igazi, csábító illatokkal készítjük ezt az igazán bográcsba való ételt...

Csülkös pacalpörkölt

Elkészítési idő: kb. 180 perc

Egy adag: 794 kcal, 3320kJ

Hozzávalók 8 személyre:

- 2 kg pacal
- 1 nagyobb, húsos csülök
- 2 evőkanál ételízesítő por
- 1 dl ecet
- 3-4 gerezd fokhagyma
- 4 evőkanál olaj
- 1 nagy fej vöröshagyma
- 2-2 db paprika és paradicsom
- 3 evőkanál pirospaprika
- só
- őrölt bors
- 1 cseresznyepaprika

A pacalt megtisztítjuk, ecetes vízzel leforrázzuk, majd sós, ételízesítő porral ízesített vízben puhára főzzük, felcsíkozzuk. A csülköt annyi vízben, amennyi ellepi, puhára főzzük, sóval, fokhagymával, ételízesítő porral fűszerezzük. A csülköt kiemeljük, kiöntöljük, a húst csíkokra vágjuk, s főzolevét félretesszük. A bográcsban a fölforralt olajon üvegesre pirítjuk a fölaprított vöröshagymát. Pirospaprikával meghintjük, elkeverjük, kevés csülöklével fölengedjük. Hozzáadjuk a cikkekre vágott paradicsomot és paprikát, a csíkokra szeletelt pacalt és csülköt, és annyi csülöklével töltjük fel, hogy elegendő szaftja legyen. Lassú tűzön jó egy órányt főzzük. Akkor jó, ha a szaftja ragados-sűrű lesz.

NOVEMBER

44	1 Cs	Mindenszentek
	2 P	Achilles
	3 Sz	Győző
	4 V	Károly
45	5 H	Imre
	6 K	Lénárd
	7 Sz	Rezső
	8 Cs	Zsombor
	9 P	Tivadar
	10 Sz	Réka
46	11 V	Márton
	12 H	Jónás
	13 K	Szilvia
	14 Sz	Aliz
	15 Cs	Albert
	16 P	Ödön
47	17 Sz	Hortenzia
	18 V	Jenő
	19 H	Erzsébet
	20 K	Jolán
	21 Sz	Olivér
	22 Cs	Cecília
48	23 P	Kelemen
	24 Sz	Emma
	25 V	Katalin
	26 H	Virág
	27 K	Virgil
	28 Sz	Stefánia
	29 Cs	Taksony
	30 P	András

NOVEMBER

A hagyomány szerint, igazán öreg krumpliból a finom, de a nagyobb darab újkrumpli is kiadja az erejét. Ha az illatokra beszaladtak a szomszédok is, kicsit bő lét hagyva és kocka tésztával egyszer forralva, majd letakarva 15 perc múlva a krumplis tészta hódításának is tanúi lehetünk...

Paprikás krumpli

Klasszikus paprikás módjára készül, de minden alkatrészének jelentősége van. A burgonya okvetlenül fehér húsú legyen, továbbá se nagyon lisztes, se nagyon „szalonnás” ne legyen. Tehát se ne főjön szét, se ne maradjon rágós. E célra a „Gül baba” fajta felel meg a legjobban. A zsíráját okvetlenül szalonnakockákból kell olvasztani, ami lehet beletenni kolbászt, vagy virslit. Az előbbit karikákra vágjuk a szalonnakockákkal együtt tegyük a bográcsba, hogy süljön egy kissé és azzal együtt adjon ízes alapot; az utóbbit a főzés félidejében kell beletenni, hogy fel is vegye a paprikás ízt és túl se főjön.

Különösen jó, ha újborgonyából fő, akár teszünk bele betétet, akár nem. Rövid hosszú szeletekre vágva, közepesen hosszú lével olyan jeles magyar étel, ami után mind a tűz ujját megnyalja az ember. Még teljesebb a szem és az íny gyönyörűsége, ha piros csöves paprika is fő benne. Ehető bármilyen salátával, vagy savanyúsággal, és mindenféle ital kiválóan ízlik utána.

DECEMBER

48	1 Sz	Elza
	2 V	Melinda
4	3 H	Ferenc
	4 K	Borbála
	5 Sz	Vilma
	6 Cs	Miklós
	7 P	Ambrus
	8 Sz	Mária
	9 V	Natália
5	10 H	Judit
	11 K	Árpád
	12 Sz	Gabriella
	13 Cs	Luca
	14 P	Szilárda
	15 Sz	Valér
	16 V	Etelka
5	17 H	Lázár
	18 K	Augusztin
	19 Sz	Viola
	20 Cs	Teofil
	21 P	Tamás
	22 Sz	Zénó
	23 V	Viktória
5	24 H	Ádám
	25 K	Karácsony
	26 Sz	Karácsony
	27 Cs	János
	28 P	Kamilla
	29 Sz	Tamás
	30 V	Dávid
	31 H	Szilveszter

DECEMBER

Az ételt Csallóközből örökölte családunk az áttelepítés során. Ott négy-öt család is összefogott, hogy a férfinép egy jó böllér irányításával dolgozza fel a leölt disznókat. Főzni igazán nem értek rá, ezért az abáléból és a megfonnyasztott hagymából, bekevert kolbászhúsból rakták meg a bográcsot, hogy igazán jól egyenek.

Nagysallói bölléres

Hozzávalók:

- 3 db sertés szív
- 4 db sertés nyelv
- 6 db sertés vese
- 1 kg bekevert kolbászhús (sütni valót kihúzni a bélből)
- 4 db sertés velő
- 2 kg apróra vágott, szalonnazsíron megabált hagyma
- só
- pirospaprika

A bográcsba beletesszük az előkészített hagymát, kicsit megpirítjuk. A húsokat 3x3-ra kockákra vágva (kuktába kb. 35-40 percig előfőzve) rátesszük, és kevés vízzel puhára főzzük. Ha a szív puha, mehet rá a kolbászhús. Itt már vigyázzunk, mert könnyen odakap. Húsz perc múlva mehet rá a felkockázott velő, amely egyet forr, és ha kell, egy evőkanál pirospaprikával, készen is van.

Itt kell kenyérrel, borral az igazi.

• A kalendárium ajánlatait Földi Péter válogatta.

Illustrációk: Dobozy László: Sütés főzés hegyen-völgyön vízparton,

Földi Péter: Néprajzi ínyesmesterség

Rácz Lászlóné

Elfáradtam

Hogy hány éve is már Istenem,
hogy adtad életem,
fogtad, vezetted kezem,
és én ezt észre se vettem.
Megéltem az ifjúság minden szépségét, gondját.
Én voltam a legszebb, okosabb,
nekem sem kellett a jó tanács.
Aztán, ha elestem, az nagyon fájt.
Természetesen te voltál a hibás,
mert eleresztetted a kezem.
Most már tudom, kellett nekem,
hogy néha vérezzen a sebem,
hogy fájjon a szívem,
a lelkemet hidegség járja át,
de a kétségbeesés ne nyerjen csatát.
Aztán a bölcsesség a korral rám talált.
Már tudom az ifjúság ilyen:-
szép, fáradhatatlan, gondtalan,
utánunk csak nézni lehet,
Velük futni nem lehet.

Levéltár

Rácz Lászlóné**Ha már eltemettek**

Most még nagyon fáj,
Ha állsz a símánál, döbbsz rá,
- magadra maradtál.
Üres az asztalnál a székem,
hideg az ágyban a helyem.
Megáll a kezében a csésze,
hisz senki se nyúl érte.
Tágra meredt szemed könny lepi el,
hisz már eltemettek.

A kutya keresztbe a épcsőn,
se kint, se bent.
Neki is hiányzik kezem,
hiányzik fűtyöm, melyre menni kell
nyulat ugratni barázdából,
fácánt kergetni föl a fára.

Ő is tudja, már eltemettek.
Eltemettek, de köztelek vagyok-
még hiányzom nektek.
Ha már nem terítesz nekem,
Ha már nem vár a kutya sem,
ha eltetted kedvenceimet,
de még őrzöd emlékeimet,
akkor tényleg eltemettek.

De csak az hal meg, akit elfelejtenek.

Kincsek a levéltárból

1906. november 14.

302.

A közösségi törzskönyvező bizottságnak megkeresvénye Pusztá- Monostor község nevének megállapítása iránt.

A közgyűlés kijelenti, hogy miután a köztudatban „Pusztá - Monostor” község elnevezése ment át, és a telekkönyvben is ez az elnevezés lett megtartva, ezt az elnevezést tartja helyesnek és a megkeresvényhez csatolt kimutatást ily értelemben tölti ki.

1907. február 13.

37

1906/1907.

Komárom vármegye közönségének a 11722/1906 számú határozata a bizottsági közgyűlésnek határozatára vonatkozólag, melyben a városi népkönyvtárnak a vármegyei könyvtár anyagához leendő csatolását kinyomtatta.

A vármegye közönségének hivatkozott határozatában kifejezett azon óhajához, hogy a városi közössége tekintsen el a 11936/1906. számú határozatában foglalt feltételtől, mely szerint városi népkönyvtárral történt egyestése után a megyei könyvtár „Komárom vármegyei és városi könyvtár” címet vegye fel, -a közgyűlés hozzájárul de ez mellett egyszerűen kimondja, hogy a városi népkönyvtárt a tulajdonjog fenntartása mellett a vármegye könyvtárában letétként helyezi el és egyszersmint megkeresi az elnöki hivatalt, hogy a könyvtárak leltár mellett átvétele iránt mielőbb intézkedni kezdhessenek, mivel a volt női kórház épülete hol a népkönyvtár ideiglenesen elhelyezve van, legközelebb lebontás alá kerül.

Az a vármegye közönségének a megszavazott kétszáz korona évi hozzájárulás felállítására iránti óhaját illeti, -erre vonatkozólag kijelenti a közgyűlés, hogy ezen kérdés tárgyalását azon időre halasztja, midőn az intézménynek nagyobb arányokban való felállításának ténylege válik és a város közönsége is kedvezőbb anyagi helyzetbe jut.

1907. márczius 13.

71.

Elnöklő főispán jelenti hogy az ekként megüresedett II. tanácsnoki állásra két pályázati kérvény adatott be: Dr. Gaál Gyula főjegyző és Alapi Gáspár Károly ügyvédjelölté. A Kijelölő bizottság mindkét pályázót jelölven, főispán a titkos szavazást elrendeli és a szavazatszedő küldöttség elnökévé Kirchnez Mihály, tagjaiul Fried Kálmán, Zsindely Ferencz, Zechmeister János és Jánossy Lajos bizottsági tagokat kéri fel és a szavazás tartamára a közgyűlést felfüggeszti.

A közgyűlés újból megnyitván a szavazatszedő küldöttség elnöke jelenti, hogy beadatott összesen 56 érvényes szavazat, melyből Dr. Gaál Gyula 48, Alapi Gáspár 8 szavazatot kapott.

Elnöklő főispán Dr. Gaál Gyula eddigi főjegyzőt a szavazás eredménye alapján szótöbbséggel megválasztott II. tanácsnoknak jelenti ki.

72.

Főispán jelenti, hogy az ekképp megüresedett főjegyzői állásra két pályázó jelentkezett ú.m. Mauler József eddigi aljegyző és Alapi Gáspár Károly ügyvédjelölt. A kijelölő bizottság mindkét pályázót egyhangúlag jelölte. Minthogy a szavazatlapokkal való szavazás elrendelése a törvényben előírt módon senki által nem kéretett, ha pedig a többség egyéb módon is megállapítható, úgy a névszerinti – szavazatlapokkal való szavazás mellőzhető a többség megállapíthatása céljából azon bizottsági tagokat a felállásra, kik Mauler Józsefet óhajtják főjegyzőnek. A jelenvolt bizottsági tagok túlnyomó többségének felállása után az ellenpróba ejtettvén meg, megállapították hogy 6 bizottsági tag kivételével az összes jelenvolt bizottsági tagok Mauler József eddigi aljegyzőt választották meg.

Elnöklő főispán Mauler József aljegyzőt szótöbbséggel megválasztott főjegyzőnek jelenti ki.

85.

2619/907.

Domány János polgármester jelentése a városi levéltár kihelyezése iránt.

A közgyűlés a levéltárnak magán házba való, -habár csak ideiglenes- kihelyezését nem tartja megengedhetőnek. Különben is a hivatalos helyiségek elégtelenségén a javasolt módon csak részlegesen lenne segítve, mert a rendőrség hatáskörébe utali hivatalok részére is a rendelkezésre álló helyiségek szűkek –és elégteleneknek bizonyultak.

Hogy tehát a hivatalos helyiségek kezdése előreláthatólag hosszabb időre megol

dást nyerjen, a közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy a rendőrségi épület megnagyobbitására nézve tervet és költségvetést készítsen. Az építési terv ölelje fel és vegye számításba mindazon helyiségeket, amelyekre ez idő szerint szükség van. Az így elkészített tervet és költségvetést tárgyalás végett terjessze a közgyűlés elé.

1907. április 7.

100.

3623/1907.

Olvaslatott Boldoghy Gyula bizottsági tagnak szabályrendeletszerű időben beadott és a tanács által napirendre tűzött következő indítványa:

A folyó gazdasági kiegyezés válsága tetőpontjára jutott. Hosszú idő óta sínyleti Magyarország az Ausztriával való gazdasági közösségterheit s a közös vámterület 1867 óta teljesen lekötve tartja hazánk gazdasági és ipari fejlődését, felszívja minden anyagi erőnket, megbénítja nemzeti boldogulásunkra irányuló követeléseinket. A nemzetek fejlődésének pedig alapfeltétele, hogy haladásuk eszközeit önmagukban bírják, gazdasági és ipari ügyeik felett önállóan és szabadon rendelkezzenek. Jövőjük csak azon nemzeteknek van – erős anyagilag rendezett is csak azon nemzet lehet, – a melynek gazdasági és ipari tevékenysége idegen érdekeknek lekötve nincs.

Magyarország ellenben a közös vámterülettel gazdaságilag Ausztria érdekeihez volt kötve, s van még ma is feláldozva s hazánk gazdasági tevékenységeinek előnyeit elvesztve. Daczára ennek Magyarország gazdasági függetlenítése, ipari fejlődésének előmozdítására az 1867-iki kiegyezés óta sem a váltakozó kormányok, sem a törvényhozás többsége részéről komoly intézkedések nem történtek, sőt az Ausztriával való gazdasági közösség kapcsolatának szorosabba való fűzését segítették elő, a tárgyaltelen kormány pedig államokkal 1917-ig oly kereskedelmi szerződéseket kötött, a melyekkel az önálló vámterület felállítását is megnehezítette.

Az osztrákoknak Magyarországgal szemben követett gyarmati politikája azonban még nem ért sem előcszík meg, hanem arra törekszik, 10 évnél is hosszabb lejáratú, legalább 10 évre terjedő kiegyezést csikarjon ki, s törvényeinkben biztosított jogainkat is konfliktusba hozza. Ez nem jelent mást, minthogy a nemzet századokon át elcsigázott életerejét 10 év alatt végleg kiszívja s gazdasági önrendelkezésétől mindörökre megfoszsa.

Magyarország közgazdaságát, különösen pedig zsenge iparát Bécsből ismét veszély fenyegeti tehát, s a nemzet a legnagyobb bizonytalansággal néz a most folyó kiegyezési tárgyalások eredményei elé.

Kormányt szabad királyi város közönsége többször felemelte már szavát Magyarországi gazdasági önállósága s gazdasági önrendelkezési jogának érvényre juttatása mellett, csak következetes marad tehát, ha a most folyó gazdasági válság döntő pillanatban nemetelen megnyilatkozik, óhajának kifejezést ad, s a mag súlyát a mérlegbe venni. Mert csak az ország gazdasági önállósága képes a nemzet életére minden irányban kiható jótékony befolyást gyakorolni, a gazdasági önállóság és a gazdasági önrendelkezési jog érvényesítésének ideje elérkezett.

Indítványozom ennél fogva, egyhangúlag mondja ki a törvényhatósági bizottsági közgyűlés:

Habár Komárom város közönsége tudatában van annak, hogy a nemzet sínylődő gazdasági érdekeinek megvalósítása máról-holnapra keresztül nem vihető és teljes bizalommal viseltetik a gazdasági önállóságot mindenkor programjául vallott országgyűlési függetlenségi és 48 párt által támogatott nemzeti kormány hazafias működése iránt, mindazonáltal részint a kormány ez iránybani működésének támogatására, az országgyűlési függetlenségi és 48 párt gazdasági programjának s a nemzet óhajának megvalósítása érdekében, s az ország gazdasági és ipari érdekeinek kivívása tekintetéből Komárom szabad királyi város közönsége:

- 1.) Tiltakozik az ellen, hogy a gazdasági kiegyezés az eddigi vámszövetségi alapon megkötessék.
- 2.) Állást foglal a gazdasági kiegyezésnek 1917-en túl terjedő megkötése s az ország gazdasági érdekeinek lekötése ellen.
- 3.) Követeli a külön vámterületnek 1917 év január 1-ére berendezését és a vámsorompók felállítását, vagy ha a két állam között az egyezés 1917 évig szerződéses alapon megköthető nem volna, az önálló vámterületnek 1908 január 1-ére felállítását és a vámközösség megszüntetését.
- 4.) Követeli az önálló magyar nemzeti jegybanknak az osztrák-magyar bankszabdalomban törvényes lejárta után 1911 január 1.-ével Budapesten leendő felállítását és ezzel egyidejűleg a készpénz fizetések felvételét.
- 5.) Tiltakozik végül Magyarország quotájának emelése ellen.

Ezen határozat értelmében Komárom szabad királyi város közönsége feliratot intéz a Magyar Országgyűlés Képviselő Házához, továbbá küldöttség útján Kossúth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi miniszter kezeihez azon kéressel juttatja, ismert politikai meggyőződésének melegevel az ország gazdasági önállóságának megvalósítására munkálkodjék.

Végül pártolás és hason szellemű feliratok intézése mellett megküldi az összes városi és vármegyei törvényhatóságoknak.

A közgyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadja, azt határozat erejére emeli s támogatás és hason szellemű feliratok intézése végett az összes törvényhatóságoknak megküldi.

1907. május 15.

4733/1907.

Hadügyi bizottság javaslata a Komárom-újívárosi iskolaszéknek, iskolájának fenntartására és kibővítésére közösségi segély nyújtása iránt beadott kérvénye tárgyában

A közgyűlés az újvárosi iskolaszék azon kérelmének, hogy a város az újvárosi római katolikus hitközségnek vagy a volt Új-Szőny község által az iskola fenntartása

sára adott évi 829 forint segélyt adja meg, vagy a többi felekezetek hitközségi segélye arányában az úJVárosi katolikus hitközséget is hitközségi segélyben részesítse, helyt nem adhat.

Indokok:

Az 1868:XXXVIII. t. cz. 25.§.-a nem kötelezi a községeket, hanem szabadságukra hagyja, hogy házi pénztárukból a felekezeti iskolákat segélyezhessék. Ez a segély azonban ugyanezen §. rendelkezése szerint a község egyoldalú határozata alapján bármikor megszüntethető.

S miután a volt Új-Szőny község a várossal egyesített, a város által fenntartott községi iskola útján a törvényhatóság eleget tesz Új-Szőny község tanügyi kötelezettségének is, tekintve hogy a város más hitfelekezeti iskolát sem segélyez, ily iskolai segély kiszolgáltatására törvény által kötelezve nincs.

Mint hogy pedig az úJVárosi katolikus hitközség fiókegyházát képezi a győri püspökség területébe eső ó-szőnyi római katolikus egyháznak, így nem tartozik a város közzirri kötelezettsége alapján a házi pénztárból javadalmazott komáromi római katolikus hitközséghez, minden javadalmazás, mely segély címén az úJVárosi fiókegyháznak nyújtatnék, a várossal szemben idegen ó-szőnyi egyház javadalmát gyanúsítván, a város ily segély folyósítására sem törvény sem a saját területére szorítkozó közzirri kötelezettség alapján nem köteles a kért segély fizetésére, annál kevésbé, mert a közgyűlés mindkét kérelem tárgyában már határozván, elutasító határozatát 670/1897 és 2667/1898 számú ítéletével jóváhagyó közigazgatási bírósági ítélet által nem jogi kérdés, terheli-e a várost a folyamodó hitközség vagy iskolájával szemben kötelezettség, ítélt dologgá vált. A kérelemnek méltányossági tekintetek alapján kért teljesítését pedig a város jelenlegi pénzügyi helyzete nem tette lehetségessé.

E véghatározat ellen a polgármesternél 15 nap alatt beadandó panasznak van helye a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

174

1897/1907 Pénzügyi bizottság javaslata a 11. monostori lakos kútépítési anyagok nyújtása iránt beadott kérelme tárgyában.

Beiktatott Tanács!

Alulírott Becsés Péter, Kardos István, Németh István, ifj. Németh István, Czifrik Jakab, Horváth András, Tóth Ferencz, Csiszár Albert, Baumgartner Gusztáv, Danyi János p. monostori lakosok megvettük Takács Dávidtól annak p. monostoron az iskolához tartozó újonnan épített kocsit mellett fekvő ingatlanát. Ezt az ingatlant magunk közzirri kötelezettségünknek egy-egy lakó házat épített a megvett területre. Ezen az ingatlanon mintegy 2 holdat kitevő területen most 11 lakó ház van építve.

A beiktatott viszonyunkat nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy az egész körzetben hiál nincs, s így víz szükségletünket kielégíteni nem tudjuk. Valamennyien csupán házihasznos emberek vagyunk a kik az ingatlanok vételárát és a ház építés költségeit kölcsönvevett összegekkel fedeztük, s így nincs módunkban külön-külön, de

még együttesen sem a kút építési anyagát beszerezni.

Ismerve a Tekintetes Tanács nagy lelkiességét a mellyel a monostori közbirtokosság iránt eljárni szokott, - tudva azt, hogy a hegy község felső része lakosainak módot adott már ahhoz, hogy a maguk részére kutakat építhessenek, - azon alázatos kérelemmel járulunk a Tekintetes Tanácshoz:

Kegyeskedjék a szükséges anyagokat egy közkút építése céljából adományozni.

A kút építését közvetlen az új kocsíút mellé tervezzük, úgy hogy erre a célra alulírott Herbszt András a tulajdonomat képező ingatlanból a szükséges néhány négyszögöl területet a hegyközség részére átengedem és megengedem, hogy a kiásott anyag a munkálatok folyamata alatt a tulajdonomat képező ingatlanon ideiglenesen elhelyeztessék.

Alulírottak pedig valamennyien kötelezzük magunkat arra, hogy a kút készítése körül felmerülő összes munkálatokat végezzük és azokat pontosan befejezzük.

Kijelentjük végül azt, hogy az építendő kút szabad használatra, közkút jelleggel fog mindenkor bírni."

„Tekintetes Tanács!

Az 1747/1907 számra tisztelettel jelentem, hogy a Bedecs Péter és társai által építeni szándékolt kút analog a monostori iskola kútjával circa 10 mélységben lesz kiásandó, ehhez pedig 6000 drb. Téglá lesz szükséges ha a kút 1 méter belvilágossággal építtetik.

Herbszt András a fenti határozat folytán megtartott helyszíni szemle alkalmából kijelentette, hogy az új útmenti parcellájából a kút részére annyit enged át, hogy a kút az út menti árokba jusson.

Ezt nem tartom megengedhetőnek, mert az árok elfoglalása az új út mentén vízbefolyást, a kút körüli élel pedig az út forgalmát akadályozná.

Az új kút az út és a parcellák közötti árok külső az az a parcellák felőli részétől legalább 3 méternyire lenne csak engedélyezendő.

Komárom, 1907. április 5.

Filó János
Városi mérnök"

A közgyűlés folyamodóknak a kútépítéshez szükséges beszerzésére a hegy községi bíróság kezeihez 300 koronát a házi pénztárból a vegyesek rovata terhére kiutaltványoz, s felhívja a hegybíró, hogy az összeget az építés előrehaladtának mérve szerint részletekben adja át folyamodóknak.

Biztosítja azonban a közgyűlés a kútnak közkút jellegét s kötelezi folyamodóknak, hogy a kutat az országút melletti árok belső- a hegyközség felé eső szélétől 3 méter távolságban ássák meg.

Az építés ellenőrzése a mérnöki hivatalra bízatik.

E véghatározat ellen a polgármesternél 15 nap alatt beadandó felekezésnek van helye a m. kir. Belügyminiszter úrhoz.

1907. július 23.

10854 sz. Tóth Imre kamarás jelentése a város
tulajdonostól kérték földesbirtok elvételéről.
vissza vételi iránt.

Alatvart.

A betérített jelentés nyomán elvételre, a város
közönsége tulajdoni kör, tartozó földes, be-
gató megöröklése, a netán elvett, vagy
hiányos határ kövek megigazítása, illető-
en határ kövek felállítására tekintetből ha-
tározás, volna a községi elvételre, a községi
közönségi kör, polgármester elnöklete
alatt Kácz Lajos tanácsnok, Fővárosi helyi
Tanácsok, a községi, a községi, a községi, a községi
közönség és egy pár hivatali tag közönségi
közönség.

Öröndítve a városi elvételre, a városi
közönség 35 § 15 pontja értelmében elvételre
alatt, a határozat elvételre, a városi
közönség és egy pár hivatali tag közönségi
közönség.

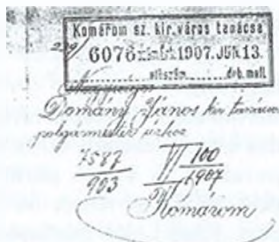
Keménnyel 1895. Október 19.

Keménnyel
Községi polgármester.

A közgyűlés a határjárását elrendeli s ennek teljesítésére visszavezeti szabályrendelet 55. §-a értelmében Domány János kir. tanácsos polgármesterhez elnöklele alatt Koncz Lajos tanácsnok, Sárkány Ferencz rendőrfőkapitány, Filó János mérnök, Tóth Imre kamrás, Bene János és Hirány György bizottsági tagokból álló küldöttséget küld ki. Utasítja a bizottságot, hogy eljárásuk alkalmával a megrongált határjelek kijavítására, a hiányzóknak pedig újakkal való pótlása iránt intézkedjék. A város és a szomszédos községek közt levő határok sértetlenségét pedig a meghívandó községek és uradalmak képviselőinek jelenlétében és meghívásával állapítsák meg.

Akkor ezt az anyagot megtaláltuk, még nem sejtettük, hogy egy 16 éves folyamat részét fedeztük fel. Akkoriban sem ment minden dolog olyan simán, és gyorsan...

Az irattárból kikeresett hatalmas kupacból azokat a dokumentumokat dolgoztuk fel, amelyben Monostort, ill. Új-Szönyt megemlítették.

Kézelt
Graf Gyurcsy Viktor
Dr. Hildmayer György
Polgármester, Jánoska Lajos
Dr. Vass János, Komáromi
Lajos alk.

az monostori helyi
gyűlési rendeltet. szon
1. helyi rendelt.

11563/1895. Komárom szab. Kir. város polgármesterétől.
 HUDELMÉNY

Komárom szab. Kir. város törvényhatósági bizottságának 1895 decz. hó 11-én tartott rendes közgyűlésében 11563/95. §-a 15. pontja értelmében elrendelvén, annak fogadtatására határidőül 1898 évi april hó 18. és következő napjait tűzöm ki és arra kiküldött tagokat: Kacz Lajos gazdasági tanácsost, Sárkány Ferencz rendőrfőkapitányt, Dr. Vassárhelyi Domokos tiszti ügyészt, Filó János városi mérnököt, Mauler József aljegyzőt, továbbá a bizottsági tagok közül Bátyay József, Besz János és Steiner János urakat ezennel meghívom.

Azonnal a következőleg állapítatik meg, 1898 ápril 18-án d.e. 8 órakor a tárgyalás a városi katonai kincstár mint szomszédos terület képviselőivel kezdetük meg.

Ápril 20-án d.e. 8 órakor Hetényhez tartozó

Lándor, Szent Péter és Izsza községekkel a helyszínen.

Város Ápril 21-én d.e. 8 órakor az úJVárosi/ÚjSZONYI/ községhezánál leendő összehozatal mellett Új-Szöny községgel.

Ezzel lezár a határjárás, hogy a határjáráshoz megbízottakat kiküldeni fogunk helyek.

Komárom, 1898 március 30-án

Domány József
 kir. tanácsos, polgármester

239/6076.kgy.1907.sz. Komárom szab. Kir. város polgármesterétől.

HIRDETMÉNY:

Komárom szab. Kir. város törvényhatósági bizottságának 1907 július hó 23-án tartott rendes közgyűlésében 6076/907.sz.a. határozatával a határjárást a szervezési szabályrendelet 55. §-a 15. pontja értelmében elrendelvé, annak foganatosítására határidőül 1908. évi május hó 29. és következő napjait tűzöm ki és arra a kiküldött tagokat: Kacz Lajos gazdasági tanácsost, Sárkány Ferencz rendőrfőkapitányt, Dr. Vásárhelyi Domokos tiszti ügyészt, Filó János városi mérnököt, Szijj Ferencz aljegyzőt, Tóth Imre városi kamarást, továbbá a bizottsági tagok közül Bese János és Hirány György urakat ezennel meghívom.

A sorrend a következőleg állapittatik meg: 1908. május 29-én d.e. 9. órakor a határjárás Monostoron Ács község határánál kezdődik s Ószőny község határa felé folytatódik; d.u. 2. órakor pedig Duna-Ujfalu és Keszegfalva községek határában lesz megtartva.

Május 30-án d.u. 2. órakor Hetényhez tartozó Lándornál kezdve Szent-Péter és Izsza községek határa mentén foganatosíttatik.

Tisztelettel felkérem az érdekelteket, hogy a határjáráshoz megbízottakat kiküldeni szíveskedjenek.

Komárom, 1908. évi május 20-án

Domány József
kir. tanácsos, polgármester

Felvétetett Komáromban 1908. évi május 29-én Komárom sz. kir. város közönségének 1907 évi július hó 23-án tartott rendes közgyűlésében 6076/907. sz. határozatával elrendelt határjárás foganatosítása alkalmával.

Jelen voltak:

Komárom szabad királyi város részéről: Domány János kir. tanácsos, polgármester elnökle alatt Kacz Lajos tanácsnok, Dr. Vásárhelyi Domokos, tiszti ügyész, Sárkány Ferencz rendőrfőkapitány, Filó János v. mérnök, Bese János bizottsági tag, Hirány György, Tóth Imre v. kamarás és alulírt aljegyző.

Komárom vármegye részéről: Landes Mihály bíró és Soós Károly jegyző.

Ó-Szőny község részéről: Soós András bíró és Eichardt József aljegyző.

Gróf Gyürky Viktorné ószőnyi uradalma részéről: Csukásy István intéző és Csepy Dániel uradalmi ügyész.

A polgármester által f. évi május 20-án kibocsájtott ad. 239/6076/1907. sz. hirdetményben a határjárás kezdőpontjául a Komárom sz. kir. városhoz tartozó monostori szőlőknek Ács község felé eső felső vége jelöltetvén meg, a kiküldött bizottság és az érdekeltek ezen helyen a kitűzött időben megjelentek.

Elnöklő polgármester itt megállapítván, hogy a fenti számú határozattal elrendelt határjárás foganatosítására a kiküldöttek szabályszerűen meghívatlak és az összes érdekeltek hirdetményileg értesítettek, az eljárást megnyitja.

A bizottság az 1898. évi április 18-án és következő napjain tartott legutóbbi határjárásról felvett jegyzőkönyv végén említett 25. sz. kőnél kezdvén meg a határjárást,

Keszi Csaba

Az Egy, a Minden

Az egy
A minden
Az örök
A fény

Az élet
Az öröm
Az értelem
A vér

Ez mind Te vagy nekem
Te vagy az Egy,
Te vagy a Minden

A bánat
A bűntudat
A félelem
A fájdalom

A téboly
A kín
Az álom
A halálom

CSERÉK ÉS CSEREBOGARAK

Keszi Csaba

Kísért a múlt

Ha majd életed fájdalmát
Mindennapjaid kínját
Emléked könyvébe írja,
Bélyegét a sors rányomja,
Rájössz, hogy nincs igazság,
Nem kapsz feloldozást!

Árnyékom a remény, mindig elkísér.
Ha itt az éjszaka, ő adja a fényt
Mely fényesebb mindennél,
s ha halványulni kezd,
Tudnom kell, hogy örökre minden elveszett!

Hajnal tükrében a valóság vár.
Nem, soha nem jön vissza már.
Fénye a sötétségen át
Nem ismer célt és határt.

Távolba merengő szempár,
Távolba zúgó sikoltás,
Az igazság maga csak álmaiban él,
Tudja ezt ő is mikor nyugovóra tér.

Aki, „beragyogja a nagyszínpadot”!

Vannak emberek akiktől néhány évente muszáj megkérdezni, hogy vannak, mit csinálnak, mert évről-évre meglepetéssel állnak elő. Ilyen Koczka Andrea Monostor büszkesége is. Andi, vagy inkább Andrea a 20. évét már betöltve sem hagyott fel a népdallal, a népzenevel, igaz néhány évet kénytelen volt kihagyni, súlyos beteg lett. A középiskolát kiemelkedő eredménnyel zárta. Plann volt kérdéses, hogy felvételt nyer-e a Nyíregyházi Főiskola, ének-zene tanszakára, ahol jelenleg népzénet tanul. Itt sem adta lejjebb, mert kitűnő eredménnyel végezte az első évet, most másodéves. A tanulás mellett zenekarban játszik, énekel kórusban és a Boróka Énekegyüttes tagja is. Azt hiszem Andrea nem ismeri azt az állapotot: unalom.

2003 óta nem hallottunk felőle, pedig még borhízi kezelés alatt is felállt a színpadra, hogy elhozza mindenhonnan a legmagasabb eredményeket. Tudni kell róla, hogy nem egy dicsekvő lányka, hiába kapott már 14 díszon nívódíjat, ma is ugyan úgy izgul egy-egy fellépésen, és bizony amikor az utolsó eredményeiről kérdezem, a főiskolai 4,8-as év végi átlagát mondja elsőnek, majd visszafelé mutatja csak a két legszebb, és a népzene területén ma a legnagyobb elismerésnek számító díjakat.

Idén ősszel a XII. Országos Népzenei találkozóról felnőtt kategóriában hozta haza a Remett Nívódíjat, majd Bonyhádon a VI. Vass Lajos Népzenei Verseny, Kárpát-medencei Döntőjén Vass Lajos Nagydíjjal jutalmazták. A díj mellé elnyerte a Magyar Rádió különdíját is, egy rádiófelvételt, melyet a Kossuth Rádió 2006. november 14-én 11.00 óráig sugározott.

Őkén népdalokat is bátran beválogat műsorába, melyeket tanítói, mesterei nem mindig vállaltak. Andi nem csak énekel, de kíséri is saját műsorát citerán. Ezen kívül megpróbált fuvolyázni és csodálatos ősi hangszereket is „felvett” a főiskolán. Ilyen az újkőkői, a tekerőlant és a koboz. Elmondani sok, hogy mi-mindent csinál, vállal el és a világba.

Minden naplányt varázsol a borús őszi napon, amikor beszélgetünk. Kérésre meglátogat, és hangja tisztán tölti be a lakást. Becsukom a szemem és magam előtt látom, amikor egy-egy versenyen beragyogja a nagyszínpadot. Amikor véget ér a dal, én meg már kérdőszem, van-e ideje hobbira. Persze, és már szalad és hozza a rengeteg népdalt, melyeket maga szó és fűz. Mind más, és más, egyik szebb mint a másik. Amint kórusban, egyként, karkötő, és fülbevaló is, amint fűzi az egyiket, máris egy másik nőt, színdarabot látok jár az eszében.

– Nem tudom abbahagyni, ... – nevet – olyan, mint a dal, mindig újabb, és újabb kívánczik ki belőlem.

Nem is tudom, mit kívánhatnék neki, hiszen sikerből, – ahol csak elindul – kijut neki. Erőt? Látszik rajta, hogy olyan, mint egy önmagát gerjesztő reaktor, minél többet vállal, annál több energiája van. Kívánom inkább magunknak, hogy minél több alkalommal legyen részünk benne, hogy halljuk énekelni! Hiszen a dal olyan csodálatos találmány, amitől mindenkinek mosoly keletkezik az arcán, nyugalom a lelkében, és öröm az életében, erre bizony mindnyájunknak szüksége van!

Andrea! Énekelj! Nekünk!

Oplaznik Gabriella

Keszi Csaba

NÉVTELEN

Névtelen sötét árnyék
Az éjen át a testembe szállt.
Kiszívja az összes vérem
És eltápossa mi az útjában áll.

Húvös csókja arcomra fagyva,
Lelkem az örök magány rabja.
Befogta üvöltő számat,
Elveszett rég a szemem világa.

Éjről éjre visszatér,
Napról napra szebbet ígér,
Alkonyatkor várom újra,
Hogy pirkadatig repítsen a múltba.

Egy ötlet születik

Azon töprengtem unokáim és barátai növekedése láttán, hogy hogyan halad az idő, s az évek egyre telnek, szalad az idő, versenyfutásra késztet kicsit, nagyot.

E futás közben elmaradnak mellettünk észrevétlen értékek, amelyeket eleink örökül hagytak ránk.

Fiatalfjainknak nincs, vagy csak kevesüknek adatik meg, hogy nagyszüleik padlását, pincéjét, a természetes kíváncsiságtól hajtva „felfedezze”. Pedig micsoda kincsek bújhattak ott meg! No meg sublót fiókokban és a szekrények mélyén...

Még mindig érzem a szálló por keserű szagát, ami ilyenkor körülöttünk szállt. Az öregség szagának mondtuk. Nem tudtuk mire vélni a csokorba kötött különféle növények szerepét. Pedig mindegyiknek volt. Vagy gyógynövény, vagy pl., a molyok ellen használták.

Megszületett a gondolat, hogy fel kellene kutatni és bemutatni a mai fiataloknak és az érdeklődő idősebbeknek a még e fel lehető kincseket. S ez egyre követelőbbé írta be magát a lelkembe. Amikor már álmomban is ezzel foglalkoztam, keresni kezdtem a lehetőséget a megvalósításra. Mivel tagja vagyok a Komáromi Nyugdíjas Egyesületnek, itt kezdtem beszélni tervemről és kértem tagtársaim segítségét. Hála Istennek, lelkes segítőkre leltem. Nagyon sokat segítettek a gyűjtésben.

A rendezés, s annak helyének megtalálása nem okozott gondot, mert a CSMK igazgatónöve támogatta tervemet az első perctől kezdve, és a kiállítás megvalósításán is közös rendezésben történt. Szakmai segítséget a múzeum munkatársaitól kaptam. Így vált lehetővé, hogy 2006. október 6-9-ig a „Nagyanyó ládája” címen megnyílhatott a kiállítás.

Tudtam, hogy a feladat nem lesz könnyű, de azt nem sejtettem, hogy a bizalmatlanság falát ilyen nehéz lesz áttörni. Bár az óvatosság jogos volt, hiszen ma sok veszély fenyegeti az idős embereket. Hogy ez mégis hogyan sikerült? Mind sok beszélgetéssel, türelemmel és szeretettel. Sokat beszéltem magamról és a múltamról a felkeresett embereknek. Ennek során közös ismerősökre is leltünk, így a bizalmatlanság fala hamar leomlott. Meg kellett győzni az embereket, hogy az általuk őrzött „kincsek” nyilvánosságra hozása mennyire fontos. Talán az utolsó percekben vagyunk, amikor még láthatjuk ezeket a kincseket, és felhívjuk a figyelmet a múltunk hagyományainak tiszteletére s őrzésére.

Az edem azonban mégsem az enyém, hanem azoké a társainké, akik megosztották bizalmukkal és odaadták féltve őrzött kincseiket.

Hogy milyen volt a fogadtatás? Erre szolgáljon pár bejegyzés a vendégkönyvből.

Rácz Lászlóné

Nagyon tetszett a kiállítás. Nagy értéket
 képviselnek a kiállított munkák. Nincs kitatás
 arra, hogy az utókor önéri fogja ezeket az
 értékeket, viszont biztos vagyok benne,
 hogy ők is tudják értékelni a fotókat.
 Ajánlom az összeállítás hirdetését, terjesztését,
 hogy nevedékeken keresztül gárdáit a
 magyarság kultúráját.
 „De dobjuk ki a négyeseket!”
 Kovács Koltarne.

52

Nagyon tetszett a kiállítás
 gratulálók a szervezőknek!

Kösz! Fánorné

Szép emlékeket láttam, nagyon
 szép a kiállítás.

Vincse Vilhelme

Fő volt vízka-emlékezés „Ol mulina
 a Nagyszülőkre” főzöngyűk Ol
 szervezése a munkát.

2006.06.7. F. Fánorné Gyárfi
 F. Fánorné

Monostori Kulturális Közhasznú Egyesület

Az 1997-ben alakult Monostori Kulturális Egylet, 2003-tól Monostori Kulturális Közhasznú Egyesületként működik. Ezúton is köszönetet mondunk mindenkinek a segítségért, aki hozzájárult civil szervezetünk és a művelődési ház fejlődéséhez, a kezdetektől a napjainkig. Továbbá köszönetünket fejezzük ki az ÉLETTÉR Egyesületnek azért, hogy megjelenhetünk és „elmondhatjuk” tevékenységünket ebben a rendszeres kiadású mindenki számára hasznos kalendáriumban.

Egyesületünk a megalakulástól több próbatételen, vezetőváltáson, tevékenységváltáson esett át. A legutolsó vezetőváltás 1999-ben történt, azóta változatlan az elnök személye. 2001-től, képviselő testületi döntés értelmében működtetjük a hoppánymonostori Dózsa György Művelődési Házat, az egyesület minden tagja beleértve magamat is társadalmi munkában látjuk el ezt a feladatot.

A munkánk bontással és felújításokkal kezdődött, ami még napjainkban is folyamatban van.

Először elkészült a nagyterem csaknem teljes felújítása, a színpad és a nagyterem padlózata, teljes villanyvezeték, valamint a lámpatestek cseréje, oldalfalak festése, lambériázása, és a vészkijáratú ajtók cseréje.

Az utóttér, a klubhelyiség oldalfalainak festése, a nyílászárók mázolása, és ami a legfontosabb a fűtés kiépítése a klubhelyiségben és a nagyteremben egyaránt.

Miután sikerült így részlegesen felújítottuk közös társadalmi munkával az épületet

egyre inkább, alkalmassá válik arra, hogy közművelődési intézményként funkcionáljon ami számunkra a legfontosabb. Egyetlen cél vezet bennünket, hogy a helyi emberek használhassák, hiszen először is azért a célért építették.

Ha átgondolni kellene munkánkat, mindentől és tiszta szívvel mondanám azt, hogy megtettük, amit szeretnénk volna, és ez az eredmény önmagáért beszél. Csak most kell leemlítenem a régi állapotokat, és a mostani látványt.

Az emlékezőnyek csak ezek után

eljutnak onnan, hiszen most már bárki bármikor kulturált körülmények között léphet be az intézmény falai közé. Azonban az elvégzett munkákon felül is nagyon sok van hátra, ezeket elvégezve válhat kultúrházunk igazán „közkinccsé”.

Az emberek is egyre sokszínűbbek lettek az évek során. Próbálunk minél több olyan programot, tevékenységet szervezni, mely leginkább elnyeri a település lakosságát, ami nagyon nehéz feladat is.

Szüreti felvonulás 2006.

Csizta József mint kisbíró

egyesület vezetésével.

Ebben az évben ismét itt került sor az önkormányzati választások egyik körzetének kialakítására, és természetesen a jelöltek bemutatkozását is lehetővé tettük a választást megelőzően.

Egyesületünk rendezvényei voltak: Farsangi bál, Március 15-i megemlékezés, Húsvéti népi játszóház, Majális, Anyák napi ünnepség, Új kenyér ünnepe, Monostori napok, Szüreti felvonulás és bál. Nyári kézműves alkotó tábor, melyet júniusban 2 hétig üzemeltettünk. Majd, „Készüljünk a sulira!” táborot tartottunk augusztus egyik hetében.

Tapasztalataink szerint a rendezvényeink mindig jobban sikerülnek, de még mindig nehéz megmozgatni a helyi lakosokat, hiszen nagyon hosszú volt az az idő, mikor nem volt semmi Koppánymonostoron, és a sok éves kiesést nehéz visszahozni. Reméljük, hogy mi ezen is tudunk változtatni.

A változáshoz azonban még sok minden kell. A jövőben szeretnénk a nyílászárókat kicseréltetni, a vizesblokkot felújítani, és nem utolsósorban a külső tatarozást elvégeztetni. A színpad mögötti helyiségekből öltözők kialakítását tervezzük. Folyamatban van, a klubhelyiségben az internetes szoba, továbbá kondi terem és fióklakókönyvtár telepítése. Reméljük ezeket sikerül mielőbb megvalósítani és a fiatalokat céljaink eléréséhez megnyernünk. Ezáltal megvalósíthatjuk, hogy napi nyitva tartással tudjunk működni.

Fontosnak tartom, hogy az iskola és az óvoda is jobban és több alkalommal használhassa ki az épület nagyszerű adottságait.

A 2005. évben számos rendezvénynek adtunk helyet, és az egyesület maga is több rendezvényt szervezett. Ilyenek voltak: Lakossági fórumok, Magyar Kultúra napja, Farsangi bál az iskola szervezésében, Jótékonyági bál az iskoláért, Véralás a Magyar Vöröskereszt szervezésében, Farsangi bál és Anyák napi ünnepség az óvoda szervezésében. Rendszeresen a nagyterem ad helyet a Platina táncsoport próbáinak, kéthetente vasárnap pedig a református egyház istentiszteletének. A helyi idősek klubja is minden összejövetelt a művelődési házban tartja. Továbbá helyet biztosítunk a helyi sportegyesületnek, valamint néhány alkalommal gombfoci edzéseken is részt vehettek az érdeklődők, a Gomb-Rocsó Sport-

Egy idézettel zárom írásom:

Minden nap megszűnik valami,

Amiért az ember szomorkodik,

De minden nap születik valami,

Amiért érdemes élni és küzdeni.

Úgy gondolom, hogy ezért az intézményért érdemes küzdeni, hiszen elődeink nekünk is építették. Véleményem szerint, aki egy kicsit is monostorinak érzi magát, annak szintén szorgalmaznia kellene, hogy működjön és gyarapodjon ez az épület.

Kérünk minden helyi lakost, legalább a rendezvényeken részvételével segítse munkánkat, hogy lássuk, valóban van értelme!

Nagyné Czita Tünde
egyesületi elnök

Keszi Csaba

NEM VIRRAD REGGEL

Rabként tart fogságban az éj,
Markában tart a sötétség.
Elhagytad rég a jó ösvényt,
Erre a félelem szab törvényt!

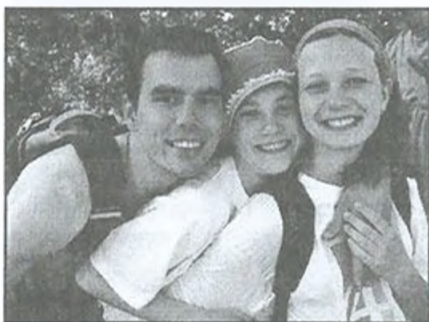
Lépkedsz, de véget ér az út,
Sorsoddal vívsz most háborút.
Felhők takarják a hold fényét,
Mint életed utolsó reményét.

Gondolkodsz, s elhiszed talán,
Megtalál egyszer akire vársz.
Beleéled magad az álomba,
Egyedül, a sötét távolban!

Emléked félve véded,
Lelked legmélyén érzed,
Véred kell adnod érte,
- bár ő ezt sosem kérte!

NEM ÉRTED, mi lelkenek a vágy?
NEM ÉRZED, milyen a magány?
Korbácsol, felszabdal a szél
És nincsen senki aki megvéd!

Egyesületi élményeim

Ifjúsági „Tábor” Csehország

Játszóház a Föld Napján

**Hagyományörző harcművészet
a Komáromi Napokon**

Élettér Egyesületi tagságom annak megalkulásakor nem is volt kérdéses, hisz az egész családom benne van... Ezt persze egy kicsit sem bánom! Én a Kerecsen ifjúsági csoportban kaptam helyet, ahol mi a 18 év alatti tagok a korosztályunkat érintő programokkal foglalkozunk.

Mit is adott nekem eddig ez az egyesület?

Elsősorban tapasztalatokat, élményeket hisz rengeteg helyre eljutottam már általa. Például Kunbábonyba, ahol nemcsak nyaralunk, hanem az egyesületről szóló fontos kérdéseket beszéljük meg, felidézük amiket az elmúlt évben csináltunk és kitűzzük újabb céljainkat. Itt tartattuk az ifjúsági csoport csoportfejlesztési és kommunikációs tréningjét is. Ide már szinte hazajárunk. Első rádiós élményem is innen van, mikor interjút készítették velünk az egyesületről, illetve több barátunkat is itt ismertük meg, a Hagyományörzők Egyesületét. Itt három alkalommal is jártunk! Többek közt itt látott napvilágot az a gondolat is, hogy építsünk Monostoron egy házat, az ifjúságnak. Gondolatot tett követte és jelenleg is épül a „kis ház”, ahol már mi is épp úgy segédkeztünk, mint a felnőttek. Maradandó élmény marad, mikor barátnőimmel együtt a padlást takarítottuk, vagy öcsémrel vertem le a csempét...

Voltam már nemzetközi ifjúsági találkozón Nagyvácsenyban, ahol az ifjúsági csoport, mint magyar résztvevő volt jelen, ami magába foglalta a játékos vetélkedőt és az esti koncertet. A délutáni elfoglaltságok megszervezését is magunkra vállaltuk, ahol játszóház mellett az egyesület „Talpasijásza” tartottak korhű ruhában

bemutatót és tanították az érdeklődőket.

Belföldön a legjobb emlékeim Jászszentlászlót idézik. Itt családos népi kézműves táborokat rendezünk. A fő célunk a pihenés volt egy remek társasággal, bár a sok-sok kézműves tárgy is maradandó emlék, melyek készítéséhez itt kaptunk szakmai irányítást és megfelelő segítséget.

Legutóbb Kölnben jártunk. Szintén egy nemzetközi találkozó, ahol természetesen tapasztalatot és sok új barátot szereztünk, illetve bemutattuk Magyarországot mind az államoknak: Németország, Franciaország, Finnország, Belgium, Lengyelország, Litvánia és Románia. Nagyon élveztük, mikor a nemzeti esten megdicsérték lakunk étel és ital különlegességeit. Legnagyobb tetszést a Túró Rudi aratta. Kevésen gondolták, hogy valóban túróból készült. Persze ehhez az is hozzájárul, hogy több országban (pl. Németország) nem is ismerik a túró.

A legemlékezetesebb utazásom Csehország volt. A cél itt is az volt, hogy különböző országok fiataljai megismerjék egymást, egymás kultúráját és szokásait. Spanyolország, Finn, francia, szlovák, észt, lengyel és cseh képviselőkkel találkoztunk. Mindent úgy, hogy a lehető legjobban érezzük magunkat. A szervezők meg is tettek mindent ennek érdekében. Sikeres! Egy héttel később ott, minden ország bemutatta a saját nemzeti sportját és megtanította a többi országnak. Felejthetetlenek maradnak az esték, amit is, ami a mi korosztályunk számára nagyon vonzó elfoglaltság.

Nagyon remélem, hogy még legalább egyet elményel, tapasztalatot és barátot kapok szeretni az egyesület jóvoltából a jövőben.

Vojvoda Eszter

Hagyományörző harcművészet a Komáromi Napokon

Nemzetközi Ifjúsági Szeminárium Nagyvázsöny

Nemzetközi Ifjúsági Szeminárium Nagyvázsöny

Alsace, Languedoc-Roussillon, Pays de la Loir Franciaországi tanulmányutak

Ha azt hallod Franciaország, mi jut az eszedbe? Párizs, Versailles, Bordeaux, Loir-mente, vagy az Aranypart? Esetleg a focicsapata?

Igen, nagyon sokszínű és érdekes ország. Egyesületünk számára azonban elsősorban nem ezek a látványosságok miatt érdekes és izgalmas.

Az elmúlt két év során három alkalommal volt szerencsénk eljutni különböző tanulmányutak révén ebbe a titokzatos országba. Három alkalommal, három különböző helyre, három különböző céllal.

Első utunk 2005 tavaszán Elzász (Alsace) vidékére vezetett, ahol a határ menti programokat és munkafolyamatokat tanulmányozhattuk. Komárom is határ menti település, így az ott folyó munka, a nehézségek áthidalása és megoldások keresése nagy tapasztalattal látott el bennünket.

Azért, hogy mindenki képet kapjon az ottani helyzetről, néhány gondolat a vidékről. A történelmi hatalmi rendszerek terveiben ez a határ menti terület hol Franciaor-

szág, hol Németország része volt. A II. világháború idején a francia nemzetiségű legényeket a német hadseregbe sorozták, így „hazájuk” Franciaország ellen vívták a háborút. A korábbi megpróbáltatások mára már a történelemé, azonban a vidékre számos jellegzetességet és érdekességet hagyott.

Megnéztük Németországban a Francia Intézetet, és Franciaországban a német művelődési házat. Az

intézményeket csupán egy kis folyó és néhány utca választotta el egymástól. Mindkét ország figyel arra, hogy a határ mentén jó kapcsolatot alakítson ki és megfeleljen mind a társadalmi, mind pedig a kulturális követelményeknek. Olyan programokba kapcsolódhattunk be, melyek a két ország határ menti vidékeit, nevezetességeit ismerteti meg, épít a helyi erősségekre és igyekszik a helyi lokalitást erősíteni.

Nyelvtanfolyamokat tartanak minden korosztály számára. A német vidéken franciául, míg a francia területeken németül tanulnak. Kirándulásokat – főleg kerékpáros – szerveznek a másik ország határ mentén elterülő vidékeire. Erre az ágra külön idegenforgalmi hálózatot hoztak létre. Péntek délután nekiindulnak a vidéknek, természetesen térképpel és minden információval ellátva. A kirándulásokon igyekeznek a falvak lehetőségeire támaszkodni és minél szélesebb körben megismerni a vidéket. Minden állomás más és más helyen van, így lehetőséget kapnak a kistelepülések vendéglátóipari egységei és szállásadói is, hogy minél szélesebb körben ismertté és keresetté váljanak. A túrák során az iroda rendszeresített egy ún. útlevelet, melyben a különböző kedvez-

mények vannak feltüntetve. Így a befizetett túrán részt vevők kedvezményesen mehetnek be a múzeumokba, fürdőhelyekre, mozikba és egyéb idegenforgalmi helyekre.

A legérdekesebb mégis a régi határátkelő helyek épületében létrehozott információirodák voltak a számunkra. Ezen a vidéken (bele értve Svájccal határos részét is) mindennapos a két, ill. három ország közötti mobilitás. Szinte minden családban előfordul, hogy az egyik országban lakik és a másikban dolgozik. A mindennapi bevásárlás mellett megjelenik a vállalkozások nyitása, házak, lakások, autók vásárlása. Az adózás, a foglalkoztatás, a társadalombiztosítási rendszer azonban minden országban eltérő, az adott országra jellemző. Így számos olyan kérdés merül fel az ott élőknel, melyre nem olyan egyszerű a válasz, arról nem is beszélve, hogy nincs hasonló információs hely, ahol érdemben is választ kaphatnának a kérdéseikre.

Erre a hiányra épülve hozták létre civil kezdeményezéssel az Európai Unió támogatásával azt az irodahálózatot, melynek három jellegzetes állomására mi is látogatást tehettünk. Az iroda működtetése legalább olyan jellegzetes, mint maga a program és a vidék. Minden érintett országból 1-1 alkalmazott dolgozik, s egy kolléga segíti a munkájukat. Az iroda munkatársa kiválasztásánál a kreativitás, a gyors problémamegoldó képesség és az érintett országok nyelvének használata vált szemponttá. Így találkoztunk történelem tanárral, jogásszal, közgazdásszal, testnevelő tanárral is. Nagyon érdekesnek találtuk, hogy bár ugyan azt a munkát végzik mindannyian, mégis különböző fizetésért, különböző órászámban teszik mindezt. Ennek is logikus magyarázata van. A német kollektív a német foglalkoztatási és bérezési rendszernek megfelelően van alkalmazásban, míg a francia és a svájci is a maga országa törvényeinek felel meg. Így fordulhat elő, hogy a heti munkaóra 34, 36 és 38 órát jelent. Nem is beszélve a különböző országok fizetési rendszeréről.

Az iroda szolgáltatásait bárki, térítés nélkül veheti igénybe. A jellegzetes kérdésekre azonban tudnak válaszokkal szolgálni, azonban az egyedi és nagyon egyéni kérdésekre minden szakember közös munkája során tudják megadni a választ. Két, három nap tartózkodás alatt a kérdések 98%-át sikerül megválaszolni, azonban a nehezebb „falatoknál” akár egy hétig is várakozni kell.

A hét minden napján különböző tanácsadásokat tartanak a különböző ország munkatársai, mint pl. adózás, biztosítási rendszer, munkaügy, és havi egy alkalommal különleges tanácsadást is tartanak, ahol az összes szakember jelenlétében várják az érdeklődőket. Meglátásom szerint a mi vidékünkön is elkelne egy hasonló szolgáltatás, hiszen a mobilitás már beindult a két ország között, s a határ teljes megszűnésével ennek a folyamatnak csak a felerősödésére számíthatunk.

Az elmúlt év őszén a dél-franciaországi Narbonne-ban és környékén töltöttünk egy hetet. Talán kevesen tudják, hogy ebben az országban nincs állami intézmény-

rendszer a közművelődés területén. Csak civil szervezetek, egyesületek által fenntartott közösségi terek működnek. Természetesen az állam segíti a munkájukat, a fenntartáshoz anyagilag is hozzájárul.

Az egyik szervezeti forma az ún. „MJC”, ami az ifjúsági ház hálózatot jelenti. Természetesen nem kell azt gondolnunk, hogy ezekben az épületekben kizárólag az ifjúsággal kapcsolatos szervezetek és programok működhetnek, hiszen itt is vannak nyugdíjas körök és egyéb felnőtt önképző csoportok. Azonban a gyermek- és ifjúsági korosztályra nagy hangsúlyt fektetnek. Városi, települési és kistérségi szinten is foglalkoznak ezzel a területtel. Külön képzési rendszerük van az animátorok (szakkörvezetők) számára, melyet nemzeti szinten is támogatnak. Nagy fontosságot tulajdonítanak a két korosztály szabadidős elfoglaltságainak és igyekeznek ezt minél szélesebb körben terjeszteni.

Az az „MJC”, ahol mi voltunk a következőképpen állt össze. A körzetben bejegyzett egyesületek összefogásából, közös fenntartással és üzemeltetéssel dolgoztak. A ház ügyvivő szerve a különböző egyesületek 1-1 képviselőjéből tevődött össze. Tehát,

minden egyesület megválasztotta a maga képviselőjét, akit delegált az ügyvivő szervbe. Az ügyvivő szerv is megválasztja a maga vezetőségét, ami már nagyon hasonlít a mi egyesületi formánkhoz. A választásokon elnököt, annak helyetteseit és egyéb „bizottságok” tagjait választják meg. Tulajdonképpen ez az ügyvivő szerv az, aki a közösségi tér szabályait (szmsz) megfogalmazza és elfogadja. Az éves költségvetést összeállítja, és felhasználásáról dönt. Megválasztja azt az igazgatót, és esetleg asszisztentst, akit megbíznak a ház ügyeinek intézésével és koordinálásával.

Az ifjúsági házakat tehát civil szövetségek működtetik. Az állam feladatátvállalásként bértámogatást és dologi támogatást nyújt. Ebből a támogatásból fedezik az igazgató, az asszisztens bérét, és az épület fenntartási költségeinek egy részét.

Minden tevékenységért fizetni kell. Éves szinten a szakkörökbe, csoportokba járók megfizetik a szakkörvezető munkáját, az anyagköltségek árát és a tagdíjuk egy bizonyos részét közös költségként befizetik az „MJC”-nek, amiből a fűtést, világítást, technikai fejlesztést, stb. fedezik. Nagyobb városokban különböző szolgáltatásokkal bővítik a kínálatukat, amelynek bevétele szintén a fenntarthatóságot biztosítja. Narbonneban ifjúsági szállás és az étterem menzás megnyitása az a plusz forrás, amelyből bevételre számíthatnak. Ami nagyon fontos: az „MJC” fő tevékenysége a szabadidős foglalkozások, öntevékeny csoportok munkájának segítése. Ezt a célt kell mindig szem előtt tartani. Tehát egy vásár, vagy alkalmi rendezvény nem veszélyeztetheti az állandó programokat, a fő irányvonalat.

Az ügyvivő szervezet évente választják, így annak vezetőségét is. Az alkalmazásban álló igazgató pedig 5 évente változhat.

A helyi önkormányzattal feladat átvállalási szerződést kötnek, melyben csupán azt vállalják, hogy erre a célra használják az épületet, egy (vagy több) alkalmazottal műköltetik, és a meghatározott időkből nyitva tartanak. A szakmai munkába azonban nincs beleszólása az önkormányzatnak. A munka minősége kizárólag az ügyvivő szerv és az alkalmazottak munkájától függ. Ne gondolja azt azonban senki, hogy mindez lazaságra engedi a franciákat. Csak abban az esetben tudják fenntartani magukat, ha jól dolgoznak, és minél több lehetőséget kihasználnak. Ugyanis az állami támogatás nem elég arra, hogy működtetni tudják a rendszert. Ahhoz, hogy ez beinduljon és folyamatosan menjen, ahhoz sokat kell dolgozniuk.

Nekik azt gondolom sikerült, hiszen az 1900-as évek elejétől így működnek.

Idén októberben jártunk harmadszor ebben az országban a Loir-völgyében. Természetesen a táj is rendhagyó, ám az alkalom, melyből ott jártunk az sem mindennapi.

Az év elején az ország különböző részein (Szeged, Debrecen, Szekszárd, Nagyvárad, Komárom és Agárd) ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezet összefogásából Magyarország Diagonál néven szövetséget hoztunk létre. A Diagonál szövetségek több országban jelen vannak (Olaszország a vezető ebben.), mint pl. Franciaország. Mi, itthon az ifjúsági munka, az önkéntesség, a külföldi cserék és szemináriumok mellett az ifjúságsegítést tűztük ki célul, illetve az ifjúság segítő képzésének felkarolását. Ebből a célból utaztunk ki Angers-be, ahol az ottani képzési rendszerről kaphattunk áttekintést.

Korábbi utunknál említettem az animátort (szakkörvezető), illetve a képzést.

Animátornak neveznek minden olyan személyt, aki a közösségi tereken különféle (általában egy animátor egy-két tevékenységet vezet) tevékenységeket vezet. Franciaországban magas a munkanélküliség, főleg a fiatalok területén. Az egyik kereseti lehetőség az, ha animátornak tanul, s megpróbálja fenntartani magát. A jelentkezőknek egy alapkövetelménynek kell megfelelniük ahhoz, hogy gyerekeket- vagy fiatalokat tanítsanak. A foglalkoztatásnak másik feltétele, hogy az adott témában (zene, bűvárkodás, sziklamászás, stb.) rendelkezzen a különböző szakosztályok működési engedélyével is.

Így a fiatalnak lehetősége nyílik arra, hogy szakköröket indítson be. A szakkörökért a gyerekek fizetnek. A befizetett összeg egy része az animátorok fizetése. Így az animátorok is folyamatosan érdekeltek abban, hogy mindig érdekes, újszerű és keresett foglalkozásokat találjanak ki és vezessenek, hiszen ez biztosítja a megélhetésüket.

A nemzeti képzési rendszerük jelenleg van reform alatt, a jövő évben kerülnek ki az új hallgatók, akik már az új rendszer szerint tanultak.

Nekünk, akik komolyan gondoljuk, hogy Magyarországon is újítani kellene az oktatási rendszeren, esetleg új formákat kell kidolgoznunk, nagyon érdekes és hasznos volt ez a 3 nap. Azonban nem gondolom, hogy a cseppet sem egyszerű modell bemutatását meg kellene ejtenem a kalendárium hasábjain. Legyen elég az, hogy a tapasztalatok alapján komoly munkát folytatunk arra nézve, hogy honosítsunk és kidolgozzunk egy ifjúságsegítő képzési rendszert, ami remélhetőleg évek múlva itt, Monostoron is érezhetően majd hatását.

Miért éppen „Mag-Ház”?

Koppánmonostor Komárom kerülete. Honfoglaló őseink alapították, nevét is az idő érkező Katapán nemzetségről kapta. Komárom legendás korszaka az 1948/49-es szabadságharcra kapcsolatos időszak. Több nevezetes esemény fűződik a városhoz ebben az időben. Komárom és 1848. március 15. a magyar történelem fontos pontja. A település 10 évvel ezelőttig a falvak szokásos életét élte. A város ipari parkjának (mellette a vidéki városok tekintetében itt a legnagyobb) közelsége, a betelepült dolgozók már megduplázták lakosságát.

Monostor hagyományait, természeti értékeit tekintve bővelkedik, hiszen 700 hektáron öleli át az Ácsi erdő, Észak-Komáromtól pedig a Duna választja el. A városhoz vezető úton található Közép-Európában legnagyobbban mondott Monostori Erőd. Erdőnkben őshonos a kocsányos tölgy és az ország legnagyobb téltemető lelőhelye is itt van.

Lakói földműveléssel, szőlőtermesztéssel, és hagyományos népi foglalkozásokkal tartották el magukat, egészen az iparosodás megjelenéséig. A szövőgyár letelepedése a hajógyár kiépítése sok helyi embernek adott már 100 évvel ezelőtt is munkát.

Településünkön a mai napig megvannak a kültéri kenyér sütéséhez használt kemencék, illetve a gémes kutak maradványai.

A gazdag múlt felelevenítése és honosítása egyik fő feladatunk itt, helyben. Mind ehhez a gyermek- és ifjúsági korosztályt választottuk. Célunk ezekből a gyerekekből, ifjakból olyan egészségesen gondolkodó, értékeket elismerő felnőtt nemzet nevelése, akik életük, mindennapjaik során építenek a hagyományokra, ellent tudnak állni a „kommersz”, tömegkulturális csábításnak, a fogyasztói társadalomnak.

A feladatunk ellátásához 2006 év elején sikerült megvásárolnunk egy kicsi épületet a MOBILITÁS támogatásával. A házat „Mag-Ház”-nak neveztük el a benne folytatni kívánt munka és szellemiség után.

A magház az, ami védi, körülöleli a magot, a mag pedig az élet alapja, őseire, mely magában hordozza az évezredek múltát és biztos alapot ad a jövőnek, az újjászülésnek.

Miből született az ötlet?

Komárom, intézményeit tekintve jól ellátott település. A gyermek- és ifjúsági korosztály szabadidejének hasznos eltöltését tekintve azonban vannak hiányosságok.

Nincs egy hely!

Hiányzik egy olyan közösségi színtér, ahol a fiatalok bemehetnek. Formálhatják, kialakíthatják, tervezgetnek és tevékenykednek. Egy hely, ami alternatívaként felmerülhet a kocsmák és a szórakozóhelyek mellett.

Mit csinál az a több száz fiatal minden hétköznap Komáromban, akik vonatra és buszra várnak? Hét végén mi jelenti számukra a kikapcsolódást? Hová járnak? Hol van közösségi terük, ahol beszélgethetnek, csapatokba verődve, közös célok eléréseért tesznek lépéseket?

A helyi önkormányzatnak nincs, vagy legalább is nem publikus az ifjúsági politikája. Nincs ifjúsági referensünk sem.

A kisebbeknek még a gyermekkönyvtár kínál lehetőségeket, azonban az intézmények nyitvatartási rendje sem igazodik mindig a gyerekek- és fiatalok szabadidejéhez.

Egyesületünk 2005-ben kérdőíves módszerrel ifjúsági felmérést készített az általános iskolák felsőbb tagozataiban, illetve a középiskolákban. A kérdőív a fiatalok szabadidős tevékenységéről kérdeztük, javaslatokat vártunk arra nézve, hogy ők mit szeretnének, illetve milyen tevékenységekbe kapcsolódnának be szívesen. A felmérésről kiadványt készítettünk.

Sajnos a visszajelzések komolysága hagy maga után némi kívánnivalót.

A fiatalok talán el sem hiszik, hogy valóban kíváncsiak vagyunk a véleményükre. Ennek a korosztálynak komoly elgondolása nem is lehet a tervekről, hiszen eddig sem volt különösebb intézmény, ahol összejöhetnek, most mitől lenne?

Az összegyűjtött problémák és hiányok serkentettek bennünket arra, az elmúlt évben pályázatot nyújtunk be az ICSSZEM-höz (Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium). Ebben a pályázatban különböző szenvedélybetegséggel küzdő fiatalok reintegrációját és reszocializációját vállaltuk fel. Erre a célra kaptunk támogatást, melyből sikerült megvásárolnunk Komárom-Koppánmonostoron a Csendes utcában egy kis házat, mely-

**Képeink 2006-ban készültek
a felújítási munkák során**

nek bővítésén még jelenleg is dolgozunk. Ez év tavaszán szeretnénk a település gyermekei- és fiataljai számára átadni az egyesület tagjai által elképzelt és megálmodott Mag-Házat.

Mi is vár itt rátok?

A megvásárolt ingatlan eredeti állapotára támaszkodva és az értékrendünknek megfelelően tájjellegű házat építünk. Előtérbe helyezzük a természetes alapanyagokat (fa, kő), igyekszünk esztétikailag is megfelelni a kihívásoknak.

Az épület 3 részből áll. Az egyiket a kisebb gyerekeknek (0-12 éves korig), babaháznak szeretnénk kialakítani. A másik részben, galériás, tetőtéri résszel bővített helyiséget kapnák a fiatalok, míg a harmadik részben működtetjük az egyesületet, a programot és mindent, amit az egyesület csinál. Tehát, az lesz a mi irodánk.

Talán észrevettétek, hogy nincs kerítésünk. Nem is tervezünk. Szeretnénk, ha az épületet és annak udvarát mindenki használhatná és használná is. Tervezzük, hogy az udvaron egy kisebb szabadtéri színpadot állítunk, valamint játszóteret. Nagy udvar lévén, jut hely egy kis sportolásnak és pihenésnek is. Kültéri kemencét és bogrács helyét tervezzük, amit rendszeresen használni is kívánunk.

Az épületet első lépéseként csak eddig tudjuk megépíteni. Tervezzük azonban bővítést egy újabb teremmel (50m²), ami már „nagyobb” programok helyszínéül is szolgálhat.

Igyekszünk úgy kialakítani, hogy a kisebbek és a nagyobbak is jól érezzék magukat, egymás tevékenységeit, programjait ne zavarják.

Szeretnénk, ha mindenki, aki majd használja sajátjaként tekintene rá. Övná, védené és munkájával, tehetségével hozzá is járulna további fejlesztéséhez.

A gyerekektől és fiataloktól aktivitást és együttműködést várunk. A felnőttektől pedig türelmet és szeretetet, hisz ők is voltak egyszer gyerekek. Nem igaz?

Monostori Éva

10 hónap a taljánok földjén

Életem eddigi legmeghatározóbb élményének voltam részese 2005 szeptember és 2006 július között. A történet tavaly júniusban kezdődött, amikor az Élettér Egyesülettel egy az Ifjúság 2000-2006 programban kiírt pályázat nyertesei lettünk. A program keretében európai uniós önkéntes munkát vállaltam több mint 9 hónapon át az Olaszország Emilia-Romagna nevezetű tartományában található Forlì városában egy fogyatékos felnőttekkel foglalkozó szervezetnél. A fogadó szervezet szerepét a Fondazione Opera Don Pippo töltötte be.

A szervezet célja komplex szolgáltatások nyújtása fizikai és szellemi problémákkal küzdő hátrányos helyzetű emberek, fogyatékosok számára, biztosítani rehabilitációjukat, a társadalomba való fokozatos reintegrációjukat. A nemzetközi önkéntesek fogadásának hagyománya itt hosszú évekre nyúlik vissza, éppúgy ahogy a szervezet a fogyatékos felnőttekkel való munka területén számos tapasztalatot mondhat magáénak. Az intézetet 1952-ban a Bettina mama néven ismertté vált Elisabetta Pinolanti alapította, aki maga mellé gyűjtötte a környéken az árva, nincstelen illetve könnyű és középsúlyos szellemi fogyatékossgal küzdő gyermekeket. Az ő munkájához csatlakozott számos jóakaró, önkéntes, köztük Don Giuseppe Prati, azaz Don Pippo, akinek a nevét az intézet később „megörökölte”.

A szervezet 1971-ben vált alapítvánnyá, napjainkra pedig egy nagy nappali és bentlakásos szociális-rehabilitációs központtá nőtte ki magát, amely jelenleg 13 középkorú és idősebb hölgynek ad otthont. A napközitthonba pedig naponta még 15 fogyatékos felnőtt érkezik. Akadnak köztük down-kórosok, súlyos epilepsziások, születési- vagy fejlődési rendellenességi, idegrendszeri problémák következtében betegek, esetleg agyvérzés miatt lebénultak, skizofrének, mentálisan retardáltak. És hogy mi volt itt az én feladatom?

Gyakorlatilag az Opera Don Pippo mindkét funkcióját tekintve segítettem minden tevékenységben a fogyatékosokat gondozó ápolók munkáját. A Centro Diurno-ban fajtékokat faragtunk a betegekkel együtt gyerekeknek a májusi nagy vásárra. Húmeztünk, horgoltunk, és kötöttünk, üvegmozaikkal készítettünk dísz tárgyakat, vagy épp kerámiából, bőrből varrtunk táskákat. Hihetetlen csoda ügyes dolgokat tudnak készíteni a fogyatékkal élők is!

Akadtak délelőttök, amikor önkéntes szolgálatomat a tornateremben töltöttem és kerékpározni tanítottam a betegeket vagy egyéb motoros képességeik fejlesztésével foglalatostkodtam az ápolókkal együtt. Délutánonként, valamint hétvégén a bentlakásos intézet munkájában vettem részt. Ilyenkor a mindennapi rutintevékenységek (fürdetés, etetés) mellett szabadidős programokat szerveztünk, színházba vittük a betegeket, vagy épp cirkuszba, különböző rendezvényekre, kirándulni mentünk, születésnap ünnepségeket rendeztünk, játszottunk, palacsintát sütöttünk, magyar népdalokra és népzeneire magyar néptáncot tanultunk, vagy épp énekeltük gitárral a "Puff a bűvös sárkányt", és más magyar dalokat. Eközben persze én is közvetlen közelből tapasztalhattam meg az olasz kultúra néhány helyi jellegzetességét, az olasz

városok palettás ablakú, boltíves, oszlopos épületekkel tarkított középkorú hangulatot idéző utcáit, a romagnai Piadina és a helyi pizza ízét, a kék tenger illatát, az olasz emberek barátságos vendégszeretetét és mindennapjait és nem utolsósorban a fogyatékos emberek életét.

Persze nem volt mindig könnyű. Nemcsak vidám és boldog percek vártak rám. Életem eddigi legnehezebb, mégis legcsodálatosabb utazása ért véget ezzel a pályázattal júliusban. Talán egy kicsit más ember is lettem. De egy biztos. Ezeknek a gyógyíthatatlan beteg embereknek a mosolya, öröme, az élethez való bátorsága és szeretete, mindaz amit tőlük kaptam végigkísér ezentúl életem minden napján.

Lendik Erika

66

Lendik Erika naplójából

Szept. 25. Vasárnap 1. nap

Tegnap érkezünk meg Olaszországba borzasztóan fáradtan, mert az út 13 órára sikerült. Ricsi egy közeli fogadóban kapott szállást, egy nagy pókkal az ágya fölött. Ma délelőtt 10 órára kellett érte mennünk. Mi, Lacival az „én” szobámban aludtunk abban a kis emeleti lakásban, amelyet az intézet bocsátott a nemzetközi önkéntesek rendelkezésére. Hát mit is mondjak? Elég rémes volt. A szobámat egy „világháború utáni”, katasztrofális állapotban foglaltam el, így még ki sem pakolhattam azt a néhány ruhát, amit a bőröndömben magammal hoztam. Minden csupa homok, ismeretlen eredetű szennyes ruhák szanaszét dobálva.

Miután elhoztuk Ricsit az ő szállásáról, nekiláttunk kitakarítani a szobát. Végül egy egészen barátságos, elfogadható külsejű kis kuckóm lett.

Fél 1-kor meghívtak bennünket a „háziak” az intézetbe ebédelni. A betegek tündérik, bár első látásra némelyikük kicsit ijesztő. Még meg kell szoknom, hogy ők folyton a nyakamba ugrálnak és szorongatnak. Mind középkorú és idősebb nő, köztük sok fogyatékos.

Délután megjelent a spanyol nemzetiségű mentorom, Cesar is 3 önkéntes kíséretében. Köztük a francia Samuele, aki az én „albitársam”. A szomszédos kis szobában lakó furcsa néger óriás. Cesar arra invitált bennünket, hogy menjünk a város fő terére a Piazza Saffira, mert valami rendezvény van. Amikor végeztünk a szobám kitakarításával velük tartottunk kicsit sétálni, körülnézni. A téren nagy volt a tömeg és egy ideiglenesen felállított színpadon különböző együttesek mutatták meg tudásukat, míg a Piazzára vezető keskeny sikátorokban csillogó Ferrarik dudálva igyekeztek a bemutató helyszínére. Hét órára visszatértünk az intézetbe vacsorára. Aznap este a betegeket is valami rendezvényre vitték, így csak egy szakállas férfi ápoló, és egy tolókcosis beteg vacsorázott velünk.

Este megnéztük a kivilágított városközpontot. Csodálatos volt. Azt hiszem mindannyiunkat magával ragadott a varázsa. Forlí elég nagy, 160 000 lakost számláló település 30 km-re a tengertől, Emilia Romagna lankás földjén. Persze ezzel a lakosszámmal olasz viszonylatban aligha kerülhetne be a nagyvárosok sorába. Azért van egyeteme is. Sőt egyes szakok egész Olaszországban kizárólag csak itt léteznek. A központ egy része középkori. Van 4 színház, sok-sok könyvtár, régi templomok, palettás összeépült házak, gondosan kidolgozott mennyezetű boltíves árkádok.

Én a külvárosban lakom. Gyalog kb. 40 perc a központtól. Anya azt mondaná üdülő negyed, látva a sok zöld pálmafás, szökőkutas kerttel ellátott gazdag villát, amelyeket a mediterrán országok napsütötte tengerpartjaira szokás képzelni.

Az este nagyon gyorsan suhant át éjszakába, amint lelkesen, a későnyári langyos levegőtől és az újdonság varázsától megittasulva róttuk az utcákat. A reggel feltartóztathatatlanul közeledett a fenyegető tudattal, hogy Lacinak és Ricsinek hajnalban haza kell indulnia, én pedig itt maradok egyedül.

68

Szept. 26. Hétfő 2. nap

Laciék 7 órakor hazaindultak, és én itt maradtam egyedül, elárvult gondolataimmal, távol mindenkitől, akiket szeretek. Nem szabad ezen gondolkodnom. Meg tudom csinálni! Végig kell csinálnom ezt az elkövetkező több mint 9 hónapot, bárhogya is legyen! Képes vagyok rá! És különben sem vagyok egyedül. Mögöttem állnak mindazok, akik szeretnek. Nos akkor hajrá!

9 óráig pihentem. Fél 11-re Cesar jött értem. Bementünk együtt a Consorzio épületébe, amely az én projectemben a koordináló szervezet szerepét tölti be. Messze lehet az intézettől, majd 20 percet kocsikáztunk mire megérkeztünk, és egyáltalán nem volt ismerős a környék. A szervezet irodái az épület 2. emeletén egy hosszú folyósón sorakoztak. Az itt dolgozók nagyon kedvesen, bár kissé távolságtartóan fogadtak. Sikertült meglepetést és kis örömet szerezni a Magyarországról érkezett apró ajándé-

krimmal. Mint utóbb kiderült a mai napon az intézetben a tartózkodási engedély és az önkéntes munka idejére szóló biztosítás ügyében kellett megjelennem. Hivatalos papírok, dokumentáció... Nem túl szórakoztató feladat, de legalább máris lehetőségem nyílt gyakorolni az olaszt. Azt is sikerült megtudnom, hogy Cesar egy színvonalas nyelvtanfolyam szervezését vette célba az én esetemben, ami nagyon jó érzéssel töltött el. Tizenegy éves korom óta vagyok ennek a csodálatos országnak és dallamos nyelveinek szenvedélyes szerelmese.

Délután kettő órakor egy másik önkéntes szállására mentünk látogatóba az épület földterében. Delphine, egy nagyon kedves különös szépségű francia lány, aki egy spanyol önkéntessel lakik egy „albérletben”. Egy hatalmas helyiségben matracokon alszanak, amelyeket szobafalakkal aligha nevezhető paravánok választanak el egymástól. A szobaként funkcionáló helyiséghez még egy hatalmas erkélyes konyhát alakítottak ki, egy kisebb fürdőszobával. Delphine, és spanyol barátja Nasaret mindketten fogyatékosokkal foglalkozó intézetekben végeznek önkéntes munkát. Delphine megkínált bennünket egy kis téstával valami fura zöldséggel ízesítve, de mivel a sok új élmény különös tapasztalatok miatt napok óta egy csomóban állt a gyomrom alig tudtam lenyelni néhány falatot. Ebéd után Forlimpopoliba indultunk, abba az intézetbe, ahol Delphin dolgozik. Az intézmény súlyos fogyatékos felnőttek nappali foglalkoztatójaként működik. Rendkívül ijesztő volt. Itt a betegek (ahogy ők mondanák a vendégek) nem tudnak beszélni. Kiabálnak, hörögnek, rángatóznak, némelyikük egyhelyben ül és berreg. Nem lehet egyszerű dolga ennek a kedves francia lánynak. A kocsiban visszafelé Forlíba igyekezve valahogy a döbrent csendben rámnehezedtek a porcok, amit végül Cesar tört meg a következő megállapítással:

- A fogyatékoság, mint probléma létezik. Hát meg kell tanulnunk kezdeni valamit vele.

A városba érkezve szokatlanul fáradtnak éreztem magam. Elmentem bevásárolni, aztán a kis önkéntes lakásban rendeztettem a holmimat. Samuele a szomszéd szoba lakója meglepett egy Edicard-dal. Itt ez már tradíció, neki is vett íyet az előző önkéntes. Még nem tudom, hogyan kell használni, de állítólag a hazatelefonálásnál veszem majd hasznát.

Az este csendesen telt az intézet szomszédságában. Daniele-vel, az önkéntesek ügyiért felelős ápolóval volt egy megbeszélés az intézetet érintő teendőimmel kapcsolatban.

Szept. 27. Kedd 3. nap

A délelőttöm szabad.

Ebédre megint az intézetbe voltam hivatalos, majd délután fél 5-kor kellett találkoznom Cesarral a Piazza Saffin. Gyalog indultam útnak a várostérképem segítségével, - amelyet a „Jó tudni” csomagomban találtam érkezésem napján a polcomon, - nem volt nehéz tájékozódni. Ma azonban a szerencse is mellém szegődött, így alig elhagytam az intézet udvarát, máris egy a betegeket szállító személyautó került el a múltkori munkásság ápolóval, akiről azóta megtudtam, hogy Samuele barátja és Alexnek hívják. Hívott a betegekkel együtt a városközpontba. Megspóroltam egy több mint 40 perces

sétát, és bőven maradt időm fölfedezni a környéket. Macskaköves utcák, oszlopos folyosók, keskeny sikátorok, amelyek Olaszország második legnagyobb terére vezetnek. Pici fehér-piros és sárga buszok a délutáni szieszta idején alig néhány utassal közlekednek. A városközpont most egészen csendes volt a délutáni órák ellenére. A legtöbb bolt is zárva tart. Csak 15 óra körül nyitnak újra.

Cesar furcsa mód alig néhány perces késéssel érkezett a megbeszélt helyre. Telefonos üzleteket jártunk a külföldi beszélgetések tarifája után érdeklődve, hogy majd rendszeresen tudjam tartani a kapcsolatot az otthoniakkal anélkül, hogy az önkéntesként kapott összes zsebpénzem arra kelljen költenem. Ezután regisztráltattam magam egy Internetes hozzáférést biztosító „Clubban”. Talán a jövő héttől már ezt a szolgáltatást is igénybe vehetem.

Szept. 28. Szerda 4. nap

Ma szabadnapos voltam.

Barátkozom a gondolattal, hogy az elkövetkező több mint 9 hónapot valóban itt Olaszországban, egészen pontosan Forlí városában fogom tölteni.

Délután bementem a városközpontba. Nagyon szép napos idő volt, úgy 26-28 fok. Sétáltam, még mangófát is láttam az egyik kertben.

Megkerestem a vasútállomást, az egyetemet, és a Parco della Resistenza-t, amely egy gyönyörű zöld, hattyús park az egyetem egyik épületének közvetlen közelében. A bolognai egyetem közgazdasági kara található itt. Bementem az épületbe. Érdekes, az ember olyan modernnek gondolna egy felsőfokú oktatási célokat szolgáló építményt a XXI. században, még akkor is, ha nem napjainkban hozták létre. Talán az eszközeik modernnek is, hiszen egy nem mindennapi, sőt, történelmi korú, és jelentőségű intézményről van szó. De a mellékhelyiség, amolyan „Guggolj le, és találj bele a pici lyukba!” – fajta.

A hattyús park csodálatos. Telis tele sétáló, pihenő, padon ücsörgő emberekkel. Fák, madarak, kis szökőkút... A park közepén a játszótér mellett egy kis koralakú tavat alakítottak ki, hattyúkkal, kacsákkal, teknősökkel.

Az olasz emberekkel kapcsolatban nagyon kedvezően alakultak az első tapasztalataim. Sokan, ha észreveszik kezemben a kicsire hajtogatott várostérképet, maguktól felajánlkoznak segíteni.

Szept. 29. Csütörtök 5. nap

Ma délután dolgoztam először az intézetben a betegekkel. Jó volt. Nem tudom, vajon mindig így lesz-e, vagy csak én érzem ezt, de most mind a betegek, mind pedig az ápolók a tenyerükön hordoznak. A betegek olyanok, mint a gyerekek. Összeszokott kis társaság, akár egy nagy család, ahol mindenkinek megvan a maga feladata. Kedvesek, nyíltszívűek. Néha azért érzem zavarban ragam, mert nekem alig jut feladat. Tudom, még „újjonc” vagyok, sok mindent meg kell tanulnom. Most egyelőre zoknikba varrtam monogramot, aztán elmentünk autóval az egyik beteget beszállítani, majd következett a vacsora, a terítés, a teríték leszedése, s végül hazavittünk néhány beteget

az otthonába. Az ápolók, nem tudom, hogy valóban ezt tanulták, és valamennyien képzett szakemberek-e, de az bizonyos, hogy csodálatosan bánnak ezekkel a beteg emberekkel. Tele vannak türelemmel, odaadással és szeretettel. Nagyon vidám a házban a hangulat, annak ellenére, hogy ezek a betegek talán sosem tudnak olyan teljes életet élni, mint egészséges társaik. Bár azt hiszem többségük ennek nincs is tudatában. Amit a legkülönösebb megszokni, az a testi érintés jelentősége. Megsimítanak, megölelnek, megfogják a kezed, igénylik, hogy kézen fogva vezesd őket, és nagyon hálásak mindenért.

Szept. 30. Péntek 6. nap

Délelőtt vásároltam néhány hasznos dolgot a konyhába. Nagyon barátságossá sikerült alakítanom. Élénk kék színű pámákat tettem a székekre, világoskék terítőt az asztalra, delfines-felhős takarót a matracokra és az ülőgarnitúrára.

Délelőtt megérkezett Samuele is a 4 napos kötelező félidős képzésről a hegyekből. Beszélgettünk (már amennyire ezt a kommunikációt annak lehetett nevezni, amiben Samuele hiányos szókincséből adódóan jócskán szerephez jutottak a nonverbális elemek). Sonkával töltött tortellinit ebédeltünk.

Délután kettőtől kilencig dolgoztam. Sétáltam Piával, a tolókoksis hölgygel az udvaron, kezeket mostam étkezés előtt a betegeknek, segítettem a vacsora elkészítésében azután Alexszel hazavittük Giancarlát, aki nem lakik az intézetben, mindig vacsora után megy haza.

Daniele kijelölte a napokat, amikor Internetezhetek, hétfő, szerda, péntek 21-22 óráig.

Este elmentünk Samuele-lel Delphinékhez, és ott találkoztam Enikővel is, a volt kollégámmal, aki szintén Forliban teljesíti önkéntes szolgálatát. Így magyarul is válthattunk pár szót, persze csak diszkréten és mindent fordítottunk, hogy meg ne sértsük a társaság többi tagját. Enikő egy olyan szervezetnél dolgozik, ahol számítógépen kell pályázatokat írnia. Eredetileg délen a csizma sarkában Leccében kezdte meg a munkát mintegy 6 hónappal korábban, de a déli fogadószervezete tönkrement és bezárt, így a nemzeti iroda éppen Forliba irányította őt. Kellemesen telt az este. Gitároztunk, énekeltünk.

Holnap talán Riminibe megyünk.

Okt. 1. Szombat 7. nap

Ma egy hete, hogy Olaszországban vagyok!!!

Nos, délelőtt tartoztam az ördögnek egy úttal. Begyalogoltam az internetes irodába, hátha már regisztráltak, de az iroda sajnos zárva volt. A cipő hólyagosra törte a lábam. Hiába. Így jár az, aki hosszú útra új cipőt vesz fel.

Délután Samuele-lel és Alexszel a tengerpartra indultunk, egy Forlítóól 30 km-re levő kis nyaralóvárosba Milano Marittima-ba. A homokos tengerparton ücsörögve a csodálatos sötétkék tengerben gyönyörködtünk és a nagy fehér fodros hullámokban. Gitároztunk, énekeltünk.

Amikor meguntuk fölmentünk a sétálóutcába fagyizni. Az utca végén volt egy oszlopokkal díszített, pálmafás szökőkút. Nagyon tetszett. Azután leültünk egy beszélgetésnek kevésbé kedvező zenés szórakozóhelyen, ahol amikor cappuccino-t kértem, úgy nézek rám, akár egy űrlakóra. Úgy tűnik itt este 6 után senki nem szokott cappuccino-t inni!

Már este 8 is elmúlt, amikor visszaértünk Forlíba. Mivel szombat este volt, és még nem volt kedvünk hazamenni, egy közeli kisváros, Meldola felé vettük az irányt pizzázni. Egy egészen különleges étteremben jártunk, ami leginkább egy középkori várra hasonlított.

72

Okt. 2. Vasárnap 8. nap

Az időjárás ősziestre fordult, és szinte egész nap csak esett és esett. Egy szürke felhős vasárnap, amikor Samuele is „ithon” volt. Takarítottunk. Rendbe raktuk a lakást.

Holnaptól megint dolgozom. Hát nem árt kicsit erőt gyűjteni.

Okt. 3. Hétfő 9. nap

Megint majdnem egész nap szakadt az eső. Tíz órára mentem dolgozni. Deszkákra kellett mesefigurákat rajzolni. Ezekből majd puzzle lesz. Azután pelenkát cseréltünk az egyik betegen. Ebédnél segítettem a tányérok kihordásában, majd a konyha takarításában. Azután kicsi fafigurákat csiszoltam, majd Emanuele-vel hazavittük a napközi otthon betegeit. Emanuele nagyon érdekes ember. Fiatal, úgy 32 év körüli. Forlító nem messze lakik, egy farmszerűsége, ahol lovakat, hatalmas kutyákat, teknőst, kacskákat, meg mindenféle háziállatot tart.

Munka után a Marco Polo nevezetű bevásárlóközpontba néztem körül, ahol mindenféle elektronikai cikk kapható. Vásároltam egy kis táskát a fényképezőgépemnek.

Este lementem az intézetbe internetezni, bár a gép hihetetlenül lassan működik, így a nekem szánt 1 órahossza alig elegendő az érkezett levelek elolvasására, nemhogy még válaszolni is elég legyen. Éjjel soká beszélgettünk az intézetben Samuellel és az éjszakás ápolóval, Cristinával a betegekről, és az élet nagy dolgairól.

Okt. 4 Kedd 10. nap

Egy hosszú, fárasztó nap. A munkát délelőtt kezdtem 10 órakor. Piának segítettam varni, mert ő a testének fél oldalát nem tudja mozgatni, csak egy kézzel tud varni, ami pedig ennél fogva nem egyszerű dolog. Azután következett az ebéd közbeni teendőm, majd a konyha. Ekkor szólt Daniele, hogy az ápolók közül valaki megbetegedett és megkérdezte benn tudnék-e maradni este kilencig. Így aztán a délutánt és az estét is az intézetben töltöttem. Mesefigurákat festettem ki, majd következtek a bentlakásos ott-hon napi rutintevékenységei: vacsora, etetés, mosdatás, átöltöztetés, fogmosás...

Okt. 5. Szerda 11. nap

Megint délelőtt 10 órától vettem fel a szolgálatot. A munka ma meglehetősen egyhangú és unalmas volt. Szinte egész nap csak a mosdóba-kísérgetés ment. Az egyik betegünk Rita vak, 60 év körüli hölgy, akinek valami szellemi betegsége és jó néhány rögeszméje is van. Folyton azt képzei, hogy pisilnie kell, és képes 30-40 percet is a mosdóban tölteni pisilés ürügyével.

Ma valamilyen ünnep volt az intézetet alapító Mamma Bettina-ra emlékeztek, a litkárni Alba pedig most jubilált. 30 éve dolgozik az alapítványnál. Nem tudom vajon mennyi idő is lehet, de olyan fiatalos. Szőke göndör hajú mosolygós, mindig elegánsan öltözik, és szolidan sminkeli magát.

Munka után a kellemes őszi estén hosszú sétám a városba vezetett. Enikővel egy iskolai klubnak nevezhető bárban beszélünk meg találkozót. 9-10 óra körül a helyiség már kezdett zsúfolásig megtelni egyetemista fiatalokkal. Enikő barátnőjét és egyetemen szobatársát is volt szerencsém megismerni, egy kedves, mégis különös török lány személyében. Beszélgettünk, ping-pongoltunk, aztán véletlenül Samuele és Alex is megjelent ugyanabban a bárban. Így az albérletbe való bejutásom kérdése is megoldódott, merthogy eddig Nekem a kertkapuhoz nem volt kulcsom, Samunak azonban igen. Amikor már kellőképpen kibeszélgettük magunkat és megosztottuk egymással az elmúlt napok élményeit, első tapasztalataimat a munkahelyen, Alex kocsival hazavitt bennünket.

Okt. 6. Csütörtök 12. nap

Nálunk Aradi vértanúk ünnepe.

Tízről fél ötig dolgoztam. Fából készült karácsonyi bábukat festettünk a down-kórú Giorgiaival, a tolókcocs Piával, és egy harmadik beteggel. Ebéd után a betegeket kíséreltem, vigyáztam rájuk, hogy el ne essenek. Alessandro elég súlyos szellemi és testi fogyatékos 30 év körüli fiatal fiú. Van két teljesen egészséges felnőtt testvére. Amikor édesanyja a szíve alatt hordta őt, történt valami rendellenesség, és egy ideig a baba nem jutott a szervezetébe elegendő oxigén. Az életét sikerült megmenteni, de a szellemi fejlődése születése után a 2-3 éves kisgyerekek szintjén állandósult. A testén kifejlődött minden szerv, de a lábai sajnos túl gyengék ahhoz, hogy tolókcocsi nélkül tudják működni át lépéseket tegyen. A reflexeit, testének néhány természetes ösztönsze-

rű reakcióját nem tudja kontrollálni. Folyamatosan folyik a nyála, mindig törölgetni kell a száját, de néha még így is elázik a ruhája. Beszélni nem nagyon tud, néha egy-egy szóval fejezi ki a szándékait a maga sajátos nyelvén. A fejének egészen furcsa alakja van, és mivel gyakran tör rá súlyos epilepsziás roham, jó néhány sebhelyet véltem felfedezni a homlokán. Van még egy idősebb hölgy, akinek időnként epilepsziás rohamai vannak. De ő folyamatosan bukósisakot hord, hogy megvédjé a fejét a súlyosabb sérülésektől.

Ezek az emberek olyan hálásak minden figyelemért, törődésért. Gyakran mondják: „Ti voglio bene.” Ami magyarul annyit tesz: „Szeretlek.” Alessandronak, és a 60 év körüli vak Ritának van családja, őket nap mint nap hazaviszik. Azonban vannak olyan betegek is, akiknek senkije sincs, vagy csak nagy ritkán jönnek látogatni bizonyos távolabbi hozzátartozók.

Este sétálni mentem, és a vasútállomás mellett fölfedeztem egy nagy és viszonylag olcsó bevásárlóközpontot.

A késő esti órákat az olasz fiatalok bevett szokásához igazodva megint barátokkal töltöttem. Enikővel és Alexszel Forlimpopoliba mentünk moziba. A Cscokoládégyár című filmet néztük meg.

Okt. 7. Péntek 13. nap

Dél előtt volt néhány elintéznivalóm, azután 2-től 9-ig dolgoztam. Elég nyugodt nap volt. Alessandrot szállítottuk haza az anyukájához. Fizikailag néha kicsit nehéz az autóból a tolokocsiba tenni, főleg ha nem hajlandó velem és az ápolóval együttműködni. Elvégre egy felnőtt férfi testsúlyával rendelkezik. Rádásul mindig mindent haza akar vinni, amit az intézetben lát, illetve talál. Tollakat, színes ceruzákat. Akár a kisgyerekek. Vacsora előtt gitároztam, magyar dalokat és slágereket énekeltem a betegeknek. Mivel nyilván itt rajtam kívül senki nem ért magyarul, hát minden dal szövegét lefordítottam mielőtt magyarul énekelni kezdtem volna. Nagyon érdekesnek találják az anyanyelvemet. Ahogy az ápolókkal nyelvtani szerkezetek fejtegetésébe bocsátkoztunk, mindjárt meg is állapították, hogy igen nehéz nyelv, és cseppet sem hasonlít az olaszra, semmilyen téren.

Vacsora után, ismét az alvás előtti rutintevékenységek következtek, mint Pia pelenkacseréje, mosdatása, és ehhez hasonlók.

Szolgálatom aznapi befejeztével a külváros felé indultam, mert negyed tízkor Cesarral kellett volna találkoznom a leendő nyelvtanáromnál tett látogatás ügyében. Huszonegy óra 40-kor az én mentorom még sehol sem volt, így felhívtam, mire kiderült, hogy elbóbiskolt, és egy bő fél órással késéssel érkezett meg. De hát a mediterrán országokból származó egyébként nagyon jóindulatú és barátságos emberek nem a pontosságukról híresek.

A nyelvtanár egy fiatal nő. Amolyan kortalan típus, akiről még tíz év eltéréssel sem igen lehet megtippelni a korát. Teresának hívják. Egyedül él. Vagyis két fekete macskával egy külvárosi 3 emeleti tágas lakásban. Nagyon vendégszerető módon igazi olaszos vacsorával várt bennünket: sült tengeri kagyló, spagetti tészta paradicsomos halas szósszal, sült tengeri hal... A halat már sajnos nem tudtam megkóstolni, mert 11-re

vissza kellett érnem az intézetbe. Daniele-vel volt megbeszélésem az e havi munkarenddel kapcsolatban. Csak tudnám, hogy itt miért mindenki az éjszaka közepén akar elintézni minden hivatalos ügyet? Mindenesetre számomra elég különös, éjjel 11-re menni egy munkahelyi megbeszélésre munkarend-egyeztetés céljából. Nem mintha nem érnék rá, de egész más az életritmusuk az bizonyos.

Hajnali 1-re meg is érkeztem a saját szobámba, és jöhetett a jól megérdemelt alvás, amit végre meleg szobában tehettem, mert a hűvösre fordult időjárás miatt bekapcsolták a fűtést.

Okt. 8. Szombat 14. nap

Már 2 hete, hogy Olaszországban vagyok, mégis úgy érzem, mintha csak tegnap érkeztem volna. Nahát! Hogy repül az idő!

Ma Bolognába akartunk menni kirándulni Enikővel, de sajnos szakadó esőre ébredtem. Így a tervezett kirándulás elmaradt, és egész nap a lakásban kóvályogtam. Hogy kihasználjam a hirtelen támadt „tömérdek” szabadidőt mostam, vasaltam, takarítottam, és ágyneműt cseréltem. Igen, elég unalmasan hangzik, de valamikor ezt is meg kell csinálni, nemdebar?

Tortellinit, és meggylevest ebédeltem. Holnap a vásárnap ellenére dolgozom, ezért a kirándulás néhány hétre elnapolva. Nem baj, lesz még rá 8 és fél hónapom, hogy megnézzem Bolognát.

Mióta itt vagyok Lacival minden este beszélünk telefonon. Anyával is napi kapcsolatban vagyunk, és az Interneten is gyakran érkezik a családtól levél. Hát ilyen messze lenni bizony nem mindig egyszerű dolog. Sokat gondolok rájuk. Azon a napon, amikor elutaztam otthonról, nagymamát baleset érte. Elesett egy bevásárlóközpont parkolójában, és eltörte a vállát, meg lehorzsolta az arcát. Azt mondják, hogy javul az állapota. Remélem hamarosan meggyógyul.

Okt. 9. Vasárnap 15. nap

Este sokáig nem tudtam elaludni, ezért aztán reggel nagyon nehezemre esett fölkelni. Bár furcsán hangzik, de sokszor már talán túl fáradt vagyok, ahhoz, hogy elaludjak. Olyan sok új élmény ér, és olyan sokat gondolok a családomra! Vajon Anyáék hogy állnak az új otthon berendezésével? A fűtést még nem sikerült bevezetniük, pedig most már Magyarországon is biztosan hűvös idők járnak. Különösen éjjel. Azóta már nagypapa is biztosan megírta nekem az első levelét, és nagy izgatottan várja, hogy hírt kapjon rólam és leveléről, hogy kézhez kaptam, elolvastam-e?

Tizenegy órától este 7-ig dolgoztam. A betegeket az intézetből egy farmra vitték kirándulni. Én sajnos most nem tarthattam velük, így itt maradtam Piával és Alexszel, mert ma éppen ő volt szolgálatban. A betegeknek gyakran szerveznek programokat. Mint minden hétfvégén van egy ünnep, vagy kirándulás. Néha még esti szórakozóhelyre is bemennek a mozgékonyabbakkal táncolni. Természetesen a súlyosabb betegek szállításának körülményeit és helyszíni ellátását, ha szükséges külön meg kell szervezni, de ez egyáltalán nem akadály. Most is csak Pia maradt „ittthon” valamiért.

Talán mert ő rendszeresen pihen ebéd után is, hiszen már elég idős. Alex elmesélte, hogy idén áprilisban egy szörmű szombati napon összeesve találták az intézet egyik helyiségében. Az orvosok diagnózisa: agyvérzés, féloldali bénulással. Láttam korábbi képeket Piáról. Egy csinos vörösesbarna hajú, mosolygós kis asszonyka, aki minden reggel lelkesen szaladt a szomszéd utcai pékségbe bevásárolni. Csodaszép festményeket készített, nagyon szeretett rajzolni, kézimunkázni. A betegségét követően azonban tolókosiba kényszerült, testének bal oldali végtagjait egyáltalán nem tudja használni, azon a felén még enni sem tud, a beszédét is csak nehezen érteni. A haja most már nagyon kevés, és teljesen ősz, és csak a pépes ételeket tudja elfogyasztani. Egy pici „daru” (emelőkészülék) segítségével tesszük az ágyába, hogy pelenkát cseréljünk, illetve emeljük vissza a tolószékbe. A rémes történet biztosan őt is nagyon megrázta, nemcsak a körülötte élőket. Ő azonban hatalmas lelkerővel és büszkén viseli sorsát, köszönetet mond mindazért, ami még megmaradt neki miután kicsit rendbejött, és örülni próbál minden apróságnak.

Okt. 10. Hétfő 16. nap

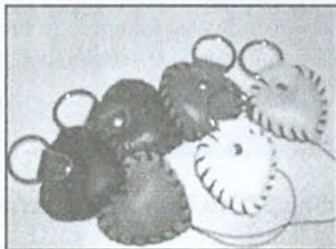
A munkában a szokásos.

Délután munka után Elena, az egyik 19 éves önkéntes fiatal meghallotta, hogy az állomás közelében található bevásárlóközpontba készülök, és felajánlotta, hogy elvisz autóval. Anélkül, hogy bármelyik üzletből szüksége lett volna valamire, végigkísért engem a különböző üzletek során, és az élelmiszer-részlegen hosszasan magyarázva, hol mit érdemes venni, mi mire használható. Hálás voltam neki segítségéért és kedveségéért, főleg, mert legalább nem voltam egyedül, és itt úgyis sok olyan dolog kapható, amikről még nem tudtam, hogy micsoda. A bolt után elkísért engem a buszvégállomásra, és megérdeklődtek a lehetséges buszbérleteket, és a helyi közlekedést megkönnyítő lehetőségeket. Vásároltam is 2 hónapra szóló bérletet, amely Forli összes buszvonálára érvényes. Ezentúl még könnyebben és gyorsabban megismerhetem a várost, és nem kell majd órákat szánnom rá, hogy bemenjek a városközpontba.

Vásároltam egy részletes Bologna várostérképet is. Már megkerestem rajta hol van a Piazza XX Settembre, ahová majd október végén Laci busza érkezik Magyarországról. Már nagyon várom. Ma két hete, hogy az intézet udvarában elbúcsúztunk egymástól. De bizony október 27-ig még várnom kell kicsit.

Okt. 11. Kedd 17. nap

Tíz órától dolgoztam fél 5-ig. Gyöngyöt fűztünk a betegekkel. Nagyon ötletes tárgyakat készítenek itt a műhelyekben. Giovanna vezeti a bonbonierek készítését és a decoupage-t, Donatella mozaikozik a betegekkel. Üvegből, és kerámiából készítenek dísz tárgyakat. Marco a bőrök megmunkálását, a varróműhelyt irányítja, ezen kívül itt lehet horgolni és kötni is. Silvia és Lilliana a betegek testi mozgásáért, valamint szellemi szinten tartásáért és fejlődéséért felelős, Lele pedig az asztalosműhelyt vezeti Francescoval.

A szép kis ajándéktárgyak karácsonyra és a májusi ünnepségre készülnek, amikor vásárt tartanak az intézetben készült tárgyakból.

Munka után az este megint mozgalmasan telt. Néhány baráttal (ápolóval), valamint Enikővel és Samuelel egy közeli kis településre mentünk pizzázni. Hajnalban értünk „haza”.

Okt. 12. Szerda 18. nap

Délutános voltam. Kórházba vittük a betegeket vizsgálatra. A kórház hatalmas épület-láncolata a város határában található, egy csodaszép kert közepén. Szinte egész délután a folyosón várakoztunk, amíg a vizsgálatok zajlottak, és nyugtatgattuk a betegeket, hogy nem fog fájni.

Vacsora előtti hazatérve még gitároztunk, és énekeltünk kicsit.

Okt. 13. Csütörtök 19. nap

Tízről fél 5-ig munka. Falovacskákat festettem. Alba, a titkárnő nagyon kedves volt. Meglepett engem egy cserép Erika virággal, mondván, hogy engem is így hívnak.

Este bementem a városközpontba, azzal a szándékkal, hogy végre a számítógépes teremben, ahol vagy két hete regisztráltam magam megfelelő körülmények között Internetezni tudjak. Azonban hiba csúszott a számításba és kiderült, hogy a rendszerben valami ismeretlen oknál fogva még mindig nem regisztráltak. Így nagy csalódottan visszamentem a lakásba. Este Samuele bent maradt dolgozni az intézetben az egyik ápoló helyett, aki beteget jelentett. Este 8 órakor történt egy súlyos baleset. Miközben állványt akarták tenni Piát a kis emelőszerkezet segítségével, valahogy kiesett az emelő-

székből és a földre zuhant. Betört a feje, és eltört az egyik bordája is. Azonnal bevitték a kórházba. Samuele-t láthatóan nagyon megrázta az eset.

Okt. 14. Péntek 20. nap

Az intézetben délelőtt a mozaikozásnál segítettem, majd délután a filmterápián vettem részt. Polipot ebédeltünk. Hát...! De olyan éhes voltam, szerintem lehetett volna macska is.

Délután 4-kor megkezdődött Teresánál az első olaszórám. Egyedül járok hozzá olasz nyelvtanulás céljából, így elég fárasztó, de hatékonynak tűnik. Először nyelvtanból ismételtünk nehezebb igeidőket, rendhagyó igéket, majd szókincsfejlesztés és társalgási téma gyanánt újságcikket olvastunk.

Okt. 15. Szombat 21. nap

Eltelt 3 hét amióta itt vagyok. Így nem tűnik olyan soknak, de ha jobban belegondolok az már majdnem egy hónap.

Jó itt. Jót tesz ez a „kis” életmódváltás. Most végre úgy érzem, egyedül állok a lábamon. Akár testi, vagy lelki problémám akad, nekem kell megoldanom. Ez az egész project egy nagy kihívás. De eddig sikerélmény is egyben. Szép sorjában mindent megtanulok, hogy hol van, hogyan működik, még ha Magyarországon egészen mást szoktam is meg. Sok dolgot megbonyolítanak. Itt van például a vonatjegy. Minden vonattípusnak más az ára, nemcsak a kilométer számít. És nem elég megvásárolni a jegyet, hanem felszállás előtt érvényesíteni is kell.

Már tudom, hogy mire való az Edicard, hogyan öltsem fel az olasz SIM kártyám, melyik busz merre megy, hol mit tudok vásárolni és mennyiért, és hogy az esetek többségében a buszon senki nem kíváncsi a bérletemre. Már azt is megtanultam, hogyan bánjak és viselkedjek az intézetben a betegekkel.

Az olasz nyelvben is sokat fejlődtem, hiszen mindenütt szinte csak azt értik meg. Mivel csak a nagy szótárakat hoztam magammal, azokat nem is szoktam magammal cipelni a hátizsákomban.

Ma virág alakú gyöngyarkötőt fűztem Annának, annak a betegnek, akinek holnap ünnepeljük a születésnapját.

Este megnéztem a vasútállomáson a menetrendet és az árak iránt érdeklődtem. Érdekes. Forliból csak két irányba mennek vonatok. Vagy a tengerpart felé, vagy Bologna irányába északnyugatra. Ha például Firenzébe szándékozom eljutni, az bizony csak átszállással oldható meg, annak ellenére hogy Toscana világhírű csodája alig több mint 80 km-re található Forlitol.

Okt. 16. Vasárnap 22. nap

Tizenegy órától dolgoztam az intézetben este 9-ig. Vasárnap lévén „kimenős” programok híján meglehetősen lassan telt az idő. Anna születésnapját ünnepeltük. Torta, éneklés, multság... Itt sok-sok ilyen szép ünnep van az évben. Hiszen mindenki

születésnapját együtt megünnepeljük, legyen az ápoló, vendég, vagy beteg. Mivel elég sokan vagyunk, majdnem minden hétre jut egy születésnap.

Enikő a napokban egy rövid időre hazalátogat. Küldtem vele naplórészleteket, és leveleket a családnak.

Okt. 17. Hétfő 23. nap

Délelőtt bementem a városba, és végre sikerült elintézni, hogy beiratkozzak az intermeles irodában. Mint utóbb kiderült ezidáig egy meg nem vásárolt belépőkártya következtében hiába várokoltam. Cesar azonban azt állította nincs szükség a belépőkártyára. Na mind-egy. Ennél nagyobb bonyodalmaim ne legyenek, és akkor megy majd minden, mint karikacsapás. Este munka után Mara, az egyik fiatal ápoló meghívott vacsorára. Ő elég távol lakik a városközponttól a szüleivel és a testvéreivel egy olyan több emeletes nagy családi házban, amely kiválóan alkalmazható a különböző generációk zavarmentes együtt-élésére. Olaszmódra tésztát vacsoráztunk paradicsomszósszal, majd Samuele-lel és Alex-szel lementünk a közeli kávézóba, ahol malmot és dámát játszottunk.

Okt. 18. Kedd 24. nap

Délelőtt haza írtam levelet az interneten. Azután délutános „műszakban” dolgoztam. Az idő nagy része Giogia, Marisa fürdetésével és áttöltöztetésével, majd pedig a vacso-
rához kapcsolódó teendőkkel telt. Holnap estére Elena hívott meg vacsorára.

Okt. 19. Szerda 25. nap

Ma megint a délutánt töltöttem az intézetben, kivételesen Samuele-lel egy műszakban. (Mi inkább egymást szoktuk váltani, mivel jelenleg ketten vagyunk az intézetnél nem-
zetközi önkéntesek). Kitaláltam valamit a betegeknek ma délutánra, amit aztán Samu, Mara és Alex segítettek megvalósítani. Mivel a főiskolán magyar néptánc volt az egyik szakirányom, gondoltam, miért ne táncolhatnánk ma együtt mindannyian. Hát levit-tem a magyar népzenei kazettám, és hamarosan csaknem mindenki velem együtt járt

a „dél-alföldi csárdást és a kanásztáncot, meg a palóc verbunkot” (persze mindenki csak a maga tempójában).

Azután összetoltuk az asztalokat és valamennyien köré gyűltünk. Együtt rajzoltunk egy nagy-nagy farmot benépesítve „mi kis háziállatainkkal” kutyákkal, lovakkal, madarakkal. Volt ott néhány érdekes dolog is: pl. virág, amely az égből lógott lefelé csupa felismerhetetlen lény. Mégis nekünk ez volt a legszebb farm a világon, hiszen mi együtt mindannyian készítettük.

Fél 6-tól olaszórán voltam Teresánál. Szeretek hozzá járni. Mindig sokat beszélgetünk. Kiderült róla, hogy újságíró növendékeket tanít egy cesenai középiskolában. Tulajdonképpen irodalomtanár. De újságíróként is dolgozik a Romagna Corriere című lapnál. Közben nemzetközi programokban önkénteskedik, leginkább az albán bevándorlás hatásait vizsgálja.

Este fél 8-kor „hazafelé” baktatva az albérlethez, Elena várt az épület előtti buszmegállóban. Samuele-t és engem elvitt az ő otthonába vacsorázni. Nagyon kedvesek voltak, anyukájával egész délután sütöttek-főztek, hogy több fogásos vacsorával vendégelhessenek meg bennünket. Egész este beszélgettünk a szüleivel. Nagyon érdekelték őket a mi szép magyar hazánk földrajzi adottsága és gazdasági viszonyai, Budapest a Duna két partjára épült város, meg persze az általuk is meglepően jól ismert magyar konyha. Később átmentünk Elena unokatestvéréhez Francescoékhoz, ahol a fél család (két lány és az anyuka) éjfélig kollektív térszatyúrást, és térszazagatást folytatott,

közben jókat pletykázva az elmúlt hét eseményeiről. Az éjszaka közepén váratlanul Enikőtől érkezett egy telefonhívás. Közölte, hogy épp Milánóból Bologna felé tart és jó adag meglepetéscsomagot cipel a számomra.

Okt. 20. Csütörtök 26. nap

Dél előtt volt egy kis szabadidőm, azután fél 5-től 9-ig dolgoztam. Játsoztunk. Ma semmi különös nem történt. Már egészen megszoktam és megszereltem ezeket a „fura, édes kis figurákat”. Lorettát, akinek fehér napszemüvegét naponta legalább ötször fel kell próbálnom és meghallgatnom, amint izgatottan elmeséli, hogy a sarki trafikban vette. Teresát, akivel bizony nem mindig egyszerű, és minden nap 5-6 alkalommal megkérdezi, holnap is jövök-e. Giorgiát, aki mindig mindenütt „szerelmét”, Marcot keresi kétségbeesetten. Francát, aki bár vagy 65 éves, de mégis egyfolytában az anyukáját akarja és ezért pityereg. Marisát, aki mindig mindenkivel ellenkezik, és folyton csak azt kiabálja: „Basta!” azaz „Elég volt!”. Nadiát, aki ki tudja miért néhány év óta némaságot fogadott, csak bánatosan néz maga elé, és bármit szólnak hozzá csendesesen bólogat. Betegsége állítólag pszichológiai okokra vezethető vissza, hiszen 12-13 éves koráig beszélt. Nem tudni mi történt vele. Úgy látszik titkát örökre megtartja magának. És itt van a mi kis Giancarlánk, aki legalább 60 éves, és minden nap megkérdezi tőlem, hogy hívnak. Egyszer megkérdeztem tőle mennyi idő. Ő azt válaszolta 24. vagy 25. Elsa, aki szinte folyton dühös valakire, Franchina, aki néha értelmetlenül nyávogni kezd, mint a macskák. És persze jelen a mi kis huncut Donatellánk, aki mindig titokban akar kávézni, Rosánk, aki olyan különös mintha mindenkitől félne, de roppantmód ugyeszen sűrőg-forog a konyhában, Anna, aki finom gyümölcssalátát készít minden csütörtökön, Rita, akit 10 percenként ki kell kísérni a mosdóba, és ott elmeséli az egész életét. És még sorolhatnám.

Okt. 21. Péntek 27. nap

Különös nap

Délután elmentem Enikő szállására, aki átadta nekem a Magyarországról érkezett meglepi csomagot, amiből neki is ajándékoztam egy kis hazait. Még munka előtt kibontottam, és nagy örömmel olvastam anya és a nagypapa levelét az otthoni hírekkel, Marika keresztanyám képeslapját, szortíroztam a sok csokoládét meg a zacskós leveket. A táskában egy CD is lapult. A filmet Sanyi (anya párja) készítette. Az intézet számítógépén meg tudtam nézni. Anya ül az új ház egyik fotelében, és mosolyogva mesél nekem az elmúlt napok eseményeiről és a jövőbeli tervekről. Harmincegyedikén lesz Gigi, a tesóm 19. születésnapja. Biztosan arra is készülődnek már.

Fél 4-től 9-ig dolgoztam. A kórházból nemrég hazaszállított Piát etetgettem. Este 10 körül bementünk a városba. Enikővel, Samuele, és Alexszal egyik bárból a másikba vetődve céltalanul kóvályogtunk, mígnem Alexnek támadt egy ötlete és elvitt bennünket Brisighellába. Ez egy Forlítóól úgy 20 km a hegyekben húzóódó régi kis település kis hegyi utakkal, hangulatos terméskőből épült palettás házakkal. Hajnali 2 órakor felmásoztunk a város szomszédságában található hegy legtetejére az óratoronyhoz, ahon-

nan csodálatos kilátás nyílt a kivilágított városra. Azután csatangoltunk a város utcáin. Szokatlanul enyhe idő volt az előző napi hűvös szélhez képest. Találtunk egy pékséget, ahol épp a hajnali friss kenyereket sütötték, bekopogtattunk, akár a meséből érkezett vándor, de nem szállást kértünk, hanem vásároltunk a finom meleg pékáru-ból. Hajnali 4 órakor értünk vissza Forliba.

Okt. 22. Szombat 28. nap

Ma négy hete, hogy itt vagyok.

Délután fölültem a különböző vonalakon közlekedő buszokra és megnéztem, melyik busz merre szállítja utasait. Három útvonalat sikerült bejárom. A kis hatos busz a belvárosban közlekedik, ezen kívül van még öt, amely a környező településekre megy. Hét órakor sötétedni kezdett, így már nem sokat lehetett látni a buszablakokból, hát „hazamentem” a lakásba.

Okt. 23. Vasárnap 29. nap

Nahát! Hogy ez a nemzeti ünnepünk épp vasárnapra essen! Ciki mi?

Délelőtt vasaltam, takarítottam, azután felhívtam Enikő. Gyönyörű idő volt, így nem kellett különösebben rábeszélnie, hogy menjünk be a városba sétálni. A Piazza Saffin találkoztunk a megszokott helyen, aztán csak jártuk az utcákat kedvünk szerint és magunkba szívtuk az olasz kisváros vasárnap esti vidám hangulatát. Olyan mintha a denős és nyugodt élet csak megkésve érme a rohanó idő nyomába. Mintha csak a délutáni órákban kezdene a város ébredni, lassan megtelik sétáló, kirakatokat nézegető emberekkel, akik aztán beülnek egy-egy pizzériába és késő estig ott beszélgetnek. A központban még néhány üzlet is kinyitott. Enikővel megvacsoráztunk az egyik pékségben a pultra kóstolás céljából kirakott pizza szeletekből. A helyi vendéglátó egységek reklámja, amely lehetőséget biztosít a termékek vásárlás előtti kóstolására igen előnyös spórolási lehetőség a fiatal uniós önkéntesek számára.

Betévedtünk egy hatalmas könyvesboltba is, ahol rögtön a könyvek közé is vetettük magunkat, majd következett a hobbybolt és a 99 centes bolt.

Okt. 24. Hétfő 30. nap

Egy hónapja érkeztem. Gyorsan eltelt. Úgy tűnik, mintha csak néhány napja lett volna. Pedig valójában rengeteg dolog történt velem. Új lakhely, ahol több mint 9 hónapig élnem kell, új barátok, új munkahely, új ország és új életforma. Az egész életem gyökereitől átalakult. Már 30 napja nem láttam a szeretteimet. Biztosan ők is olyan sokat gondolnak rám, mint én rájuk. Nem könnyű rövid idő alatt feldolgozni azt a rengeteg új élményt, amivel napról napra szembesülök. Először féltem. Nagyon. Vajon hogyan fogok egyedül megoldani minden problémát, és távol élni mindenkitől és mindentől, akik, és amik nekem eddig magát az életet, jóformán az egész világot jelentették? Hogyan fogok beteg embereknek otthont adó intézetben dolgozni? Hogyan szerzek majd barátokat az új környezetben, hogyan tudok integrálódni az ottani társadalomba? Hogyan fogok idegen emberekkel kommunikálni és elmagyarázni, megértetni olyan dolgokat, amelyek nagy befolyással lehetnek a mindennapi életemre? És vajon sikerül-e majd mindent megértenem? Aztán belekezdtem, és valahogy jött magától minden. Utólag olyan egyszerűnek tűnik.

Amikor megérkezett a küldő szervezethez a nyertes pályázatról való értesítés, még nem tudtam pontosan mi vár rám az elkövetkezendő hónapokban. Legfeljebb sejtettem. Most van itt, Forliban egy egészen barátságos kis szállásom, az olasz környezetben játszva fejlődhet a nyelvtudásom. Van egy jól működő színvonalas intézet, ahol szeretnek, és miközben sokat dolgozom, mint önkéntes rengeteget tanulhatok, és különleges tapasztalatokra tehetek szert, barátokat szerezhettek az ápolók körében, és szolgálatom idején finom olasz ebédet és vacsorát kapok. A szabadnapjaimon pedig bejárhatom Észak-Itáliát. Az európai uniós önkéntesek országokként meghatározott zsebpénzben részesülnek a program idejére. Ez Olaszországban a közepes kategóriába tartozik. Nyilván nem ér fel egy fizetéssel, de ügyesen el lehet éldegélni belőle. Ja és nem utolsó sorban 30 km-re lakom a tengertől. Kívánhatnék-e többet?

Ma 10-től 4-ig dolgoztam. Festettünk, és bőr kulcstartókat készítetünk. Este pedig olaszórára mentem Teresához, aki nagy öröömre nekem ajándékozott egy CD-s nyelvkönyvet.

Okt. 25. Kedd 31. nap

Még kettőt kell aludnom Laci érkezéséig. Ő holnap este indul a busszal Budapestről, és átutazza az egész éjszakát.

Ma ugyanúgy dolgoztam, mint tegnap. Este pedig megint olaszóra, majd gyors bevásárlás. Hosszú és fárasztó nap volt.

Okt. 26. Szerda 32. nap

Egy hosszabb szünet előtti utolsó munkanapom. Lele-ékkel voltam, hátul a fafaragó műhelyben. Szeretek ott, mert amikor rajzolhatok gyorsabban megy az idő. Hát új mesefigurák készültek a deszkákra. Rajoltam oroszlánt a kicsinyével, elefántot, kacsát, delfint, fókát, és ki emlékszik még milyen állatokat? Némelyikből ceruzatartó lesz,

másokból kirakójáték. Rajzolás után kivágjuk fából, majd kifestjük.

A délutánom nagyon zsúfolt volt. Be kellett mennem a városközpontba telefont tölteni, hogy tudjak Lacival kommunikálni. Ez most különösen sürgős, hiszen ma este 19 órakor elindult hozzám a busszal. A telefontöltés után következett a bevásárlás, takarítás, hajmosás. Éjszakára sajnos valamivel elrontottam a gyomrom, így több időt töltöttem a fürdőszobában, mint az ágyamban. Most fél 4 és én még mindig nem alszom, pedig reggel korán indulok Laci elé a bolognai buszvégállomásra.

Okt. 27. Csütörtök 33. nap

Laci reggel megérkezett. Szeptember 26. óta vártuk már ezt a napot. Több mint egy hónapja, hogy nem láttuk egymást, úgyhogy most nagyon boldogok vagyunk. Igaz, egy kicsit gyengélkedünk. Laci az átutazott éjszaka miatt, Nekem pedig még mindig nem jött rendbe a gyomrom. Mivel Laci busza fél órát késett, bőven volt időm kinyomozni pontosan melyik kocsiállásra érkezik. Két óriási táskát hozott, mindkettő telitömve a nekem küldött tárgyakkal. Egy hadseregnek is elegendő étel, sok hazai édesség anyától és a nagymamától, a híres házi almáspite, amelyet csak a nagy tud sütni, levelek, ajándékok és plüsskutyas apától.

Bolonában még volt másfél óránk a Forlíba induló vonatig, de a nagy csomagokkal inkább egyhelyben maradtunk. Beültünk az állomás közelében egy kávézóba. Egy ilyen olasz nagyvárosban, mint Bologna az állomás környékén elég katasztrófális állapotok uralkodnak a helyi közlekedés szempontjából. Hat és nyolc sávos utakon örültek módjára közlekednek az autósok és a gyalogosok egyaránt. Mindenütt hatalmas tömeg hömpölyög, mindenki rohan valahová.

Úgy délután fél 1 lehetett, amikor megérkeztünk Forlíba, a szállásra. Megebédeltünk, majd pihentünk kicsit, majd bementünk a városba, ahol Enikővel együtt bevásárolni mentünk, előkészíteni a másnap estére tervezett magyar vacsorát.

Okt. 28. Péntek 34. nap

Forliban hétfőn és pénteken van piacnap. Ilyenkor a Piazza Saffi és környéke zsúfolásig megtelik szemfüles árusok és olcsón vásárolni kívánók kíváncsi tömegével. Van ott ruha, cipő, esetleg könyv, hal, vagy sajt, minden, ami szem- szájnak ingere. Mi is kimentünk Lacival a vásárra, nézelődtünk, kis meglepetéseket vásároltunk, pizzáztunk.

Délután 5 körül „hazafelé” vettük utunkat abból a megfontolásból, hogy bizony az estére tervezett gulyáslevesnek kell néhány óra mire megfő. A vendégeket este 9-re vártuk. Közben megérkezett Enikő is. Bekevertük a palacsintatésztát. Én sajnos 7 körül kidőltem, mert erős fejfájás gyötört, de a harmadik fájdalomcsillapító után sikerült észhez témem. Szerencsére a vacsorát négyen készítettük (Laci, Enikő, én és a francia Samuele-t is beavattuk), így nem csúszunk meg időben. A megbeszélt időben megérkezett Elena, aki még tortát is hozott, valamint Mara és Alex, majd egy óra múlva Francesco is csatlakozott a vidám társasághoz. A gulyásleves és a palacsinta is nagy sikert aratott, fantasztikus este volt. Laci és Samuele még a vendégek távozása után éjjel 2-kor is az udvaron beszélgettek...

Fiatalnak lenni jó!

Mit is jelent az ifjúsághoz tartozni, fiatalnak lenni? Kötetlen és változatos szórakozási lehetőségeket, újszerű tanulást, kapcsolatok kialakítását, szabadságot, mindezt ráadásul határtalanul és kortalanul!

Napjainkban ez a megfogalmazás helytállónak tekinthető, ugyanis valamennyien az Európai Unió állampolgárai vagyunk, és ilyen minőségünkben rengeteg lehetőség áll rendelkezésünkre. Vegyük például azt, hogy az Unióban elvileg bárhol élhetünk, dolgozhatunk, és hazahozhatjuk a külföldön megvásárolt plazmatévét anélkül, hogy a vámisztíznak be kéne számolnunk róla.

Vannak azonban kevésbé ismert lehetőségek, amiket történetesen a gyerekeknek, a fiataloknak, illetve a velük foglalkozó szervezetek képviselőinek hoztak létre, hogy ezzel is elősegítsék a közösség alapelveinek érvényesülését.

A nagy szavak után végre elárulom, hogy az Európai Unió Ifjúság Programjáról van szó! Mi is ez valójában? Közösségi kezdeményezés, amelynek keretében az európai nemzetek megismerkedhetnek, barátságot köthetnek egymással, kevésbé formális keretek között tanulhatnak, szórakozhatnak, mindezt ráadásul a nagy közös nyelvek egyikén (angolul, németül, franciául, stb). További előny, hogy a brüsszeliek azt is kitalálták, hogy az ifjúsági cserék, találkozók, önkéntes szolgálatok, és mindezek kiegészítő tevékenységeinek (tanulmányi-előkészítő látogatások, szemináriumok) költségét, vagy legalábbis annak nagy részét ők fizetik a résztvevők helyett!

Az egyesület munkatársaként kétszer volt lehetőségem részt venni a programban. Tapasztalt kolléganőm, Bata Enikő az első munkanapjainak egyikén meggyőződött minket, hogy készítsünk pályázatot egy nemzetközi szemináriumra, ami előkészítené egy későbbi ifjúsági cserét. Hívjuk meg külföldi civil szervezetek, ifjúsági csoportok munkatársait, akikkel együttműködve aztán újabb projekteket bonyolíthatnánk le. Bevalom, fogalmam sem volt arról, hogy miről is volt szó, de mire Máriabesnyőre értünk, már képben voltam. Ugyan régen volt, de emlékszem, milyen álmosan és bizonytalanul vártuk Lendik Erikával a Keletiben az első érkezőt Romániából, hogy két autóval felváltva vettük fel Fitos Rolanddal a Ferihegyre érkező letteket, lengyeleket, dánokat, spanyolokat, olaszokat és kedvenceimet, az észteket, akik első este arra panaszkodtak, hogy nincs kispárna az ágyukon. Mint kiderült, nem néztek be az ágyneműtartóba... A kötelező, hivatalos és formális feladatok a gyerekek és fiatalok közösségeinek érdekében végzett és végzendő dolgok összegyűjtését, csoportmunkákat, ötletbörzéket, jó hangvételű megbeszéléseket jelentették. A rendezvény komolyságát érzékelteti, hogy brüsszeli ellenőrök is megjelentek nálunk. Az ő fogadásukkor egyébként fogkefével a kezemben állodogáltam a bejáratnál...

Tényleg nem szeretném lebecsülni a szeminárium fontosságát, de számomra sokkal izgalmasabb és emlékezetesebb volt a többi program, amiket a vendégeinknek szerveztünk: meglátogattunk például egy templomot és annak kriptáját, nemzetközi osteket tartottunk, csapatépítő játékokat tartottunk, gulyáslevest ebédeltünk, megnéztük a világ legszebb fővárosának, Budapestnek néhány látnivalóját, és elutaztunk

A lényeg, hogy mindenki jó fej volt, mindenki jól érezte magát (legalábbis ezt mondta), és bizonyára hozzám hasonlóan ők is szívesen őrzik a megszerzett emlékeket, és remélem, hogy a hivatalos programokon megszerzett tudását, ismereteit és kapcsolatait fel tudta használni akár a munkájában, akár a mindennapi életében. Az biztos, hogy megérte ott lenni!

Ugyanezt mondhatom a második programról is, amiben már amolyan csoportve-

zetőként vettem részt. Egy korábbi meghívásnak eleget téve eljuthattunk Csehországba, Tábor városába. Na, erről máris eszembe jutott valami... Hol voltatok? Táborban. Jó, de melyik városban...?

Szívesen emlékszem vissza arra, milyen bizonytalanul próbáltam meg lefordítani az észteknek leghosszabb szavainkat (legeslegmegszentségteleníthetetleniségkedéseikért és elkelkáposztástaníthatatlanságoskodásaitokért vagy miket), pedig mi ugyebár rokonok vagyunk, érteniük kellett volna...

Hosszas előkészületek (jellegzetes magyar terméket összevásárlása, biztosításkötés, bemutatkozó anyag összeállítása, stb.) után végre összeállt a csapat, útnak indultunk. Május volt, és elsőként érkezünk meg Táborba. Még a Csehországban önkéntes szolgálatot teljesítő észt lányt is megelöz-

tük, szegény alig győzött magyarázkodni angolul...

Elkísért minket a szállásunkra, és mivel rajtunk kívül még nem volt ott senki, rögtön el is aludtam. Este már sokan voltunk: a tábor megtelt lengyelekkel, csehekkel (bár ők

már ott voltak), szlovákokkal, spanyolokkal és kedvenceimmel, az észtekkel. A rendezvényt egyébként a sport és az egészséges életmód (tágabb értelemben a nemzeti hagyományok, szabadidő) köré szervezték, ennek megfelelően az országok küldöttjei bemutatókat tartottak, filmeket vetítettek, képeket mutattak nemzetük jellegzetes sportjairól, vagy csak szóban elmesélték, hogy mivel és hogyan töltik a szabadidejüket. Azt hiszem, minden túlzás és szerénység nélkül állíthatom, hogy ki-

ségünk a városnézésre. Az estéket a csoportok programjaival, bemutatóival, játékaival zártuk.

A fiúk bekerültek a legjobb táncosok közé, engem a legudvariasabb és a legvicsebb részvevőnek választottak meg. A díjak egy kézfogás, illetve hírnév és dicsőség voltak. Kiderült, hogy az észt és a magyar nyelvben továbbra is ugyanabban a formában él és ugyanazt jelentik a jurta és az internet szavak.

Csehországban nyolc napot töltöttünk, Elfáradtunk a végére, de feledhetetlen élmény volt! A kapcsolatok valamennyire még élnek. Munkahelyi körülmények között jutottunk el oda, de ennél sokkal többet jelentett: szórakozást, kikapcsolódást, barátságokat, emlékeket, tanulást.

Biztos vagyok benne, hogy aki csak egyszer is részt vesz egy ilyen rendezvényen, az később újra el akar jutni egy másikra, hogy találkozzon a régi ismerőseivel, vagy újakkal találkozzon. Ezért ajánlom a fenti programokat mindenkinek! Keressük a kapcsolatokat, a lehetőségeket, akár meghívottként, akár szervezőként vegyünk részt bennük, mert csak nyerhetünk velük!

Ravasz Gábor

Fotóink a csehországi táborozosunk alatt készültek

Életrajzi karcolat

Akikre büszkék vagyunk. 2005-ben megkezdett sorozatához kapcsolódik a 2006-ban elnyert Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt, amelyet érdemes és eredményes munkája elismeréseként Juhász Gáborné kapott intézményünk javaslata alapján.

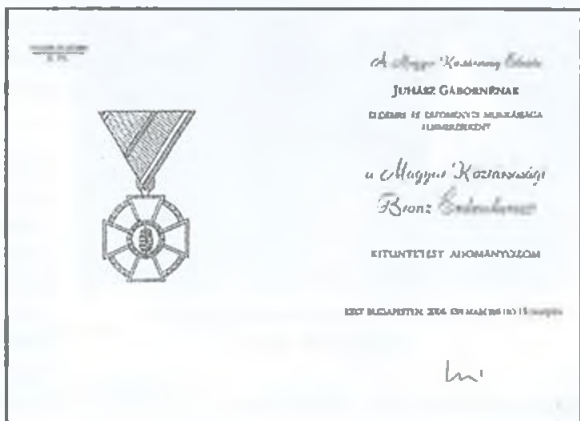
Juhász Gáborné 1991 óta dolgozik az intézményben. Előtte Nagyigmádon az általános iskolában, majd Komáromban a Petőfi Sándor Általános Iskolában tanított. Hivatástudatból indítottan ő az, aki felismeri tanítványainál a tehetségüket a sport iránt. Sokszor felesleges energiájukat igyekszik órákon és órákon kívül lekötni, s ezzel egymás után juttatott olyan tanulókat is sikerhez, akik korábban csak elmarasztalást, sikertelenséget értek el.

Évek óta rendszeresen, hetente viszi tanulóinkat úszni, ezzel is az esélyegyenlőséget teremti meg számukra, hiszen Komárom, Koppánmonostor, bár közigazgatás szempontjából Komáromhoz tartozik, a városközponttól 6 km-re fekszik. Így csak busszal közelíthető meg a városi uszoda. A feladat fontosságát felismerő, kollégáival együtt erdei táborok szervezője, vezetője rendszeresen. /Csákányos-pusztá/ Nyaranta évek óta lovas tábort szervez és vezet. /Kunadacs/ A hátrányos helyzetű tanulók részvételét, segély elintézésével is biztosítja.

Folyamatosan képezi magát, 2000-ben a tanítóképző mellé az ELTE Tanárképző karán testnevelés szakos tanári diplomát is szerzett. OKJ-s számítógép kezelői és felhasználói vizsgával is rendelkezik. Pedagógiai továbbképzések rendszeres résztvevője. Az ő javaslatára és szervezésére 2003/2004-től a komáromi Egressy Béni Művésze-

89

ti Iskola kihelyezett néptánc tanfolyamot tartott 32 tanulónak. Azóta is sikeresen szerepelnek helyi és területi tánctalálkozókon és városi kulturális rendezvényeken. 2006-tól az iskola szervezésében működik táncoktatásunk az 1. évfolyamon. A „nagyok” már a Garabonciás táncegyüttesben szerepelnek.

Természetesen feladata az oktató – nevelő munka, melyet mindvégig lendülettel, még nagyobb hozzáértéssel lát el. Tanóráit jó szakmai és pedagógiai tudással, ismerettel vezeti.

A gyengék felzárkóztatására felzárkóztató foglalkozásokat, korrepetálásokat fontos feladatnak tekinti, éppúgy, mint a képességfejlesztést.

Értekezletek aktív tagjaként segíti intézményünk munkáját.

A település életében is meghatározó a szerepe.

A pedagógusközösséggel együtt felismerte, hogy milyen fontos szerepe van a hagyományoknak, a több évtizedes tradícióknak, melyek nemzedékről nemzedékre szállnak, és féltőn ápolja.

Gratulálunk elismeréséhez.

Hojka Jánosné

90

Díszlap

Dózsa György Általános Iskola
Juhász Gáborné
Koppányvezér utca 59
2900 Komárom

Tisztelt Juhász Gáborné
Gratulálunk magas szintű állami kitüntetésre
alkalmából munkájában megánódlatában további
sikereket, és jó egészséget kívánunk!
Agócs István a megyei közgyűlés alelnöke
Laposi Elza a megyei közgyűlés alelnöke,
Dr. Csermák Vilmos megyei főjegyző.

Képzés, előbbre lépés civil szervezetek tagjainak

Az Élettér Egyesület alkalmazásába 2006. május 8-án kerültem, s e hónap végén már a Közép-dunántúli ROP (Regionális Operatív Program) 3.1.3 „Helyi közösségek kezdeményezések fejlesztése” képzési programba találtam magam.

A képzés elméleti és gyakorlati részből tevődött össze. Az elmélet képzés keretén belül megismerkedhettem a szükségfeltárás módszerével, a közösségi programokkal, amik a strukturális alapokhoz tartoznak, a LEADER, INTERREG, EQUAL programokkal, a projektervezéssel és a civil szervezetek szerepével az EU-ban, valamint az ehhez kapcsolódó EU-s forrásokkal.

A gyakorlati oktatás célja a megkapott elméleti anyag, tudás segítségével mintaprojektek készítése előre meghatározott kis csoportokban.

Ez a képzés helyben, itt Komáromban, a Polgármesteri Hivatalban került megrendezésre, ahol kistérségi megbízottak, horgász egyesületek, önkormányzatok alkalmazottjai, s nem utolsósorban civilek vettek részt. Igaz, nagyon elszomorított engem, hogy a civil szervezetek küldöttei nagyon kis számban vettek részt, annak mégis örültem, hogy én itt lehetek.

Ami igazán megfogott, a partnerségről szóló nap. Talán azért találtam ezt a napot a legérdekesebbnek, mert ezen a területen volt a legkevesebb tapasztalatom, s a jelenlévőket sem ismertem addig.

Azóta már több ott megismert személlyel más rendezvényen is találkoztunk. Sőt! Jelenleg is járok egy képzésre, melyre az itt megismert csoporttársam hívta fel a figyelmem.

Az itt elhangzott témák segítségével gazdagodtak ismereteim, amelyek hozzá járultak munkám eredményességéhez.

Szeptemberben – októberben Székesfehérváron szintén egy KD ROP-os képzésen vettem részt, ahol a stratégiai tervezéssel ismerkedhettem meg. A képzés itt is két részből tevődött össze:

- elméleti
- gyakorlati

A képzés sikeres elvégzéséhez szintén kis csoportokban, általunk szabadon választott témákban kellett projekteket készítenünk. A képzés maga a kistérségi operatív és strukturális programokra épült. Ehhez szükségem volt a már meglévő dokumentumok tanulmányozására is. A képzés szeptemberben két elméleti és októberben két gyakorlati napot

**A kunbanyai képző központ:
Civil Kollégium**

tartalmazott. A két időpont között volt egy konzultációs nap is, aminek célja a hibátlan házi feladat elkészítése volt.

Sajnos be nem tervezett okokból ez a konzultációs nap is képzési nappá alakult át.

Voltak olyan ismeretek is, amikkel már tanulmányaim során elhangzottak. Így ez a program számomra nem csak új ismereteket jelentett már, hanem a régiak felidézését is.

Októberben az Önkéntes Központ Alapítvány által szervezett 1 napos képzésen is részt vehettem, amelynek célja az volt, hogy hogyan tartsuk meg, illetve hogyan motiváljuk az önkénteseket.

A képzés újszerű és izgalmas, jól felépített volt számomra.

Egy nagy körbe ülve bemutatkozással kezdődött. Miután mindenki pár mondatot mondott magáról egy kicsit mozogtunk is. Feladatunk az volt, hogy egymás mellett sétálva újra bemutatkozzunk egymásnak.

Úgy gondolom, hogy egy képzésen az ilyen játékos feladatokra nagyon nagy szükség van.

Az is nagyon tetszett, hogy jól megtervezett program alapján folyt maga a képzés. Nem csak az előadók beszéltek folyamatosan, hanem mindenki egyénileg is megnyilatkozott. A nap második felében két csoportra vált a társaság. Az egyik csoport tagjai azok, akik már részt vettek előzően önkéntes programmal kapcsolatos képzése, hiszen ők már az alapismeretekkel rendelkeznek.

Én a második csoportba kerültem. A mi feladatunk nagyon izgalmas volt. Mindenki kapott egy kártyát, amin az önkéntes menedzsmenttel kapcsolatos fogalmakat találtunk.

Ezeket a kártyákat nem mutathattuk meg egymásnak, hanem mint az aktivitiben el kellett mutogatni, le kellett rajzolni, vagy körül kellett írni úgy, hogy a többiek kitalálják.

Miután a többiek kitalálták, mindenki megkereste a saját helyét a táblán, amit délelőtt közösen készítettünk el.

Ezalatt az idő alatt a másik csoport tagjai a motivációs problémákat gyűjtötték össze, s ebből hámat kiragadva konkrét példán mutatták be.

A nap során persze szó esett az önkéntes törvényről, a motivációról, az önkéntesek toborzásáról, s arról, hogy mit kell tenni a problémás helyzetekben, mit kell szemünk előtt tartanunk, amikor az önkéntest kiválasztjuk.

Ezt a napot is hasznosnak ítéltam, melyet hasznosítani és kamatoztatni tudok a napi munkámban is. Problémát jelentett viszont nem csak nekem, hanem a jelenlévők többségének is, hogy gyorsan, és sok információ hangzott el. Kicsit úgy éreztem, hogy a megadott, szűk időkeretbe nem fért be a tervezett anyag maximális leadása.

Ennek ellenére nagyon szívesen elmegyek további más képzésekre is.

2006. október 13-án az OFA által szervezett pénzügyi képzés civil mentor projektek 2006-2007. vettem részt. Ez kötelező jellegű volt számomra, hiszen az OFA támogatásával kerültem az egyesülethez.

Ennek a képzésnek a célja egyrészt az volt, hogy gazdálkodási, adózási, munkajogi és költségvetési ismereteimet megalapozzam.

Másrészt pedig megtudtuk, hogy pontosan hogy kell elkészíteni az OFA felé az éppen aktuális elszámolást.

Különböző pályázati anyagokhoz nyújtottak pénzügyi segítséget, amit remélem, hogy hamar és folyamatosan is használni tudok majd. Fontos ez a civil szektorban, hiszen nem termelő céggként, támogatásokból, pályázatokból tartjuk fenn magunkat. A

pályázatok pontosan és jól elkészített pénzügyi része pedig nagyban hozzájárul a szervezet eredményességéhez.

Fél évvel ezelőtt még nem gondoltam volna, hogy ennyi minden érdekelni fog, és hogy milyen sokrétű munka az, amit végezni kell. Azt gondolom, hogy minden frissen végzett fiatalnak egy bizonyos időt el kellene tölteni különböző szervezeteknél, ahol valóban munkatapasztalatot, egy kicsi élettapasztalatot és nem utolsósorban emberi kapcsolatokat szerezhetnek. Ez ma nélkülözhetetlen a mindennapokban és a munkánkban.

Amennyiben az együttműködések létrejönnek, egyesületünk a következő tanévtől gyakorlati terepe lesz több hazai felsőoktatási intézménynek szociális és közművelődési téren. Így szívesen várunk hallgatókat és fiatal önkénteseket, akik szívesen kipróbálnák magukat.

Hegedüsne Baumann Dóra

A Köz Ügy!

Akinek van már családja, az tudja, milyen nehéz dolog a gyerekek ellátása mellett, egyéb kötelezettségeket vállalni, én mégsem hagyhattam ki, hogy újra diák legyek! A nyáron sikerült egy közösségfejlesztői tanfolyamon részt vennem az Élettér Egyesület jóvoltából, mely nagy hatást gyakorolt rám. Amellett, hogy szép tájon, szép időben tölthettem el egy hetet, olyan értékes embereket ismerhettem meg, akik komolyan hittek magukban és másokban, de legfőképpen az emberi értékekben és a közösség erejében.

Felemelő érzések kavartak bennem folyamatosan. Az ismerkedés izgalmai, az otthonról való távollét, a szokatlan békesség bizarrul csapódott le rám, és néha talán vissza- visszavágyom. A pihenésre és tanulásra berendezkedett Civil Kollégium (Kunbábony) szolgált a tanfolyam helyszínéül. A környezet romantikus: a Kunság. Talán ezt nem kell bemutatnom magyar embereknek, de aki még nem járt ott, feltétlenül lepje meg magát a táj élményeivel. A szokatlan friss levegő, a nevetetően sík terep (amerre a szem ellát csak a síkság, egy nagy vonalzó...) a gazdaságok illata, a békésen legelő tehenek és lovak látványa büszkeséggel töltöttek el, örültem, hogy ebben az országban élek...

A képzést nagyon komolyan vettem, de rá kellett jönnöm, hogy a közösségfejlesztés nem egy behatárolt, merev téma, amit „hát-feszengve”, magolással tanul meg az ember. Játékos, önismereti feladatokkal, hosszú, érdekes beszélgetéseken keresztül éreztünk rá, ki-ki a maga élettapasztalatára, sikerei és sikertelenségeire gondolva, hogy mit is jelent az, hogy: **KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS?**

Gondolom lesz, aki legyint, és azt gondolja mi ez már megint? Mire kell ez? De sajnos az emberek többsége bele sem gondol igazán, hogy milyen közösségek veszik

Közösségfejlesztés elméletben...

körül, milyen viszonyban van ő ezekkel, van-e bennük feladata, hogy szívesen tartozik-e oda, vagy csak így alakult? A legfontosabb, amit én megtanultam ezalatt az egy hét alatt, hogy a közösségek értékeinek mekkora súlya van, és mit jelent, ha egy közösség magát valóban közösségnek nevezi, ha érdekeit képviselni tudja, ha őrzi annak hagyományait és továbbadja utódainak.... Még sorolhatnám azokat a fontos emberi értékeket, mellyel

mindannyian rendelkezünk, de vajon mindannyian kihasználjuk, és használni engedjük- e ezeket a képességeinket egy közösség érdekében?

Manapság nem divat egy közösségnek tagja lenni, érdek nélkül, tevékenyen eltölteni a szabadidőt és közben észrevétlenül alkotni, szociális képességeinket fejleszteni, ez valahogy elveszett. Elkopott az önkéntesség fogalma is, vagy sosem volt ilyen a köztudatban(?) ehhez a kérdéshez én túl fiatal és tapasztalatlan vagyok, hogy megválaszoljam, de akadnak olyanok, (a környezetemben is!) akik ezen értékeket képviselik és alkalmazzák, és persze keresik egyformán- gondolkodó társaikat...

Nehéz és fáradtságos feladat, ezért tisztielem azokat az embereket, akiket itt sikerült megismernem, mert belőlük mindennap új ötlet fakad, hogy javítsanak az őket körülvevő környezeten. Hogy én ilyen vagyok- e? Szeretném...

Mindenesetre örülök, hogy ott voltam, hogy hallgattam és meghallgattam. Rengeteg szép emlékkal és új barátokra lelve jöttem haza, de a közösségfejlesztésnek nincs soha vége, így remélem egyszer te is ott leszel!

Hajnal Dóra

... és gyakorlatban

Magunk „MAG”-unkért

Saját tulajdona van az Élettér Egyesületnek!

Azt hiszem, hogy néhány éve még nem sokan tudták volna elképzelni, hogy ez valaha valóság lehet. Szerencsénket – és egyben a házikót – egy ICSSZEM által kiírt pályázatnak köszönhetjük, melyet megnyertünk. Hosszú és rögzös volt az út, amely a tényleges tulajdonlásig vezetett, de most untatnánk a kedves Olvasót azzal, hogy milyen bürokratikus és egyéb bonyodalmak előzték meg a munkálatokat. Talán sokan már nem is emlékeznek rá tagjaink közül sem, hiszen a birtoklás öröme feledteti a kezdeti nehézségeket.

Meglátni és megszeretni! Ez az ideális – embereknél és házaknál egyaránt. Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondom, hogy a Mag-házon, akkoriban, abban az állapotban nem volt sok szeretnivaló. Talán annyi, hogy a MIÉNK volt. Hogy ez ne maradjon így, és a ház újra szép legyen, felgyűrtük hát ingujjunkat és nekiveselkedtünk a munkának.

Míg egyéki tervrajz a másik után készült, mi lebontottuk a kis házhoz toldott épületet, az állapota miatt. Tetőt bontottunk, falakat döntöttünk ki és pucoltuk a téglát tucatszám. Ami mindig volt: jókedv, tenni akarás és nyílt tűzön készült jobbnál-jobb monostori-Monostori ételek.

A kellemetlenkedni vágyóknak üzenjük, hogy megvan minden engedélyünk. Természetesen ezeket szereztük be első lépésként.

Aztán jött (Czidlina) Balázs, a törmelék meg ment. Hogy a kettőnek mi köze egymáshoz? Nagyon is sok. Balázs szervezte a konténert, ami a törmeléket vitte.

Következtek a talajmunkák. Ezt szakember végezte a megfelelő gépezet használatával. Nőből vagyok, - nem szőke nőből ugyan -, de ennek ellenére hadd ne kelljen belemennem a részletekbe, mert lehet, hogy blamálnám magam. Szóval megvoltak a földmunkák és mi vakondot megszegyenítő ügyességgel ástuk ki az árkot a ház elülső részéhez építendő hosszúkás parasztház jellegű nyúlványnak, melyben a foglalkoztatók és az iroda található majd. Felhúztuk a falakat, villanyt vezettünk be, vízvezetékeket fektettünk és most várunk arra, hogy a válaszfalakat felhúzhassuk, illetve a munka betetőzéseként a házat is betetőzhessük. Mindez idő alatt pedig bőszen reméljük, hogy az időjárás kegyes lesz hozzánk. Minél tovább van „jó” idő annál több mindent meg tudunk csinálni a házban, mielőtt beköszönt az igazi tél.

Az udvaron kemence építését kezdjük majd meg, a házhoz tartozó biokert létrehozását már kezdeményeztük, és munkálkodunk tovább a fiatalok számára sportolásra alkalmas terület kialakításán is.

Persze lehet, hogy most többen is megkérdezik, hogy minek egy ilyen ház ide a faluba? Szükség van rá, tessék elhinni! Összefogja a fiatalokat és lehetőséget ad értelmes időtöltésre az utcai lődörgés helyett. Segíti a kisgyermekes anyákat gyermekmegőrzéssel. Olyan közösségi életet és foglalkozásokat igyekszik kialakítani, amelyek segítik – az ilyen vagy olyan okok miatt – a társadalom perifériájára szorult társaink újra-beilleszkedését és elfogadását. Azt szeretnénk, ha a Mag-ház egy olyan hely lenne, ahová mindenki szíve-

sen eljön, korra, nemre, felekezetre, politikai hovatartozásra való tekintet nélkül és jól érzi magát, mert tartozik valahová és van egy hely, ahol mindig (vissza)várják.

Létrehívtuk a traktor alapot. A Magházhoz füves terület tartozik és nem is kicsi. Szegény önkéntesünk – mert nekünk ilyen is van – mire végigér az egész területen a kézi fűnyíróval, már kezdheti is előlről. Hogy önkéntesünk életét változatosabbá tegyük és más feladatokat is elvégezhesen, elhatároztuk, hogy veszünk egy fűnyíró traktort. Mivel egy ilyen masina rendkívül praktikus, de ugyanakkor nem tartozik a legolcsóbb dolgok közé, ezért nyitottunk egy számlát (számlaszám: 12029004-00142332-00100000), amelyre mindenki befizetheti azt az összeget, amellyel szívesen támogatná a mi traktor alapunkat és színesebbé tehetné az önkéntesünk életét. Eljöhettek akár fűvet nyírni is! Ettől ugyan a traktor alap nem gyarapszik, de a fű szépül.

Miért pont Mag-ház a neve? Mert ez a ház a mi magunk, amit elszórunk a földbe, ami kisarjad és foglalatosságot nyújt, a hidegben egy meleg zugot, a melegben hús ámyékot ad nekünk. Összegyűjt, összefog, együtt tart minket. A ház tulajdonképpen mi MAGunk vagyunk.

Szeretettel várunk mindenkit már most és a jövőben is. Jöjjenek el, és ha nem is segítenek, de látogassanak meg minket a Csendes utcában. Ha pedig elkészülünk a munkálatokkal, szeretettel és tárt kapukkal várunk mindenkit, akinek az érdeklődését sikerült felkelteni.

Müller-Tóth Judit

**MAG-ház és udvara,
ahogy beleszerettünk**

Budapestről Párizsba, vízen...

Ezt a megdöbbentő utat először gróf Széchenyi Ödön a „legnagyobb magyar” testvéröccse tette meg az Óbudai Hajógyárban épített HABLEÁNY nevű 6 lóerős gőzgéppel hajtott hajójával 1867-ben. Az út a DUNÁN, a LAJOS csatornán, a MAINÁN, a RAJNÁN, majd a francia csatornákon, a MARNE és a SZAJNÁN át vezetett a francia fővárosba.

Az Eiffel-torony lábánál kikötő magyar utazót III. Napóleon és felesége fogadta. A rendkívüli teljesítményével a gróf bebizonyította, hogy az olcsó vízi úton is eljuthatnak a magyar termékek a „fények városába” PÁRIZS-ba.

A császári pár két napot hajózott a HABLEÁNY fedélzetén, majd azt megvette a hadsereg számára. A gróf ezért az emberfeletti teljesítményéért elnyerte a francia BECSÜLETRENDET és az akkori Párizsi kiállítás arany plakettjét.

Az útról készített naplóját Cseke László fedezte fel kutatásai során és vállalkozott 1977-ben egy saját tervezetű motoroson az emlékütra.

A gróf Széchenyi Ödön Magyar Hajózási és Yacht Egylet Varga István, Fa Nándor és Kard Aladár áldozatos szervező munkájával 1997-ben, a 130. évfordulón négy motoros jachtal újra megtette az utat Párizsig. A szervezők gondoskodtak arról, hogy a 22 napos utazás, a 291 zsilipen át vezető út végén egy emléktáblát helyezzenek el a Szajna lépcsőjénél a gróf emlékére.

A fiatalabb Széchenyi nevéhez számtalan hazai kezdeményezés fűződik. Ilthon – egyebek között – megalapozta a magyar túrizmus szervezetét, amikor 1861. február 9-én megalapította az Első Magyar Utazási Társaságot, amelynek alapítói között herceg Eszterházy Pál, gróf Andrássy György, báró Eötvös József és más korabeli kiválóságok voltak. A nemzetközi szervezetre a titkosrendőrség is ferde szemmel

nézet, az – a Magyar Tudományos Akadémia támogatása ellenére – nem bizonyult életképesnek. Sokat tett a magyar Gőzhajózási Társaság megalapításáért és a Budai Népszínház megépítéséért. A Magyar Kereskedelmi és Iparegylet, az Országos Magyar Kertészeti Társulat alapítása, az első két, nemzetközi színvonalú szálloda, a Hungária és a Széchenyi felépítése és gróf Széchenyi Ödön nevéhez fűződik. Nem talált megértésre a csak jóval később megvalósult hajlék-

Hajóink valahol Európa közepén a 291 zsilip egyikeben

talán szállás megépítésének a terve. A Lánchíd megépítésével kapcsolatos hídépítési tilalom miatt gőz-komp-járat létesítését kezdeményezte, majd segítségével megalakult a Budai Hegypálya Társulat, amely felépítette a ma is működő BKV egyetlen nyereséges ágazatát, a Budavári Siklót. Elkészítette a Gellért-hegy első rendezési tervét.

Hazai politikai ellenzéke is élesen támadta fejlesztési kezdeményezéseit, például a Buda és Tétény között kipróbált gőzmozdony miatt. A körülötte kialakult légkör és a vállalkozásai által felemészített magánvagyonra is hozzájárult ahhoz, hogy amikor a megtisztelő külföldi meghívások közül a török szultánét elfogadta és 1847-ben hozzálátott az ottani tűzoltóság szervezéséhez. 1878-tól már nem tért vissza hazájába, megbecsült, kitüntetett polgárként élt haláláig Törökországban.

A bátorság és akaratere diadalát jelentette gróf Széchenyi Ödön vállalkozásainak sikere. Meggyőződésem, hogy jelenkori siralmas vízügyi állapotaink felszámolásához nagy szükség van erőfeszítésre példájából és áldozatvállalásából.

A szultán a török tűzoltóság megszervezéséért az „EDMUND pasa” címet adományozta gróf Széchenyi Ödönnek. Ma az Isztambuli Tűzoltó Múzeum és az új metrószármány egyik állomása viseli nevét. Díszes sírja ma is látható az isztambuli keresztény temetőben.

**Fogadás az EU-parlament előtt:
Balról: Fa Nándor, Varga István, Kun László, Cseke László (aki, már 1977-ben egyszer végigjárta az emlékutat), és Földi Péter**

99

Földi Péter

Az első, 1867-es, valamint az 1977, 1997-es emléktűrák útvonala

Otthon külföldön – 900 km-re a magyar határtól –

Ismét remekül időzítettem. Jókor voltam jó helyen, illetve a hozzám és az Élettér Egyesülethez közel álló személy éppen alkalmas időpontban állt harmadik gyermeke megszületése előtt (hálás köszönet nekik), hogy helyettesíthessem azon az úton, mely minden, magát magyarnak valló ember számára nélkülözhetetlen kell, hogy legyen. Eljutottam Székelyföldre.

Szóval: Hajnali négy óra volt és 16 órányi utazás előtt álltunk, mikor végre felzúgott az autóbusz motorja, melyen – még mindig nem hittem el - én is ott ültem sokakkal együtt. Fárasztó utazásnak indult, de előrelátó személyek által, a járműre felcsempésztett borovicska egészen elviselhető szintre mérsékelte az utazás kellemetlenségeit. Mélyen belegondolva, kicsit elcsépeelt megfogalmazásban a sors akarata volt, hogy ott legyek, lássak, tapasztaljak és - mellesleg - jó sok házipálinkát fogyasszak.

Fantasztikus szállást biztosított számunkra a fogadó szervezet. Megtapasztalhattuk, milyen szabadságérzetet nyújthat egy kis székelyföldi falucskában élni. A lenti képen látható ház jól tükrözi, és tökéletesen adja vissza a múlt nyomait is.

A szállásadó falucska neve Lókod, mely kicsi ugyan, de annál vendégszeretőbb. Minden reggel és este helyi specialitással, házipálinkával várják a kedves vendégek ébredését, hazatérését. Eme nedű iszogatása igencsak ajánlott, ha el akarjuk kerülni az itthoni kosztól teljesen eltérő ételek fogyasztásából adódó gyomor-és bélrendszeri problémákat. Kiemelném, hogy a házipálinka vásárlása is rendkívül fontos, ugyanis

amit meg lehet termelni, azt a helyiek megtermelik, illetve amiből lehet készíteni valamit, azt elkészítik. Sokat segíthetünk ilyenfajta megmozdulásokkal az ott élők megélésén, munkahelyek hiányában ugyanis így próbálják önmagukat ellátni.

Arrafelé a teheneket reggel kihajtják a legelőre, de estére mindig hazatalálnak. Ilyen látvánnyal ugyebár Magyarországon már nemigen, vagy egyáltalán nem találkozhatunk.

Sok helyen jártunk, én azonban csak a leginkább nekem tetsző állomásokat emelném ki: a vendégeket szívesen fogadó Lókod falvát, Székelyudvarhelyet, Orbán Balázs sírját, illetve Székelyderzs települést, mely a világörökség része.

Lókod a Homoródmentő egyik kicsi faluja, ahol 1995-ben alakult meg a Lókodi Ifjúsági Alapítvány Helyi Ifjúsági Faluja, ami szemre valóban valamiféle falu a faluban. Legfőbb értéke a gyerekkothonból kikerülő és a felnőtt társadalomba beilleszkedni igyekvő fiatalok otthona, munkahelye, megélhetése.

Lókod szomszédságában található Székelyudvarhely, Tatabánya testvérvárosa. A városházát mindenki figyelmébe ajánlom. Gyönyörű díszes tanácstermének megtekintését ne mulasszák el utazásuk során. Javaslom mindenki számára, keresse meg a G-Kávéházat, mely változatos itallapot kínál kávék terén (Én a G-pont kávé választanám...), helyet biztosít rock-koncerteknek, illetve maga a hely kialakítása, és belsőépítészeti megoldásai is igen érdekes. Itt persze nem kell túl nagy dolgokra gondolni, leginkább csak a falburkolatra céloztam, de érdekes a polcok kialakítása is a bárpult mögött.

Székelyudvarhely

Székelyudvarhely az Erdélyi medence délkeleti részén, a Nagy-Küküllő felső folyása mentén fekszik. A Szarkakő, a Nagydoldal, a Csicsér és a Budvár határolja. Éz a vidék kedvezett az ember korai letelepedésének: régészeti ásatások bizonyítják, hogy a város és környéke évezredek óta folyamatosan lakott.

101

A város neve először az 1332-es pápai tizedjegyzékben szerepel Udvarhel alakban. 1558-ban Izabella királynőtől kapja pecsét- és címerhasználati jogát. Címere: Páncélos kéz törrel, amelyre szív és medvefő van tűzve, a címer felső terében négy csillag közt az 1558-as évszám áll. A fejedelmi kor Székelyudvarhely életét jelentős mértékben a céhek kialakulása és lendületes fejlődése határozta meg. A fazekasok céhe feltehetően 1572-től működik, de csak 1613-ban nyeri el alapszabályzatának hatósági elismerését. A második jelentős tényező a város életében a két középfokú tanintézmény, az 1593-tól működő jezsuita iskola, a későbbi Katolikus Gimnázium alapítója Marosvásárhelyi (Mészáros) Gergely - és az 1670-ben alapított Református Kollégium - alapítója Bethlen János, Apafi Mihály fejedelem kancellárja. A XVIII. század végére Székelyudvarhely már valóságos utcahálózattal rendelkezett: a

már ismert Botos, Varga, Darabont, Szentimre és Piac utcák mellett megjelenik a Fűz utca (a főtér környékén), a Vár utca, a Küküllő felé vezető Új utca és a Malom utca. A XVIII. század elején a várost megviselték a háborúk és főleg a pusztító pestis járványok (1708-1712., 1717-1720.), de gazdasági élete ezután ismét fellendül. Ezt a fellendülést tükrözik barokk emlékei: az 1712. és 1779. között épült ferencrendi templom és kolostor, a református kollégium régi épülete (1770.-1771.), a református templom (1780.-1781.), és a római katolikus plébániatemplom (1787.-1793). Második virágkorát élte a XVIII. század végétől a céhes élet is: 1779-ben az asztalosok, 1803-ban a kalaposok, az 1840-es évek elején a szíjgyártók, 1856-ban a cipészek, 1862-ben pedig a földművesek, fuvarosok és ácsmesterek alapítanak önálló szervezetet. Tovább bővült az utcahálózat, a város 1826-ban kelt leírása említi a mai Márton Áron tér helyén húzódó Szent Miklós utcát, a ferencrendi kolostor melletti Barátok utcáját, a Küküllő közelében, a jelenlegi Tomcsa Sándor utca helyén a Cigány utcát. 1804-ben került tető alá a tímárok, csizmadiák, fazekasok és mészárosok „áruló színe” (áruháza, ahogya ma mondanánk), 1828-29-ben a régi „Városháza”, 1817. és 1819. között kikövezték a fő útvonalakat, 1798-tól 1831-ig pedig a főtéren, illetve a Botos, Bethlen és Szent Imre utcákban 13 emeletes kő- és téglaház épült.

A fejlődés sajnos hosszú időre megrekedt a századfordulón elért szinten. A két világháború között Udvarhelyen 920 „iparvállalatot” tartottak számon, ez megtéveszthet, ha nem tudjuk, hogy egy vállalatra átlag 2 alkalmazott jutott. Fokozatosan csökken a lakosok száma is: 1910-ben 10 244, 1930-ban 8 158. Ez az időszak, amikor egyetlen méltó középület sem épült.

Példa értékű viszont, hogy a műkedvelő színjátszás, a dalegyleti hagyományok tovább virágzanak. 1921-ben írta a korszak legjelentősebb helyi lapja, a Székely Közélet: „Művelődési előadások, szórakoztató és tanulságos felolvasások, estélyek, táncmulatságok hónapok óta egymást érik nálunk. Éppen úgy, mintha a legboldogabb időket élnénk, nem lenne gazdasági válság”.

A második világháború után beköszöntő szocializmus itt is egy ellentmondásokkal teli, körülményesen summázható kort jelentett. Megnégyeseződik a városlakók száma, de elnéptelenednek a környékbeli falvak. A vidékről beözönlő, proletárrá lett emberek jelentős hányada képtelen igazi városlakóvá válni: a falu viselkedési szokásait már nem tiszteli, a városiakat nem hajlandó elsajátítani. A szomszédos Bethlenfalvát és Kadicsfalvát 1952-ben a városhoz csatolják, de az urbanizáció csupán a zöldségeskertek rovasára terjeszkedő, amúgy kietlen külsejű Bethlen lakótelep révén tör be oda. Az új lakótelepek - a Tábor, a Bethlen - több ezer család lakásgondjait oldották meg, de ugyanakkor elvonták a belvárosban addig honos polgári réteget (illetve ennek leszármazottjait), így a város legpatinásabb részét az igénytelen, deklasszált elemek vehették birtokukba. Megszületik a nagyipar, de az évtizedünkben beköszöntött szabad

verseny feltételei között a vállalatoknak csak egy része találta meg a helyét. Pozitívuma volt viszont a maga idején e folyamatnak, hogy bár hozzájárult a környék elnéptelenedéséhez, jelentős mértékben csökkentette a távoli vidékekre történő székely elvándorlást. Rendkívül hasznára váltak és lesznek a településnek az ekkor épült szociális-, kulturális, illetve sportlétesítmények: a művelődési ház, az új iskolaépületek, a városi kórház, a stadion, a sportcsarnok. Ezek is részét képezik annak a több évszázados örökségnek, melynek birtokában méltán bizakodhatunk, hogy az átmenet nehézségei elmúlnak, és Székelyudvarhely ismét virágzó település lesz, ahol a múlt patinája és a gazdasági prosperitás összhangra talál.

Székelyudvarhely lendületesen fejlődő város, mely Erdély szívében - a sok megpróbáltatás ellenére - leginkább megőrizte magyarságát. Ez nem jelenti azt, hogy nem toleráns: kulturális, egyházi, oktatási téren egyaránt teret adott és ad a vele szomszédos népcsoportoknak, tanulni szeretne mindenkitől, mert hiszi, hogy komoly haladást, felzárkózást a világ népeihez csak együttes erőfeszítéssel lehet elérni.

Szejkefürdő – Orbán Balázs nyughelye

Orbán Balázs (1830-1890) A méltán legnagyobb székelynek nevezett író, tudós, politikus Székelylengyelfalván született. Tanulmányait a székelyudvarhelyi katolikus gimnáziumban kezdte, majd ugyancsak ebben a városban, a református kollégiumban folytatta. Később - tanulmányai félbehagyásával - szüleivel együtt Konstantinápolyba utazott, ahol hosszan elhúzódó örökösödési perük volt. Ez idő alatt kalandos keleti utazásokon vett részt, bejárta Palesztínát, Törökországot, Egyiptomot és Görögországot.

Később visszatért Erdélybe, és Szejkefürdőn lett gazdálkodó, jegyző, képviselő. Írói munkáját a többkötetes *Utazás Keleten* című munkájával kezdte. Fő műve a hat kötetből álló *A Székelyföld leírása* című forrásmunka, melyet az irodalmár-nyomdász Ráth Mór adott ki, de ő maga árusította. 1872-től országgyűlési képviselő volt.

1882-ben Kriza Jánossal, Benedek Elekkel és Sebesi Jóbbal együtt állították össze a *Magyar Népköltészeti Gyűjtemény Székelyföldre* foglalkozó fejezetét. 1876-ban és 1890-ben alapítványt hozott létre a szegény sorsú diákok megsegítésére. Jövedelmét - család híján - az Erdélyi Közművelődési Egyletre hagyta, Szejkefürdőt is csak azzal a feltétellel örökölhette az öccse, ha évi 200 forintot az EMKÉ-nek adományoz. Budapesten halt meg, de kívánságára Szejkefürdőn temették el, ahol az arcképével ellátott sírkő és a felvezető székelykapuk őrzik emlékét.

Miután a családi kriptá 1908-ban tönkrement, Orbán Balázst az úgynevezett Borvázoldalban újra eltemették. Egy földcsuszamlás alkalmával azonban rövidesen ez a

kripta is összedőlt, ezért 1921-ben újabb temetésre került sor. Ez a sír egy ideig jeltelen volt, végül Haáz Rezső rajztanár tervei alapján 1932-ben elkészült az új síremlék. A második világháború után a sírkert gyors pusztulásnak indult, végül 1969-ben néhány lelkes udvarhelyi tanár mentette meg. Ekkor készült a ma is látható emlékmű, melyhez tíz székelykapun áthaladva juthatunk fel. A síremlékhez legközelebb álló kaput Orbán Balázs kapujának nevezik, mert eredetileg szejkefürdői nyári lakának, az úgynevezett Kossuth-laknak a bejárata előtt állott.

Székelyderzs (Dârjiu, Darsch)

Székelyderzs Székelymuzsnával egy községet alkot. Udvarhely vidékének határmenti, déli fekvésű települései közé tartoznak. Tőle délre már szász és román települések következnek. Különös figyelmet érdemel Székelyderzs, amelynek műemléktemplomát sokan felkeresik.

Unitárius templomerőd

Udvarhely vidékének egyik legjelentősebb műemléktemploma, legrégebb vártemploma. A művészettörténeti irodalomban a legtöbbet emlegetett udvarhelyszéki unitárius temploma öt bástyát és harangtornyot foglal magában. Középkori temploma ma is áll, magas kőfal veszi körül. Mint templomerőd, egészen sajátos, épen meg-

őrzött építészeti formákat hagyományozott ránk. Több vonatkozásban szász hatásra utal. Székelyderzs építészeti együttese ez egykori Udvarhelyszék egyik legszebb gótikus emléke, művészettörténetünk egyik legjelentősebb értéke. Belsejének freskóit 1419-ben festették, a Szent László-legenda egyik legszebb ábrázolását tekinthetjük meg. A templom stílusa a romantika és a gótika közti átmenetre utal. A késő gótikára utaló építészeti jegyek: magas falak, támpillérekkel, csúcsíves ajtók (7 darab), ablakok (5 darab), boltíves hálóboltozat. A románkori (13-14. század) templomának (kápolna) bővítéséből, átépítéséből alakult ki a mai formája. Ez a gótikus stílusban való átépítés a 15. század második felére tehető. A templomerőd várkerítésen belüli területe 1852 m². A templom az öt bástyát és egy harangtornyot magában foglaló, négyszög alaprajzú erődítés közepén áll. A hajó hossza (a szentéllyel együtt) 28 méter, szélessége 7,25 méter, belső magassága 15 méter, külső magassága 20 méter. A kettős térfűzésű keletelt épület egységes késő gótikus külsőt mutat, bár a hajó korábbi a szentélynél és a késő gótikus erődítésnél. A templom fedélzete feltűnően magas, először csak zsindellyel volt fedve, később, 1760-ban cseréppel fedték be (1952-ben találtak egy írásos cserepet is, Máté felirással és 1760-as évszámmal). A kerítőfal (várfa) 5 m magas. A védőfolyosókat 1788-ban bontották le, és ettől kezdve tették alkalmassá raktározásra. Az 1749-es vizitáció jegyzőkönyve említi először, hogy a „kastély” a közönség ingóságai-

inak őrzésére szolgál. A várfalak fölött körbefutó védőfolyosókat 1788-ban lebontották. A bástyák közül négy a sarkokon, az 5-dik a nyugati fal közepén emelkedik (ez 1834-ben épült). Az erődítményt feltehetően a 16. század 30-as éveiben fejezik be. A kaputorony melletti bástyát a Petki-család építette. Erről a legkorábbi adat 1653-ból való. Déli homlokfalán napóra látható (szegletkövén A.D. 1622.). A torony a déli oldalon emelkedik mintegy 40 m magasságra. Ez a védelmi rendszer legkorábbi tagja. Egykoriban megfigyelő torony is volt. A bejáróajtó a torony alsó végiben található, vaspántos ajtó zárja le. Emeleteire a cinteremből külső falépcső vezet, fedett tornáccal. Nagyon szép a templom nyugati gótikus karzata, kőrácsos ablaka és csúcsíves bejárata. A diadalív falában egy rovásírásos téglá van elhelyezve, mely 1929-ben került elő. A szöveg egyik lehetséges megfejtése: „Miklos dersi pap”. Az északi fal freskói összefüggő képsorban a Szent László-legendát ábrázolják, melyet 1419-ben festettek. A templomban megtekinthetők a Petky család reneszánsz faragású sírkövei is. A várfal elsősorban védelmi célokat szolgált, de mivel a falu egy magaslaton épült, a falat nem kellett olyan magasra építeni, mint a szász erődtemplomok esetében. A falat kettős kapukkal látták el, így az első kapun átjutó, a két kapu közé rekedt ellenséget, a belső ajtó feletti nyílásokon át, forró szurommal önthették le. Érdekes formájú szuromöntő ablakokat a templom épületének tetején is láthatunk. A falu lakói a bástyák között, a fal mentén - családon belül öröklődő és el nem adható - tárolókat alakítottak ki, ahol gabonát, a toronyban pedig, az ugyancsak öröklődő kampókon, szalonnát tároltak és tárolnak a mai napig is. A gabonát minden reggel, a szalonnát viszont csak hetente egyszer lehet hazavinni.

Szalonnát és sonkát a mai napig tárolnak ezen a helyen, melyből igen bőséges, ízletes vacsorát készítettek számunkra. Köszönjük, és Szeretetteljes Üdvözlétünket küldjük!

Markóné Tóth Ágnes

A kopjafától Az aranyemberig

(Öt év Komárom kulturális életében)

Komárom kulturális élete az elmúlt 5 évben egy komoly kulturális műhellyel gazdagodott. Ez a műhely a kezdeti helyi sikerekből mostanra országos hírnévre tett szert. Ők a Magyarok Dalszínház.

A Dalszínház egyedülálló kezdeményezésnek tekinthető, hiszen nem jellemző, hogy tízen- huszoneves fiatalok önálló ötletüktől vezérelve összeálljanak, s létrehozzanak egy zenés színpadi műveket bemutató csoportot. Egy olyan csoportot, mely a műfaj viszontagságos, nehéz útjára lépett, s az elmúlt évek tevékenysége alapján megállapítható, hogy ott meg is tudta vetni a lábát.

De, hogyan is alakult ki ez a társulat? Mi is történt ebben az 5 évben?

Kitört a pesti ... láz

Az együttes Vizeli Csaba kezdeményezésére alakult 2002 februárjában, azzal a céllal, hogy a városi, március 15-ei ünnepségen műsort adjon. Csaba összeállított egy fél órás műsort „A költő visszatér” című darabból, s elkezdte ismeretségi, ajánlások folytán összegyűjteni az énekeseket. Mindössze 8 próbával a hátuk mögött kételkedve és várakozva készült a 7 fiatal (Gál László, Hajnal Dóra, Farkas Péter, Másik Lehel, Bozai Ágnes, Bozai Tamás és Vizeli Csaba) és a Garabonciás Néptáncegyüttes a bemutatóra, melyen régen nem látott tömeg vett részt. Döbbenet és csodálkozás lengte be a nézőteret, hiszen komáromi fiatalok érdekes kezdeményezését kitűnőnek találták, s biztatták őket, ne fejezzék be itt tevékenységüket.

Hóóóóó-DOKK

A bemutató után a Komáromi Napokon léptek fel az Európa Udvarban, majd júniusban a Jókai Gimnázium öregdiák találkozóján, ahol már új számokat is bemutattak. Idő közben Bozai Ágnes és Tamás kivált az együttesből, de az ak-

kor mindössze 15 éves Kuczmann Ágnes érkezésével a munka zökkenőmentesen folyt.

Erre az időszakra tehető az útkeresés időszaka is, s a nevük értelmét is itt lehet a legjobban elmagyarázni. Nem akartak a konkrét értelemben vett szórakoztató műfaj, színvonalatlan produkciók felé elindulni. Mindenképpen rockzenét alapul vevő színpadi műveket szerettek volna és szeretnék ma is bemutatni. Mindezek közül elsődlegesen

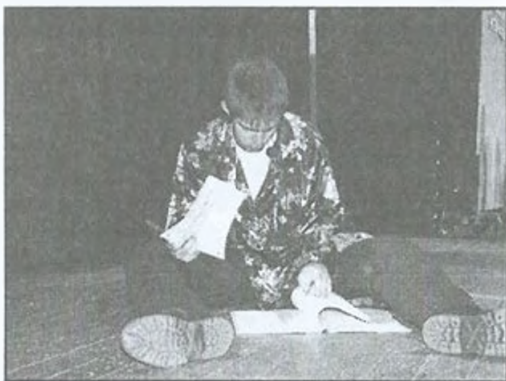
magyar szerzők műveit, s olyanokat, amelyek a magyar történelemhez, Magyarországhoz, a magyarsághoz kapcsolódnak. Nézetük szerint a zenés történelemtanítás egy kitűnő lehetőség a felnövekvő generációk nevelésében, s hogy a nemzet kissé elfeledett hazaszeretetét, magyarságtudatát felélessze. Nem akarnak ők politizálni. Játsszani, embereket örvendeztetni szeretnék, hogy lássuk, és büszkéek legyünk arra, magyarok vagyunk, itt e csodálatos országban élünk, s hogy ilyen szép történelmünk van. Ez véleményük szerint minden politikai irányzattól függetlenül örök érvényű dolog.

2002 nyarán Vizeli Csaba egy Kormorános mű bemutatóján hosszabbasan beszélgetett az együttes örökös tagjával, Jenei Szilveszterrel, s sikerült tőle megszerezni az általa írt 1956-ról szóló rockopera ősbemutatójának lehetőségét. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy nem a teljes művel készült a csapat. Vizeli Csaba a rockopera legjobb számaiból és Jenei által kiadott 56-os versekből álló albumának legjobb verseiből egy 73 perces ünnepi emlékműsort állított össze, mely végigkíséri az 56-os forradalom eseményeit a dicsőségeken, dicstelenségeken keresztül egészen a tragikus bukásig.

A próbák alatt új tag is érkezett az együttesbe Molnár Árpád személyében, akiben

az együttes megtalálta a régen keresett „zúzós hangot”. A dalszínház gyarapodott továbbá egy nagyon lelkes, odaadó csoporttal, a nagyigmándi

Zúgó Néptáncegyüttes tagjaival is. Velük együtt, s már a márciusi műsorban is velük dolgozó Bertalanits Zoltán hangtechnikussal készült a csapat az ősbemutatóra, mely október 22-én délután volt nagyigmándi művelődési házban. A előadás döbbenetes hatású volt, a nézők sirt a meghatottságtól. Percekig tartó taps köszöntötte a megjelent szerzőt, aki teljes megelégedettségének

Két perc előadásig és még nem tudom a szövegem

Még a szánk is tátva maradt augusztus 20-án az időjárástól

13-án Budapesten a MOM Művelődési Központban mutatták be a darabot, melyen a jelen volt a szerzők közül Koltay Gergely és Margit József, s az 56-os műsor után megmaradt jó kapcsolatnak köszönhetően Jenei Szilveszter is, akik elégedetten nyugtázták a látottakat. A további napokban bemutatták még Marcellházán, Nagyigmándon, és Komáromban 3-szor a darabot. Sőt, május 3-án még egy ráadás előadás is volt Nagyigmándon. Eddigre történeti, dramaturgiai és rendezésbeli kiegészítéseket, hibajavításokat is végeztek a darabon, mely így, a hiányzó részekkel kipótolva sokkal érthetőbb, jobb lett. Ez a darab több új tagot is hozott az együttesnek. Szakács Péter már az együttes alakulása óta szerepelt minden darabban táncosként, statisztaként, de ebben a darabban léphetett először énekes szerepben színpadra. Sipula Zoltán, Vörösházi Tibor, Pusztai Gábor és Antal Ottó is jól mutatkoztak be a társulatban. Ottó csupán rövid ideig volt a csapat tagja, de a többiek azóta is részt vesznek minden produkciókban. A koreográfus ismét Túri György volt.

Hova löjnek?

adott hangot, a szereplőket, - Túri György koreográfust, és Vizeli Csaba rendezőt. A siker másnap sem maradt el. A közönség nagy szeretettel fogadta a Dalszínház előadását Komáromban is.

Következő darabként egy régi ismerőst, „A költő visszatér”-t vet-ték elő, melyet mindenképpen szerettek volna színpadon, teljes egészében bemutatni. A darabba még beépítették a „Zúgjak harangok” című rockopera legjobb számait is, így egy komoly nagyszínpadi produkciót hoztak létre. A darabbal valóságos turnét adtak. Március

A fiatalok sokat nem pihentek, hiszen május közepén már javában tartottak új produkciójuknak, „A szeretet hídja”-nak (zene: Kormorán) próbái. Közben az Észak-Komáromi Jókai Napokra is meghívást kaptak „A költő visszatér”-rel. Egy héttel az új bemutató előtt június 21-én este léptek fel mintegy 400 néző előtt a Tiszi Pávilon Amfiteátrumában, ahonnan hatalmas gratulációk közepette térhettek haza. A babérokon nem lehetett kipihenni, hiszen pár nap múlva már Nagyigmándon kellett helytállni,

ahol június 28-án este a szabadtéri színpadon mutatták be új darabjukat, melyben új koreográfus is bemutatkozott nagy sikerrel, Csapó Éva személyében. Az egy héttel későbbi komáromi bemutató pedig ismét megmutatta, hogy vannak még a városnak kiaknázatlan helyei, hiszen a Jókai ligetben felejthetetlen színházi előadást láthatott Komárom kultúrára éhezők közönsége is.

A darabot megtekintő Kormorán vezetője Koltay Gergely pedig a gratulációk mellett egy meghívást is átadott a Dalszínház tagjainak mintegy elismerve, megkoronázva a kis komáromi társaság eddigi munkáját. Augusztus 19-én és 21-én a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon az együttes „A Megfeszített” című rockoperában szerepelhetett hatalmas sikerrel. A csapat tagjai Jézus tanítványait alakították, melyet az ősbemutatón többek között

Nagy Feró, Deák Bill Gyula, Forgács Péter, Jenei Szilveszter, Margit József keltettek életre. A közönség fogadtatása, a kritikák és a szerzők elismerő szavai alapján elmondható, hogy nem vallottak szégyent, s méltó társai voltak Varga Miklós, Varga Klári, Kalapács József és Makrai Pál főszereplőknek a Koltay Gábor által rendezett produkcióban.

„A Megfeszített” után ismét közeledett az október, mikor is ismét az 56-os darabjukat keresték. Nagy közönségsikert arattak vele Nagyigmándon, Marcelházán, Budapesten, Szentendrén, Táton és Bakonyszombathelyen is. A budapesti előadást a szerzők mellett több neves színházi szakember is megtekintette (Pl. Várkonyi Mátyás, Koltay Gábor), s elismeréssel szóltak a látottakról.

2004 tavaszán következett a „soros” „Költő visszatér” előadás-

Rheinalder család

„Éhenkórászok”

Kész a harcra a bátor csapat

18-án mutatták be Nagyigmádon a szerzők jelenlétében. Az eddigiekhez képest több újdonsággal is szolgált a Dalszínház. Első alkalom volt, hogy a táncscsoport nélkül léptek fel, hiszen a darab nem kívánt nagy tömeget. Mindösszesen 15 szereplőt mozgatót meg a produkció. A darabot két gödöllői fiatal szerezte, s a Dalszínház állította másodszor színpadra. A bemutatót további két előadás követte.

Észak-Komáromba ismét meghívást kaptak a Jókai napokra, ahol az előző évhez hasonlóan óriási sikert arattak. A mozgalmas hétvége zárásaként Komáromban is felléptek új darabjukkal. Új tagként „A költő visszatér”-be már korábban beugró, Másik Attila is sikerrel be mutatkozhatott.

Legnagyobb változás technikai téren köszöntött be, hiszen a a kor szellemének hű kardforgatást, mozgalmas, gesztikulációval járó jeleneteket már nem lehetett mikrofonnal megoldani, így ezt a darabot játszották először mikroportos hangosítással.

A nyár sem telt pihenéssel. Július 3-án Bakonytamásin léptek fel a „Szeretet hídjá”-val a falunapon. A remélt siker itt sem maradt el, amit az is mutat, hogy a polgármester

szorozat. Komáromban két nap alatt ötször játszották a több, mint két órás darabot a város iskolái számára, melyet összesen 1600 diák tekintett meg. A következő három napban feléptek Dadon, Szentendrén, Budapesten és zárásként közel 500 néző előtt Tatán is. Emellett a Felvidéken kétszer a „Szeretet hídjá” című darabot is előadták hatalmas sikereket aratva.

A 2004-es év kezdetétől próbálta a társaság a Shakespeare művéből készült „Hamlet” című rockoperát, melyet végül 2004.június

Augusztus 20-ra több helyről keresték őket. Külön felkérésre összeállítottak egy 40 perces műsort „Ezredév” címmel. A zenés történelmi játékot Kovács Attila és Asztalos István „Gizella” című rockoperájának részleteiből állította össze Vizeli Csaba. Sajnos a felkérést az utolsó pillanatban visszamondták, de nem estek kétségbe, hogy kárba vész a befektetett munkájuk. Megkeresték a nagyigmándi művelődési ház vezetőjét, aki nagy szeretettel fogadta

Mit tettek a zongorámmal

őket műsorukkal, melyet augusztus 19-én mutattak be a nagyigmándi Szabadtéri Színpadon a községités részeként. A szép számú érdeklődő nagy tapssal fejezte ki tetszését „István királynak és társainak”. Két nappal később az I. Szent István napok rendezvény zárásaként léptek fel Dadon „A szeretet hídjá”-val.

A rövid pihenő után már ismét gőzerővel készültek az októberre, s nemcsak a próbatermekben. A korábbi évek előadásainak sikerére való tekintettel a szerző engedélyezte, hogy felvegyék stúdióban is a dalokat, s ki is adják az előadást CD-n. Az októberi fellépés-dömping előtt így Pestre járt a társulat, s odaadó munkával létrehozta első hanghordozóját. A helyi iskolák már előre jelezték, hogy mindenképp szeretnék „1956” című darabjukat megtekinteni. A nagy érdeklődésre való tekintettel 2 nap alatt hatszor kellett előadniuk, de a diákok óriási szeretete a szereplőkre is átragadt, feledtetve velük a fáradságot. A „történelem-órák” után 22-én este felléptek Oroszlányban is, melyre már megérkezett a vadonatúj CD is az előadás teljes hanganyagával. Büszkén fogadták a gratulációkat, és egy újabb várost sikerült meghódítani a lelkes társulatnak. A hétvége zárásaként 24-én felléptek Dadon. Ezt az előadást Jenei Szilveszter is megtekintette, aki őszinte csodálatát fejezte ki az előadás nagymértékű fejlődése miatt.

Az októberi előadások végével Farkas Péter alapító tag más irányú elfoglaltságai miatt kilépett

Valahol Európában, na de hol...

Oroszok egymás között

az egyesületből. Ettől függetlenül a csapat rögtön hozzálátott új bemutatójának, „A betlehemi csillag” című zenés játék előkészületeihez. A Kormorán együttes karácsonyi albumaiból Vizeli Csaba összeállított egy teljes előadásnyi anyagot, melynek a zenéjét Másik Lehel és Molnár Árpád vezetésével nekik kellett feljátszani, hangszerelni. Az éjszakákön át tartó megfeszített munka nagyon megterhelte a társulatot, de a hatalmas siker mindenkit kárpótolta. „A betlehemi csillag” című

nagyszabású zenés karácsonyi játékot a komáromi Sportsarnokban mutatták be a Garabonciás, a Zúgó Néptáncgyűttes és a Déli-báb Színház összesen 80 szereplőjének közreműködésével december 21-én közel 600 néző előtt a szerzők jelenlétében. Az előadók sikerét emeli az a tény is, hogy a Komáromi Sportsarnokban korábban még hasonló előadást sem adtak elő. Az előadásról készült videófelvétel a karácsonyi időszakban a Komáromi Tv legnézettebb műsora volt.

A 2005-ös év alig egy hónapnyi pihenést engedélyezett a társulatnak. Február elejétől folyamatosan Budapestre, az MMM Stúdióba járt a csapat, hogy időre elkészüljenek „A költő visszatér” című előadásuk CD felvételeivel. A kemény munka meghozta gyümölcsét, hiszen 2 évvel a darab bemutatója után márciusban CD-n is sikerült megjeleníteni a teljes darabot, mely eddig hanghordozón még ki nem adott számokat is tartalmazott. Tatai iskolák számára szervezett előadás után egy nappal 2005 március 11-én Vizeli Csaba már egy új CD megjelenéséről tájékoztathatta Nagyigmádon a lemezbemutató előadás nézőit. A hatalmas sikerű előadás után egy nap szünetet kapott a társaság, majd egy három napos előadássorozat következett számukra. Március 13-án a felvidéki Tany

település magyar lakosainak szívét dobogtatták meg, majd másnap reggel több száz kilométeres útra indultak. Március 14-én este Zalaszentgróton, majd Szekszárdon léptek fel darabjukkal. Az előadásokon a csapat rég jó barátja, Juhász Róbert már állandó taggá vált. A csapatból kilépett Farkas Péter által alakított Vasvári szerepét vette át, s alakította kiemelkedően. Üde színpoltot jelentett Orbán Viktor császár figurája is. Rajtuk kívül Végh Edina is új belépő volt a darabban, hiszen gyermeke születése után lévő Haj-

Mesterek és tanítványaik

nal Dóra helyett Leövei Klára szerepében kellett helyállnia. Ő ezt szenzációs alakításával megoldotta.

Természetesen a Dalszínház nem lenne méltó saját magához, ha nem foglalkozott volna egyszerre több dologgal is. Már február elején elkezdtek próbálni a „Mária evangéliuma” című rockoperát. A Jézus történetét feldolgozó darab már régóta foglalkoztatta a társulatot, s ezt Tolcsvay László remekbe szabott művében találták meg. A darabot karácsonyi sikerük helyszínén a komáromi Sportcsarnokban mutatták be 600 néző előtt. Az előadás csodás Bibliai képekben mutatta be Jézus és anyja, Mária drámáját. A címszerepben mind színészként, mind énekileg szenzációs teljesítményt nyújtott a mindössze 17 éves Kuczmann Ágnes. Alakítása teljesen magával ragadta a közönséget. A csapat teljesítményéről mindenki csak az elismerés hangján szólt. A főszereplőn kívül Másik Lehelt (Jézus), Gál Lászlót (János) is kiemelte mindenki. Szenzációs új figurával gazdagodott a társult Koszta János személyében, aki a Vak besúgót alakította nagy sikerrel.

„A költő visszatér” CD hangmérnökével kitűnő kapcsolatba kerültek, s így magától adódott a vendégszereplés, s a hosszas további közös munka. Az előadás másik nagy felfedezettje a Legio Brigetio közreműködése és az újjalakult tánckar szereplése. Az eddigi többféle helyről, csoportból érkezett táncosok új néven, Magyarock Dalszínház tánckara és csoportos szereplői elnevezéssel

Vajon ki a kakukktojás

A Moson Hotel csábító felszolgálói

készültek hosszas odaadó munkával a bemutatóra Csapó Éva koreográfus vezetésével.

A darab bemutatója után igazán komoly erőpróba várt a csapatra májusban, hiszen minden hétvégén felléptek más-más darabbal. Elsején a felvidéki Izsán szerepeltek hatalmas sikerrel „A szeretet hídja” című előadásukkal, 7-én már a veszprémi várat hódították meg az újjáalakított „Ezredév” produkciójukkal. A vár

hatalmas terét több száz ember töltötte be, akik nagy tapsal köszöntötték a komáromi társulatot. Eközben sajnálatos esemény is nehezítette a társulat munkáját. Személyes okok miatt elhagyta a társulatot Gál László alapító tag, akivel egy igazi pillért kellett pótolni a darabokban. Május 15-én vasárnap fennállása során először zsűri előtt mutatkozott be a dalszínház. Az amatőr színházi fesztiválon, Mosonmagyaróváron, a „Hamlet” rockoperával léptek színre többek között a darab szerzői előtt. Itt debütált a távozó Gál korábbi szerepében, Poloniusként, Koszta János, s Fortinbrasként Juhász Róbert nagy sikerrel. A darabbeli alakításának köszönhetően Másik Lehel megosztott „legjobb férfi-szereplő díjnak” örülhetett. Folytatásként 27-én a „Mária evangéliuma” következett. Itt mindössze egy hét tanulással lépett be Molnár Árpád Gál helyett, s a kritikus nézők szerint is kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A darabot két előadásban mutatta be a társaság a helyi iskolák számára a Jókai moziban.

A 2005-ös év eddigi legtávolabbi utazását a Makovecz Imre által tervezett kultúrházban történő fellépés jelentette a szlovéniai Lendván. Az impozáns létesítmény falai

között egyedi hangvételű előadást tartott a Magyarock. „A szeretet hídja”-t eddig még soha nem látott felállásban adták elő, hiszen Gál Lászlót itt is pótolni kellett. Az eddigi tagok mellett Portik Erika és Vizeli Anita beugrásának köszönhetően ezt sikerült is véghezvinni. A helyszín és a vendéglátók örökre beivódtak emlékezetükbe...

Júniusban két vendégszereplésben is volt része a Magyarock tagoknak. Június 16-án a Ferencvárosi Nyári Játékok keretében került bemutatásra „A hetedik te magad légy...” című dokumentumjá-

**Rendező vacsora közben is dolgozik,
családi jelmezgyeztetés**

ték, melyben Szakács Péter, Szakács Tibor és Takács Emil szerepelt. Két héttel később Gödöllőn a Magyar Szabadság Napja alkalmából már a televízió nyilvánossága előtt előadott darabban szintén képviselték a Szakács testvérek a Dalszínházat.

A társulat évek óta szeretett volna a Víz, zene, virág fesztiválon megjelenni. 2005. június 25-ére sikerült is meghívást szerezni a rendezvényre. A „Hamlet” rockopera bemutatása rossz nyelvek szerint is a fesztivál egyik legnagyobb szabadtéri délutáni sikere volt, melyet a sok év alatt még nem sikerült produkálni. A vár udvarát szinte teljesen megtöltötték az érdeklődők.

Júniusban még egy nagy élményben volt része a társulat tagjainak. A társulatot képviselő Másik Lehel, Molnár Árpád, Szakács Péter, Szakács Tibor, Orbán Viktor, Pusztai Gábor, Kollárik Péter, Takács Emil a tanítványok szerepében és Portik Erika a csíkszeredai fiatalok között, óvatos becslések szerint is mintegy 200.000 ember előtt szerepeltek „A Megfeszített” című rockopera erdélyi ősbemutatóján, a csíksomlyói Nyeregben lévő Hármashalom oltárnál. Ezzel a fiatalok álma vált valóra, melyet a 2003-as bemutató óta mindenki nagyon várt.

Ezzel párhuzamosan már június a gyermek szereplők válogatásával megkezdődtek a „Valahol Európában” musical próbái, mely egészen augusztus végéig lekötötte a társaságot. Júliusban pontosan emiatt mindössze egyszer lépett fel a társulat: július 23-án a komáromi 3. Liget fesztiválon a

Aki éjjel legény az nappal alszik

Monte Carlo

A fáradt harcosok megpihennek

Szálljunk fel, én is akarom

előtt egy héttel 3 felkérésnek is eleget kellett tenni. Augusztus 12-én a márciusban megismert Tany település falunapján léptek fel „A szeretet hídjá”-val. Másnap igazi országjáró körútra indultak, hiszen 13-án este Ráckeven a szabadtéri színpadon mutatták be szintén „A szeretet hídjá”-t, s hogy ne legyen egyszerű a feladat, 14-én

Éjjeli karaoke Monostoron

„Hamlet” című darabbal. Bár az időjárás nem fogadta őket kegyeibe, de igazán jó előadást sikerült összehozni.

A „Valahol Európában” korábbi daraboktól teljesen eltérő felkészülést is igényelt. Többek között azért, mert a darab csaknem fele próza, s rengeteg tánc, birkózás, sőt még pirotechnikát igénylő jelenet is van benne. Részletes, szinte minden napot lefoglaló próbarend alapján a 25 gyermekkel kiegészült társulat lelkiismeretesen készült egész nyáron a nagy megmérettetésre. Ezt nagyban elősegítette a CSMK és két dolgozója, Monostori Éva és Szili Nóra által felajánlott táborozási lehetőség a koppánmonostori Fenyves Táborban, ahol az eddig csak próbákon találkozó társulat igazi közösségé fejlődött a közös programok alatt.

A felkészülés végét igazán izgalmassá tette, hogy a bemutató előtt egy héttel 3 felkérésnek is eleget kellett tenni. Augusztus 12-én a márciusban megismert Tany település falunapján léptek fel „A szeretet hídjá”-val. Másnap igazi országjáró körútra indultak, hiszen 13-án este Ráckeven a szabadtéri színpadon mutatták be szintén „A szeretet hídjá”-t, s hogy ne legyen egyszerű a feladat, 14-én vasárnap este pedig Encsen léptek fel a „Mária evangéliumá”-val.

Az egész éjszakán át tartó utazás után nem volt lehetőség pihenésre. Délután már a Monostori erdőben megkezdődtek a helyszíni próbák a 20-i „Valahol Európában” bemutatóhoz. Sajnos az időjárás nem nagyon állt a fiatalok mellé, ugyanis az első két napot szinte teljesen elmosta az eső, s csupán az utolsó három napra lett igazi nyári kánikula. Ez a sajnálatos idővesztés még elszántabbá tett mindenkit, s teljes erejét bele-

adta a reggeltől késő éjszakáig tartó próbákba. A helyszíni közös főzés, díszletezés mind a gyermekek, mind az idősebb szereplők számára örök élményt jelentett. Augusztus 20-án csodálatos nyáresti időben jött el a bemutató mintegy 1000 főnyi közönség előtt. A hosszasan tartó, fáradságos munka meghozta gyümölcsét, hiszen a közönség percekig tartó vastapsától kísérve vonulhatott az öltözőbe a társaság. A darab Gál László visszatérését hozta, aki felejthetetlen alakítást nyújtott Tanító szerepében. Óriási élményt jelentett a Magyarock számára Bóta István vendégszereplése. A Simon Pétert alakító vendégművész a Pécsi Nemzeti Színház tagja, s Vizeli Csabához fűződő régi barátságának köszönhetően vállalta el a főszerepet. Ám az igazi főszereplők mégis a gyerekek voltak. Szenczi Ágost játékukat, táncukat senki sem felejtí el. Az eddigi kisegítő emberek, Vizeli Ágota, Pusztai Judit, Szakács Tibor, szólószerepekben mutathatták meg tudásukat, de Jordán Zsófia, Rabina László, Hegedűs Barnabás, Vojvoda Miklós személyében új főszereplői is adódtak a társulatnak.

Sajnos a másnapi dadi előadást már nem fogadta kegyeibe az időjárás, s elkezdni sem sikerült a darabot. Augusztus 27-én tért vissza a csapat, ahol nagy sikerrel sikerült pótolni a darab nyújtotta élményt a közönség számára.

A nagy sikerű, ámde fárasztó nyár után tervezett pihenés nem igazán valósult meg, hiszen több felkérést is kapott a csapat szeptemberre. Szeptember 14-én a felvidéki Ipoly-ság településen két előadásban mutatta be a „Hamlet” című rockoperát, majd pár nappal később pedig „A szeretet hidja”-t szintén a Felvidéken, Udvard községben.

Pillangók edzésen

117

Lady Ashton és az orosz kapcsolat

Aki nem lép egyszerre...

Október második felében ismét legrégebben játszott darabjukkal, az „1956”-tal hívták a csapatot vendégszerepelni. Felléptek Ácson a helyi általános iskola, és Bábólnán a helyi szakközépiskola diákjai előtt, továbbá a korábbi években többször is szervezési okok miatt meghíúsult tatai előadás is nagy sikerrel zárult.

Az 56-os emlékezés után novemberben még egyszer „visszatért a Költő” egy felvidéki vendégszereplés keretében, mely a korábbi előadásokhoz hasonlóan rengeteg szép percet szerzett a társulat tagjainak.

A november a pihenéssel telt a társulat számára, csupán egy előadást tartottak. Nagyigmándot hódították meg a „Valahol Európában” nagyszerű előadásával, melyet a művelődési házat teljesen megtöltő közönség hosszas tapssal hálált meg.

A nyugodt novembert igazán embert próbáló év vége követett. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy december elején az egyik alapító tag, Hajnal Dóra, kilépett a társulattól, így személyét több darabban is pótolni kellett, főleg „A betlehemi csillag”-ban, melynek előadásaiig mindössze másfél hét volt hátra, úgy hogy közben még egy

Megemlékezés = komolyság

Szeptember hónap utolsó, s egyben egyik legkellemesebb élménye a Kormorán együttes kormáromi koncertje volt, ahol a zenekar elismeréseként a Magyarock Dalszínház tagjai két számot közösen énekelhettek el a Kormoránnal.

Két és fél évvel a bemutató után 2005. október 6-án ünnepelte a Dalszínház „A költő visszatér” rock-opera 25. előadását az egyik zeneszerző, Szűts István jelenlétében Kormáromban. Az előadás után kisebb fogadás keretében is koccintott a társulat a jubileumra.

három napos turné is várt a társulatra. A mátészalkai művelődési központ szervezője két előadással is meghívta a Magyarockat, s további előadásokat szervezett számukra Csengeren és Fehérgyarmaton is. Egész éjszakán át tartó utazás, Másik Attila betegsége miatti hajnali pesti kórház-tortúra, autópálya lezárás után a helyi diáksegreg számára emlékezetes „Hamlet” előadást nyújtott a társulat, mely előadás Hajnal Dóra búcsúfellépése volt. Az esti „Mária evangéliuma” előadás könnyekig meghatot-

ta a közönséget, mely nagy tapssal jutalmazta a komáromi társulatot. Ugyanez a hatalmas szeretet és megbecsülés fogadta a kis csapatot a másik két helyszínen is. A három nap alatt hatalmas közönség-sikert ért el a társulat, mely annak függvényében érzékelhető igazán, ha tudjuk, hogy munkahelyi és iskolai elfoglaltságok miatt több szerepben is új emberek debütáltak.

A hazaérkezés után alig két nap pihenési lehetősége volt a társulatnak, hiszen az azt követő 5 napban 7-szer adták elő „A betlehemi csillag”-ot. Kezdték Kisbérben, majd aranyvasárnapon Debrecenben léptek fel az Ádventi vasárnapok rendezvénysorozat keretében. A nagy sikerű 56-os előadásnak köszönhetően az ácsi iskola ismét meghívta őket, majd másnap két előadásban a komáromi Széchenyi iskola számára is bemutatták a darabot. Következő nap szintén két előadást tartottak. Délelőtti folyamán a szlovákiai Marcelháza gyermekközönségét hódították meg sokadszor, majd az év utolsó előadását Nagyigmándon tartották szépen zárva az évet.

A 2006-os évben rögtön az első hétfvégén színpadra léptek, hiszen az Eurotrade Kft. Évnyitó-évváró rendezvényére voltak hivatalosak „A szeretet hídja” című előadásukkal, de ezután csaknem két hónapos pihenő következett.

Március hónap ismét mozgalmasra sikeredett. Bár „A költő visszatér”-rel csupán két előadása volt a csapatnak Budapesten és Bokodon, de „A szeretet hídja”-t is négyszer adták elő 10 napon belül. Felléptek Oroszlányon, Nyergesújfalun, Ácsön és Tatán is. Emellett pedig Táton egy egyedi alkalomra összeállított válogatás műsorral is színpadra léptek.

Április 8-án Bicskén mutatták be nagy sikerrel a „Mária evangéliumát”-t, melyre a szerzőt is meghívták. Sajnálatos módon Tolcsvay László betegsége miatt nem tudott megjelenni az előadáson, de a Dalszínház ismét felejtethetetlen előadást adott a közönségnek, melynek köszönhetően rögtön 2007-re is meghívást kaptak az intézmény igazgatójától.

A hajtós kora tavasz után ráfért a pihenés a társaságra, ami felkészüléssel is telt. 2006 áprilisának végén Békéscsabán rendezték meg a SCHERZO Zenés Színpadi Fesz-

Telt ház a VMK-ban

tivált. Az előzsűrizés keretében a dalszínház „1956” című produkcióját találták alkalmasnak a Zenés műsorok kategóriában való részvételre. A többi, többnyire szórakoztató jellegű produkció között döbbenetes hatást gyakorolt mind a közönségre, mind a zsűri tagjaira a komáromiak előadása. Miklós Tibor zsűri-elnök és a zsűri többi tagja (Nagy Anikó színművész, Fincza Erika koreográfus, Seregi Zoltán rendező) csupa dicsérő szavakkal illették a társulatot, mely a díjátadáskor díjakban is megnyilvánult. Az előadás a kategóriában a 2. helyet szerezte meg. Gál László a „Legjobb színész”, Másik Lehel pedig a „Legjobb énekes” megosztott díját kapta.

A korábbi marcelházi előadások sikereinek köszönhetően a társulat meghívást kapott a falunapra is. A szabadtérré tervezett előadást az utolsó pillanatban meghiusította az eső, de villámgyors átszervezésnek köszönhetően végül a művelődési házban sikerült megtartani az előadást. A nagyszabású musicalen kívül májusban még két előadást tartott a Magyarock. Harmath Lászlóval nagyszerű barátságot ápolt már 2003 óta, s ennek köszönhetően ismételt meghívást kaptak Szentendrre „A szeretet hídja” előadásukkal. E darabot pár nappal később már Pápán, a Református Gimnázium udvarán játszotta a társulat, a diákság nagy ovációja közepette.

Május hónapban megkezdtek a próbáit nyári bemutatójuknak, az „Utazás” című rockoperának. A darab a Dalszínház legnagyobb vállalkozásának ígérkezett a felkészülés kezdetétől, s ez a későbbiekben is így folytatódott. Új szereplőket kellett beépíteni a társulatba, többfunkciós mozgatható díszleteket kellett készíteni, illetve a legfontosabbként egy minden korábbinál nagyobb erőfeszítést igénylő darabot kellett megtanulni.

A korábbi évekhez hasonlóan 206-ban is meghívást kapott a társulat a Magyar Szabadság Napja rendezvényen való vendégszereplésre. Ebben az évben „A magyarok vére” című zenés játékot állította színpadra Koltay Gábor rendező Gödöllőn az 1956-os forradalom tiszteletére. A darabban, melyet a Magyar Televízió élő egyenes adásban közvetített 15 fővel szerepelt a Dalszínház. A hazaérkezés után csupán egy nap pihenőre volt lehetőség, hiszen a társulat 14 fiú tagja már indult Csíksomlyóba a Kormorán új darabjának, „A napba öltözött asszony” című rockopera ősbemutatójára. A darab zene és énekfelvételei 2006 májusában voltak, melyre Koltay Gergely zeneszerző a Magyarock tagjai közül Kuczmán Ágnes, Végh Edinát, Gál Lászlót, Másik Lehel és Molnár Árpádot hívta meg közreműködőként. Ők a Kormorán énekeiseivel együtt a darab kórusfelvételeit készítették el, s a fiúk pedig kisebb szólószerepekben is megnyilvánulhattak melyeket aztán Csíksomlyón is személyesen alakítottak.

Az egy évvel korábbi produkcióhoz képest sokkal nehezebb munka várt mindenkire Erdélyben, hiszen itt egy teljesen ismeretlen darabot kellett 4 nap alatt színpadra állítani 150 helyi statisztával. A fiúk a színpadi alakítás mellett ismét kitettek magukért szervezőmunkájukkal is, hiszen a rendező jobb kezeként a díszletek is az ő munkájukat dicsérték. A több mint 100.000 főnyi közönség előtt a szakadó eső ellenére is felejthetetlen hangulatú bemutatót sikerült tartani, mely a csodás hét megkoronázása volt.

Hazaérkezés után gőzerővel folytatta a munkát a társulat a közelgő bemutatóra. Augusztus 20-ig csupán két előadásuk volt. Július 15-ére meghívást kaptak a dunaszigeti falunapra, ahol a „Valahol Európában”-t játszották. A külföldön tartózkodó Másik Lehel helyett ezen alkalommal a Pécsi Nemzeti Színház művésze, Gregorovics Tamás alakította Hosszút, aki a pécsi előadások alatt Hosszú és Ficsúr szerepét kettőz-

te. A színész alakítása és hozzáállása nagy örömet szerzett a társulatnak a helyi nem éppen színházi körülmények ellenére is.

Augusztus 5-én ismét Felvidékre vándorolt a csapat „A szeretet hídjá”-val, mely mint sokszor korábban, ismételten nagy sikert hozott.

Táboroztunk. Megint. Négy napot töltöttünk a Fenyves Táborban felkészüléssel az ÉLETTÉR Egyesület támogatásával. Itt készültek a koreográfiák, a jelenetek beállításai.

Az időjárás viszontagságaitól megnehezített és munkahelyi elfoglaltságokkal teletűzdelt próbaidőszak után nagy izgalommal várta mindenki az „Utazás” augusztus 20-i bemutatóját. Sajnos az időjárás nem volt kegyes, hiszen a kezdési időpontban rettenetes felhőszerkezet tört az egész országra. Sajnos ennek köszönhetően a bemutatót sem sikerült megtartani. A közönség kívánságának megfelelően, a város vezetőivel egyeztetve megegyezett a társulat egy „esőnap” bemutatóban. Augusztus 21-én színültig telt a Monostori erőd szabadtéri színpadának nézőtere. Köztük volt többek között Koltay Gábor rendező, illetve a darab írója Miklós Tibor és felesége, a főszerepet korábban alakító Nagy Anikó is. A csapat minden tagjának odaadó színészi játékát a közönség szűnni nem akaró tapssal honorálta. A bemutatót követő kis fogadáson a szerző is elismeréssel szólt a látottakról, s a későbbi kritikák is mind pozitív hangon szóltak.

Kicsivel több, mint egy évvel a bemutató után a társulat visszatért a „Valahol Európában” musicallel a Monostori erődbe, s a Felvidéki Kitelepítettek és Deportáltak

A zene az kell

Találkozóján is, ahol a siker ezúttal sem maradhatott el.

A hosszú, munkával teli nyár után hosszabb ideig tartó pihenés következhetett. Erre szükség is volt, hiszen az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékévének köszönhetően rendkívül nagy feladat várt a csapatra októberben. Két héten belül az „Utazás”-sal és az „1956” című darabjukkal összesen 15-ször léptek fel különböző helyszíneken, illetve két válogatasműsort is adtak. Bármerre jártak sikerült meghódítani a közönséget, Kocs, Szentendre, Észak-Komárom, Ács, Nagyigmánd, Tát, Nyergesújfalu és Dad lakosai számára is sikerült örök élményt szerezni játékkal. Főtámogatójuk az Eurotrade Kft. által szervezett 56-os emlékestén pedig többek között Wittner Mária 56-os mártír előtt léptek fel.

A fáradságos október után még egy alkalommal előkerült „1956”-os darab. A zeneszerző Jenei Szilveszter zenekara, a Kormorán Memory Band és a Fonó közös 56-os megemlékezése alkalmából adták elő Budapesten a darabot, a zenekar koncertjén résztvevő szép számú közönség előtt nagy sikerrel.

Jelenleg „A betlehemi csillag” című karácsonyi előadásuk stúdiófelvételei folynak, melyet karácsonyra szeretnének megjelentetni. Ez egyben felkészülést is jelent a decemberi előadásokra, hiszen már meghívást kaptak több korábbi fellépési helyszínükre, Izsára, Csengerre, Fehérgyarmatra és Kocsra is.

Emellett pedig gőzerővel készítik a Magyarock Dalszínház 5 éves jubileumára készülő saját musicaljüket Jókai Mór „Az aranyember” című művéből, melynek bemutatója 2007. augusztusában lesz országosan ismert vendégszereplőkkel.

Vizeli Csaba

Most már számolni kell velünk is...!

A Délibáb- Színházat végre jogi formaruhába öltöztetjük, egyesületté alakul...

A jogi személyiség nélkül működő, saját kezdeményezésre alakult művészeti csoportunk a zenei nevelés módszereit alkalmazva tevékenykedik, fő célunk a fiatalok, gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, tehetséggondozás.

A megalakulás éve 2003 és azóta fenntartjuk magunkat, de legfőképpen túlélünk, hála a gyerekek és a zene szeretetének. Mikolasek Zsófia vezetésével 2006-tól új színfolttal gazdagodtunk, szövegek, színdarabok és versek is megjelentek a palettánkon. Megérett tehát a társulat, mint a tagok számát és tehetségét illetően, hogy végre önállóan működjön, szerepléseket vállalhasson, pályázhasson lehetőségeinek bővítése érdekében.

Sikereinket tekintve az utóbbi évben kellemes, baráti viszonyt alakítottunk ki Budapesten a Nemzeti Tankönyvkiadóban, Boldizsárné Gizellával, így rendezvényeiken rendszeresen fellépünk, erre nagyon büszkék vagyunk. A legutóbbi fellépésünket a finn nagykövetnek adtuk, előtte pedig a magyar nyelvészprofesszorok díjátadásán szórakoztattuk a meghívottakat. Büszkék lehetünk azokra a gyerekekre, akik óvodásként kezdtek ebben a csapatban és most már iskolaéretten szinte valamennyien az Egressy Béni zeneiskola tanulói. Egyesületté válásunkhoz nélkülözhetetlen segítő kezeknek és fejeknek nagyon hálásak vagyunk, és a viszonzás reményével köszönünk minden pozitív intézkedést!

Hajnal Dóra

A Garabonciás Táncegyüttes bemutatása

A komáromi Garabonciás Táncegyüttes 1986-ban alakult meg a Csokonai Művelődési Központ és a Petőfi Általános Iskola együttműködésében, Katona István szlovákiai magyar táncpedagógus vezetésével. Tagjainak célkitűzése a helyi ha-

gyományok megteremtése és ápolása, a magyar nép kultúrájának megismertetése a nagyközönséggel. A gyerekek képzése igazán szervezett formában 1987-ben kezdődött Gábor Klára néptánc pedagógus bevonásával a Komáromi Zeneiskola – jelenlegi nevén Egressy Béni Művészeti Iskola - néptánc tagozatának beindulásakor. A Garabonciás Táncegyüttes több lábon álló közösség. A képzés e tanévtől az Etalon Művészeti Iskola keretén belül zajlik, a legaktívabb szülők, pedagógusok az 1989 óta bejegyzett Garabonciás Folklor Egyesületen keresztül segítik a munkát, városi közművelődési intézményként a Csokonai Művelődési Központ adja a helyet a táncegyüttes próbáihoz.

A Garabonciás Táncegyüttes gazdagítja Komárom kulturális életét, színesíti ünnepeit. A város hagyományossá vált rendezvényeinek állandó szereplői. Ezek a Magyar Kultúra Napja, a Téltemető karnevál, a Március 15-i városi ünnepség, a Gyerünk a ligetbe kistérségi művészeti fesztivál a Komáromi Napokon, a Híres Komárom történelmi hétpróba és színjáték, valamint az András napi vigasságok.

1992-ben Kiváló Együttesi címet kapott az együttes a Művelődési Minisztertől, 1994-ben

Komárom Város Önkormányzata Pro Urbe díjjal jutalmazta.

Számos hazai és külföldi fesztiválon szerepelt fennállása óta, többek között Skóciában, Litvániában és Franciaországban. Testvérmegyei és testvérvárosi kapcsolatok révén legtöbbször Németországba, Ausztriába és Szlovákiába hívják meg az együttest.

Együttes vezető : Gábor Klára
Művészeti vezető: Pócze László
Koreográfusok: Keltai Gábor és
Gerhard Melinda

125

Keszi Csaba

Egyedül

Falakat emeltem magam köré,
Melyeken sohasem hatol át a fény,
És ti sem halljátok kívülről,
Mikor kínomban felüvöltök!

Fel, az égbe, mert nem látom a napot.
Tán fel sem kel míg életben vagyok!
Az éjszaka ad otthont, a sötétség vigyáz rám.
Árnyéka ha beborít, senki nincs, ki lát!

Véremmel pecsétet festek a falakra,
Melyekbe bevéstem amit megtanultam.
Szelek szárnyán tomboló rég halott lelkektől,
Kik az életen túl sem szabadultak a szenvedéstől.

És most hívnak, hogy álljak közéjük.
Pokol és menny között kísértsek velük?
Rombolják börtönöm, hogy segítsenek rajtam,
De megvakít a fény...
Örökre ittragadtam!

Vannak dolgok amik követnek mindenhova.
Vannak sebek amik nem gyógyulnak soha.

EMBER ÉS TERMÉSZET

129

Keszi Csaba

ÓCSKA JÁTÉK

A tört szívembe mártva
Nem kegyelmez már
Kínok és fájdalom
Börtönébe zár.

Az őszívében csak
Ócska játék vagyok.
Nem lehetek fontos,
De kellek, ha nincs jobb!

Ahogy a kést sebemben forgatta,
Halottá vált minden szava.
A szemembe nézvett, s mosolyogva
Beletaszított a szakadékba!

Világomnak romjai közt
Megragadtam minden eszközt,
Nem leszek én senki foglya,
Hogy hamvaimat szerteszórja!

Könnytenger és vérpatak.
Örvénye magával ragad.
Maradásom itt nincs többé,
Fájdalmam majd elkísér.

„A cserkészzet életrendezés, stílus, életforma. Egészre irányul, nem részletre. Nem mi, hanem hogyan... Elveit, ideáljait, gyakorlati programját mind másoktól vette: evangéliumból, nemzeti múltból, gyakorlati emberektől; a speciálisan cserkésziben abban van, ahogyan összeköti és megvalósítja őket... A cserkészzet, valamennyi mellékágával együtt, lényege szerint pedagógiai mozgalom, amely elő akar készíteni a jó polgárságra.”

(1934, Sík Sándor református lelkész)

100 éves a cserkészmozgalom!

A cserkészzet megalapítója Lord Baden Powell volt. Természetes módon szándékozott a fiúk jellemét képezni és a tábori ügyességüket javítani. A nyugalmazott angol katonatiszt ötvenes éveit taposta, mikor megszervezte a 24 fiúból álló első csapatot.

A kis csapat 1907 nyarán (100 évvel ezelőtt!) BROWNSEA szigetén táborozott és ennek a tábornak, illetve a Dél-Afrikában szerzett tapasztalatai alapján megírta a *Scouting for boys* című könyvét, mely hamarosan világsiker lett. A cserkészetet, mint rendszert az angol fiúk számára találta ki azzal a céllal, hogy a koronának hűséges, becsületes és odaadó, egészséges hazafiakat neveljen. Olyan ifjak nevelését tűzte ki célul, akiknek talpraesettsége és lovagias magatartása példaként szolgálhat Európa többi nemzete számára. Könyve megírásakor nem sejtette, hogy a cserkészzet, mint rendszer túlnő majd Anglia határain, és idővel majd a népek közti barátságot, testvériséget fogja szolgálni fajra, nemre, és felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül. Könyve megírása után rohamosan alakultak cserkészcsapatok Anglia szerte és rövidesen a világ más tájain is.

131

Jelenleg 36 millió cserkész van a világon, és eddig mintegy 250 millió felnőtt ember volt cserkész. Szinte a világ minden országában van cserkészszervezet, vannak országok ahol négy-öt is működik. Van olyan parlament a világon ahol a képviselők több mint 60%-a volt cserkész, illetve olyan ország(ok), ahol nem is tekintik úriembernek azt aki nem volt cserkész.

Magyarországon 1912-ben (Tehát 95 éve!) alakult meg a Cserkészszövetség, melynek legjelentősebb fénypontja, hogy 1933-ban 16.000 gyermekkel szerveztek Gödöllőn világtalálkozót Teleki Pál vezetésével. A második világháború befejezése után két évvel alakult meg a Cserkészfiúk szövetsége azzal a céllal, hogy a Cserkészszövetség működését politikailag ellehetetlenítse. Így alakult ki a kisdobos és úttörő mozgalom az eredeti elemekből kommunista ideológiával a középpontjában. A cserkészzet az eredeti szándék szerint újból csak a rendszerváltás után indulhatott el ismét.

A cserkészzet célja:

A fiatalok lelki, szellemi és fizikai adottságainak, valamint szociális érzékének kifejlesztése. Elősegíteni kívánja, hogy a fiatalok jellemes egyéniségként a helyi közösségnek, a nemzetnek és az emberiségnek értékes és hasznos tagjai legyenek; "emberebb emberré és magyarabb magyarrá" váljanak. Fontos célja a magyar nép kultúrájának és történelmi hagyományainak ápolása.

A cserkészzet alapelvei:

a) Kötelesség Isten iránt, hűség a valláshoz és az ebből eredő kötelezettségek vállalása.

b) Kötelesség mások iránt, hűség a hazához, összhangban a helyi- és nemzetközi békességgel, megértéssel és együttműködéssel. Részvétel a társadalom fejlődésében, elismerve és tiszteletben tartva embertársaink emberi méltóságát és a természet sérthetlenségét.

c) Kötelesség önmagunk iránt, önmagunk állandó és folyamatos fejlesztése és képzése.

Ezt az életprogramot a cserkészfogadalom és a tíz pontból álló cserkésztvény fogalmazza meg:

1. A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazat mond.

2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, amelyekkel Istennek, Hazájának, embertársainak, és magyarságának tartozik.

3. A cserkész, ahol tud, segít.

4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.

5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.

6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz, és kíméli a növényeket.

7. A cserkész feljebbvalóinak jólélekkel és készségesen engedelmeskedik.

8. A cserkész vidám és meggondolt.

9. A cserkész takarékos.

10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

Milyen egy cserkész?

„Manapság sokan mondogatják: ...hogyan ezek a mai fiatalok! Mit nekik tanulás, mit nekik tisztesség, kivesszett a becsület; gyenge, alamuszi figurák, hova jut így a világ! Csak a televízió, a számítógép, a videó, a diszkó, cigaretta és kábítószer! Bezzeg a mi időnkben...”

Azt kell mondjam, ezeknek a sápirozóknak igazuk van - de mégis teljesen igazuk. Szétnézek magam körül, és mit látok: sápadt, nyápic alakok lődörögnek mindenfelé, akik unják a sulit és a tanárokat, de nem: sok elképzelésük van, hogy mit is kellene csinálni. Jobb híján moizznak, bámulják a tévét és gyötrik a számítógépeket; vagy éppen lógnak a haverokkal és bulizgatnak; esetleg ki sem bújnak anyuci szoknyája mögül, vagy éppen örületesen belevetnek magukat a tanulásba és ki sem látszanak a könyvek közül.

De nézd csak! Itt-ott feltűnik néhány valamirevaló fickó, akinek van elképzelése arról, hogyan töltsen el leghasznosabban az idejét. Ez a néhány gyerek sportol, hobbikat talál magának, esetleg különféle szakkörökbe jár, vagy sokat segít otthon a családjának.

Aztán vannak egy páran, akik rájönnek, hogy mindezt egyetlen helyen is meg lehet valósítani: a cserkészletben. Ezért nincs igazuk a sápitezőknek. A cserkészek olyan „mai fiatalok”, akik igenis többek és jobbak akarnak lenni az átlagnál.

A cserkészlet egy olyan nagyszerű mozgalom, ahol minden olyan gyerek megtalálhatja a számítását, akiben van némi elszántság. Általános iskolás gyerekek, középiskolás fiatalok mozgalma ez, mégpedig a legrégebbi és legnagyobb ilyen mozgalom a világon. Benne van minden, amit csak el tudsz képzelni: természetjárás és táborozás, színjátszás és éneklés, sport és játék, országjárás és külföldi utak, szolgálat és a másokon való segítség. Képzett és tapasztalt fiatalok és néhány felnőtt irányítja a cserkészek életét, akik jól tudják: az iskolapad és a tévé képernyője mellett mi mindenre vágnak még a gyerekek.

A cserkész igazi hazája a természet. Ha azt mondod, hogy nem nagy kunszt, hiszen manapság mindenki jár kirándulni és iskolai táborokba, igazad van. De a cserkészlet jóval több ennél. Itt a hátadra veheted a kommandósok, hegymászók, felfedezők felszerelését, és módszeresen megtanulhatsz, hogy milyen is az igazi természetjárás. Kint az erdőben és a hegyek között ezerféle kaland vár Rád: nyomot követhetsz, jeladást gyakorolhatsz, sátrat verhetsz és kunyhót építhetsz, tüzet rakhatsz és megfőzheted a kajádat. Gondold csak el: körülötted az erdő, fölötted a csillagos ég, hátadat melegíti a tábortűz parazsa, a sátrak ámyéka kirajzolódik a holdfényes tisztáson, miközben éjjeli őrseget adsz, hogy társaid álma zavartalan legyen a ponyvák alatt... Ez az, haver, ez kell nekünk! A természetjárás és a táborozás olyan bajtársi közösséget farag a nyápic bandából, hogy öröm nézni. A válladat húzza a hátizsák, fárad a láb és izzadság csípi a szemedet, de feléd nyúl egy segítő kéz és felhúzza a hegytetőre. Aztán énekszóval, dalolva mentek tovább... A cserkészletben megismerheted a fákat, füveket, a mező virágait és az állatokat. A többiek a suliban csak a biológiai

albumból ismerik a bükkfát, a tölgyet és az erdei fenyőt - de te tudod, hogy melyiknek a lángja ad jó paraszt, és hogy milyen közelről egy vaddisznó-dagonya. Rájössz, hogy a bérházak és a gyárkémények füstje fölött csillagos az ég; hogy a színes magazinok és a villódzó képernyő mögött, messze fenn az égen az alkony felhői ragyognak.

A cserkészzetben nagyszerű lehetőség nyílik arra, hogy másokon segíts. Elég ciki, amikor az ember egyedül marad a bajban - de te észreveszed a másik gondját, és tudod, hogy mit kell tenni. Egy kis lehorzolt bőr, napszúrás vagy bokaficam nem okozhat gondot: el tudod látni magad, és megtanulhatsz elsősegélyt nyújtani. Hidd el, hogy a legjobb dolog, ha másokon segítünk. A szomszéd néni alig bírja a szatyrárt hazacipelni? Elveszed tőle, és örökre hálás lesz neked. Az idegen eltévedt a városban? Útba igazítod, aztán mosolyogva odébb állsz. Elfogyott a haverod szendvicse, és még mindig éhes? Odaadod neki a kajád felét, és kétszer olyan jól fog esni a maradék. Ha cserkész leszel, ezer ilyen apróság révén megtanulhatsz örömet szerezni másoknak. Sőt, egyik feladatod lesz, hogy ötletességgel és leleménnyel minden nap tegyél valami jót.

A cserkész szereti a hazáját. "Haha" - mondhatnád - „jó duma, hát persze, hogy mindenki szereti a hazáját, ettől még nem kell hasra esni!” De a felszín alatt minden gyerekben ott bujkál a kérdés: vajon miért pont ott élek, ahol élek? Hidd el öregem, hogy ez nem véletlen. A világ azért van, hogy valahol otthon legyünk benne! Hát, mi éppen a Kárpát-medencében vagyunk otthon. A cserkészzetben lehetőség nyílik, hogy alaposabban megismerd lakóhelyedet, a környéket, végső soron az egész országot. Rengeteg élményt nyújt az országjárás, a népdaléneklés, a néptáncolás, a hegyek-vizek-városok bebarangolása és felfedezése. Ha cserkész leszel, rájössz, hogy a magyar népnek mennyi kincse van, és Te is e kincsek egyik gazdája lehetsz!

Aztán ott van a testi-lelki egészség: "Egészséges életmód..." - manapság a csapból is ez folyik. A cserkész azonban ezt komolyan is gondolja. Rendszeres testmozgás, sport, ügyességi versenyek és sok-sok játék! Egyszer csak észreveszed magadon, hogy gyorsabb és ruganyosabb vagy, jobban bírod a strapát és nem kezdesz el lihegni, ha lépcsőn mégy fel a harmadikra. Gyorsabban futsz, nagyobbbat ugrasz és messzebbre dobsz. A cserkészzetben tanultakat még a suliban, a tornaórán is tudod hasznosítani.

Hasonlóképpen leszel a lelki egészséggel is: a cserkészek kiegyensúlyozott, vidám fickók, akik amikor kell, a kellő pillanatban nemet tudnak mondani. Ugye érted, mire gondolok?

A végére hagytam, bár talán a legfontosabb: a cserkész olyan gyerek, aki hisz Istenben és bízik önmagában. Ha cserkész leszel, Te is meglátod: jobb, ha idejekorán kösziklára építed az életedet. A sok hebehurgya csak sodródik az árral, egyik nap ezt mondja, másik nap azt; amit tegnap még megvetett, azt ma helyesli. A cserkész valamirevaló ember akar lenni, ezért az őszinteség és a becsület fontos neki. És ehhez van egy jó iránytűje: a vallásos hit. Ha beállsz közénk, talán elcsodálkozol, hogy mindenféle felekezetű gyerek csatlakozhat hozzánk. A nagy nemzetközi táborokban tíz-tizenkét féle különböző vallás fiataljai együtt cserkészkednek - a legnagyobb egyetértésben. Hogy lehet ez? Úgy, hogy a cserkész ragaszkodik a maga hitéhez, de mindig barátságos a más vallás képviselőivel is.

Hidd el, hogy ennél nagyszerűbb társaság nincs a világon!

Ki Lehet Cserkész?

Magyar cserkész csak magyarul beszélő, ötödik életévét betöltött fiú, vagy leány lehet, aki önkéntesen elfogadja, és aláveti magát a cserkészszervezeteknek, a Cserkészszövetség szabályainak és intézkedéseinek. Természetesen, aki vallásellenes

vagy Istentagadó, az magyar cserkész nem lehet. A szülőket is szívesen látjuk a segítő csoportokban, szülői közösségekben. Felnőtt cserkész munkára azokat várjuk, akik céljainkat és feltételeinket elfogadják. A külföldi Magyar Cserkészszövetségek szabályzatai és kiadványai alapján lejegyezte:

Ötvös Zoltán Segédísz

Híres Komáromiak

Az alábbiakban azokra a neves komáromi származású, vagy tevékenységük révén Komáromhoz kötődő, már elhunyt személyekre emlékezünk, akiknek 2007-ben évfordulójuk van, s akik valamiféle módon kapcsolódnak a Klapka György Múzeum gyűjteményeihez.

85 éve született Rauscher György festőművész

1. kép: Rauscher Zsigmond, 1926
– olaj, vászon (KGYM tulajdona)

vetően Budapesten nyitott műtermet és ezzel egy időben Komáromban is volt egy ideiglenes műterme, Beöthy Zsolt Erzsébet-szigeti nyaralójában (2. kép). 1928-ban Berlinbe költözött, ahol megnyerte a Sport im Bild folyóirat címlappályázatát, s ettől kezdve a kiadvány állandó illusztrátora lett. Kapcsolatba került a berlini elit filmes körökkel (pl. Marlene Dietrich portréja – 3. kép) is. 1929-ben Nizzában, majd Párizsban dolgozott.

1930-ban már betegen tért haza. A Tátrában kezelte egyre jobban elhatalmasodó tüdőbaját, de utolsó napjait Komáromban töltötte, ahol 1930. október 3-án halt meg. Sírja az észak-komáromi zsidó temetőben található (7. kép).

Rauscher György Dorogon született 1902. április 29-én – néhány művén használja is a *Dorogi-Rauscher György* aláírást –, ám alig egy éves, amikor családjával Komáromba költözött, ahol édesapja, Rauscher Zsigmond (1. kép) körorvosi állást kapott.

A komáromi bencés gimnáziumban Harmos Károly tanítváryaként ismerkedett meg a festéssel és a rajz alapjaival, nyaranta pedig Komáromi-Katz Endre foglalkozott vele. Már gimnazistaként számos portrét festett. 1920-ban egy évet a Bécsi Képzőművészeti Akadémián tanult, majd Réti István növendéke volt a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. A nyári szünidőket Münchenben, Firenzében, Párizsban töltötte. A főiskola elvégzése után először Olaszországban, majd Párizsban élt és alkotott. Ezt kö-

2. kép: Rauscher György
komáromi műtermében, 1925
körül (KGYM fotótára)

Rauscher György mindössze 28 évet élt. Rövid alkotói korszaka alatt, fáradhatatlan energiával mintegy 200 festményt és grafikát készített (sajnos ezek nagy része a háború viharában elpusztult, szétszóródott).

1927-ben az alábbiakat nyilatkozta a Komáromi Lapok újságírójának: „Szeretem a festéket, ragaszkodom hozzá. Szerénytelen leszek és azt mondom: életszükségletem. Fessen! Ecsettel beszélni el, hogy milyenek a fák, az emberek, a táj, a kutya. Talán másként látom mindezt, mint a legtöbb ember, de nekem csak egy mértékem van, a saját szemem. És nem kegyelmezek meg önmagamnak, tudom, minden új képem döntő ítélet önmagam felett. Örömmel írom ezt a pár sort, mert haza írom.

Nekem Komárom lesz és marad az örök fiatalság. Az én fiatalságom. Iskolaévek, szerelmek. Minden Komáromból ered. Itt láttam először, itt festettem először. A Komáromiak megbocsátanak nekem minden szertelenséget. A fiuk vagyok. Ők tudják, hogy én esetlenül és kapkodva de mindig az igazat keresem: a művészet igazát.”

Rauscher György népszerűségének egyik oka az volt,

4. kép: Talmudista, 1925–olaj, vásznon (KGYM tulajdona)

hogy a magyar festészet figuratív hagyományaihoz csatlakozott, s bár 1925 körül - elsősorban bécsi és olaszországi útjai során - megismerkedett az új tárgyiasság nevű művészeti irányzattal (Talmudista – 4. kép), s ennek legkorábbi hazai képviselője lett, ezen belül is ragaszkodott a zárt, plasztikus formákhoz.

Az új tárgyiassággal egy időben új divatáramlat terjedt el a világon. Ez volt az art deco, amelynek hamarosan hatása alá került (Lilian Harvey portréja – 5. kép). Az alkotások a kor „gáláns”

3. kép: Marlene Dietrich, 1929 – akvarell (KGYM tulajdona)

5. kép: Lilian Harvey, 1929 – olaj, vásznon (KGYM tulajdona)

6. kép: Karácsonyi bevásárlás – nyomtat (KGYM tulajdona)

nyitott képeiből, majd 1941-ben és 1943-ban műveit újra bevették a Tavaszi Tárlatba.

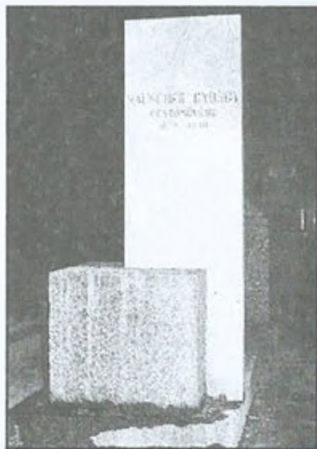
A festőt 1945. után – nyilván polgári származása és főleg polgári jellegű életműve miatt – méltánytalanul elfeledték. Dr. Gálig Zoltán művészettörténész, és a művész 1998-ban elhunyt fivére, Rauscher László közösen emelték ki nevét az elfeledettségéből, az 1990-es évek közepén. Mindössze húsz képe maradt fenn – ha a reprodukciókat nem számoljuk –, közülük kilenc Rauscher László örökségeként, egy pedig vásárlással került a Komáromi Klapka György Múzeumba. Azóta volt emlékkiállítás mindkét Komáromban, Dorogon, valamint a budapesti Képzőművészeti Egyetemen.

8. kép: Lenhardt György

világát állítják elének: vásárolgató, nézelődő, sétáló, lovagoló arisztokratákat ábrázolnak. Ezek a képek maradtak fenn a berlini Jugend és Damen újságok színes nyomataiként (*Karácsonyi bevásárlás* – 6. kép).

Először 1923-ban volt kiállítás az Ernst Múzeumban megrendezett „Fiatal művészek tárlatán”. Négy év múlva ugyanitt gyűjteményes tárlat nyílt, melyen főleg csendéletek, arcképek és tájképek szerepeltek. Rendszeresen vett részt a Nemzeti Szalon bemutatóin. Önálló tárlata 1928-ban volt a brünni Kunstvereinen. Sikere halálát követően is folytatódott. Az 1930-as évek elején több közös tárlaton is megjelentek művei. A Tavaszi Szalon kitüntetésben részesítette, 1935-ben pedig emlékkiállítás

7. kép: Rauscher György sírja az észak-komáromi izraelita temetőben

30 éve halt meg Lenhardt György festőművész

Lenhardt György (8-9. kép) 1901. január 27-én született Komáromban (10. kép). A bencés gimnáziumban Harmos Károly volt a rajztanára. Az érettségét a csehszlovák megszállás miatt a pápai református gimnáziumban tette le; majd a budapesti Iparművészeti Főiskolán végezte művészeti tanulmányait.

A Jókai Egyesület Szépművészeti Osztálya (JESZO) tagjaként folyamatosan vett részt helyi és országos kiállításokon, és rendszeres kiállítója volt Budapesten a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak. 1936-ban az Országos Magyar Képzőművészeti Egyesület tagjai közé választotta. Tanulmányutakat tett a Felvidéken, Ausztriában, Cseh- és Németországban. A Magyar Állam a *Kilátás Sükszó felé*, a főváros pedig *Szent György* című képét vásárolta meg.

Még az 1930-as években kezdte műteremként használni a családja tulajdonában lévő almási nyaralót. Az elétáruló dunai táj tiszta szépsége, nyugalma

további ihletet biztosított számára, így pesti tárlatain főleg a Dunaalmásról festett képeket mutatta be (11. kép).

10. kép: Észak-Komárom, 1926 – olaj, vászon (KGYM tulajdona)

11. kép: Dunaalmási táj, 1934 – olaj, vászon (KGYM tulajdona)

9. kép: Bercz Gyula: Lenhardt György portréja (KGYM tulajdona)

A festészet mellett szenvedélyesen szerette a régiségeket. Rokona, Kállay Ödön őszönyi aljegyző inspirálására kezdte el az ós- és római kori tárgyak gyűjtését Almás és Neszmély területén az 1930-as évektől a második világháborúig. Gyűjteményéről pontos rajzokkal illusztrált katalógust is készített (12. kép). Kutatómunkája eredményeként 1942-ben megírta és saját kiadásban megjelentette *Dunaalmás* című könyvét, mely az első, Almás történetéről szóló munka.

1945-ben, az elcsatolt Komáromból szüleivel együtt véglegesen Almásra költözött. Az almásfüzitői timföldgyárban kapott munkát, majd nyugdíjasként a

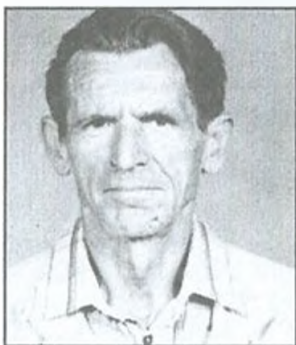
12. kép: Őskori csendélet, festés szünetében, 1969 – olaj, vászon (Csala-testvérek tulajdona)

tatai múzeum restaurátora lett.

Az 1977-ben elhunyt művész utolsó, még életében rendezett gyűjteményes kiállítását 1969-ben Szombathy Viktor nyitotta meg a tatai várban. Képei mellett helytörténeti gyűjteménye is bemutatásra került 1994-ben, a Dunaalmás fennállásának 900. évfordulója alkalmával rendezett kiállításon. Komáromban 1998. decemberében nyitott képeiből időszaki kiállítást a Klapka György Múzeum. Emlékét, műveinek nagy részét és kéziratos munkásságát unokahúgai, a Csala-testvérek őrzi.

10 éve halt meg Klujber László helytörténész

Klujber László (13. kép) 1927. július 4-én született a Vas megyei Kondorfán. Általános iskolai tanulmányait Sopronban, a középiskoláit Székesfehérváron folytatta. Az ipari középiskola elvégzése után 1946-ban a MASZOLAJ szőnyi gyáregységébe került gépésztanulós-ként. 1967-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen vegyipari gépészmérnöki diplomát szerzett. Nyugdíjba vonulásáig tervezőként és energetikusként dolgozott a Komáromi Kőolajipari Vállalatnál.

13. kép: Klujber László

Helytörténeti érdeklődését az 1970-es évek közepén elsősorban lakóhelyének római kori régiségei kellették fel. Szorgalmas és céltudatos gyűjtése eredményeként közel 5000 tárgyat számláló gyűjteményt hozott létre.

Nyugdíjba vonulásától 1988-ban kezdett intenzíven foglalkozni Szőny helytörténetével és néprajzával. Könyvtári, levéltári és helyszíni kutatásai eredményeként 1993. és 1996. között mintegy 32 cikke jelent meg a Komáromi Újságban vezetés szőnyi személyekről, épületekről, emlékművekről, eseményekről. Behatóan

foglalkozott a település 18. századi fénykorával, a korszak legnagyobb helyi földesurával, gróf Zichy Miklóssal és özvegyével, a páratlan gazdaságszervező- és építőmunkát végző Berényi Erzsébet grófnővel. Fényképekkel, rajzokkal és leírásokkal dokumentálta a lebontásra váró régi szőnyi házakat. Helytörténeti munkásságának jelentősége - melyet Komárom Város Képviselő-testülete 1994-ben Pro Urbe Komárom-díjjal jutalmazott - Kállay Ödönéhez mérhető.

Értékes régészeti gyűjteményét (kerámiák, bronztárgyak, pénzek, csontfaragványok és gyűnőkövek stb.) és kéziratos hagyatékának egy részét 1997-ben bekövetkezett halála után családja a komáromi Klapka György Múzeumnak ajándékozta.

10 éve halt meg Czibor Zoltán, olimpiai bajnok labdarúgó

Czibor Zoltán 1929. augusztus 23-án született Kaposvárott. Mozdonyvezető édesapját hamarosan visszahelyezték Komáromba, ahol a Vitéz-telepi gyerekekkel és testvéreivel együtt a kis Czibor legfőbb szórakozása a foci lett. 1944-ben a Komáromi

14. kép: 1848/49-ben
az FTC csapatában

15. kép: Az 1990-es évek elején Budapesten

Atlétikai Club igazolt játékosa, majd a háború után a MÁV-KAC néven újjáalakult komáromi sportegyesület labdarúgócsapatában focizik a felnőttek között, Zsibor III. néven.

1948-ban átigazolt az FTC-hez (14. kép). Az elkövetkező években a Csepel, majd 1952-ben a Budapesti Honvéd játékosa lett és állandó tagja, balszélsője a magyar válogatottnak, melyből már körvonalazódik a későbbi Aranycsapat.

A válogatott 1952-ben Helsinkiben megnyerte az olimpiát úgy, hogy a finálé mindent eldöntő, második gólját Zsibor lőtte be. Az olimpiai bajnoki cím elnyerése után pedig már világszerte csak az Aranycsapatként emlegetik a Grosics, Buzánszky, Lóránt, Lantos, Bozsik, Zakariás, Budai, Hidegkuti, Kocsis, Puskás, Zsibor alkotta válogatottat.

Az Aranycsapat 1954-ben 6:3-ra megnyerte Angliát, 1956. szeptemberében pedig a Szovjetunió válogatottját, Zsibor felledhetetlen és merész góljával.

1957. elején a Honvéd dél-amerikai túrájáról Kocsissal és Puskással együtt nem tért haza. Zsibor a Barcelonában kezdett focizni, majd az Españolhoz szerződik, míg végül 1963-ban búcsút mondott az aktív focinak és megnyitotta Barcelona belvárosában a híres „Kék Duna” Kávéházat.

1990-ben hazaköltözött Komáromba, ahol szinte azonnal belevetette magát a tenivalókba: beindította a focisulit, valamint indítványozója és alapítója volt a Komáromi Football Club Alapítványnak (15. kép).

1993-ban megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét, Komárom városa pedig 1994-ben a Pro Urbe

16. kép: Zsibor Zoltán sírja

Komárom díjat adományozta neki.

Czibor Zoltán 1997. szeptember 1-jén hunyt el. Sírja a komáromi temetőben található (16. kép). Élete utolsó napjáig a közélet aktív szereplője, különböző sport- és társadalmi események résztvevője volt. Síremlékét 1999. április 27-én avatták fel a komáromi temetőben, többek között egykori csapattársai, Hidegkuti Nándor, Grosics Gyula és Buzánszky Jenő jelenlétében.

Nevét a Komárom városi sporttelep, emlékéét a sporttörténet, a futballrajongó miliók és a 2001-ben a Czibor Zoltán Sporttelep irodaépületében megnyílt Czibor Zoltán Emlékszoba őrzi (17. kép). A Klapka György Múzeum állandó kiállító helyeként működő emlékszobában az olimpiai bajnok focista hagyatéka, fényképek, kitüntetések, személyes tárgyak láthatók.

*Számadó Emese
múzeumigazgató*

**17. kép: A Czibor Zoltán Emlékszoba
részlete**

Komárom és településrészeinek egyesülése

Komárom városa három településből alakult ki: központi része az egykori Új-Szöny (1896-tól Komárom), keleti városrésze Szöny és nyugati városrésze pedig Koppánmonostor (mely tulajdonképpen a 17. század közepétől Ószöny része).

Komárom mai területe 1977-ben alakult ki, keleti városrésze Szöny hozzákapcsolásával. E dátum tulajdonképpen az egyesítési folyamat legutolsó epizódja, mivel már korábban megtörtént az eredetileg szintén Ószönhöz tartozó Kisszönynek (1921), illetve Koppánmonostornak (1932, 1952) és egyéb, Komáromhoz közeli szónyi területeknek (1952) a Komáromhoz csatolása.

Az alábbiakban Komárom településrészeivel, vagyis Szöny és Koppánmonostor történetével foglalkozunk, hiszen 30 éve, hogy Szöny és 55 éve, hogy Koppánmonostor teljes területét Komáromhoz csatolták.¹ Komárom központi részének történetével az elmúlt évben foglalkoztunk a történelmi Komárom és Új-Szöny egyesülésének 110. évfordulója alkalmából.²

Szőny rövid története

Szőny honfoglalás kori története egyelőre vitatott. Ami bizonyos, hogy a 11. században a terület királyi, illetve egyházi birtok volt. Ez utóbbról tanúskodik egy 1211-ben kelt összeírás, amelyben „Sun” néven az esztergomi érsekség birtokai között találjuk. Szöny a tatárjárás során elpusztult és valószínűleg csak lassan települt újra. Erre utalhat egy jóval későbbi, IV. László (1272-1290) idején kelt oklevél is, amely lakatlannak mondja Szőnyt.³

Ugyanakkor IV. Béla 1249-ben elcserélte az esztergommegyei Örs nevű birtokát a szónyi érseki birtokra.⁴ A további oklevelek mint possessio Zyron, Zyun, illetve villa Zwon sorolják fel a várbirtokok közt.

Egy 1460-ban kelt összeírásban mint *Zwuny oppidum*, vagyis mint mezőváros szerepel. Lakói főleg szőlőművelésből éltek. A török korban a település kétszer is elpusztult: az 1529. évi és az 1594. évi török hadjáratok során és csak 1623-tól szerepel újra az adóösszeírásban.

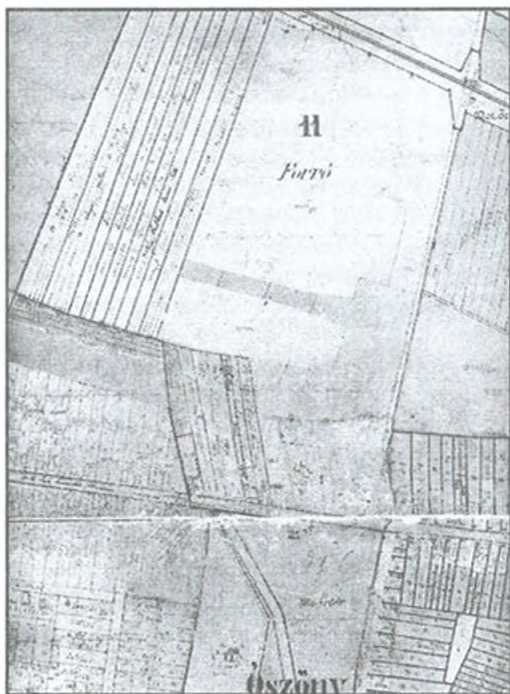
A falu előtt fekvő ún. Forró szigeten írták alá az I. (1627) és II. (1642) szónyi békét a török szultán és a magyar király követei. Ez a sziget ma már nem létezik, ugyanis a

¹ A fenti évfordulókhoz kapcsolódva a Klapka György Múzeum 2007-ben időszaki kiállítást és hozzá kapcsolódó katalógust tervez, melynek célja Szöny és Monostor történetének a feldolgozása. A kiállítás megnyitására a Komáromi Napok keretében kerül sor.

² Számadó Emese 110 éve egyesült Komárom és Új-Szöny. In: Koppánmonostori Kalendarium 2006, 77-91. Az alkalomra Új-Szönytől Komáromig. A komáromi ipar, iparosok, kereskedők és vendéglősök története (1896-1951) címmel időszaki kiállítás nyílt a Klapka György Múzeumban. A kiállításához katalógus is kapcsolódott.

³ „... Quod ipsam terram Sceun, quam penitus vacuum inuenerunt, nulla curia vel domo in ea existente ...” Az esztergomi káptalannak jelentése IV. László királyhoz hogy Szöny helység Mildós, Wech unokájának statuílatott. In: Wenzel Á. UO IX.577p

⁴ Georgius Fejér: Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis IV/2 k. 41-43p Ezúton szeretnék köszönetet mondani kollégáimnak, Schmidt Mayer Róbert kollégáimnak, a középkori oklevelek terén nyújtott segítségéért.

1. kép: A Forró egy része Szőny 1905. évi térképén (KGYM Gyűjteménye)

as évek elején zálogba adta Stegner Mátyásnak, majd Meffzer János Jakab bárónak, de Zichy Ferenc és Miklós grófok rövidesen visszaváltották. Gróf Zichy Miklós testvére osztályrészét is megváltotta és így az egész szőnyi uradalom egyedüli birtokosa lett.⁵

Szőny déli határát összefüggő mocsár borította, melynek területe 666 hold volt. Ezt a mocsarat 1747-ben Mária Terézia megbízásából Mikoviny Sámuel mérnök csapolta le. Ezzel a település mezőgazdasági művelés alá vonható területei megnöttek.

A 18. század második felében Szőny soha addig nem látott fejlődésnek indult az 1749-től birtokos gróf Zichy Miklós és méginkább felesége, Berényi Erzsébet grófnő jóvoltából, aki férje halála után, 1758-tól 1796-ig egyedül irányította az uradalmat. A grófnőnek ugyanis zálogjoga

szigetképző Duna-ág a 18. század elején teljesen beiszaposodott és feltöltődött. A népnyelv azonban ma is „Forró”-nak mondja egykori helyét, a mai Bocskai-tó és az attól keletre fekvő horgásztavak környékét (A sziget nagyjából a Csillagerődötől a szőnyi vasútállomáshoz tartott). (1. kép)⁵

Evlia Cselebi török utazó 1664 és 1666 között már azt írja, hogy „Szőny a Duna mellett csinos falu. Magyar falu ez, melynek kertje és szép temploma van.” Szőny birtokosa 1659-től már Zichy István (2. kép), aki a komáromi várbirtok környező tagjaival együtt fiúági örökösödési joggal megvásárolta.⁶ Ő, vagy fia, II. István fogadót építtetett a Budapest-Bécs főút mellett, ahol az utazó szállást, ételt és italt kaphatott. Az épület, leromlott állapotba került, 1994-ben került lebontásra.⁷

Zichy Miklós unokája, Zichy Péter a szőnyi uradalmat (Szőny, Monostor, Pusztalás) az 1700-

⁵ Szőny nagyközségben 1905-ben a „Forró”-n 42,1824 k.hold szántóterület, 48,3032 k.h. rét, 0,60 k.h. kert, 0,1077 k.h. szőlő, 20,1002 k.h. legelő és 4,113 k.h. földadót alá nem eső területet tartottak számon. In: Szőny nagyközség kataszteri telekkönyve az 1905. évi mérnöki helyszínelés alapján. 129-133.

⁶ Az 1659-ben Zichy István által megvásárolt területek: Nagymegyer, Izsap, Ekecs, Nagytany, Csicsó, Megyeres, Bogya, Szőny, egy komáromi kőház tartozékaival együtt, Aszód, Kécs, Bök, Felső- és Alsóaranyos, Füzető és Monostor birtokait, valamint az összeshalásztanyákkal, valamint még számos, más vmegyégekben fekvő birtokot. In: Kállay Ödön: Adatok Szőny történelméhez. Komárom 1998, 28-88.

⁷ Kijubert László: Bontják a szőnyi nagyfogadót. In: Komáromi Újság 1994. III. 5.

⁸ Kállay Ödön i.m. 87-88.

volt a birtokon, mivel ő kölcsönözte férjének a pénzt a megváltásra. A jó gazdaságszervező készséggel megáldott grófnő vidéki rezidenciájául egy kisebb kastélyt, kúriát (**3. kép**), a gazdaság számára nagy magtárat pincével és pajtát (ez az 1900-as évek elején leégett) építtetett. Talán ennek a kúriának a fűtésrendszeréhez tartozott az a több méter hosszán meglévő, téglával boltozott füstelvezető csatorna, amely 2006-ban, a mentőállomás bővítése során került elő. (**4. kép**) Ezt a feltevést látszanak megerősíteni a csatorna anyagából származó, VECB 1761 és 1763 feliratú téglák is (**5. kép**). A mai kastély mögötti részen sörfőzőt (ez 1840-ben még üzemelt), a Pannonia-dűlőben kertészetet létesített, valamint nemesített juhokat tenyésztett. A katolikus egyház számára templomot és plébániát (1774-1777), valamint iskolát építtetett, s a református egyház új templomának (1787) építéséhez is hozzájárult. Az ő nevéhez fűződik az 1763. évi nagy komáromi földrengés emlékére a Szentháromság szobrának a megrendelése, Bebó Károly szobrásától.⁹ A földrengésben ugyanis a meglévő 266 szőnyi házból 147 megsérült és összedőlt az éppen elkészült katolikus templom is. (**6. kép**)

A Zichyek egészen 1892-ig voltak a szőnyi birtok urai, amikor is eladták báró loósi és egervári Solymosy Lászlónak, aki azt lányára, gróf Gyürky Viktorné Solymosy Irma bárónőre hagyományozta. Szőny következő jelentős korszaka a grófné idejére, a 20. század elejére tehető.

A grófné és családja kezdetben a szőnyi (**7. kép**) és az újszálláspusztai kis kúriában élt. A gazdálkodáshoz jól értő gróf és felesége kiterjesztette a birtokokat, fejlesztette az állatállományt és a növénytermesztést. Ennek a hatalmas birtoknak az irányítását azonban nem lehetett egyik kúriából sem megtenni, melyek a reprezentációt teljesen nélkülözték. A grófi családnak pedig számos vendége volt, akiket méltó helyen kellett elszállásolni, ezért fényűző kastély építésébe kezdtek. A híres bécsi színházépítő iroda vezető-építészei, Ferdinand Fellner és Hermann Helmer által tervezett pompás kastélyt építse, Boldoghy Gyula komáromi építész irányításával 1912-ben kezdődött meg. A rezidencia 1913-ban már állt, s a kezdődő báliszezonban keresett helye lett az előkelőségeknek. (**8-12. kép**)

2. kép: A Zichy-család címere (id. Klujber László gyűjtése)

3. kép: A szőnyi Zichy-kúria 1906 körül (A Jókai Mór Városi Könyvtár Gyürky-albumából)

⁹ Kállay i.m. 88.

4. kép: A füstelvezető csatorna
(KGYM Fotótára)

és lubellei báró Lipthay Antallal irányították az egyre zsugorodó birtokokat 1945-ig, az államosításig. A kastélyban élt egy ideig a grófnő öccse, gróf Gyürky Aladár és felesége, Bárczy Judit is. Mivel ő volt a grófi család utolsó férfi tagja, 1979-ben bekövetkezett halálával kihalt a család. A Gyürky grófok 1945-ben együtt hagyták el a rezidenciát és

Magyarországot.

5. kép: A csatorna anyagául szolgáló téglák(KGYM Történeti Gyűjteménye)

Magyarországot. A kastélyt a második világháború alatt a szovjet csapatok foglalták el. Az épületnek hamarosan új funkciót kerestek a helyi emberek. Talán a háború sok áldozata indított el akkor egy olyan kezdeményezést, hogy az épületben kórház működjön. 1945. májusában érkezett meg az engedély a Népjóléti Minisztériumból, s 1946. február 8-tól már kórház működött benne, melyet a Minisztertanács is jóváhagyott. Ekkor 160 ágy volt az épületben. Véglegesen, nagyobb felszereltséggel 1947. április 17-én nyitották meg a kórházat. A berendezési tárgyakat, felszerelési eszközöket a helyiek adományozták. Kezdetben a kedves nővérek látták el a betegeket, majd 1953-tól a Komáromi Járási Tanács kórházaként működött.

Jelenleg Komárom Város Önkormányzatának Selye János Kórháza működik az épületben.¹⁰

A 20. század másik jelentős, de sajnos mára már nyom nélkül maradt építkezése a 19. század végétől, elsősorban a fűtőízi keményítőgyárban alkalmazott hivatalnokok

¹⁰ Herczeg Renáta: A Szőnyi egykori Gyürky-Solymosy-kastély, ma Selye János Kórház in: Komáromi Levelek 2005. (XI. évf.) 2. szám

miatt megnövekedett számú izraelita lakossághoz kapcsolódik. A szőnyi zsidók 1909-ig a komáromi neológ hitközséghez tartoztak, ám ekkor, Schatz Adolf kezdeményezésére fiók hitközséggé alakultak. Imaházukat is ekkor építették fel a községi nagyvendéglőtől nyugatra, a tér északkeleti sarkába.¹¹ A zsinagógát 1944-ben bontatta el a község, mondván, hogy: "A község vezetőségének és közönségének régi óhaja, hogy a község központjában, a községházával szemben lévő tér megfelelően rendezve legyen. ... A tér sarkán a 83 négyszögöl területen felépült zsinagóga akadályt képez, s annak eltávolítása szükségessé vált."¹² (13. kép)

6. kép: Szöny a 18. században (id. Klujber László által készített térkép)

Kisszőny átcsatolása

Az Új-Szőnyből Igmánd felé vezető út két oldalán az 1950-es években téglalegetők létesültek a megindult erődépítkezések kiszolgálására. A helyszínen talált agyagréteget azonban néhány évtized alatt kitermelték, így a kemencék az 1890-es évek elején agyaghiány miatt beszüntették működésüket. Az egyik ilyen agyagkitermelő helyén létesült a Rüdiger tó.

Az építkezésekhez, a dunaal-mási kőbányákban kitermelt mészkőtömbök szállítására a Monostori erődig kiépített császári és királyi lóvontatású vasút töltése mellett, a mai Térffy Gyula utca vonalában házhelyeket létesítettek a 19. század második felében. A házhelyek

7. kép: A Gyürky-család a kúria dolgozószobájában (A Jókai Mór Városi Könyvtár Gyürky-albumából)

¹¹ Kállay i.m. 55.

¹² 2582 (5/329-332:43.) in: Kürthy Anna-Tóth Krisztina: Komárom és Szöny képviselő-testületi jegyzőkönyveinek kivonatai 1879-1950. Esztergom 2004, 324. Ezúton szeretnék köszönetet mondani Kürthy Annának, a Városi Levéltár munkatársának, aki ez alkalommal is segítségemre volt az idevonatkozó iratanyag áttekintésében.

8. kép: A Gyürky-Solymosy címer a kastély bejárata fölött timpanonban
(Fotó: Török csaba)

9. kép: A Gyürky-kastély főhomlokzata
(Dr. Alföldi Kálmán
képeslap-gyűjteménye)

10. kép: A Gyürky-kastély hátsó homlokzata és a park részlete
(Dr. Alföldi Kálmán
képeslap-gyűjteménye)

olcsósága, a komáromi munkahelyek és a piac közelsége egyrészt, a komárominál jóval kedvezőbb szőnyi adók más részről sok vasutast és munkást csábítottak az idetelepülésre csakúgy, mint az Igmándi út nyugati oldalán létrejövő ún. Barcza-telepre. Az Igmándi út, illetve erőd körül ily módon kialakult házcsoport Ószőny község 1905. évi kataszteri telekkönyvében és a térképeken már Kisszőny néven szerepelt. 498 kat. hold 7784 négyszögöl nagyságú területtel.¹³

A telep északi részét a létesítendő Méntelep számára már 1904-ben megvásárolta Komárom városa Solymosy Irma bárónőtől.¹⁴ (14. kép)

Kisszőny telep Komáromhoz csatolása ügyében Komárom-Újváros küldöttei 1919 október 19-én jelentek meg a szőnyi főjegyzőnél „s kijelentették, miként Kisszőnytelepet csak az esetben csatolhatják magukhoz és az ezzel járó tetemes terheket csak úgy viselhetik, ha ezen Kisszőny teleppel együtt Szőny község határából a katonai kincstár és gróf Gyürkyné földingatlanságának a déli vasútvonallal kiinduló déli szélén elvonuló dűlőút képezné a Steiner F[...] féle szőlő nyugati szélének irányáig, hol a határvonal ezen szőlő nyugati szélén átvágna a szőlő előtt elfutó dűlő útba, s ezen dűlő útról befoglalásával a Rüdiger féle telepnek s ennek nyugati szélén déli irányban vonulva torkolna be a következő és monostori határnak irányuló dűlőút és árokba, és az árok folytatását folytatólag képező dűlőútba, mely befoglalá-

¹³ Kisszőny ekkor 228,3393 hold szántóból, 68241 k.h. kertből, 54,9941 k.h. rétből, 24,2701 k.h. szőlőből, 161,64 k.h. legelőből, 0,240 k.h. nádasból, 3,5591 k.h. erdőből és 18,9117 k.h. földadó alá nem eső részből állt. In: Szőny nagyközség kataszteri telekkönyve az 1905. évi mémóki helyszínelés alapján. 167-180.

¹⁴ Számadó Emese: Számadó Emese: A komáromi méntelep és az I. Osztyály lovassági laktanya 100 éve. In: Komárom-Esztergom Megyei Múzeumok Közleményei 11. Tata 2004. 171-208

11. kép: Ószöny 1905. évi kataszteri térképe (KGYM Gyűjteménye)

12. kép: A régi és az új kastély helye az 1905. évi térképen

sával a katonai kincstár tulajdonát képező 3534 kat. helyrajzi számú gyakorlótérnek futna be a monostori szélső házig.” (Az átcsatolandó részt tehát a déli vasút és a monostori szőlőig terjedő területben határozták meg.) „Ezzel kapcsolatosan ismerleti előadó azokat az engedményeket, melyeket átcsatolás esetén Komárom város adni hajlandó és pedig az átcsatolás alá jövő ingatlanok és személyek után 10 évig tartó pótdadó kedvezményt, csatornadíj mentességet, a község bérlete után pótdadómentességet és az összes szőnyi lakosok és fogatok után kövezetvám mentességet. Az üggyel kapcsolatosan ismerteti még előadó részletesen azokat a óriási költségeket megkívánó terheket, mint iskolaépítés, mocsárlecsapolás, amelyektől átcsatolás esetén Szőny községe mentesítve lenne és amely mérlegelése mellett javasolja Komárom város ajánlatának elfogadását.” A képviselő-testület meghallgatta az előterjesztést és hosszú vita után Komárom város ajánlatát elfogadta.¹⁵

Kiszőny telep és Komárom egyesítése 1921. január 1-jei hatállyal történt meg.¹⁶ (15. kép)

Ezzel Komárom déli határa megnövekedett, melynek következtében 1930-ban a Lengyár délkeleti sarkától ide, az Igmándi erőd déli ellenlejtőjéhez helyezték a kövezetvám szedésére szolgáló vámházat.¹⁷ A vámház ma lakóházként funkcionál, az előtte dél felé vezető út volt az Igmándi út, mely azonban egy későbbi útkorrekciónak köszönhetően nyomvonalat váltott.

13. kép: A zsinagóga helye az 1905. évi térképen

¹⁵ 1652 (4/186-187:10) in: Kürthy-Tóth i.m. 198.

¹⁶ 1736 (4/241-242:34) in: Kürthy-Tóth i.m. 186.

¹⁷ Számadó Émese: A kövezetvámról. In: Koppánmonostori Kalendarium 2005, 48-53.

14. kép: A Méntelep számára megvásárolt terület Komárom 1902. évi térképén (É.-Komáromi Járási Levéltár Térképgyűjteménye)

apátságot: a körülötte lévő anyabirtokon (melyet a monostori, újszállási és herkályi területek képeztek) kívül az övé volt az előtte folyó Duna felének a halászati joga és számos más birtok is. Nagy területen szőlői is voltak a monostornak. A klastrom – egy

Árpád fejedelem a honfoglalás alkalmával Ketel vezérnek adta Komáromot és környékét. Az ő leszármazottja volt a Koppán nemzetség (más írásban: Katapán, vagy Katpán), melynek tagjai neves közeleti és egyházi személyiségek voltak.¹⁸ A 12. század elején e nemzetség bencés monostort alapított a Boldogságos Szűz tiszteletére, melyet 1222-ben Monostorium de Koppan néven említ egy oklevél.¹⁹ Az alapítók szép birtokkal látták el az

több mint 100 éves megfogalmazás szerint – a monostori szőlők közt a Dunára vezető „első itató út” közelében, az ún. Basahegyen feküdt. Az apátság körüli birtok népeit 1369-ben már villa Koppanként, vagyis faluként említik, mint a vármegyei közgyűlés helyszínét.

A törökök 1529-ben a monostort és környékét is feldúlták, így az elnéptelenedett. A források ettől kezdve Pusztamonostorként említik. Az épületegyüttes romjai 1757-ben még felismerhetők voltak²⁰, azóta már széthordták őket. Az 1980-as évek elején a komáromi vízmű szivattyútelepe épült rá. Egyetlen emléke, egy kőoroszlán, a Klapka György Múzeum gyűjteményében található. (16. kép)

A terület 1592-ben a komáromi várbirtok része lett, a pannonthalmi főapátság minden tiltakozása ellenére.²¹ 1659-ben megvásárolta Zichy István, a közeli szőnyi, szintén a komáromi várbirtok tulajdonában lévő területekkel egyetemben. 1892-től mint láttuk, a területet báró Solymosy László, majd annak halála után lánya, gróf Gyürky Viktorné birtokolta.

15. kép: Komárom 1924. évi térképe Kisszőny megjelölésével (KGYM Térképgyűjteménye)

¹⁸ Kecskés László: Komárom az erődök városa. Zrínyi Kiadó. Budapest 1984, 21.

¹⁹ Sörös Pongrácz: Komárommegyei bencés apátságok. In: Komáromvármegyei és városi Múzeum-Egyesület Évkönyve. Komárom 1905, 44.

²⁰ Sörös Pongrácz: Elenyészett bencés apátságok. In.: A pannonthalmi Szent Benedek-rend története. XII/B Budapest 1912, 237.

²¹ Baranyay József: Elpusztult helyek. Koppánymonostor. Kézirat a KGYM Adattárában

A Zichy-család helyi rezidenciájának épült az újszálláspusztai kúria 1842 körül (17. kép). A házat később gróf Gyürky Viktoré kibővítette, majd fiának, Gyürky Viktornak és családjának ajándékozta.²²

A Zichy-birtokon túl számos komáromi polgárnak is volt itt kisebb-nagyobb birtoka. Az 1740-es évektől ugyanis észak-komáromi módosabb polgárok, szekeres gazdák, kereskedők, iparosok szőlőskertekkel és gyümölcsösökkel telepítették be Pusztamonostort. Az itteni pincékben aztán vidám élet és nagy társasági összejövetel zajlott. A Duna menti kertekben

híres írók, költők töltöttek hosszabb-rövidebb időt. Főleg két kert vonzotta az írókat: az egyik Beöthy Gáspár táblabíróé volt. Két fián, az író, humorista Lászlón és a költő, jogi szakíró Zsigmondon kívül megfordult itt id. Szinnyei József és Jókai Mór is.²³ Szinnyei így emlékezik meg erről: „*Én Lacziival – ti. Beöthy – szőlőéréskor délelőttönként inkább Monostorra mentünk. Ezen sétánk alkalmával többnyire irodalmi dolgokról beszéltünk ... Én pedig többször említettem Lacinak, hogy Jókait szeretném látni. Az ugyan nehezen történhetik meg, mondta ő, ... de majd szüretkor mikor szőlőjűkbe ő is hivatalos lesz, megláthatom.*”

²⁴ Magáról a szüretéről a következőképpen ír: „*Megérkezett a szüret ideje október első napjaiban. Komáromban akkor mindenki lázban ég. Keresi a vendégeket, kit hívjon meg, mert sok szőlő, kevés a vendég, a mennyiben több helyre kell a meghívásnak eleget tenni. A komáromi virtus nem is marad el, mert ilyenkor a vendég megfelelően rendesen mindannyi meghívásnak; sőt voltak olyanok is, a kik végig itták az egész monostori hegyet. A Beöthyék is kitétek magukért ... volt itt is zene, rakéta, tüzes béke, a taraczkot Beöthy Károly sütögette.*”²⁵ A másik kert Szarka János

16. kép: A koppánmonostori kőoroszlán (KGYM Régészeti Gyűjteménye)

17. kép: Az újszálláspusztai gazdaság 1906 körül (A Jókai Mór Városi Könyvtár Gyűjteményéből)

²² Számadó Emese: Kúriák Monostoron. In: Koppánmonostori Kalandárium 2004, 92.

²³ Kecskés László: Komárom híres kertjei. Limes 1990/1, 16-17.

²⁴ Id. Szinnyei József: Tímár-ház. Naplójegyzetek 1835-1848. Kiny. A Komáromi Lapokból. Komárom 1889-1897, 281.

²⁵ Id. Szinnyei i.m. 285.

18. kép: A Tomyos villa
(Fotó: Török Csaba)

építtetett az 1900-es évek elején. A Duna fölötti magaslaton álló, páratlan szépségű,

19. kép: A Tomyos villa
(Fotó: Török Csaba)

táblabíró tulajdona volt, akinél szintén híresek voltak a szüretek: „saját költségén felruházott, fehér czilinderes külön cigánybandája volt; vendégei közt pedig ott volt Vörösmarty, Bajza és Vachott Sándor. Csintetteiről, tréfáiról pedig köteteket lehetne összeírni: a mint a régi kálvária ki-sajátítása alkalmával megvert faszenteket felöltöztette és a gőzhajó arra haladtával azokat fustélyokkal verve letaszígták a hegyről, úgy hogy ezen rémes tettet később leírták az augsburgi Aligemeine Zeitungban, azon megjegyzéssel, hogy Komárom tájékán egy fűrt szőlőlopásért agyonverik az embert.”²⁶

A Monostori erőd felépítése (1850-1871) sem csökkentette az itteni telkek értékét és a 19-20. század fordulóján is folytatódtak a jómódú komáromi családok építkezései. Az akkor felépült villák közül a leg-szebb, a ma is álló ún. Tomyos villa, amelyet Tuba János országgügyi képviselő

három szintes épület a második világháború után római katolikus kápolnaként működött, 2005-ben magántulajdonba került.²⁷ (18-19. kép)

Pusztamonostoron 1885-ben épült fel az iskola. Kezdetben a szőnyi plébániához tartozott, majd 1897-ben állami kezelésű községi iskola lett.

Monostornak Komáromhoz történő átcsatolásának az iratanyaga sajnos nem teljes, annyi azonban megállapítható, hogy több lépésben történt.

Az 1886. október 15-én kelt 195/4154. alispáni számú jegyzőkönyvi kivonat szerint „Új-Szőny község és Monos-

²⁶ Id. Szinnyei i.m. 285.

²⁷ Ezennel mondok köszönetet Pados József komáromi esperes-plébános úrnak, hogy lehetőséget biztosított a villa belsejének fotózására és dokumentálására.

tor adó tekintetében Ó-Szönytől elválasztatik és Új-Szöny és Monostor egy adóközséggé alakítatik.”²⁸ Hogy ez az intézkedés pontosan hány embert érintett, nem tudjuk, csupán 1897-ből van adatunk arra, hogy 79 család élt a területén.²⁹ Ez az átcsatolás valószínűleg csak az akkori lakott és Komáromhoz közeli területeket érintette. Ezt igazolja Szöny nagyközség kataszteri telekkönyve, amelyben a 297,3111 kat. hold területű Szent Pál sziget őszyón részeként szerepel 1905-ben.³⁰ Az így létrejött különállás olyannyira éles volt, hogy Szöny község a határánál a monostori szőlőbe vezető út felügyeleti jogát és így a fenntartási költségét sem ismerte el, mondván, „mivel Komárom város hatóságához tartozó puszta-monostori hegyközségi érdekeltségű egyének használják, ezért a fenntartása sem a község feladata.” – áll az 1913. november 19-i jegyzőkönyvben.³¹

A településnek, a statisztikai adatok szerint 1910-ben 506 lakosa volt, ebből 503 magyar és 3 tót nemzetiségű. A 20-as évek elején újabb házhelyek kerültek kiosztásra, melyekre főleg „csehkomáromi” birtokosok építkeztek. (20. kép). A Koppány vezér út végén álló ún. Szűnyogvárat kislaludi és lubellei báró Liphay Antal nyugalmazott császári-királyi huszár ezredes építtette.³² Az 1930-as években építtette Sorg Jenő gazdag komáromi vállalkozó nyaralóját a Kis-Duna fölötti magaslaton. Az épület később, az 1990-es évek közepéig vendéglőként funkcionált. Kis-Dunára néző hangulatos teraszán felszolgált helyi borok és vadételek igen keresettek voltak. Ma lakóházként funkcionál. (21. kép)

A – főleg – újabb lakott monostori területek átcsato-

20. kép: A monostori pincék egyike
(Dr. Alföldi Kálmán képeslap-gyűjteménye)

21. kép: A monostori vendéglő kis-dunai terasza
(KGYM Fotógyűjteménye)

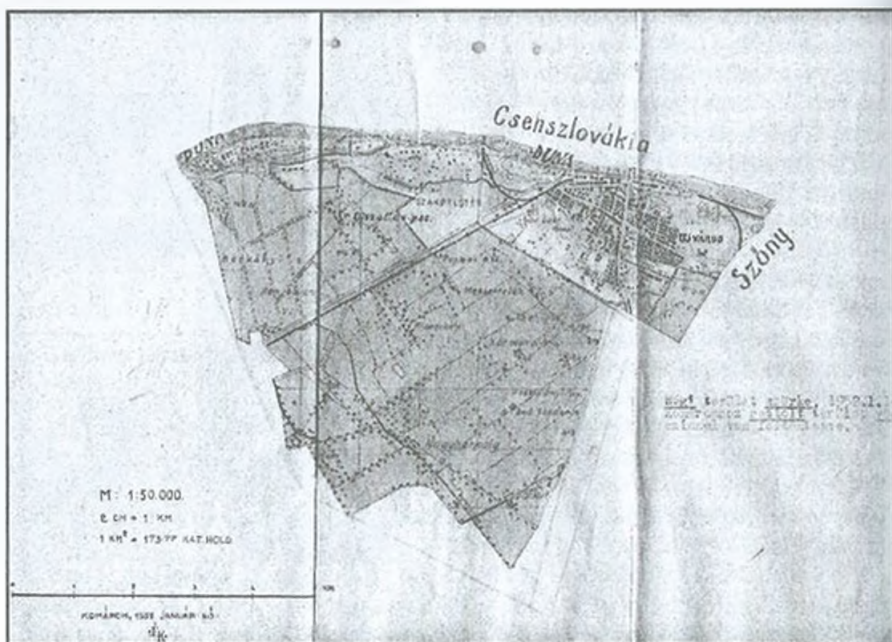
²⁸ 346. (1/265;45.) in: Kürthy - Tóth i.m. 48.

²⁹ Kürthy-Tóth i.m., 12.

³⁰ A szigeten 4,19 hold kert, 64,68 k.h., 226601 k.h. erdő és 205,781 k.h. földadó alá nem eső területet tartottak számon. In: Szöny nagyközség kataszteri telekkönyve az 1905. évi mémleki helyszínelés alapján. 232.

³¹ 1465. (4/39;37) in: Kürthy-Tóth i.m. 163.

³² Számadó Emese: Kúriák Monostoron. In: Koppánmonostori Kalendárium 2004, 93.

22. kép: 1952-ben Szőnytől Komáromhoz csatolt területek
(Komáromi Fiókleveltár)

lására 1932-ben került sor. Szöny község 1932. június 22-i képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyve arról tanúskodik, hogy „Komárom szabad királyi megyei város 6047/1930. számú átiratát, melyben a város polgármestere a földbirtokreform – t. i. az 1920. évi XXXVI. törvénycikk - eljárás során a város határához tartozó Koppánymonostor-puszta közvetlen szomszédságában Szöny község határából, komáromi lakosok részére kiosztott s mintegy 73 kat. holdat kitevő földterületnek közigazgatási, rendőri, adózási, közegészségügyi, állategészségügyi és tűzrendészeti szempontból Komárom sz. kir. megyei város határához leendő átcsatolása tárgyában határozathozatalra kéri Szöny község képviselőtestületét.” Az átirat szerint az átcsatolandó területek 11 km-re fekszenek Szöny község határától és kizárólag koppánymonostor-pusztai, valamint komáromi lakosok tulajdonát képezik. „A nagy távolság következtében természetes, hogy az itt épült 38 lakóházban élő 159 főnyi lakosság közigazgatását Szöny község nem láthatja el olyan gyorsan és hatályosan, mint a közel fekvő és a pusztai többi részének közigazgatását amúgy is ellátó Komárom sz. kir. megyei város.” A községi képviselő-testület az átcsatoláshoz egyhangúlag hozzájárult.³³ Az átcsatolandó területek között volt a 808,2902 k. hold (kb. 4,65 km²) nagyságú³⁴ ún. Felső

³³ 2185 (5/41-42; 21.) in: Kürthy-Tóth i.m. 263.

³⁴ A Felső Gyöpi dűlőben 435,884 k.h. szántóföld, 311,4838 k.h. legelő, 19,2568 k.h. erdő és 0,1032 k.h. kert helyezkedett el. A többi terület földadók alá nem esett. In: Szöny nagyközség kataszteri telekkönyve az 1905. évi mémöldi helyszínelés alapján. 229-232.

gyöpi dűlő egy része is, melynek legnagyobb tulajdonosa gróf Gyürky Viktorné és a magyar kincstár volt. Ez a terület a monostori iskolától az erődig húzódó katonai gyakorlótér volt.

Újszálláspusztta és a Szent Pál-sziget Komáromhoz csatolására – számos más szőnyi területtel együtt – 1952. évi január 1-jei hatállyal került sor.

Szőny átcsatolása

A földreformról szóló 1920/XXXVI. t.c. értelmében a Gyürky-féle szőnyi uradalmi földekből házhelyül is használható félholdas szántóföldeket osztottak szét. Miután Komárom városa csak Szőny község felé tudott terjeszkedni, ezért a szőnyi állami országút mindkét oldalán levő uradalmi földeket az Országos Földbirtok Biróság kisajátította özvegy gróf Gyürky Viktornétól a város javára. Ezen a vonalon 500 házhelyet osztottak ki³⁵ és 1930-ra a város keleti határa már a Székesfehérvár felé menő vasútvonalig terjedt. Éppen ezért a kövezetvám házat is – nagyjából a mai OTP helyéről – át kellett ide helyezni.

A kisszőnyi, a monostori és a fenti részek átcsatolása után Szőny területe 1951. december 31-én 11779 katasztrális hold és 543 négyszögöl (kb. 6767 km²) volt. Ebből 1952. január 1-jén Komáromhoz átcsatoltak 5334,1208 k. hold (kb. 30,7 km²) Komáromhoz közeli részeket: Herkálypusztát, Szent Pál-szigetet, Újszálláspusztát, Felsőácsi úti dűlőt, Alsóácsi úti dűlőt, Felső hosszú dűlőt, Alsó hosszú dűlőt, Közép hosszú dűlőt, Göbolykúti dűlőt, Hordóskúti dűlőt, Ácsihatár dűlőt, Zöldállás dűlőt, továbbá a megmaradt részeket a Felsőgyöpi dűlőből és a Csépi határdűlőből pótlék-földeket. (22. kép)

Ácshez az Ácsi határdűlőből és a csépi határdűlőből csatoltak területeket.³⁶ 1958-ban Almásfüzitő önállósá válásával újabb területeket veszett Szőny.³⁷

Szőny fenti részeinek Komáromhoz csatolásával tulajdonképpen létrejött a ma Szőnynek nevezett terület, melynek sorsáról a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 4/1977. számú határozata rendelkezett, és elrendelte „Szőny nagyközségnek Komárom várossal Komárom néven történő egyesítését. A végrehajtás időpontja: 1977. április 1.” Előzőleg mind Szőny Nagyközség Tanácsa 1976. július 6-i ülésén, mind pedig Komárom Város tanácsa július 9-i rendkívüli ülésén egyetértett a két közigazgatási terület egyesülésével. Szőny nagyközség tanácselnöke az egyesüléssel kapcsolatban a következőket mondta: „Tanács egyik legjelentősebb határozatát 1976. augusztusában hozta. ... Meggyőződése, hogy jól döntött a tanács amikor elhatá-

³⁵ 5874/1924 (35/1925) (37.d.): képviselőtestületi határozat az állami házhelyjuttatással kapcsolatos városrendezési és beépítési kérdések szabályozásával kapcsolatban. Komárom, 1924. december 3. Komáromi Fiókleveltár

³⁶ Komárom Megyei Tanács VB III. Igazgatási Osztálya 5203-5/11/1951 in: Komáromi Fiókleveletár 1952. január 1-jén Ácshez 461 k.h-at, 1958-ban Almásfüzitőhöz pedig 1423 k.h-at csatoltak át. Ezzel Szőny területe 1958-ban 4580,935 k.h. lett. In: Szőny nagyközség kataszteri telekkönyve az 1905. évi mémőki helyszínelés alapján.

³⁷ Almásfüzitő tulajdonképpen a Zichy grófok birtokba jutásától, azaz 1659-től tartozott Szőny közigazgatási határaihoz.

rozta az egyesülést és úgy gondolom, hogy ennek az akciónak nincsenek vesztesei, de nem lehet győztese sem.”³⁸

Az egyesüléssel Komárom területe 69,7 km²-re, lakossága pedig 18122 főre nőtt. Komárom tanácselnöke Füstös László maradt, a szőnyi kirendeltség vezetője pedig a volt szőnyi tanácselnök, Vizúr László lett. Így a településrész lakosai ügyes-bajos dolgukat helyben intézhették.

Az alakuló tanácsülésre 1977. április 15-én került sor. Az ülésen kitűzték az egyesüléssel járó legfontosabb feladatokat.

A korabeli sajtó a legsürgősebben megoldandó feladatok között az alábbiakat tartotta számon: a helyi közlekedés megoldása (rendszeres helyi járat Koppánymonostortól Szőnyig); köztisztasági szolgáltatás bevezetése és a cigánytelep felszámolása Szőnyben; a két településen meglévő intézmények egyesítése; valamint 26 utca névazonosságának megszüntetése (ebben azt a gyakorlatot követték, hogy a kisebb, rövidebb utcák nevét változtatták meg).³⁹

Az egyesítés következtében Szőnyben megváltoztatott utcanevek a következők: a Mártírok útjából Szőnyi út, az Igmándi utcából Virág, a Bajcsy-Zsilinszkyból a Budai Nagy Antal, a Rákócziból a Bercsényi Miklós, az Árpád utcából Berzsényi Dániel, az Arany János utcából Kosztolányi Dezső, a Jókai Móról Dobi István utca lett. A Duna utcát Asztalos János, a Madách Imre utcát Mikes Kelemen, a Rózsa utcát Lombos, a Zrínyi Miklós utcát Bokányi Dezső utcára keresztelték.

Az egyesítés következtében természetesen Komáromban és a monostori városrészben is történtek utcanév változtatások.

Koppánymonostoron az Akácfa utcából Ezerjő, a Diófa utcából Rizling, a Dózsa György utcából Esze Tamás, a Dobi István utcából Radnóti Miklós, a Gyöngyvirág utcából Blaha Lujza, a Hársfa utcából Rózsafi Mátyás, a Nefelejcs utcából Ciklámen, a Somogyi Béla utcából Csendes, a Szekfű utcából Pipacs, a Tavasz utcából pedig Tulipán utca lett.

Komáromban az Ady Endre utcából Sport utca, a Kossuth Lajos utcából Kelemen László, a Petőfi Sándor utcából Babits Mihály, a Széchenyi utcából Marek József, a Tóth Árpád utcából pedig Tompa Mihály utca lett.

Az utcanévváltozások hatálya 1977. július 3-a volt.⁴⁰

Mint láttuk, Komárom mai területének kialakulása ugyanolyan kusza és hosszadalmas történet volt, mint magának a városnak a története.

Számadó Emese
régész, múzeumigazgató
Klapka György Múzeum

³⁸ Komáromi Fiókleveltár 356/1977

³⁹ Cs. Nagy Lajos: Derüléssel, tárgyilagossággal. Komárom és Szőny egyesülése után. In: Dolgozók Lapja. 1977. ápr. 16.31.

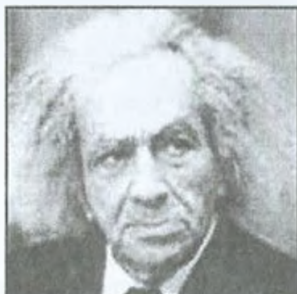
⁴⁰ Kivonat Komárom Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága 59/1977. sz. határozatából. In: Komáromi Fiókleveltár

Faludy György, Sütő András

2006 őszén a magyar irodalom két meghatározó alakja ment el. A következő pár oldalon rájuk emlékezünk – velük.

Faludy György (1910-2006): Pokolbéli víg napjaim (részlet)

Aztán rátértem a magyar nyelvre – mely minden egyéb köteléknél erősebben láncol Magyarországhoz. Elmondtam, mennyire megrémültem, amikor egy reggel, a légi lámaszponton Kodiakon, Alaszkában bajtársaim figyelmeztettek, hogy éjjel, álmomban angolul szidtam Hitlert és bandáját, „A megveszelt nyárspolgárokat”. Fort Leonard Woodban a katonai kiképzőtáborban, a PX-ben egyszer verset írtam. Egyik bajtársam, bár nem állt mögöttem, megkérdezte, miért nem angol verseket írok. A PX nem a szokványos hodály volt, illetve a barakksze-

nű hodály megvolt, de mögötte parányi tisztáson ülhettem, ahol a fatönkök szolgáltak asztalnak, félkörben sűrű, áthatolhatatlan erdő. Azt mondtam bajtársamnak: ha ő azt a szót használja, hogy wood, erre a mélyzöld sűrűsége gondol itt körülöttünk, egymásra hajló és szinte összeérő fákkal, bozótta alattunk, erre az áthatolhatatlan rengetegre, melyen nem vezet ösvény, sem csapás, ahol kígyók tanyáznak – erre a dzsungelszerűsége, melyet az amerikai úgy látogat, hogy a nagy útról kifordítja feléje az autója orrát, és a benzint szagolja, vagy letelepszik ilyen kis tisztásokra, melyeket az erdőbe vágtak az út mentén, mint ez a PX.

Ha viszont azt a szót ejtem ki, hogy erdő, akkor a budai hegyekre gondolok, a Börzsönyre, a Mátrára vagy a Bükkre, egymástól több méter távolságra növény fákra, melyek között kilátok az égre, ahol a fák között a mélyben ritkás fű nő, földieper és itt-ott egy-egy galagonyabokor nyújtja vörös körmeit; erdőre, ahol sétálok, szaladgálok, virágot gyűjtök vagy leheveredem. Sorra vehetném az ilyen konkrét fogalmakat, és kiderülne, hogy az a szó, mely magyarul, angolul ugyanazt jelenti, lényegesen más képzeteket és képeket vált ki itt avagy ott. És mi lenne még, ha oly absztrakt fogalmakat próbálnék összehasonlítani a magyarban és az angolban, mint politikai párt, etika, életmód, illem, vallás, vagy kötelesség? Minden magyar mondatnak megvan az angol megfelelője. Pontosan le lehet fordítani, csak éppen reménytelenül mást jelent, és éppen a lényeg sikkad el a fordításban – a kép, a fogalom a szótári szó mögött.

Ha egy magyar rímet leírok, azonnal tudom, használta-e már előttem magyar költő vagy sem, és ha látom, hogy különleges rím, melyet más is megírt, másikat keresek helyébe, mert a nagyon jó rím nálunk magántulajdon: a példán – példány Kosztolányié, a húrokon – hű rokon Vörösmartyé, a szelíd őz – elidőz Attiláé. Angolban a rím közkinccs, mert az angolban van kétszázezer rím és a magyarban kétmilliárd. Ha eszembe jut egy rím, mindjárt tudom róla, milyen hatást és asszociációt vált ki az olvasóból,

hogy régimódinak vagy modernnek, ünnepélyesnek vagy csúfolódónak, banálisnak vagy affektáltnak hangzik-e. Tudom azt is, hogy a rím mikor diszkrét, és mikor ragyog, mint a csiszolt ékszer, hogy mikor lapos és észrevétlen, hogy a mondanivaló előtt háttérbe szoruljon, és mikor jelez melankóliát, modern pökhendiséget, kétségbeesést, fájdalmat, örömet, mikor untatja az olvasót, és mikor olyan semleges, hogy nem is venni észre. Az angolban még azt sem tudom mindig, hogy melyik a rím: rím-e igazán, és melyik rímel csak a szemnek; ha Shakespeare-nél azt olvasom, hogy a move a love-ra rímel, azt gondolom, hogy a stratfordi mester ezúttal szunyókált versírás közben, és csak angol ismerőseim (nem amerikai ismerőseim) világosítanak fel, hogy Shakespeare korában a love-ot luvnak ejtették.

És aztán: a magyar irodalomba és a magyar történelemben születtem bele, teljesen függetlenül attól, hogy ez tetszik-e nekem, vagy sem. Az iskolában nem Robert Herrick, Andrew és John Keats versei tetszettek, hanem Balassióért, Vörösmartyért és Arany Jánosért lelkesedtem. Ha azt a szót hallom, hogy „győzelem”, nem az appomattoxi törvényház vörös épületét látom magam előtt, ahol Lee letette Ulysses Grant előtt a fegyvert, hanem az isaszegi és a nagysallói csatátér zöldjét; a „demokrácia” szóra Kossuth Lajos ovális feje tűnik elém, nem Lincoln Ábrahámé. Akárhogy is nézem, a magyar irodalom és történelem más, mint az amerikai irodalom és történelem, más módon halad, más fázisban halad; mint két folyó, melyek mindegyike másfelé folyik, más a partja, mások az áramlatai, másként kell utazni mellette, és hajózni rajta. A magyar parasztról mindent tudok. Tudom, hogy milyen gyermekmeséket mondtak neki fiatalkorában, és ezek közül melyeknek örült, és melyek töltötték meg iszonyattal a sötétben, elalvás előtt. Ismerem minden mozdulatát, hogyan emeli fel a borospoharat, tölti ki, törli meg a verejtéket homlokán, engedi előre vendégét az ajtóban, és milyen grimaszokat vág, ha vasámap reggel borotválkozik a konyhában, a kistükör előtt. Azt is tudom, mi a képze a magyar irodalomról, a magyar történelemből mire emlékszik, mit hisz el abból, amire meg akarták tanítani, és amit a politikusok mézes-madzagként az orra elé tartanak – legyenek a politikusok áporodott sváb ébredők, idejét múlta hatalmi monopóliumokhoz ragaszkodó magyar urak vagy nyilas hiénák. Amerikai parasztokkal közel négy évig voltam együtt a hadseregben, és tudtam, hogyan élnek, minek örülnek, és hogyan halnak meg; de hogy egy georgiai farmer, vagy egy montanai erdőmunkás mint él, és mi jár a fejében, arra nem tudok válaszolni.

Sütő András (1927-2006): Szenteste

Karácsony szentestéjén boldog játék és aggodalmas élet havas színterein, csillagok alatt és kalács-illatú mezősegi otthonokban réges-régi ünnepek emlékei is megszólaltak. Apám, a vaskernyő mellett ülve, ősz fejét kissé előrejtve, jobbágykékszemeivel föl-fölnézve reánk, szinte minden évben elmondta, hogyan is volt az, amikor 1917 karácsonyán, valahol az orosz fronton – Galíciában? – szentestét ünnepelték a lövészárkokban.

- Csend volt, hallgattak az ágyúk, a puskák, a gépfegyverek. Az oroszok is a dekungban kántálgattak, mi a magunkét fújtuk: csendes éj, szentséges éj, meg hogy imittazüdvünkreszületett gyermek, ó jöjjetekimádjuk királyunkat! Egyikünk kántált, másikunk sírt, a harmadik csak jajgatott sebesülten, a közeli oroszok miatt nem merték hátravinni, hogy megorvosolják. Hát egyszer úgy éjfélt előtt, mit hallok, hallunk, Uram-isten! Jönnek felénk az oroszok, de nem roham volt az, nem lövöldöztek, hanem énekeltek, kántáltak, ők is hírelték a maguk nyelvén, hogy megszületett Jézus, jászolban fekszik, barmok közt nyugszik, és valamelyikük magyarul kiabálta: ne lőj, ne lőj, magyarok! Dekungból mászni ki, megszületett Jézus, hozni nektek kalácsot, hozni nektek vodkát! Tizenhét éves voltam, hogyne hittem volna nekik, az öreg bakák némelyike padig azt mondta: ünnepi csalás, ámtás, le fognak gépfegyverezni minket. Mégis kimásztunk néhányan a lövészárokból, aztán megbátorodtak még sokan, és karácsony csodát művelt akkor: elvegyültünk egy darabig az oroszokkal, rumot itatunk velük, ők vodkával kínáltak, összeöleleztünk, sírtunk, kántáltunk, mintha béke lett volna. Soha nem felejttem el azt a karácsonyt.

Mikolasek Zsófia

Rácz Lászlóné

Hívtál

Hívtál, hát itt vagyok,
Méhed melegéből e kétes világba
Fogd meg a kezem.
Nem tudom, hol s miért vagyok,
de Te megmutatod.
Ma még hogy örülök, ha bánatos vagyok
csak Te tudhatod.
Anyá - kötődünk egymáshoz
mosollyal, érintéssel, érzéssel.
Mosolyod csillag, napfény,
Meleg tejed éltető remény.
Hogy jól vagyok, te látod, tudod.
Meleg kezed simogat, ápol, óv,
és én szépen felnövök.
Eddig fogtad a kezem, egyengeted léptemet.
Kérlek, most már eressz.
Majd én is megfogom a kezed
ha fáradt lesz szemed, gyenge, erőtlen leszel.
Én leszek az erős, fogom a kezed,
Vezetlek, hisz te is ezt tetted velem.

A Föld napja

Lelkes környezetvédő vagyok, igyekszem vigyázni arra, és ésszel használni mindazt, amit a természettől kapok, igyekszem a fenntartható fejlődés szellemében élni, mégis nehezen közelítem meg ezt a témát. Sokat, sokszor olvashatunk arról, hogy a környezettudatos életet már gyermekkorban el kell kezdeni, a gyerekeket arra kell nevelni, hogy tudatosan éljenek, és nekünk, felnőtteknek is szem előtt kell tartanunk ezeket,

hogy jó példát mutassunk. Szorgalmaznunk kell a társadalmi összefogást, mert ugyan egyenként (egyéneként) is sokat tehetünk az élőhelyeinkért, de évtizedes távlatokban ez bizony kevés lesz. Mit tehetnék még hozzá ehhez, amivel egyébként magam is egyetértek?

Talán annyit, hogy ez „csak” az elmélet, és ennél sokkal fontosabbak a gyakorlati alkalmazások, a valóságban véghezvitt események, amelyeknek kézzel fogható eredménye, haszna is van.

Ezek a gondolatok alapozták meg a Föld-napi családi túra ötletét. Kistérségi civil fórumokon született meg az elképzelés: szervezzünk családi programot, válasszunk hozzá kiemelt időpontot, aminek különleges jelentősége van! Komárom, Ács, Bana képviselői csak úgy bővelkedtek a javaslatokban: legyen játszóház, ugrálóvár, szed-

jünk szemetet, készítsük el közösen az ebédünket! Valamit mindenki hozzatott, hozzáadott: szabadidőt, sörpadot, mászófalat, bográcsot, régi és már nem használt játékokat, pénzt, szellemes megjegyzést, teherautót, helyszínt...

Minden adott volt tehát, folyamatosan zajlott a szervezés (telefonálás, megbeszélések, egyeztetések, utazások, kire miben lehet számítani, stb.). A Föld-napi túrát értelemszerűen a Föld napján, április 17-én érdemes megtartani, de ha az munkanapra esik, akkor valószínű-

leg csak a névadó ér rá. Így egy közeli hétfőjére esett a választás. Reggeltől délutánig minden rendben zajlott, leszámítva a téves egyeztetés miatt a túraútvonalon megjelenő német vadászokat, és a nyomukban háborgó erdészt... Emlékezetes volt, na!

Főleg általános iskolások, kisgyerekes családok járták végig a kijelölt útvonalat, ahol játékos feladatokkal és óvatlan erdei állatokkal találkoztak. A program részeként összegyűjtötték a szemetet is, amit útközben találtak. Természetesen ajándék járt érte. Mindenki jól járt: mozgás a szabadban, erdőtakarítás, céludatos, de játékos nevelés. A túra végén a kirándulók emléklapot kaptak, hogy ne felejtsek el: amiben részt vettek, annak sokszoros értéke és haszna van. A célnál, a Duna-parton persze még nem ért véget a program, mindenki találhatott magának kedves elfoglaltságot: volt például íjász- és tűzoltóbemutató, játszóház, kürtös kalács, paprikás krumpli, kézműves foglalkozás, mászófal. A Duna-partot is megtisztítottuk egy kicsit a szeméttől.

Sajnos ilyen az evolúció csúcására jutott lény: civilizáltságában, kényelmességében már ciki lenne eltakarítani azt, amit maga után hagyott. Jó az a tescós zacskó ott a bokor alatt, majd a következő árvíz elmossa, nem igaz? Alábecsüljük azt, amit „Természet Anya” ajándékoz nekünk, „Természet Anya” pedig máris haragszik ránk, amiért bántjuk őt és gyermekeit. Ne haragítsuk tovább, inkább öntsünk tiszta vizet a pohárba! Jobban járunk, nem? A Föld ugyanis nem véletlenül kapott saját napot: azért volt rá szükség, mert mi elrontottunk valamit, és most fel kell hívnunk a saját figyelmünket arra, hogy hibáztunk, és arra, hogy a jövőben vigyáznunk kell. Legalább ezen a napon tegyünk valamit magunkért és a kék bolygóért. Ha mást nem, legalább vegyünk részt a túrán, és az ott szerzett tapasztalatokat tartsuk meg, és adjuk tovább.

Eddig kétszer volt Föld-napi családi túra, és azt hiszem, nem nagy felelőtlenség azt mondani, hogy lesz még máskor is. Aki már volt, az jöjjön el újra, hívja el a barátait, aki pedig még nem volt, az is jöjjön. Mindenkit szeretettel várunk!

Ravasz Gábor

Gombák

Kedves olvasók, az eddigi években a teákról, a gyógynövényekről és az azokból készült gyógyító teákról írtam. Most olyan élelmiszerek gyógyító hatásait mutatom be, mely egyébként is mindennapi ételeink közé tartoznak. Íme, ismerjük meg jobban, hogy megszokott ételeink milyen hatással vannak ránk;

GOMBÁK:

Az élelmiszerbiológusok szerint a *gombafehérje* kiegészítő szerepet tölthet be, ha főzelékekkel, vagy salátákkal vegyesen fogyasszuk. Ebben az esetben ugyanis fellép a keverékhatás, ami annyit jelent, hogy a gomba és a többi táplálék fehérjei kiegészítik egymást, így pontosan szakszerű táplálékfelvétel érhető el. Ugyanis a vegyes eredetű fehérjét a szervezetünk jobban hasznosítja, mint a két fehérjét külön-külön. Ezen kívül a gombafehérjének kiváló a biológiai értéke, nagyon jól emészthető.

A gomba a *purin szegény* élelmiszerek közé tartozik, emiatt hasznos az anyagcserezavarok kezelésben, diétás ételekben, a köszvényben szenvedő betegek számára is.

(Purin: nagyon fontos molekula, mely a sejtmag elengedhetetlen alkotóeleme.)

A gombákban nincs keményítő, de több *mannit*-ot tartalmaznak, ami egy cukorféleség (az Ótestamentumban említett mannában fordul elő), mely a cukorbeteg számára alkalmas cukorpótló. Lassabban szívódik fel a vérben, és nem emeli a cukorszintet, egy cukorbeteg nyugodtan fogyaszthat akár 20 dkg csiperkét anélkül, hogy bele kellene számítani az étrendjébe!

A gombák nyers rostja sok *hemicellulóz*-t is tartalmaz, ami a jóllakottság érzését is kelti, ezt figyelembe lehet venni túlsúlyosok étrendjének a megtervezésében! Gyarapítja széklet tömegét, ezáltal gyorsítja a táplálék áthaladását a bélcsatormán, így csökkentve az emésztőszervi rákok kialakulásának veszélyét!

A rókagomba jelentős *A-provitamin*-t tartalmaz, a laskagomba igen jó a *B₁-vitaminforrás*. Minden gomba nagy mennyiségű *B₂-vitamin*-t, jelentős *niacin*-t, *folsav*-at tartalmaz. A *pantoténsav* tekintetében a gombák a zöldségeket, de még a húsokat is felülmúlják. A gombákban található még nagy mennyiségben *ergoszterin* a D-vitamin elővitaminja.

A gombák alkalmasak a nátriumszegény kosztolásra, mert nátriumtartalma a zöldségek nátriumtartalmának felét, harmadát sem éri el.

Ugyanakkor káliumban gazdag élelmiszer, ami miatt különösen ott alkalmazhatóak diétás étrendbe, ahol a beteg magas vérnyomásban szenved.

Jelentős tulajdonsága még a gombáknak, hogy hasznos vasszállítók!

Mivel a testsúlycsökkentő, cukorbeteg, vagy köszvényellenes, esetleg magas vérnyomást szabályoz, vagy más hasonló diéta esetén a gyógyító gombát folyamatosan kell fogyasztani, csak olyan fajok jöhetnek számításba, melyek egész évben rendelkezésre állnak. Ezek: a fehér-, és barna csiperke, a laskagomba, és a bioboltokban kapható shii-take.

A friss gombát mindig hűtőszekrényben, 2-4 C°-os helyen kell tárolni. Általában nem kell hámozni, csak lemosni a földmaradványt, és kivágni az esetleges sérülést, férges részt. Mindig zárt edénybe edényben készítsük.

Nagyon fontos, hogy csak termesztett, vagy megbízható forrásból származó, ellenőrzött gombát fogyasszunk!!

LASKAGOMBA:

Japán kutatóknak sikerült a laskagomba vizes kivonatával különböző daganatok növekedési sebességét csökkenteni! Igazolt a koleszterincsökkentő hatása is. A hagyományos kínai gyógyászatban a vénák erősítésére, az inak lazítására használják. A szárított és porrá tört alakban lumbágóra a végtagok és inak merevségének kezelésére használják. A szárított gombából naponta 3-9 gr fogyasztható ételbe, teába keverve. Friss gombából napi adagja szintén 3-9 gr. tetszés szerinti ételnek készítve.

CSIPERKEGOMBA:

Csak a friss csiperke teljes értékű táplálék! A konzervált gomba anyagiaknak jelentős része elvész. Jól alkalmazható fogyókúrás diétáknál, de kívánatos köszvényben, diabéteszben, vagy magas vérnyomásban szenvedőknek is a rendszeres fogyasztása. Vérnyomáscsökkentő anyaga a tirozináz. Mivel fokozza az anyatej termelődést, szoptató anyák számára napi fogyasztása ajánlott! A melegvizes kivonatával való kezelése során a szarkóma 180 esetében 90%-os növekedésgátlást értek el. Hasonló a hatása a Gramm-pozitív és a Gramm-negatív baktériumokkal is.

Javasolt gyógyadagja heti 3 alkalommal 10-15 dkg friss gomba fogyasztása tetszőlegesen elkészítve!

SHII-TAKE

A shii-take Kelet-Ázsiában honos, fán termő gomba. Kínában, Japánban már 2000 éve ismert kitűnő csemege. Különlegesen kitűnő zamattal rendelkezik a kiváló gyógyító hatás mellett. Fokhagymára emlékeztető szaga a *lentionin* nevű anyagtól van. Igen fontos fehérje és káliumforrás, tönkjében cink is van. (A cink fontos szerepet játszik az immunrendszer aktivizálásában.) Prtoteinjében valamennyi aminosav megtalálható! Különösen *leucin*-ben és *lizin*-ben gazdag. 40% eszenciális aminosavat tartalmaz! Jelentős a B1- és B2-vitamin bősége, valamint *ergoszterin* tartalma, mely a D-vitamin elővitaminja.

Különösen ajánlott vegetáriánus étkezés esetén. Az alábbi betegségek kezelésében alkalmazzák: meghűlés, kanyaró, tüdőgyulladás, gyomorfájás, fejfájás, általános gyengeség, vízkóráság, feketehimlő. Japánban még használják: gyomorfekély, köszvény, székrekedés, rövidlátás, allergia, aranyér, neuralgia és szexuális zavarok esetén. Magas vérnyomás kezelése esetén a beteg több héten át fogyassza a shii-takét. Kivonatát autoimmun betegségekre, fürdővízadalékként bőrbetegségek gyógyítására is ajánlják. Bizonyított, hogy hatásosan védi szervezetünket az influenza-A vírus ellen. Jó hatást értek el vele krónikus májgyulladásnál, és a diabétesz-2-ben szenvedő betegeknél. Migrénre napi 5 gr a preparátumából és 5-7 nap alatt tünetmentes a beteg. Izületi gyulladások és reuma kezelésekor napi adagja 5 gr, 6-8 nap elteltével jelentősen

csökkennek a fájdalmak. A Távol-Keleten minden olyan betegséget kezelnek vele, melyet az immunrendszer kezelésével magyaráznak, ilyenek: a rák, az AIDS, az allergiák, az influenza és a meghűléses betegségek. Napi adagja, attól függően, hogy a cél a megelőzés, vagy a gyógyítás: 6-16 gr, a szárított gombából, ez 6-16 dkg friss gombával egyenértékű.

Temesvári Gabriella: A gyógyító konyha (BioTer BT. 2000.) könyvéből Oplaznik Gabriella válogatott.

Rácz Lászlóné

Ne légy szigorú magadhoz.

Más is tévedett már, engedd el magad.
Ha szigorú vagy, ha kemény.
Ha falat építész magad köré
Kizárva a fényt, nem ér a szél,
Nem látod a barátokat,
Nem látnak a barátok.

Tárd ki magad, tárd ki kapuidat
Had jöjjenek, kik akamak.
Először talán egy kóbor kutya jön,
Körülszaglász, rád tekint, leül,
Várja, szólj, nyújtsd felé kezed.
Megnyalja - ő már elfogadott.

Hívd beljebb. Adj neki vizet,
Simogasd meg, vakard meg a fejét,
Bízz bennem, te vagy a falkavezér.
Úgy-e jó ha társad van?
Mától közös a vacsora, a séta,
Arcodat fújja a szél, hallod a rigókat.

Megtetted az első lépést, a második könnyebb.
Előre nézz, a múltad nem követ.
Engedd el magad, fogadd a barátokat,
Már nem vagy egyedül...
Mosoly nyílik arcodon, szíved kitártad!
Ne légy szigorú magadhoz.

KINCSEK A GYÜMÖLCSÖSKERTBEN

ALMAFA

Kínai orvosok a fa kérgét a cukorbetegségre gyógyítására használták századokon keresztül. A nyers alma székrekedésre, a sült, párolt almát hőemelkedésre, az almabort lázas betegeknek ajánlják.

Még a fa levelei is tartalmaznak antibiotikumot: *floretin*-t! Ha megvágjuk magunkat, amíg le nem tudjuk mosni a sebet, tegyünk rá almafalevelet! Az este héjastól lereszelt és elfogyasztott alma a bélben a nap folyamán felhalmozódott minden méreganyagot megköt! Az almasavó étvágygerjesztő, tisztítja a lepedékes nyelvet és a hurutos köhögést enyhíti.

KÖRTEFA

Dr. Leonhard Schlegel nevéhez fűződik a körtediéta, mely első sorban a klímax időszakában levő emberek magas vérnyomásának kezelésére ajánlott.

Körtediéta: A hét két napján együnk meg másfél-két kiló friss, érett körtét. Ezen kívül mást ne fogyasszunk.

A népi gyógyászatban sebek gyógyulásának elősegítése és lázcsillapító hatása végett értékelik.

CSERESZNYEFA

Fekete gyümölcse vér- és has-tisztító, vesekövet, epekövet sikerrel gyógyítanak vele. Az aszaltcsersznye hasszorulást idéz elő, hasmenés ellen javallott! Levelét TBC ellen is alkalmazták, a cseresznyefából kiforrott enyv, vagy „macskaméz” borban főzve hurtot gyógyít.

Karl von Noorden cseresznyediétája a legmakacsabb székrekedést is megszünteti: eszerint 1 kg cseresznyét kell egy napra elosztva elfogyasztani, pár napon belül hat.

A cseresznyét minden esetben, alaposan mossuk meg, mert a kellemetlen puffadást okozó élesztőgombák a gyümölcs külsején találhatók. Kőszvény ellen és az általános erőnlét növelésére is eredményesen alkalmazható!

MEGGY FA

A meggy gyümölcse gyomortisztító, levele tartósítónak használható, kocsánya víz-hajtó. A fa-kérgéből szívargó mézga ecetben oldva a gyerekek nedvedző kiütésére használatos. Egyébként hasonló hatásai vannak, mint a cseresznyének.

MANDULAFÁ

Makacs bőrkiütésnél hosszabb időn át naponta 1-2 szem keserűmandulát rágjunk el. A fa enyve borban vagy borecetben oldva bőrhámlást, rühöt, és sömört tisztít.

BIRS

A termés főzetet, szirupja torokgyulladás, hasmenés gyógyítására alkalmas. Csak akkor okoz szorulást, ha éhgyomorra esszük, étkezés után sülve fogyasztva gyomortisztító hatású, szorulás ellen is így használják.

DIÓFA

A még éretlen lágy héjú termés (zölddió) fogyasztása csökkenti a vér koleszterinszintjét. Leveléből készült tea a bélhurut, a magas vérnyomás és a bélférgesség ellen ajánlott. Levél forrázata külső bőrkiütések, kelések, szemgyulladás, és hályogképződés ellen borogatással, aranyérbántalmakra ülőfürdőként használjuk. Bőrkiütésre jó még a levél elmorzsolts formában is, de ugyanígy alkalmas rovarűzésre is. Levelét akkor kel szedni, amikor a termés mérete a felénél tart. A dióbelet hagymával és mézzel elkeverve jó borogatószert kapunk ütések, eredő duzzanatokra. A termés külső húsos burkát (diókopáncs) a szüretkor össze kell gyűjteni, napon megszárítani. Főzete belsőleg izzadás, gyomor-, és bélhurut, valamint étvágytalanság ellen jó. Ekcémás bőrt naponta 2-3 alkalommal célszerű a friss diókopánccsal bedörzsölni.

A dió megtört termésének belső rekeszei is gyógyhatásúak; A megszárított rekeszekből 1 liter vízben 5-7 csipetet főzzünk fel, naponta 3-szor 2 dl-t fogyasszunk magas vérnyomás, érszűkület ellen.

Az apróra tört dióhéjat 1 liter vízben 6-7 percig főzzük, így megfázás esetén víz helyett igyuk.

SÁRGABARACK

Nagyon sok keleti nép a hosszú élet elixíréként tartja számon! A népi gyógyászatban is az öregedés elleni szerként ajánlják. Hatásai közül kiemelkedik az emésztőrendszer szabályozása, és a bőrgyulladásra, valamint az általános levertségre gyakorolt hatása.

Bármely formában fogyasztva hatásos.

MOGYORÓ

Leveléből készült teája izzasztó, vizelethajtó, bélhurut megszüntető hatású. Külsőleg toroköblítőnek, bőrkiütésre borogatósként, aranyér ellen ülőfürdőnek használjuk.

EPERFA

Levelének vizelethajtó, köptető, vérnyomáscsökkentő hatás van. Kivonata csökkenti a vércukorszintet és gátolja a tumor képződést. Ecetben főzött levelei égési sebekre jók. A gyümölcs nedve a torokgyulladást, a köhögést enyhíti. Leveleit szárítsuk meg, a gyümölcsből készítsük a szirupot.

SZEDER

Köszvény gyógyítására használták régen. A Kínaiak az éretlen gyümölcsöt veseproblémákra, vizeletcsöpögés és impotencia kezelésére ajánlották. Levelét rágva alkalmas a fogínyvérzés ellen, forró főzete a hasmenést kezeli. Leveleit az égett, vagy horzsolts bőr nyugtatására alkalmazzák. A termése A-provitamin-t, C-vitamin-t, ásvá-

nyi anyagokat, nyomelemeket, illóolajokat tartalmaznak. A bogyó vizelethajtó és erősítő hatású. A levelek csersavban és illóolajban gazdagok, hatékony a nyálkahártya-gyulladások, a bélgyulladások, vakbélgyulladás esetén, hasmenés ellen, izzasztóul, vizelethajtóul fogyasztják. Teája nem csak gyógyír, de kellemes ízű is, mely alkalmas influenza, légzőszervi hurutok, láz és bőrkütiés ellen. Sebek, aranyér esetén borogatásként, lemosóként alkalmazzuk. Bogyóiból szörpöt, dzsemet készítsünk, leveleit szárítsuk teának.

RIBISZKE

A bogyós gyümölcsök közül a legmagasabb gyümölcssav-tartalommal bíró gyümölcs. Ezért jó hashajtó. A ribiszke *pektin*-jei révén megköti a bélben lévő mérgeanyagokat, és így hatástalanítja azokat. Ugyanezen *pektin* végett lekvárja zselésedik adalék nélkül. A magja duzzadóképesége révén a lenmaghoz hasonlít.

FEKETE RIBISZKE

Levelei összehúzó, frissítő, vérnyomáscsökkentő, vizelethajtó teája hasmenés, meghűlés, rekedtség, izületi bántalmak ellen is isszák. A bogyók forrázata torokgyulladás, magas vérnyomás kezelésére jó, emellett erősíti a hajszálerek falát. A bogyóból készült szörpnek magas *C-, B-vitamin* tartalma van, gyümölcssavat és *pektin*-t tartalmaz. Megszárítva vesebaj elleni teát készíthetünk belőle. A gyümölcshúst arcpakolásnak is alkalmazzák. Festékanyaga antibakteriális hatású.

MÁLNA

A gyümölcs fogyasztása kiváló vérszegénység ellen, de használják vese-, és hólyagbántalmak ellen is. Levelei az év bármely szakában szedhetők. Szárítva a levélből főzött tea enyhíti a menstruációs görcsöket, nyugtatja a méhet, csökkenti a vetélés kockázatát, jó a terhességi hányinger ellen. Cukorbeteg, vese-, és hólyagbántalmak elleni, valamint izzasztó teakeverékek alkotóeleme. Kiváló ízű a teája. Hasmenés és terhességi hányinger enyhítésére 1-2 teáskanál szárított málnaszemet áztassunk 10-15 percig egy csésze forró vízben. Levelei és gyökerei *tannin*-t tartalmaznak, mely bizonyos rákos betegségeket gyógyít, összehúzó hatású, így hasmenés ellen is jó.

SZŐLŐ

A gyümölcs lábadozó betegeknek ajánlott energiadús táplálék. A magokból finom étolajat préselnek, amit bedörzsölő-szerként is használnak. Gyümölcs nyersen, gyümölcslének, vagy borként használatos. A bor mértékkel élénkítő, emésztésvajító hatású. A permetezetlen szőlőlevél enyhe hashajtó hatású. Könnyű szülést ígér, ha a szőlő levelét borban megfőzve iszogatja a kismama. A szőlőhajtás nedve frissíti a szemet. Tavasszal a szőlőnedv megindulásakor, a vesszők metszésekor gyűjtötték az ún. „semmivizet”, amit szemgyulladásokra, könnyezésre, véraláfutásos szemre használták.

Temesvári Gabriella: A gyógyító konyha (BioTer BT. 2000) könyvéből Oplaznik Gabriella válogatott.

Horthy Miklós

vitéz, ellentengernagy, kormányzó (1868-1957)

Az ősi magyar nemesi családból származó Horthy Miklós a fiumei tengerészeti akadémián végzett 1886ban. 1909. és 1914. között I. Ferenc József szárnysegédje volt. A világháború kitörésekor sorhajókapitányként a Novara cirkáló parancsnokává nevezték ki.

1908. március 24. Vitéz seregparancsnok Horthy Miklós Személyes Kiosztója, Ferenc József királjának.

Szerbia legyőzése után a Monarchia hadvezetése Montenegró leverésére készült, s parancsot adott a flottának, hogy minden áron gátolja meg, hogy a montenegróiak hadianyaghoz jussanak. Az Anant-szállítmányok kirakására szolgáló San Giovanni di Medua kikötőjét azonban nehéz volt megközelíteni a jól kiépített parti védelem miatt. Horthy 1915. december 2-án a Novarával, négy torpedórombolóval és négy torpedóhajóval megindult San Giovanni di Medua felé. December 5-én a kikötőt védő aknazárat megkerülve a Novara behatolt az öbölbe, s 23 rakományteli hajót süllyesztett el. A parti tüzérség a helyét állandóan változtató cirkálót csupán egyetlen egyszer találta el.

E haditettnél is szebb volt az 1917. május 15-ei otrantói csata. Az Adriáról az ontengerre vezető, 80 kilométer széles szorost az Antant haditengerészete szinte teljesen lezárta. Horthy vállalta a feladatot, hogy a zárat feltörje. Akciója során három

cirkálóját 23 halászhajót, 2 szállítógőzöst és 2 rombolót süllyesztett el, és sikeres tengeri ütközetet vívott az olasz flottával. Közben Horthy maga is megsebesült. E két haditettért megkapta a Katonai Mária Terézia Rend lovagkeresztjét. A világháborút ellentengernagyi rangban, a Monarchia flottájának főparancsnokaként fejezte be.

A proletárdiktatúrát követően 1920. március 1-jétől 1944. október 15-ig Magyarország kormányzója. Külpolitikájának alapvető célkitűzése a trianoni békeszerződés revíziója volt. Ennek érdekében kereste a szövetséget Német- és Olaszországgal is. Bár Hitlerrel kölcsönösen nem szerették egymást, nem látott más utat a magyar érdekek érvényesítésére, mint a németek mellett való fegyveres beavatkozást, melytől barátjának, Teleki Pál miniszterelnöknek az öngyilkossága sem tartotta vissza. Igyekezett minimális szinten tartani a németek rendelkezésére átadott haderő létszámát, sőt 1942-től az angolszász hatalmakkal titkos békétárgyalásokat is folytatott. A belpolitikájában mind a baloldali, mind a jobboldali szélsőségesektől tartózkodó Horthy nem látta,

hogyan a hadsereg és főként a tisztikar fiatalabb tagjai a politizálást megtiltó rendelkezései ellenére egyre inkább politikai céljaik megvalósítását is szem előtt tartották, és a szélsőséges mozgalmakban vélték megtalálni érdekeik képviselőit.

Magyarország német megszállása után igen szűk mozgástere maradt, bár miután belátta, hogy ellenkező esetben nem kerülheti el a felelősségre vonást, leállította a zsidóság deportálását. Megpróbálta kivonni az országot a harci cselekményekből, de miután 1944. október 15-i kiugrási kísérlete nem sikerült, a hatalmat átadta Szálasi Ferencnek. Ezután a németek, a háborút követően, pedig az amerikaiak fogságába került. A nürnbergi per során tanúként hallgatták ki. Portugáliában halt meg, 1957-ben 50 évvel ezelőtt. 1993-ban Kenderesen újratemették.

Forrás: Nemzeti Hírháló

Monostori János

Rácz Lászlóné

Ilyennek láttalak

Karcsú bokádon csillog a nyári nap,
Bőröd bársonya őszibarack,
Ajkadon az üde ifjúság mosolya.
Ilyennek láttalak.

Magaddal hoztad a napot, a szelet,
Körülöleltek a csillagok,
a Hold táncolt aranyhajadon.
Ilyennek láttalak.

Most szemedbe az ősz lop színeket,
Hajadban az idő csempészett ezüst színeket.
Ajkad körül szarkaláb...
Hol van az a régi nyár, az őszibarackos ifjúság?

Karcsú bokád lassan jár,
az ősz hordoz most csodát.
Ragyogást a hold sugarából, a szél bársonyából
meleget a régi nyárból.
Ilyennek szeretlek, maradj meg nekem!

Barassó Péterné Mártika ajánlata, a porckopásban szenvedők otthoni kezeléséhez

Hazánkban a porckopás, más néven: artrózis a leggyakoribb ízületi betegség, vannak felmérések, melyek szerint 2 millió embert érint! A betegség kialakulásával és kezelésével kapcsolatos ismeretek egyre bővülnek, ami lehetővé teszi, hogy a korábban az „életkor velejárójának” tekintett betegségére ma már egyre hatékonyabb kezelést alkalmazzanak.

A porckopás pontos oka ma sem ismert. A betegség kialakulásában számos tényező játszik szerepet:

- o Öregedés
- o Fejlődési rendellenességek
- o Túlterhelés
- o Balesetek
- o Foglalkozási ártalmak
- o Sportsérülések
- o Gyulladásos ízületi betegségek
- o Anyagcsere betegségek
- o Egyéb okok

A porckopás kezelése három lépésből áll:

1. nem gyógyszeres kezelés
2. gyógyszeres terápia
3. műtét

A nem gyógyszeres kezelés minden esetben a terápia alapja! Fontos az ízület terhelésének, túlterhelésének csökkentése (pl: fogyás), a megfelelő fizikai aktivitás, életvitel kialakítása. Mivel az ízületek normális működéséhez a mozgás elengedhetetlen, a mozgásszegény életmód éppúgy káros, mint a túlzott megterhelés! Artózisban a meggyengült izomzat ereje, a beszűkült ízületi mozgás lényegesen javítható a szakember által összeállított, rendszeresen végzett gyógytornával! A fizioterápia számos egyéb kezelési lehetőséget (pl.: masszázs, elektroterápia, fürdőkúra, stb.) is nyújt. A mozgás megkönnyítésére számos segédeszköz (megfelelő lábbeli, bot, járókeret, térdtök, WC magasító, fürdőkád-kapaszkodó, stb.) alkalmazható.

Az alábbiakban néhány olyan otthon is könnyen elvégezhető gyakorlatot mutatunk be, melynek napi elvégzésével sokat segíthet a beteg állapotában az egyéb kezelése mellett, de megelőzésként is alkalmazható. A gyakorlatokat 5x ismételjük, és az állapottól függően lehet a gyakorlatok számát növelni.

A porckopás kezelése alatt ajánlott életmód módosítások:

- o gyaloglás helyett kerékpározzon,
- o mellúszás helyett hát-, és/vagy gyorsúszást válassza,
- o túlsúly esetén fogyjon!
- o Nagyobb megterhelést kerülje el (sport, lépcsőzés, súlyosabb tárgyak cipelése, stb.)

- o Szükség esetén ne szégyelljen segédeszközt használni (bot, járókeret, térdrogzító)

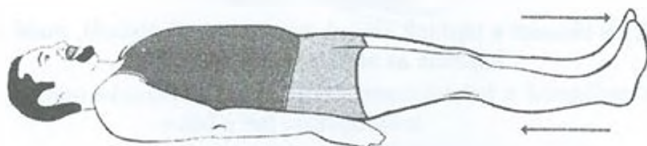
Amennyiben lelkiismeretesen végzi a gyógytornát a következő hatásokat fogja tapasztalni:

- o Növekszik az ízület mozgása,
- o Oldódik a kóros izomfeszülés,
- o Megerősödik az elgyengült izomzat,
- o Javul az ízület stabilitása,
- o Visszatérnek az ép mozgásminták
- o Automatikussá válnak az akaratlagos mozgásválaszok,
- o Fokozódik a keringés, növekszik a gyógyszerek hatékonysága!
- o Összességében csökken a fájdalom és javul a végtag használhatósága.

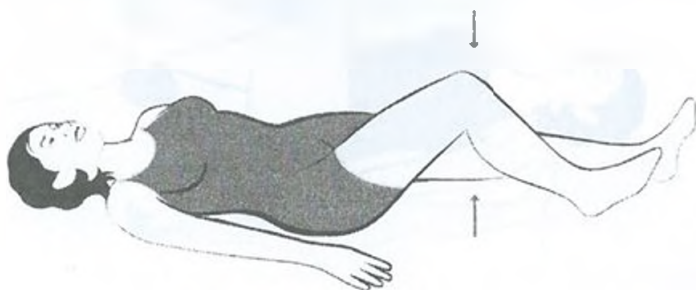
HÁTON FEKVE:

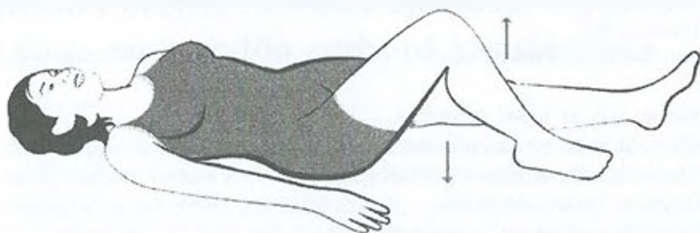
Hajlítsuk és nyújtuk teljes erővel bokaizületünket felváltva, a térd nyújtott helyzetének megtartásával.

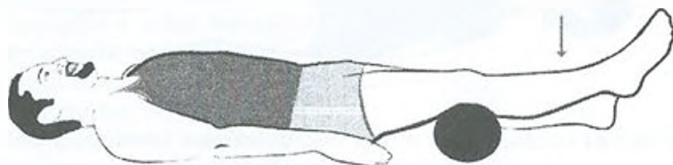
Nyújtozunk a bal, majd a jobb alsó végtaggal egyenes terdállás mellett.

Felváltva szorítsuk le, majd kicsit hajlítsuk be a térdeinket.

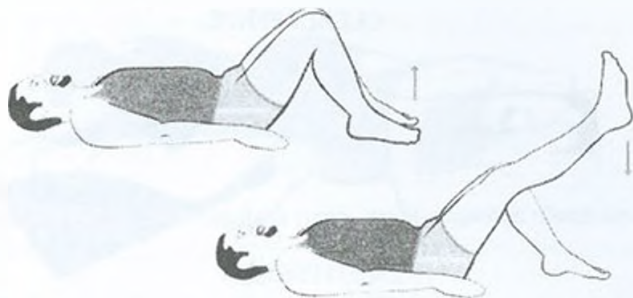
Lazán húzzuk talpra, majd nyújtjuk ki az egyik, azután a másik végtagunkat.

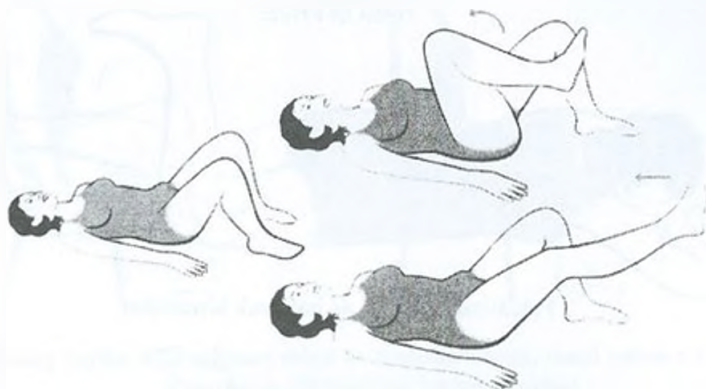
Tegyünk kis támaszt a térdünk alá (pl: összetekert törölköző), majd nyújtjuk és hajlítuk az alátámasztott ízületünket.

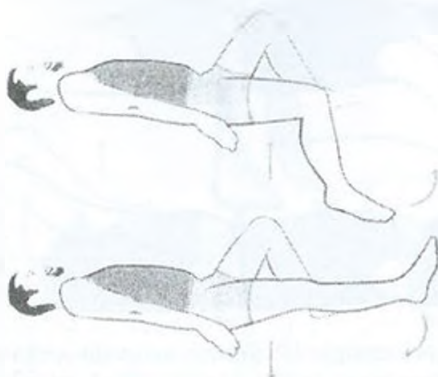
Az előző helyzetben az alátámasztott végtagot szorítsuk le, a másikat pedig hajlítsuk be (egy lábon állás imitálása).

Hajlitsuk be mindkét csipőnket és térdünket, majd felváltva nyújtunk és hajlitsuk térdeinket.

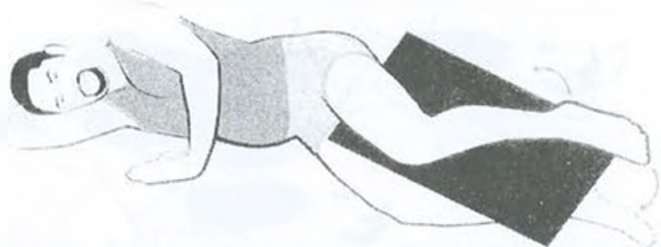

Az előző helyzetben végezzünk kerékpározó mozdulatokat a levegőben a jobb, majd a bal végtagunkkal.

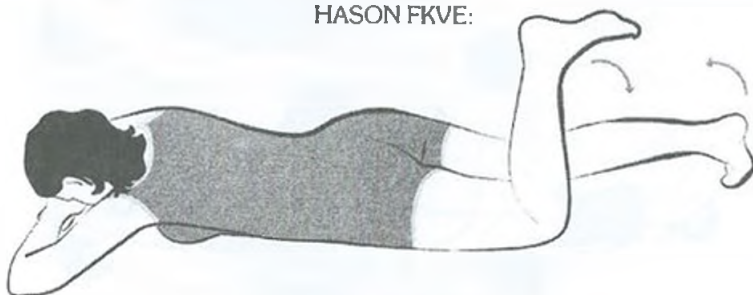
Felváltva lógassuk le az ágy mellé, majd nyújtuk ki és emeljük magasra végtagunkat.

OLDALT FEKVE:

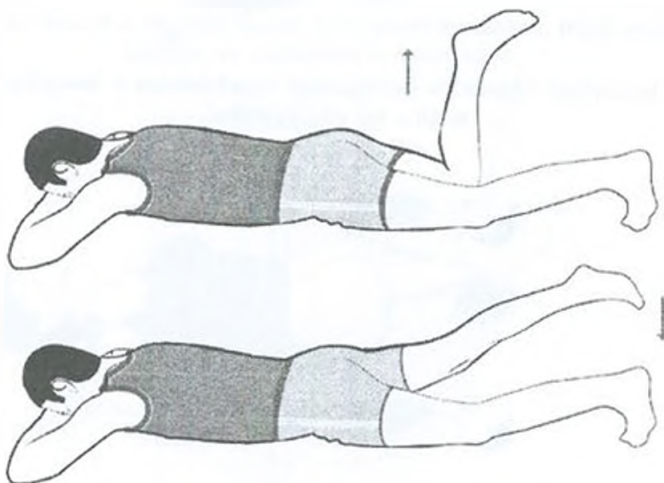

Oldalt fekvő helyzetben tegyünk támaszt az alsó végtagjaink közé, majd hajlítsuk és nyújtsuk a felül lévő térdünket

HASON FEKVE:

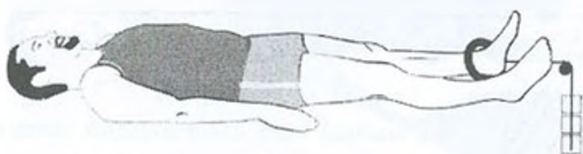

Felváltva nyújtsuk és hajlítsuk térdeinket.

Először hajlítsuk be, majd emeljük fel és nyújtsuk ki, ezután hajlítsuk be, majd tegyük le és nyújtsuk ki térdünket.

HÁTON FEKVE:

Passzív nyújtás, testsúlytól függően 1-3 kg, naponta 1-2 óra.

Az Állampolgári Részvétel Hete 2006. szeptember 22-29. Megmozdult a civil társadalom!!!

A közép-kelet európai *CITIZENS NETWORK* úgy döntött, hogy szervezetének 17 tagországa egyidejűleg, minden év szeptemberében, egy figyelemfelkeltő eseménysorozatot rendez, az Állampolgári Részvétel Hete néven.

Az eseménysorozat a közép-kelet európai hálózatok együttes és hangsúlyos megnyilatkozása annak érdekében, hogy *a részvétel problematikája erőteljesebben jelenjen meg az európai médiában, politikában és a civil társadalomban.*

E hét ezért minden országban olyan rendezvények sorozatából áll, amelyek harsányan, mindenki által érzékelhetően hívják fel a szűkebb és tágabb társadalmi környezel figyelmét a részvételi demokrácia fontosságára. A programok rávilágítanak a demokratikus hiányokra, politikusok bevonásával és a médián keresztül mutatják be a cselekvés lehetőségeit és a meglévő jó példákat.

Magyarország az elmúlt évben csatlakozott első alkalommal a rendezvényhez, míg Komárom-Esztergom megye, s benne Komárom csak 2006-ban. A megyei koordinációs feladatokat vállalta fel egyesületünk (ÉLETTÉR Egyesület), melynek hatására a megye 4 településén sikerült megjelenünk. Komáromban két alkalommal, a Felvidéki Kitelepítettek és Deportáltak Országos Találkozóján és a „Híres Komárom” című történelmi játék eseményén. Ezen kívül Dorogon, Tatán és Tatabányán váltunk részeseivé a rendezvénysorozatnak.

Helyi, megyei és országos akciók, szakmai és civil találkozók, médiaesemények, nyilvános gyűlések, szabadtéri közösségi programok, kiállítások adták az Állampolgári részvétel hetének programját.

Az eseményeket a Közösségfejlesztők Egyesülete szervezte, az ország minden megyéjében aktív Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózattal közösen, együttműködésben a Civil Kollégium Alapítvánnyal, a Magyar Művelődési Intézettel és a Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesülettel.

Magyarországon a program idén is két szálon futott: egy országos, szűrópróba jellegű felmérésből, valamint helyi és országos eseményekből.

Mi, Komárom-Esztergom megye inkább a kérdőívezésből vettük ki a részünket. Miről is szólt ez a kérdőív?

Vajon elégedettek-e az állampolgárok a demokratikus jogállam, a képviseleti demokrácia intézményeivel (rendőrség, igazságszolgáltatás, politikusok, parlament, önkormányzat)? Hányan érzik úgy, hogy befolyásolni tudják az életüket, lakóhelyüket érintő döntéseket? Egyáltalán: próbálnak-e az állampolgárok tenni is a változás érdekében?

A találkozók, rendezvények, akciók az országos hálózat közösségi aktivizálni egy országos felderítő jellegű, egyszerű, szűró-próba felmérést végeztek az állampolgári részvétel helyi mértékéről, a helyi társadalmi tőkével összefüggésben.

A kezdeményezők felkérték Sólyom László Köztársasági Elnököt az Állampolgári Részvétel Hetének fővédnöki tisztjére.

A főszervezők az Állampolgári Részvétel Hete keretében országos találkozóra hívták a helyi közösségi élet kezdeményezőit, a Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat megyei műhelyeiből, aprófalvak, városok, lakótelepek közösségi aktivistáit! A találkozó célja az volt, hogy a helyi kezdeményezők egy országos fórumon mutathassák be otthoni munkájukat és találkozzanak, tapasztalatokat gyűjtsenek.

A konferenciára Budapesten került sor, egyidejűleg az ÁRH nyitórendezvényével, szeptember 22-én.

Úgy terveztük, hogy az ÁRH nyitóeseménye szeptember 22-én, pénteken este 6 órától a Kodály köröndön zajlik. Itt a Critical Mass kerékpáros felvonulásához csatlakoztunk volna, hiszen ezt gondoltuk az év egyik legnagyobb szabású civil demonstrációjának, melyen körülbelül 30 ezer résztvevőre számítottunk. (A történelem és a hazai események azonban némileg megváltoztatták a tervezetet. Ez a felvonulás elmaradt.) A felvonulás végcélján, a Kodály köröndön tervezett transzparenszekkel, pillepalackokból közösségi módon épített „diadalívvel”, részvételre buzdító közösségi dobolással és a témához illeszkedő könyves-kiadványos pavilonnal, - melyben igyekeztünk felhívni a közönség és a sajtó figyelmét az állampolgári részvétel fontosságára - azonban megvalósult.

Az idei program eredményeit lapzártunkig nem sikerült feldolgozni, így csak az elmúlt évi adatokból csemegézünk:

- 54 rendezvény valósult meg több mint 50 helyszínen, több mint 100 civil szervezet részvételével (bővebben a www.arh.kozossegfejlesztes.hu , ÁRH 2005 alatt)

- Az országban tevékenykedő közösségi munkások összesen több mint 4500 emberrel töltötték ki az Állampolgári Részvétel Hete kérdőívét (eredményei a www.kka.hu oldalon)

- Az ÁRH eseményeiről és a felmérés eredményeiről közel 50 alkalommal tudósítottak a megyei és országos média szereplői (a Tv- és Rádió interjúk, újságcikkek nagy számban megtalálhatók a www.arh.kozossegfejlesztes.hu , ÁRH 2005 alatt)

Az Állampolgári Részvétel Hete eredményeképpen a helyi ügyek országos, és az országos ügyek európai nyilvánosságot kaphatnak. Megmutathatjuk, hogy a részvételi demokrácia nem csak utópia, hanem feladat, a társadalom közös ügye, s bár a részvételi demokráciához kapcsolódó fogalmak egyre divatosabbak, a valós törekvések egyre több akadályba ütköznek, és ezeket az akadályokat már nem lehet elkülönült kezdeményezésekkel leküzdeni.

Nem részvét kell! Részvétel!!

Varga Máté, Monostori Éva

Három éve folyamatos a tábor korszerűsítése

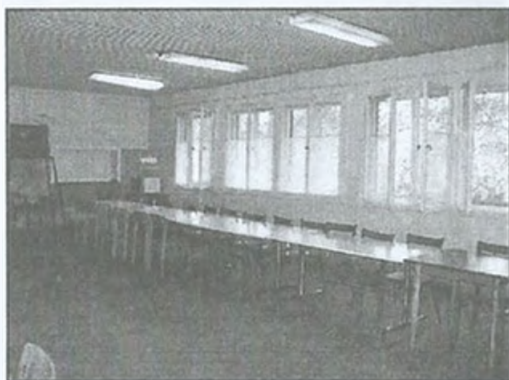
A Csokonai Művelődési Központ által üzemeltetett koppánmonostori Fenyves Táborban három éve folyamatos a korszerűsítés.

2004-ben az Európai Unió által elfogadott melegítő konyhát alakítottunk ki. A kiszolgáló helyiségek korszerűsítése volt az első lépésünk, melyet Komárom Város Önkormányzata finanszírozott, a konyha felszerelését pedig a Csokonai Művelődési Központ állta.

A következő évben a tábor teljes külső és belső festését végeztük el.

2006-ban pedig ismét megújult külsővel fogadhatta vendégeit a koppánymonostori Fenyves tábor. Mind a 11 faház korszerűsítése megtörtént, ami azt jelenti, hogy mára mindegyik faházban külön vizesblokkot alakítottak ki. Emellett a régi bútorokat (ágyakat, szekrényeket) is újakra cserélték. A faházak színvonalának emelkedésével a férőhelyek száma mindössze csak 20 fővel csökkent. Jelenleg a felújított faházakban 84 személyt lehet elszállásolni. Három nagy terem áll közös használatra, valamint lehetőség van szabadtéri sportolásra (aszfaltozott foci pálya, kosárlabdapálya, ping-pong asztalok) is. A több éve visszatérő vendégek nagy megelégedéssel nyugtázták a pozitív változásokat.

A felújításnak köszönhetően több csoport döntött amellet,

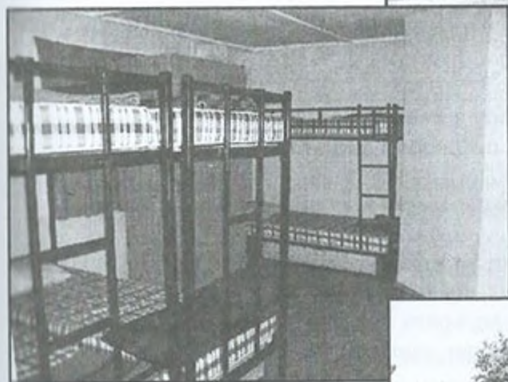
hogy 2007-ben ismét visszatér ebbe a csendes és nyugodt környezetben lévő táborba, melynek nagy előnye, hogy 300 méterre van a Duna partjától a fenyves erdő szélén. A jó levegő, a XXI. század követelményeinek megfelelő kulturált szálláshelyek, a csoportos foglalkozásoknak helyszínt adó helyiségek, valamint az étkezés egyedi igényeit is rugalmasan kielégítő konyha már nagyban elősegíti az ide látogatók igényességét.

Városunk intézményei is többször igénybe veszik a tábor nyújtotta lehetőségeket. Egyre több iskola szervezi ide az őszi gólyatáborát amivel jelentős költséget takarít meg a közelsége miatt.

Az elkövetkező években célunk az egész tábor téliesítése. Ezzel lehetőség nyílna arra, hogy egész évben fogadhassunk vendégeket. Célunk megvalósítása érdekében nyújtottunk be és nyertünk is pályázatot. Bizunk abban, hogy a tábor szezonális üzemeltetése helyett egy egész évben igénybe vehető szolgáltatás lehetőségét teremtsük meg.

Somogyiné Szili Nóra

Bölcsek...?

A természet igazságos: aki vak, az jobban hall, aki süket, az jobban lát, akinek rövidebb az egyik lába, annak hosszabb a másik.

A fiatalok 50%-a optimistán tekint a jövőre.
A másik felének nincs pénze drogokra.

Az áram alatt lévő alkatrész ugyanúgy néz ki,
mint amelyik nincs áram alatt. Csak más a fogása.

Nem értem, miért nem tudnak a zsidók és az arabok leülni,
és jó keresztények módjára rendezni ezt az ügyet.

A processzorok füsttel működnek.
Ha kijön belőlük a füst, nem működnek tovább.

Nem szép, de van benne valami visszataszító.

A horoszkópom azt mondta, hogy a sors ujjá rám fog mutatni.
Sajnos ez a középső ujj volt.

Isten bizony ateista vagyok!

Én úgy vagyok a hányással, mint Ady a versírással.
Egyre könnyebben megy, és egyre mélyebbről jön.

A program az, ami az adatokat hibaüzenetekké konvertálja.

A csapatmunka lényege: mindig van kit hibáztatni.

„Úgy szeretnék meghalni, mint a nagyapám: álmában, csendesen, gondtalanul,
nem pedig ordítva, sikoltozva, pánikban, mint az utasai.”

Felirat egy nyilvános WC falán: „Kérem a csikket ne dobja a piszoárba!”
Aláírva: „Mert elázik és rohadt nehéz meggyújtani.”

Különös ember a házmester: este sört iszik, reggel havat hány.

Kifordítva mindenki rózsaszín!

Mindenütt jó, de mindig elzavarnak.

Sakkozni boksolókkal, bokszolni sakkozókka szeretek.

Napról napra az újdonság varázsával ajándékoz meg az amnézia.

Addig, amíg a főnököm úgy tesz, mintha jól megfizetne,
addig én is úgy teszek, mintha jól dolgoznék.

Normális vagyok, a hangok is megmondták.

Iha a cápa a tenyeredből eszik, a lábadból is fog.

Már majdnem megvettem a „Pozitív gondolkodás előnyei”
című könyvet, de aztán arra gondoltam, ugyan, mire lenne ez jó?

Egy pofa belém jött hátulról, mire közöltem vele, hogy szaporodjon
és sokasodjon, bár nem ezekkel a szavakkal.

Iha biológussal laksz együtt, jobb, ha nem torkoskods a hűtőből.

Iha majd lesz gyerekem, veszek egy iker-babakocsit,
s azt mondom majd neki, hogy volt egy ikertestvére, de nem fogadott szót...

Amiből lekvárt lehet főzni, abból pálinkát is.

Bocs kigyó, hogy csúfoltalak, amiért nincs lábad.
Felejsük el, és kezét rá, oké?

A gumióvszer nem nyújt teljes biztonságot.
A barátomon is volt, mégis elütötte egy busz.

Az élet attól szép, hogy bármi megtörténhet.
Es attól rossz, hogy meg is történik.

Iha ellenségeid lőtávolságon belül vannak, akkor te is.

Nem minden arany, ami hörcsög!

A világhálóról válogatta: Monostori János

Együtt a korral

... Felneveltük gyermekeinket, ledolgoztunk életünket. Nyugdíjasok lettünk.

Ha szerencsések vagyunk, segíthetünk nevelni, gondozni unokáinkat. Átéltük újra a kicsi gyermek életének, épülésének minden csodáját, szépségét. Fürödhetünk mosolyában, az élet csodájában, hisz nekünk csak szeretni kell, nevelni, a nevelés felelőssége a szülőké. Mindig okosan szeretünk? Ez már vitatható.

Mi a legjobbat akarjuk még a kényeztetéssel is.

Itt kezdődik az „együtt a korral”. Időnk tengernyi, hisz az aktív munkáséletnek vége. Tehetjük, amit kedvünk és pénztárcánk engedi. Igaz, amire eddig nem volt időnk, vagy nem figyeltünk eléggé – jelentkeznek nyavalyáink. Először magyarázkodunk magunknak is, miért megy lassabban a munka, miért nem mozgunk többet, miért nézünk el többet önmagunknak. Aztán rájövünk: Ez a korral jár!

Fölkapjuk a fejünket - mi ez - leírjuk magunkat, nem érünk semmit?

Na, itt az ideje, hogy észhez térjünk, kezdjünk magunkkal valamit, hisz olyan szép az ősz. Most érik be a termés.

Én szerencsés vagyok. Az eltelt tizenöt év olyan mintha szabadságon lennék. Én még nem unatkozom. Lusta már voltam, de unatkozni, nem unatkoztam.

Az az érzésem, hogy egyszer még szólnak, menni kell dolgozni, pedig még rám annyi minden vár.

Ha visszanézek, felnőttek a gyerekek, az unokák. Hol van már az az idő, amikor elindultak az iskolába? Az iskola előtt vártam, vittem haza ebédelni, aztán délután edzésre, sportra, majd a buszra, s indulás haza!

A következő évben ugyanez, csak már kettővel. Aztán ennek is vége. Felnőttek, önállóak lettek. Futnak ők is az idővel, teszik a dolgukat. Mi csak egy állomás vagyunk, ahova mindig megtérhetnek, ahol biztos várják őket.

Megint az idő az úr! Ismét kezdeni kell valamit. Én kezdtem!

Előkerültek a könyvek, a szabadidős programok, a kortársak keresése. Így lettünk tagjai a nyugdíjas klubnak, veszünk részt programjaikban. Örülünk a művelődési ház különböző, számunkra kiírt programjainak, pályázatainak. Ennek keretében vettem részt az „Alkoss otthon” c. kiállításon, a „Nyugdíjas versmondó versenyen”, amelyet meg is nyertem. Ezután kaptam meghívást a Komáromi Napok megnyitó ünnepségén versmondásra, ahol Babits Mihály Hazám versét mondtuk ketten, egy tizenhat éves gimnazista kislánnyal. Nagy élmény volt. Aztán meghívást kaptam a városban anyák napi, valamint nőnap rendezvényekre, ahol remélem, én is kellemes perceket szereztem hallgatóimnak. Komáromban másodszor megrendezett Felvidékről elszármazottak találkozásán szintén verssel köszönhettem a résztvevőket. Nagyon szép élmény volt. József Attila évfordulója alkalmával meghirdetett versmondó ünnep, melyen a költő „Tudod, hogy nincs bocsánat” c. versét mondtam, és a neves zsűri a megtisztelő második helyre tartott érdemesnek. Természetes, hogy ezek a sikerek további megmérettetésre sarkalnak. Vettem a bátorságot és a tatabányai, Bányász Művelődési Ház által kiírt „Próza- és versírás” pályázatán indul-

lak. Egy prózát és egy verset adtam be. Az értékelés és eredményhirdetés októberben lesz.

A sornak még nincs vége. A komáromi Csokonai Művelődési Központ által őszre kiírt „Ki mit tud” versenyre, versmondó kategóriába jelentkeztem. Elvégeztem a „Kálthits rá nagy” program keretében indított számítógépes tanfolyamot. Sajnos nagyon kevesen tettük, pedig igazán kedvező feltételeket biztosított a művelődési ház.

Nem beszéltem még a kertészkedésről, mely tavasztól őszig napi tevékenységet igényel. Szívesen tesszük férjemmel együtt. S, hogy mennyi benne az öröm, és mennyi a fáradtság azt csak az tudja, aki képes észrevenni a fészket igazgató madarat, a szorgos nektárt gyűjtögető méhet, a hátán morzsát cipelő hangyát. Mindeközben fáj a hátam, a derekam, hogy nehezebb a kapa, messzebb került a kerti csap, hosszabb az út hazafelé... Ja, ez a korral jár! Ezzel együtt kell élni. Imádkozva megköszönni minden napot, kérni az urat, hogy vigyázzon ránk, engedje, hogy reggel együtt ébredjünk, hisz ránk még annyi minden vár. Aztán ha mégis menni kell, úgy hagyjuk itt a földi létet Isten akaratába megnyugodva, hogy elvégeztük feladatunkat, olyan utódokat hagyva magunk után, akik tiszta szívvel, két lábon állnak a földön.

Rácz Lászlóné

Egy nagyon érdekes történet...

Kérj meg egy történelemtanárt magyarázza meg a következőket:
(Lássuk tudja-e?)

Abraham Lincolnt a kongresszus 1846-ban választotta meg.
Kennedy-t 1946-ban választotta meg a kongresszus.

Elnökké választották 1860-ban.
Elnökké választották 1960-ban.

Mindketten harcoltak az emberi jogokért.
Mindkettőjük feleségének volt egy abortusza míg a Fehérházban voltak.

Mindkettőjüket pénteken ölték meg.
Mindkettőjüket fejbélőtték.

És innen lesz izgalmas a történet!

Lincoln titkármőjének a vezetékeve Kennedy volt!
Kennedy titkármőjét Lincoln-nak hívták!

Mindkettőjüket egy Johnson nevű ember iktatta be, és mindkettőjüket a déliek ölték meg
Andrew Johnson, aki beiktatta Lincolnt, 1808-ban született.
Lyndon Johnson, aki Kennedyt iktatta be, 1908-ban született.

John Wilkes Booth, aki megölte Lincolnt 1839-ben született.
Lee Harvey Oswald, aki megölte Kennedyt 1939-ben.

Mindkét gyilkos használta mindhárom nevét, mely ismert és gyakori volt az észak-amerikai kultúrában.

Mindkét név betűinek összege: 15!
Booth-ot és Oswald-ot megölték az ítélethozatal előtt.

És most kapaszkodj meg a székedben!
Lincolnt a „Ford” színházban lőtték le.
Kennedyt egy Lincolnban, melyet a Ford cég gyártott.

És végül, hogy még hihetlenebb legyen a történet:
Egy héttel azelőtt, hogy megölték Lincolnt, Monroe-ban volt.
Kennedy egy héttel a gyilkosság előtt Marilyn Monroe-val volt.

Forrás: Nemzetőr Vasárnapi Újság (IV. Évf. 22.sz.)

Monostori János

Egy nő szépségét a szemeiben ismered fel...

• Mama miért sírsz? - kérdezi a kisfiú az édesanyját:

• Mert én nő vagyok - válaszolta az asszony.

• Ezt nem értem! - mondja a kisfiú.

• És ezt soha nem is fogod megérteni-válaszolta gyermekét átölelve az anyja.

Később megkérdezte a fiúcska az édesapját is.

• Papa, miért sír a mama látszólag minden ok nélkül?

• Minden nő ok nélkül sír. - Ez volt minden, amit az apa válaszolt.

A fiúcska felnőtt, férfi lett, és még mindig kereste a választ, vajon miért sírnak a nők közöttként a nők. Egyszer megkérdezte a Legfelsőbb Hatalmat.

• Mondd Atyám, miért sírnak a nők olyan könnyen?

Az Atya elgondolkozva válaszolt:

• Amikor a nőt teremtettem, valami különlegeset alkottam.

Oly erőssé tettem a vállát, hogy a világ terheit elbírja, mégis oly gyengéddé, hogy vigasztalást is tudjon adni.

Oly belső erőt adtam neki, ami lehetővé teszi, hogy akkor is tovább menjen, amikor már mindenki más feladja, hogy a betegségek és a bánat idején is ellássa családját panaszkodás nélkül.

Oly mély érzéseket adtam neki, amelyekkel gyermekeit mindig és minden körülmények között szereti, még akkor is, ha a gyermek őt mélyen megbántotta.

Oly erőt adtam neki, mellyel a férjét minden hibájával együtt szereti és elviseli, és ezért alkottam a férfi oldalbordájából, hogy vigyázzon férje szívére.

Oly bölcsességet adtam neki, hogy tudja egy jó férj soha nem sérti meg a feleségét, mégis néha próbára tesz a nő érzéseit, határozottságát és kitartását, hogy szikla az oldalán férje mellett áll-e?

És végezetül könnyeket is adtam neki, hogy sírhasson. A könnyek kizárólag csak az övéi, és annyit használ belőlük, amennyire csak szüksége van. Látnod: Egy nő szépsége tehát nem a ruhájától függ amit éppen visel, vagy az alakjától amilyen az ő formássága, de még nem is attól ahogyan a haját viseli. Egy nő szépségét a szemeiben ismered fel, mert ez a szíve kapuja, ahol a szeretet lakozik.

Jeles napok a naptárban

Január

6. Vízkereszt: ha ezen a napon az ereszt csorog, akkor hosszú lesz a tél, ám ha a hó esik, akkor korán kitavaszkodik. Ha Vízkeresztkor fagy, sokára jó a tavasz. Ha száraz az időjárás: zivataros lesz a nyár. Az eső ellenben azt jelzi, csapadékos lesz a tavasz is. Ha fúj a szél: az jó termőidőt, szerencsés évet jövendől.
- 13.: Az év leghidegebb napja a tapasztalatok alapján.
- 14.: Az Európai Nyelvek Napja.
- 18.: Ha Piroska napján fagy, negyven napig el nem hagy!
- 20.: Az első tavaszébresztő nap: e napon indul meg a fákban a nedvkeringés.
- 21.: Ha ezen a napon derült az idő, jó termés lesz az évben.
- 22.: A Magyar Kultúra Napja
- 22.: Ha megcsordul a Vince, tele lesz a pince.
- 25.: Ha Pál napján fúj a szél, szűk szénatermés várható.
- 26.: Nemzetközi Vámnap
- 28.: A Leprások Világnapja
- 31.: A Béke Világnapja

Február

- 2.: Gyertyaszentelőn, ha esik a hó, fúj a szél, nem marad soká a tél.
A vizes élőhelyek világnapja
- 11.: A Betegek Világnapja
- 14.: A Bálint-napi veréblakodalom a jel: a hangos csivitelés a jobb időt jövendőli.
- 19.: A téli, zimankós időjárás végét a Zsuzsánna napján megszólaló pacsirták jelzik.
- 21.: Anyanyelvek Napja
- 22.: Bűncselekmények áldozatainak Napja
- 24.: Jégtörő Mátyás ha jeget nem talál, csinál.
- 25.: Az Idegenvezetők napja

Március

- 1.: A Nukleáris Fegyverek Elleni Harc napja.
- 8.: Nemzetközi Nőnap.
- 9.: Amilyen az idő ekkor, olyan lesz az egész március.
- 10.: A 40 szent vértanú napja: ennek a napnak az időjárásához hasonlít a következő 40 nap időjárása is.
- 15.: A Magyar Sajtó Napja.
- 21.: Ha ezen a napon dörög az ég, negyven napig szárazság következik.
- 22.: A Víz Világnapja.

- 23.: Meteorológiai Világnap.
- 24.: Tuberkolózis Világnapja.
- 27.: Színházi Világnap.
- 25.: Gyümölcsoltó Boldogasszony: ha ilyenkor megszólalnak a békák, a csízió szerint még 40 napig hidegre lehet számítani.

Április

- 1.: A szent György havi eső elkergeti a fagyot, viszont esős májust jósol.
Bolondok napja.
- 2.: Szakszervezeti Akciónap.
Roma Kultúra Napja Magyarországon.
- 3.: Csillagászati Világnap.
- 7.: Egészségügyi Világnap.
- 8.: Húsvét.
Emberszeretet Világnapja.
- 9.: Húsvét.
- 10.: Nemzeti Rákellenes Nap.
- 11.: A Költészet napja.
- 12.: Az esztendő 100. napja, amilyen az időjárás ekkor, annak az ellenkezője várható az elkövetkező 40 napban.
Az úrhajózás Napja.
- 18.: Nemzetközi Műemléki Nap.
- 22.: A Föld Napja.
- 23.: Könyv és Szerzői Jog Világnapja.
- 24.: A Magyar Rendőrség Napja.
- 25.: Ha a fülemüle megszólal, szép tavaszt ígér.
- 28.: Testvérvárosok Világnapja.
- 29.: A Táncművészet Világnapja.
- 30.: Ha jó időt hoz, vele hozza a jó termést is. Ha meg rossz az idő, viszi a hasznot.

Május:

- 1.: Ha hűvös, nedves, közepszerű lesz, ha meleg, száraz, bőséges lesz a termés.
EU Nap.
Munkavállalók Szolidaritási Napja.
- 3.: Sajtószabadság Napja.
- 4.: Magyar Tűzoltók Napja.
- 5.: Európa Nap.
- 6.: Anyák Napja (Május első vasárnapja).
- 7.: Asztma Világnap.
- 12,13,14.: Sok bort hoz a három „ÁC”, ha felhőt egyiken sem látsz.
- 15.: Család Nemzetközi Napja.
- 17.: Távközlési Világnap.

- 18.: Múzeumok Nemzetközi Napja.
19.: Tömegtájékoztató Világnapja.
20.: Lisztérzékenyek Világnapja.
21.: Magyar Honvédelem Napja.
25.: Kívánatos az eső, mert az ígér jó termést.
Afrika Napja.
27.: Pünkösöd.
Gyereknapi (Május utolsó vasárnapja).
28.: Pünkösöd.

Június

- 1.: Júniusi derült ég: bőség, júniusi sár: szükség.
2.: Lakáskultúra Napja (június első szombatja).
3.: Pedagógusnap (június első vasárnapja).
5.: Környezetvédelmi Világnap.
8.: Ha szép idő van, olyan lesz az egész nyáron, ha esik, azt jósolja, esni fog a következő 40 nap mindegyikén.
Óceánok Világnapja.
10.: A további csapadékos, rossz idő előhírnöke.
Magyar Ügyészség Napja.
11.: Barnabás napján lehulló eső elviszi a termés.
16.: Magyar Függetlenség Napja.
15.: Az igazi nyári időbe fordulás napja.
17.: Apák Napja (június 3. vasárnapja).
17.: Elsivatagosodás Világnapja.
24.: Szent Iván negyvenes jósló nap: a következő 40 napon hozzá hasonló idő lesz.
26.: Drogellenes Világnap.
27.: Magyar Határőrség Napja.

Július

- 1.: Építészeti világnap
Magyar Egészségügy Napja.
2.: Sárkány Boldogasszony: ha esik, további 40 napig várható csapadék.
8.: Vasutasok Napja.
11.: Népesedési világnap.
13.: Mérges Margit: ha dörög, villámlik, így lesz a következő másfél hónapban.
15.: Polgárőrök Napja.
20.: Esője kilyuggasztja a diót meg a mogyorót.
25.: Ha ezen a napon sok a felhő, sok lesz télen a hó, ha nagyon süt a nap, télen nagy hideg várható. Ha süt is és esik is, akkor enyhe lesz a tél.

Augusztus

- 1.: Ha nagy a meleg, zimankós lesz a tél.
A forint születésnapja.
Anyatej Világnapja.
- 6.: Nukleáris Fegyverek Elleni Világnap.
- 10.: Ha szép az idő, az ősz is szép lesz. Gyümölcs pedig sok és egészséges adatik.
- 15.: Repülősök Napja.
- 20.: Ha jó az idő, bőséges lesz a gyümölcstermés. A népi megfigyelések ismerik a Szent István napi vihart: utána már nem lesz nagy meleg.
A Magyar Államalapítás Napja.
- 24.: Bertalan zivatarral jelzi, hogy ő akarja meghatározni az ősz időjárását.

Szeptember

- 1.: Ha esik, enyhe lesz a tél, ha ézengés van, jó termés lesz jövőre, ha napos az idő, kellemes lesz az ősz.
A 2. Világháború Emléknepja.
- 8.: Fecskehajtó Kisasszony: amilyen az időjárása, annak az ellenkezője jellemzi az egész ősz.
Írástudás Világnapja.
- 14.: Ha jó az idő – szép lesz a tavasz.
- 15.: Ha napfényes az idő, kellemes lesz az egész ősz.
- 16.: Ózonréteg Védelmének Világnapja.
- 18.: Rokkantak Napja.
- 21.: Magyar Dráma Napja.
- 27.: Idegenforgalmi Világnap.
- 28.: Fehér Kendő Napja.
- 29.: Ha dörög, szép lesz az ősz, de nagy tél következik. Szent Mihálykor keleti szél, nagyon kemény telet ígér.
- 30.: A Magyar Népmese Napja.
Hallássérültek világnapja.
A Szív Napja.

Október

- 1.: Ha zivataros: Hideg és szeles lesz a tél. Ehhez a naphoz hasonló lesz a március időjárása. Ha októberben meleg van, annak a börtje hideg februárral jön el. Az októberi hideg szél enyhe januárt jósol.
Zenei Világnap.
Habitat Világnap.
Idősek világnapja (október első hétfője).
- 4.: Állatok Világnapja.
- 5.: Tanítók és Tanárok Világnapja.

- 6.: Építészek világnapja.
- 7.: Gyalogló Világnap.
- 8.: Madárfigyelő Világnap.
- 9.: Postai Világnap
- 10.: Lelki Egészség Világnapja.
- 14.: Szabványosítási Világnap
- 15.: Fehér Bot Világnap.
- 16.: Élelmezési Világnap
- 21.: Ilyen lesz az idő egész télen.
Földünkért Világnap.
- 24.: ENSZ Napja.
- 26.: Ha hideg szél fúj, hideg lesz a tél is.
- 31.: Takarékosági Világnap.

November

- 1.: Ha szép tiszta az idő, azzal havas, hideg telet jósol, az esővel enyhébbet.
- 3.: A Magyar Tudomány Napja.
- 7.: Rákellenes Világnap
- 8.: Városok Napja.
- 10.: Nemzetközi Ifjúsági Nap.
- 11.: Ha borús az idő, szürkés lesz a tél, ha napfényes az idő, zimankós lesz a tél. Ha Márton nyara van, igen kemény hideg tél jön.
- 12.: Minőségellenőrzési Világnap.
- 16.: A Tolerancia Világnapja.
Magyar Szentek Emléknapja.
- 17.: Budapest Ünnepnapja.
- 18.: Cukorbeteg Világnapja.
- 19.: Ha ezen a napon esik, enyhe lesz a tél. Ha Erzsébet megrázza a pöndölyét (Azaz napján esik a hó), léssen hó karácsonykor is.
- 20.: Ne gyújts rá! Világnap.
Ifjú Zenebarátok Világnapja.
- 21.: Televízió Világnapja.
A Nők elleni Erőszak Megszüntetésének Világnapja.
- 22.: A Magyar Közoktatás Napja.
- 25.: Ha Katalin kopog, a karácsony locsog.
A Magyar Labdarúgás Napja.
- 27.: Véralók Napja
A Nobel-díj Alapításának Napja.
- 30.: András napján a leszelt, leszózt, a 12 hónapról elnevezett hagymakarikák kalendáriuma szerint azok a hónapok, amelyen újév reggelig elolvad a só, esősek lesznek majd.
Nemzetközi Ne Vásárolj Semmit Nap.

December

- 1.: Hideg december korai tavaszt, jó termést jósol.
Az AIDS Világnapja.
A Békéért Bebörtönzöttek Nemzetközi Világnapja.
A Magyar Rádiózás Napja.
- 2.: A Rabszolgaság Felszámolásának világnapja.
- 3.: Fogyatékos Emberek Nemzetközi Napja.
- 4.: Bányász Nap.
- 5.: A Gazdasági és Szociális Fejlődés Önkénteseinek Világnapja.
- 6.: Ha napján esik a hó, vége az enyhéségnek.
Szent Miklós Napja.
- 13.: A következő 12 nap a jövő év időjárását mutatja, havonként.
- 14.: A Hűség Napja.
- 16.: A Magyar Kórusok Napja.
- 18.: A Menekültek Világnapja.
A Kisebbségek Napja Magyarországon.
- 24.: Szenteste.
- 25.: Ha tiszta, napos az idő, akkor száraz nyár, jó gyümölcstermés, sok bor várható.
- 25-26.: Karácsony.
- 28.: Aprószentek Napja.
- 29.: A Magyar kártya Napja.
- 31.: Ha szépen ragyognak a csillagok, akkor bőséges aratás és szüret várható. Ellenben, ha szilveszter éjjel esik, újév reggelén pedig már süt a nap, akkor rossz lesz a termés. Az esztendő utolsó estéje, s a következő év első napjának időjárása ha egyforma, akkor jó termést, gazdag esztendő várható.

Összeválogatta: Mikolasek Zsófia

Gáz van Babám!

Egyszer volt holnem volt....., de hoppá, hiszen ez nem is mese!

Nem bizony, hiszen akinek füle van, az hallja, akinek szeme van az látja és olvassa:

Gázvan! Igen van gáz is, de ami ennél is fontosabb gázvan! Mármint a gázzal, illetve annak az árával, méginkább az ártármogatással!

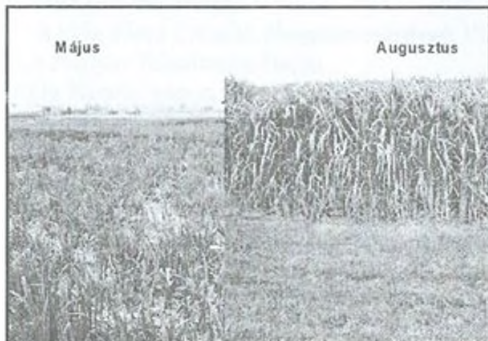
Mit tesz ilyenkor az ember?

Rosszabb esetben magába roskad és sopánkodni kezd.

Jobb esetben, háborgó lélekkel, de tudomásul veszi és elkezd alternatívákban gondolkodni.

Hát lássuk:

- van szén, macerás és bűdös és környezetszennyező
- van a fa, ára az egekben és ki garantálja, hogy az adja el, aki ténylegesen a tulajdonosa(vagyis, hogy nem lopott), ráadásul szintén macerás és fedett helyett kíván
- és van az **ENERGIANÁD-Miscanthus**

Már hallom is a felhőrdülést, de ez most tényleg nem mese, és hogy pontosan mi is ez, az most következik.

Szádékosan nem említem a céget, amely a termeltetést koordinálja, mert nem szeretném a Kalendáriumot marketing célra felhasználni.

Azonba álljon itt néhány gondolat a cég tervezés alatt lévő honlapjáról:

Néhány érv, hogy miért teszünk erőfeszítéseket a Miscanthus nagy területen történő meghonosítására:

- Mert évelő, nem igényel évenkénti telepítést(17év)
- Mert extenzíven is nagy hozamot garantál 19-22t/ha
- Fűtőértéke 17MJ/kg-bamaszén-nel egyenértékű, vegyes tüzelésű kazánban használható bálázott vagy pelletált formában
- Nem igényel év közbeni művelést az 1. év után(a telepítés évében 1-2 mechanikus gyomirtás szükséges lehet, amíg a fiatal növények növekedési intenzitása meg nem haladja a gyomokét)
- Nem igényel tápanyag utánpótlást (rizoma), a nitrogén trágyázásra nem mutat szignifikáns hozamnövekedést

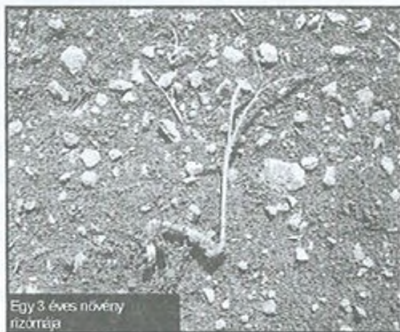
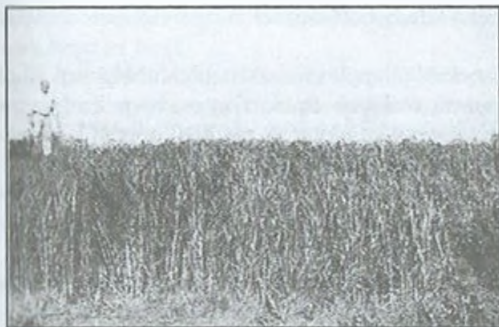
- Betakarítása tél végén, 12-15%-os nedvességtartalomnál történik
- Tárolása fedetlenül is lehetséges (nem vesz fel nedvességet környezetéből)
- Betakarítása nem a hagyományos nyári-őszi időszakra esik nem növeli ezen időszak munkacsúcsát, jobb gépi kapacitás-kihasználást eredményez

• Növeli a biodiverzitást

• Az ültetvény egyszerűen felszámolható 17 év után, jó kultúllapotú talajt hagy maga után

Az első telepítések 2007 tavaszán várhatóak és bár jelenleg energetikai célú szerződésen dolgozik a cég (villamos erőműbe történő beszállítás, zöldáram előállítás), hamarosan kidolgozásra kerül a családi házas, lakótelepi fűtőműves és közintézményi fogyasztók kiszolgálásának folyamata.

A cég 17 éves garántált átvételi szerződéseket köt, ami a termelés biztonságát növeli. További információ az internetről olvasható, illetve a szerző adatai a szerkesztőknél megtalálható.

Biztos Kezdet

Monostoron is elindítjuk programunkat

A programot Sure Start – Biztos Kezdet 1998-ban a brit kormány indította el azzal a céllal, hogy 2010-re felszámolják a gyermekszegénységet, illetve a gyermekek társadalomból való kirekesztettségét.

Angliában már a program elindítása óta 500 ilyen klub folytatja a működését.

A program 2 fő iránya:

- a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének elősegítése, egészségének védelme (nevelési tanácsadó, óvoda, gyermekorvos, védőnő, gyógytornász,
- a család, mint közösség erősítése, támogatása (nem anyagi, hanem kétféle, szakmai családsegítő szolgálat, önkormányzat szociális osztálya)

A program 0-6 éves korú gyermekek esélyegyenlőségének megteremtésére irányul.

Hol valósítható meg a program ?

Faluban, városban, városi lakótelepeken, település részekén, olyan helyeken, ahol kisgyermeket nevelő hátrányos helyzetű családok élnek. Fontos, hogy ezekben a hátrányos helyzetű térségekben olyan támogatást tudjanak nyújtani a helyi közösségek egymással együttműködve, hogy a célt elérhessék.

Minden településen más- más problémák vetődnek fel, ezért mindig kell készíteni egy helyzet felmérést, ami a helyi közösség igényeit tárja elé.

Miért indokolt maga a program?

Tudjuk, hogy a gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz, attól függetlenül, hogy az ország mely részén, mely településén születtek.

Nálunk Magyarországon a modellprogramok 2004-ben indultak el: Ózd, Vásárosnamény és 6 település, Budapest Józsefváros, Csurgó, Órtilos, Mórahalom, majd 2005-ben Katymár és Győr.

A programot az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium Gyermek és Ifjúságvédelmi Főosztálya koordinálta. A program résztvevői anyagi támogatást nem, de sok szakmai segítséget kapnak például képzések formájában.

A programnak, s nekünk is helyi szinten célunk, hogy azok a gyermekek is, akik nem részesülnek napközbeni ellátásban (bölcsőde, óvoda) rendszeresen kapcsolatban legyenek a védőnővel, gyermekorvossal. Fontos, hogy megismerhessék a bölcsőde, óvoda intézményeit. Nagyon fontos, hogy a leendő szülők (anyuka, apuka) például már a gyermek születése előtt rendszeres kapcsolatban legyenek a védőnővel, mert ha nincs közeli családtag akire számítani lehet, a védőnők azok, akik jó tanácsot, hasznos ötleteket tudnak adni.

Fontos a feladatok körében megemlíteni a prevenciót, amire az előbb említett példa is nagyon jó. A prevenció lényege az, hogy ez által a különböző élethelyzetből induló legeslegkorábbi problémákat idejében felismerjük, s ezeket csökkenthetjük, sőt iskolás korra teljesen meg is szüntethetjük.

Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, szakemberekre van szükségünk, akik a felmerülő problémák megoldásában külön-külön, de ha szükséges együtt is képesek dolgozni.

A saját programunk megírásakor mi is felkerestük városunkban dolgozó, különböző szakágazatok szakembereit, akik saját szakterületeiken való tevékenységükkel fogják programunk megvalósítását elősegíteni.

A mi programunkban szerepet vállaló intézmények és szakemberek:

A KEMŐ Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézete, Tasnádi László pszichológus, gyógyopedagógus vezetésével és munkatársaival, akik meg fogják ismertetni a szülőket, gyermekeket egyaránt olyan eszközökkel, játékokkal, melyek használatával fejleszthetők bizonyos részképességek. Emellett a felnőtteket is ösztönzik arra, hogy kreatív módon játszanak a gyermekekkel, s használják ki a játékok adta összes lehetőséget. Szívesen nyújtanak segítséget szakembereik kötetlen beszélgetések során.

Az óvodák közül a Szivárvány óvoda Argai Éva vezetésével vállalta a kisgyermek nevelésével kapcsolatos szakmai segítségnyújtást, illetve szívesen szerveznek óvodalátogatást, illetve a szülők megismerhetik az óvodát családi programok, rendezvények keretén belül.

A Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára Mikolasek Zsófia vezetésével, aki segítségünkre lesz a gyermekek életkorának megfelelő mesék kiválasztásában, helyi könyvtár létrehozásában, illetve bábozásban, diavetítésben.

Komárom Város Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Csöngéi Ildikó vezetésével a családsegítés, információ nyújtásában, ügyintézésben, valamint szakmai tanácsadásban fogja munkánkat segíteni.

Dr. Schler Szilvia gyermekorvos havonta egy alkalommal egészségügyi tanácsadást tart az érintetteknek, és az egészségügyi hónapnak is a doktorom lesz a koordinátora.

A védőnő, Piskovszky Jánosné segítségével kutatjuk fel az érintett családokat folyamatosan a program folyamán, illetve ő is vállalt havi egy alkalommal tanácsadást.

Barassó Péterné gyógytornász segítségével a gyermekek felmérése után egyéni terv alapján folytatjuk mozgásfejlesztésüket.

Komárom Város Önkormányzata részéről Nagyné Varga Judit segít az érintett családok hozzánk való eljuttatásában, illetve a szociális kérdések megválaszolásában nekünk és az érintetteknek egyaránt.

Munkügyi tanácsokkal Oplaznik Gabriella, családi pénzgazdálkodásban Monostori János, míg a jogi tanácsokkal Dr. Farkas Roland segíti munkánkat.

Egyesületünk részéről, jómagam koordinálom a munkát, és közvetlen segítségemre lesz Hajnal Dóra, aki a gyerekek zenei nevelésével és egészséges életmódra neveléssel foglalkozik, valamint Monostori Éva, aki a szabadidős tevékenységeket szervezi majd.

A fent említett intézmények, vezetők, szakembereik segítségével szeretnénk megvalósítani, hogy a szülők gyermekeikkel együtt tudjanak játszani, s a jelenlévők tapasztalataikat megosszák akár a szakemberek, akár egymás között.

A program koordinálásában segítséget jelent számomra, hogy az említett szakemberek nagy részét már személyesen ismerem tanulmányaim, gyakorlataim, munkáim során.

Szerintem itt helyi szinten az együttműködés megoldható lesz, és ez a program egyik fő pillére.

A programunk rövid és hosszú távú céljai a következők:

Rövid távú célok:

- minél több érintett családot bevonása a programba,
- szeretnénk elérni a szülők igényeinek megfogalmazását, a korábbi tapasztalatokat összegyűjtve a további program megfogalmazott irányelvek szerinti haladás kidolgozása,
- olyan igények és kívánságok felderítése, melyek kielégíthetősége a meglévő intézményi rendszerben nincs vagy korlátozott.

Hosszú távú céljaink:

- szülők képzése,
- környező települések, illetve a kistérség bevonása,
- modell értékű program honosítása,
- programindító szervezetek felkészítése, képzésre tapasztalatok átadása, illetve
- a hátrányos gyermekek számának csökkentése a településen.

A részletes programunk mindig valamilyen aktuális eseményhez (farsang, húsvét, gyermeknap, óvodai- iskolai beiratkozás, intézmények látogatása, egészség hónap, Mikulás, karácsony) kapcsolódik.

A program helyszíne Koppánmonostoron a Csendes utca 8. szám, ahol jelenleg Mag-ház néven Gyermek- és Ifjúsági ház épül. Természetesen ez az épület egyéb programok helyszíne is, de heti három délelőtt kizárólag a Biztos Kezdet program helyszíne.

Jelenleg még csak tájékoztatjuk a település lakóit erről a lehetőségről. Ám reményekkel telve várjuk, hogy 2007. tavaszán befejezzük az építkezést és teljes erőbedobással fogadhassuk a gyerekeket és szüleiket.

Hegedüsne Baumann Dóra

Légy büszke magyar!

Tudjuk-e, hogy a 895-ös III. Honfoglalás idején, mintegy 500 000 magyar érkezik a Kárpát-medencébe, és ha összehasonlítjuk ezt a számot a mai népességi adatokkal (16 000 000), akkor láthatjuk, hogy mi 1100 év alatt a harmincszorosára növekedtünk a magyarságság lélekszámát illetően?

A mai Franciaország területén például a IX. században 7 000 000 ember élt és ma mindössze 58 000 000 embert lehet találni Frank honban. Ez alig 8,5-szeres növekedést jelent.

Tudjuk-e, hogy a Honfoglalás idején Európában csak a görögöknek és a rómaiaknak volt írásbeliségük, és amikor mi megérkezünk a Kárpát-medence területére, már kiforrott, kész, mintegy 1700 éves írásbeliséget hoztunk magunkkal?

Tudjuk-e, hogy az Ómagyar Mária-siralom szövegét mi még a mai napig értjük, hiszen szókincset, mind a mai napig használjuk? Shakespeare drámáit, a művelt; angol már csak szótár segítségével képes elolvasni, mivel annyit változott nyelvük az elmúlt 440 év során.

A miénk, megtartotta nyelvtanát és szókincset. Nem volt hajlandó belesimulni, beleolvadni a nagy nyelvi forgatagba!

Tudjuk-e, hogy a Magyar Zenetudományi Intézet regisztrálta a 200 000 magyar népdalt, amelyből 100 000 már megjelent nyomtatásban is. A 80 milliós Németországban összesen 6000 (!) népdalt tudtak összegyűjteni.

Tudjuk-e, hogy a magyar mesevilág páratlan az egész világon?

Európában nem ismerik a tündért, hetedhét országot, fanyüvőt, hétfejű sárkányt, még nyelvtani szinten sem. Nincs szavuk rá.

Tudjuk-e, hogy Európa nem ismerte a magyarok bejövetele előtt a hús megfőzésének módját? Nem ismerték a villát és a kanalat. Kézzel és késsel ették a sült húst.

Behoztuk a sajátos fűszerezési technikánkat, a darabolást, a fűszerekkel való összefőzést. Az édes, sós, savanyú, keserű ízek mellé mi hoztuk az erős ízt ételeinkben.

Tudjuk-e, hogy azért nem járnak tógában, ma Európában az emberek, mert mi behoztuk magunkkal a nadrágot, a zakót (kazak), a hosszú kabátot (kaftán).

Amíg Európa saruban, csizmában, bocskorban járt addig mi behoztuk a háromnegyedes sarkos cipőt. Sőt még az alsó fehérmemű is általunk kerül a világnak erre a részére. Gondoljuk csak meg, ma Skóciában, ha valaki igazán korhűen akar a skót népviseletbe felöltözni, akkor nem vesz alsónadrágot a kockás szoknya alá.

Tudjuk-e, hogy a Honfoglalás idején, mi csodálatos növény és állatvilággal rendelkezünk, amit magunkkal hoztunk a belső-ázsiai térségből?

Tudjuk-e, hogy az elmúlt időszakban sikerült, a parlament által, hivatalosan is nemzeti kincssé tenni őshonos állatfajaink nagy részét? A kilenc kutya fajtát, a három parlagi tyúk fajtát, a szilaj marhát, a három mangalica fajtát, a tincses kecskét, és a galambjainkat.

Ez egyben azt is jelenti, hogy nem lehet őket keresztezni, az országból kivinni.

Tehát meg kell tartani a tiszta vérvonalat. (A szürke marhát sajnos az osztrákok már levédtek előttünk.)

Tudjuk-e, hogy a hollandok 400 éve termesztik a tulipánt, mi 3000 éve?

Mégis őket hívják a tulipán hazájának. Az egyetlen európai tulipán fajtának, a Tulipa Hungaricának géncentruma, a Kárpát-medencében van.

Tudjuk-e, hogy a világ második alkotmánya a miénk? Az első az izlandi 720-ból, a második, pedig: Szent István király intelmei Imre herceghez.

Tudjuk-e, hogy a reneszánszt, mint művészeti stílust Ausztria és Németország tőlünk vette át?

Tudjuk-e, hogy az öntözéses gazdálkodást és a vetésforgót is mi honosítottuk meg a világnak ezen a részén?

Mára már Európa elfelejtette ezt a tudást, és jórészt ennek köszönhető, hogy termőföldjeik

tönkrementek, elhasználódtak. Ez az igazi indok arra, hogy miért is kellettünk az EU-ba!

És akkor még egy szó sem esett a magyarok ősi hitéről.

Ezek persze csak kiragadott példák, a teljesség igénye nélkül. Talán nem hiába íródtak le. Jó lenne, ha legalább addig eljutnánk gondolatban, hogy magyarnak lenni nem szegény! S akkor talán nem támolyognánk össze-vissza, abban a jogi, gazdasági és kulturális csapdában, amit nekünk állítottak Brüsszelben.

S hogy nehogy azt higgyük, az író fantáziája, üldözési mániája mondatja velem ezeket a szavakat, álljon itt egy idézet bizonyossággal:

Napoleon megkérdezte Francois Talleyrand-t, hogy mit tegyen a magyarokkal.

Talleyrand válasza: - Felség! Régi szokásuk a magyaroknak, hogy felnéznek nagyjaira, és büszkék a múltjukra. Vedd el e nép múltját, és azt teszel velük, amit akarsz!

A monarchia idején megvalósították Talleyrand elméletét. És végül, tudjuk-e, hogy 1805-ben 6 ember mert beiratkozni a Pázmány Péter Tudományi Egyetemre, mert félték, hogy az osztrákok megölik, kiirtják családjaikat?

S nem sokkal később, 43 év múlva, megremegett a Föld. Most kerekén 200 évvel később ugyanaz a helyzet. És 43 évvel később vajon újra lesz-e földindulás?

„Jó magyarnak lenni, igen nehéz, de nem lehetetlen!”
(Széchenyi István)

A világhálóról válogatta: Czidlina Balázs

Lehetünk tudatos vásárlók?

Az elmúlt 10 évben a kereskedelem a helyi piacokról, boltokból a nagy bevásárlóközpontokba helyeződött át. Döntően a társadalmi munkamegosztás átalakulásával a ma emberének nincs lehetősége az önellátásra, így szükségleteit nem a lakóhelyének közelében termelt és előállított árukkal tölti fel.

A vásárlás életünk része lett. Nevezhetjük házimunkának is, annak egy „kihelyezett” formája. Ma azonban azt tapasztalhatjuk, hogy a hétvégi szabadidős tevékenységgé, szórakozássá, hobbivá vált és van, akinél szenvedéllyé.

Aki már átlépte hazánk határait, tapasztalhatta, hogy sok országban hétvégén és ünnepnapokon zárva tartanak az üzletek, bevásárlóközpontok. Lehetőséget teremtve arra, hogy legyen pihenőideje az embereknek a társadalmi, családi, vállalásai és egyéb kötelezettségei teljesítésére.

Rengeteg forrásból származó információ kényszerít arra, hogy vásároljunk. Reklámok, szórólapok, engedmények, akciók, és „kamatmentes” hitelkártyák tömkelege. Így kerül be háztartásunkba, életünkbe a haszontalan, szükségtelen termékek sokasága. Valamint a kamatmentes hitelek „kihasználásával” a teljes hiteldíjmutatók alapján az akciós termékek valójában a normál ár többszörösébe kerülnek.

Azonban saját akaratunkból dönthetünk, hogy mikor, mit és hol vásárolunk!

Lehetőleg természetes alapú, hazai előállítású, egészségünket nem károsító élelmiszereket és termékeket vásároljunk! Kerüljük a környezet, és egészségkárosodással, gyermekmunkával előállított termékeket!

Lehetőségünk van, és biztosítékaink is lehetnek arra, hogy ezeket az alapelveket településünkön, otthon is megvalósítsuk!

Dönthetünk:

- o pénzügyi szempontok szerint
 - o hazai termékek és kereskedelem előnyben részesítése,
 - o egészségügyi megfontolások alapján /E-számok/, génmódosítás,
 - o kényelem (autós bevásárlás),
 - o vagy a csomagolóanyag, hulladék mennyisége, újrafeldolgozhatósága alapján is.
- Mi az első lépés?

Törekedjünk arra, hogy lehetőleg helyben, vagy a környéken termesztett alapanyagokból készült élelmiszert vásároljunk. Ez összefügg a hazai termelésű és feldolgozású áruk megjelölésére és ezek vásárlásának ösztönzésére tett reklámokkal. Figyeljük a hazai boltokat, árut a magyar vagy EU-s országjelzést! Magyar terméken a „H” betű olvasható, a vonalkód 599- el kezdődik.

Ezen jelzések alapján nagy a valószínűsége annak, hogy hazai termesztésű élelmiszert vásárolunk. Itt dolgozták fel, magyar adózó cég állította elő (itt történik az adó megfizetése is- a nyereséget nem viszik ki az országból), hazai munkaerő készítette, elősegítve a foglalkoztatást és a mezőgazdaságból élő családok megélhetését.

Néhány szó a feldolgozott élelmiszerekről:

Az élelmiszeripari adalékanyagok (nem természetes!) az élelmiszerek egyre nagyobb

mértékű feldolgozása során jutatják be a termékekbe. Ez nem a vevő érdeke, hanem a termelőké és a feldolgozóké, a kereskedőké. A szakirodalom szerint: „Minél feldolgozottabb, tartósabb és kíváncsabb a termék, annál több benne az adalékanyag”.

Ma már nem találni „E-szám” nélküli élelmiszert. Ezek az anyagok általában vegyi úton előállított színezékek, tartósítószer, antioxidánsok, savanyítók, sűrítők, zselésítők, aromák, íz-imitálók, csomósodás gátlók, édesítők, pektinek, esztetikai hatást javítók (pirosítók, húsnál vörösítők, kenyérmél barnítók) és még ki tudja milyen célt szolgálók.

Ezek a mindennapi tapasztalatok szerint okozói lehetnek: allergia, ízületi, emésztési, vérkeringési és súlyproblémáknak. (Az ellenük szedett gyógyszerek árai folyamatosan emelkednek és mellékhatásai újabb és újabb betegségek előidézői!)

Alapvető tanács mindenkinek:

- o A vásárlás során olvassák el a csomagoláson feltüntetett feliratokat.
- o Kerüljék a mesterséges adalékanyagokat tartalmazó termékeket.
- o Részesítsék előnybe a kevésbé feldolgozott termékeket.
- o Ivóvizet vásároljunk a folyadékpótlásra.

Nagyon fontos lenne a helyi piac helyreállítása, fejlesztése. Mindez lehetővé tenné, hogy a helyben termesztett zöldség, élelmiszer és virág a térségben váljon hasznára a lakosságnak. Ehhez javítani kell a piac felszereltségét, gondozottságát és szervezettségét. Ez abban az esetben valósulhat meg, ha minél többen vásárolunk a helyi piacon, a helyi és környékbeli kistermelőktől. Ugyanis, ha a kereslet megnövekedik, a kínálat is szélesebb és színesebb lesz, több kistermelő fogja a portékáját kínálni. Így idősebb kell, hogy legyen a helyi piac fejlesztése az önkormányzat részéről is.

Nem utolsó sorban a helyi és környező települések terményei nem test-idegenek (ilyen például a mangó, a papaya stb). Ellenőrizhetőek, a friss termékek nem tartalmaznak adalékokat, tartósítószer.

Társadalmunk befolyásolására nincs sok lehetőségünk, de amit megtehetünk a hazai termékek, vállalkozások segítségével azt érdemes saját magunk, egészségünk és környezetünk érdekében is.

Csesznegi Zoltán

Van Esély

A Van Esély Alapítvány szociális munkások részére írt ki pályázatot a hajléktalanságból való kiút segítésére. Célja a hajléktalan állapotból való kivezető utak segítése anyagi eszközökkel.

Jelenlegi társadalmunkban a hajléktalanságot, mint állapotot inkább elfogadják, ahelyett, hogy tennének ellene valamit. Ezért találták ki az Alapítvány dolgozói ezt a programot, ahol a szociális munkás (szakember) és a kliens kapcsolata áll a központban.

A szociális munkás és a kliens így együtt tud tervezni, s a felmerülő problémákat közösen tudják megoldani. A pályázat hat hónapon keresztül zajlik. Remélhetőleg ennyi idő alatt sikerül elindítani az anyagi támogatás segítségével az erre rászoruló embert a mindennapi életben. Saját életünkben is tudjuk, hogy milyen fontos szerepe van a mindennapi munkának. A kiegyensúlyozott, teljes emberi élet elengedhetetlen része a munkavégzés, mely azon túl, hogy segíti anyagi létünk megteremtését, célt, elfoglaltságot, feladatot, ritmust ad mindennapjainknak.

Összegezve tehát, a hajléktalanok intézményi kapcsolatát kellene hosszabb távon megoldani a szociális munkások segítségével.

Örültem amikor megláttam a kiírást, s mivel szociálpedagógus vagyok ezért részletesebben is tájékoztatást kértem a programról.

Az egyesületünk vezetője segítségével meg is találtuk a pályázatban megjelölt személyt.

A pályázatban röviden leírtuk pártfogoltunk életét kiélezve arra, hogy milyen út vezetett jelenlegi helyzetéhez.

Itt megjelentek elsősorban családi problémák, amik a legtöbb hajléktalanság kezdetét jelentik.

Mivel partnerünk közel áll a nyugdíjkorhatárhoz nem volt nehéz számunkra a programidő érdemi kitöltése.

Ahhoz, hogy önállóan dolgozni tudjon egy benzinmotoros láncfűrész pályáztunk meg számára, melynek használatára beiskoláztuk. Ezzel a tevékenységgel, alkalmi munkát vállalva az esedékes nyugdíjazása után is képessé válik keresete pótlására.

Pályázatunkat a nyertesek közé sorolta a kuratórium. A munka azonban még nem fejeződött be, hiszen végső célunk pártfogoltunk biztos jövedelemhez (munkahely, majd nyugdíjaztatás) segítése annak érdekében, hogy korábbi életmódján változtatva újra teljes életet tudjon élni.

Hegedüsne Baumann Dóra

Jól vagyok...

Joe, a farmer eldöntötte, hogy a balesetből eredő sérülései elég komolyak ahhoz, hogy az azt okozó kamion tulajdonosát bíróság elé állítsa. A bíróság előtt a társaság rendkívül jó megjelenésű ügyvédje megkérdezte Joe-t:

- Nem azt mondta a baleset helyszínén, hogy „jól érzem magam!”?

Joe farmer kis gondolkodás után így válaszolt:

- Nos, elmondom mi történt. Épp miután felraktam Bessie-t, a kedvenc öszvéreimet...

- Nem kérdeztem részleteket - vágott közbe az ügyvéd.

- Csak válaszoljon pontosan a kérdésre! Mondta azt a baleset helyszínén, hogy „jól érzem magam”?

Joe azt mondta:

- Nos épp miután felraktam Bessie-t a platóra és elindultam az úton...

Az ügyvéd újra félbeszakította és azt mondta:

- Bíró úr, azt a tényt szeretném bizonyítani, hogy a baleset helyszínén ez az ember azt mondta az országúti járőrnek, hogy jól van. Most pár héttel a baleset után perbe akarja fogni a kliensemét. Az a véleményem, hogy ez az ember csaló. Kérem, hogy közölje vele, egyszerűen válaszolja meg a kérdést!

De már a bírót is kezdte érdekelni Joe története, ezért azt mondta az ügyvédnek:

- Szeretném hallani, amit mondani akar.

Joe megköszönte a lehetőséget és folytatta:

- Nos, ahogy mondtam, éppen feltettem Bessie-t a kedvenc szamaramat az utánfutóra és elindultam az úton, amikor az a nagy pótkocsis teherautó átszáguldott a stop táblán és jobb oldalról eltalálta a kocsimat. Én az egyik árokba zuhantam, Bessie a másikba. Rendkívüli fájdalmaim voltak, nem tudtam megmozdulni. De hallottam Bessie-t nyögni és sóhajtozni. Hallva a nyögéseket, tudtam, hogy rendkívül rossz állapotban van. Röviddel a baleset után megérkezett a járőr, ő is hallotta nyögni szegény Bessie-t, ezért átment hozzám, és megvizsgálta. Ezután elővette a fegyverét, felhúzta és homlokra lőtte Bessie-t. Azután ájtott az én oldalamba, fegyverrel a kezében és azt mondta:

- A szamara olyan rossz állapotban volt, hogy le kellett lőnöm. Ön hogy érzi magát?

A világhálóról válogatta: Czidlina Balázs

Gyereksarok

205

Mikolasek Zsófia:**Azt sem tudom, miről szól**

Volt egyszer egy peregrinus
Messzi útra indult,
Szembe jött egy sereg indus
Megijedt egy pindurt.

Volt egyszer egy nótárius,
Szegény volt, de nagyon.
Szerelme, a nótás ldus
Nézte: hol a vagyon?

Volt egyszer egy gerencsér
Beállt katonának.
Elküldték a parancsér'
Azóta se láttam.

Volt egyszer egy szeladon
Meg akart nősülni,
Aztán így szólt: feladom!
Meg fogok őszülni.

„Dózsa osztály” lettünk!

Iskolánkban 2000-től hagyománnyá vált, hogy minden évben a legjobb magatartású és a legjobb eredményeket elért osztályt díjban részesítjük. Névadónkról ez az elismerés a „Dózsa osztály” elnevezést kapta.

Ebben a díjban tavaly, 2. osztályos korunkban mi részesültünk. Örömmel vettük át, mert úgy éreztük bizonyítottuk, hogy méltók vagyunk rá.

Sok emlékezetes műsort készítettünk, iskolai és városi rendezvényeken szerepeltünk. Nagy élmény volt a Diótörő című előadásunk, melyet karácsonykor mutattunk be. Az ötlet napközis tanító nénink, Bodor Zoltánné Narancsik Éváé volt. Az ő segítségével készültünk fel. Köszönjük neki. Volt itt kínai, arab, orosz tánc, „csatajelenet” is. A darabhoz illő jelmezeket, ruhákat szülői segítséggel készítettük.

Izgalommal készültünk a farsangra is. Szülőkkel együtt szabtuk, varrtunk. Robotoknak öltöttünk és természetesen táncoltunk. A zsűri és a közönség vastappsal és 1. helyezéssel díjazta a produkciónkat.

Áprilisban a „Ki mit tud?” került megrendezésre.

Eredményeink:

Mesekategória:

Méri Péter

I. helyezett

Nagy Fanni

II. helyezett

Selmeczi Edit

Selmeczi Zsófia

III. helyezett

Hangszer kategória:

Méri Péter

I. helyezett

Vers kategória:

Németh Nikolett

III. helyezett

Réthy Balázs

különdíj

Modern tánc kategória:

egész osztály

I. helyezett

Aerobic kategória: Nagy Fanni I. helyezett

Méri Péterrel Tatán voltunk a Kőkúti mesemondó versenyen, ahol dicséretben részesült. A Feszty Árpád Általános Iskolában megrendezett mesemondó versenyen tavaly Németh Nikolett III., az idén II. helyezést ért el.

Az iskolai egészségvédelmi versenyen osztályunk egyik csapata I., a másik III. helyezett lett. Az akadályversenyen is elsőik helyen szerepeltünk.

Országos levelezős versenyeken is indulunk. Eredményeink a következők:

„Szepe és csapata”	Méri Péter	I. hely /matematika/
	Simon Zsófia	IV. hely / matematika /
	Kelemen Vivien	VII. hely / matematika /
„TEKI TOTO”	Németh Nikolett	V hely /matematika /
Rajzpályázat	Németh Nikolett	III. hely
	Kelemen Vivien	II. hely
Duatlon	Nagy Fanni	VIII. hely

Tanév végén Méri Péter, Németh Nikolett, Selmeczi Edit, Selmeczi Zsófia közreműködött egy – egy jelenettel a Janikovszky Éva tiszteletére rendezett városi megemlékezésen.

Az idei évünk is jól indult. Az iskolai hulladékgyűjtésen elsőik lettünk, Németh Niki II. helyezéseinek is nagyon örültünk.

Az október 6-ai városi ünnepségen osztályunk és a felsős tanulóink szerepeltek jelenettel, versekkel. A műsort Győri Árpádnéval közösen készítettük. Segítségét neki is köszönjük. Már készülünk a Kőkúti mesemondó versenyre.

Büszke vagyok osztályom lelkesedésére, eredményeire. Nagy szeretettel, sok – sok munkával készülünk ezekre a rendezvényekre. Szeretnénk az idén is bizonyítani.

Ismét pályázunk a „Dózsa Osztály” címre!

Kesziné Dudás Marianna
osztályfőnök

Könyvajánló gyerekeknek

Kicsiknek:

Bartos Erika: Bogyó és Babóca az óvodában

Ki gondolná, hogy egy óvodában, reggeltől délutánig mennyi minden történik! Torna, tánc, éneklés, ragasztás, sok-sok játék, összeveszés-kibékülés, reggeli, ebéd, alvás... Még felsorolni is hosszadalmas... Bár ebbe az óvodába furcsa, apró lények: krumplibogár-, szitakötő-, csiga-, tücsök-, lepkegyerekek járnak, mindaz, ami velük történik, ismerős lehet az embergyerekek számára is, épp ezért könnyű befogadniuk, átélniük a mesét. Bartos Erika tiszta színekkel készült rajzaival, egyszerű történeteivel Marék Veronika hagyományait követi.

Első és második osztályosoknak:

A tréfás farkas

Népmesékben gyakori szokás, hogy az emberi butaságot, ravaszságot és sok más jó vagy rossz tulajdonságot állatok személyesítenek meg. Olvashatjuk is a könyv hátán, hogy: „Könyvünk csaknem kizárólag állatmeséket tartalmaz.” Ez kissé úgy hangzik, mintha valamiféle élelmiszerral lenne dolgunk. A kicsiknek mindenképpen szellemi táplálék. A népmesék megunhatalanok és mindig tanulságosak, ezt igazolja is ez a válogatás. Keresztes Dóra színvonalas illusztrációi pedig nagyon jó ritmusban segítik ki vizuális élménnyel a szöveget. A könyv vidám, színes, de nem agyonrajzolt, har-
mónikus. Biztos vagyok benne, hogy sok-sok napon keresztül nyújt majd kellemes idő-
töltést és jó szórakozást a gyermekek és szüleik számára ez a mesekönyv.

Játszóház a Föld Napján

Harmadik-negyedik osztályosoknak:

A kis Nicolas kiadatlan kalandjai

Igazi csemege azoknak, akik ismerik a korábban megjelent történeteket. Franciaországban az eladott példányszám 550 000 körül jár. Zseniális kiadvány, nem is értem, hogyan kapható még egyáltalán a magyar boltokban, hiszen olyan könyvek közé tartozik, amelyek rögtön elfognak. A franciák kultikus figurája, a kis Nicolas meghódította az egész világot. Álljon itt két rövid részlet a könyvből:

„ – Nálunk karácsonyeste – mondtam – ott lesz a nagy meg Dorothée tanti meg Eugène bácsi.

- Nálunk karácsonyeste – mondta Alceste – májas hurka lesz meg töltött pulyka.”

„ A tanító néni miatt késtem, mert megmutatta, hol rontottam el a számtanleckét: szólnom kell a papának, hogy jobban figyeljen.”

Ötödik-hatodikosoknak:

Tamási Áron: Jégtörő Mátyás

A csodaszép és humoros, ugyanakkor mély mondanivalót hordozóregény egy csintalan, ifjú kis szellem kalandjainak története, akit huncutsága miatt földi szolgálatra küldenek az égi seregből. Egy erdélyi kis falucskába érkezik, és egy ifjú pár sorsát követi nyomon a leánynézőtől, az esküvőtől a tavaszi gyermek, a „jégtörő” megszületéséig. Mellettük van és segít nekik különböző állatok testébe bújva és életüket élve. Bolha, pók, méh, szarka, róka, bagoly, gólya és kutya „ruhája” után lélekké változik: az újszülött, a kicsi Jégtörő Mátyás lelkévé... tamási nyelvművészete lebilincselő olvasmánnyá teszi az amúgy is fordulatos, humoros, de mély mondanivalót hordozó történetet.

Hetedik-nyolcadikosoknak:

Isaac Bashevis Singer:
A félelmetes fogadó

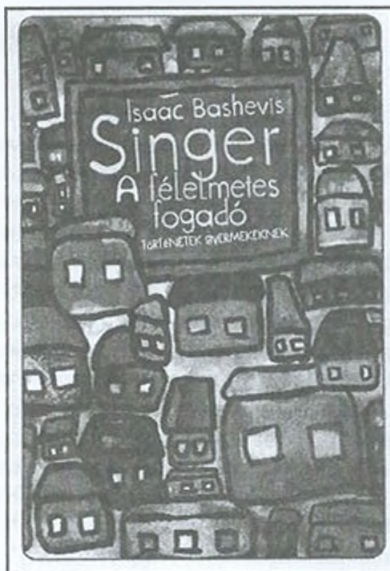
Történetek a szeretet hatalmáról.

Történetek gyerekekről, tündérekről, bibliai prófétákról, ügyefogyott kisemberekről, bölcs rabbikról.

Történetek, melyek elszomorítanak és mulattnak.

Mese, népköltés, hagyomány vegyül a 20. századi modern író hangjával „A félelmetes fogadó” írásaiban. A Nobel-díjas jiddis író meséi gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt szólnak.

Mindenkinek, aki hagyja, hogy magával ragadja a történet varázsa.

Mikolasek Zsófia

Andris

Szíved,
mint a fenyőtoboz
- nyitvatermő.
Szemed, mint a
búzavirág
- szépen kéklő.
Arcod, mint a
levendula
- gondot űző.
Korod, mint az
Orrod lika
- éppen kettő.

Monostori gyerekek a kunadacsi lovastáborban

Vajon mi az, ami engem évről-évre visszahúz oda, ahol egy héten át nincs nyugalom? Sokszor próbáltam keresni a választ, s azt hiszem a szívem mélyén már tudom is. Hogy is van ez?

Most már évek óta minden májusban, amikor a levegőnek már nyár illata van, izgatottan várjuk Szilvi néni levelét a lovastáborral kapcsolatban. (Az igazság az, hogy már kívülről tudjuk!) Onnantól kezdve nincs megállás. A készülődés, tervezgetés hangulata olyan, mint advent idején. Izgatott várakozás. Idén vajon milyen lesz? Minden rendben zajlik majd? A gyerekek vajon jól érzik magukat a napi koránkelések ellenére is? Nem félnek-e majd a lovaktól az újak, betartják-e a játékszabályokat a nagyok?

És eljön a nagy nap. Éjszaka már nem aludtam az izgalomtól, nehogy elaludjak, s a vonat nélkülüm induljon ki az állomásról. Szerencsére csak az elemózsias kosárra van gondom, hisz a kerékpárok, sátrak, és a nagyobb csomagok már ott várnak. A „most már” nagylányomnak még itthon meg kell ígérnem, hogy semmivel többet nem foglalkozom vele, mint bármelyik másik gyerekkel. Cserébe anyu helyett Márti néni-nek hív majd. Áll az alku.

Álmos tekintetek várnak már a pályaudvaron, de percről-percre oldódik a hangulat, s nemsokára a szemekben izgatott kíváncsiság csillog. Mire felszállunk a vonatra, már egy csapat vagyunk. A kupékban az idő Budapestig, majd átszállva Kunszentmiklósig gyorsan telik: csak a gyerekek képesek arra, hogy végig egyékgigák az utat, s közben megállás nélkül csicseregjenek. Kunszentmiklóstól Kunadacsig

a buszon mintha alább hagyna az aktivitás, de ez csak a koránkelésnek tudható be. Kunadacs előtt már izeg-mozog a társaság, alig győzik kivárni, hogy leszálljunk, s jó ismerősként üdvözléjk Robit és családját, a lovasoktatóikat. A várt engedély után már rohannak is hátra a lovakhoz, s ami számomra megdöbbenő, mind a közel húsz lovat nevükön szólítják. (Tavalyról én egyedül Adacs nevét tudtam megjegyezni. Vajon miért?) Alig lehet őket onnan elcsalogatni, de mennünk kell, hiszen még a hab a tortán most következik. 30 C-os hőségben, éhesen, fáradtan bicóra ülni, és kikerekezni a tanyára, ahol a szállásunk van. Az egy hét alatt naponta kétszer megjárt út, mint mindig, most is élményekkel teli. A homokban „kifaral a bicó”, a kicsik alig bírják, egy felnőttel hátra maradnak. Elöl tapossák a nagyok, velük a tudás hatalma, nagyon büszkék: ők már ismerik a járást. Mire a kicsikkel a tanyára érünk, már a fűben hevernek levegő után kapkodva. Kis szusszanás után dologra: táborverés! Sátorépítés, pavilonok építése, azután a padok és asztalok is helyükre kerülnek. A kicsik először csak áhítattal nézik, hogy is megy ez, később próbálnak bekapcsolódni a közös munkába. Mindenki elpakolja a csomagjait. Sietni kell, hiszen ma még visszamennek lovagolni. Amikor kiürül a tábor, mi örömmünkben Judit nénivel hamar összeutunk 25 főre egy gyors vacsorát, ugyanis rögtön itt az idő, megérkezik a sáskahad, és jaj nekünk.

Egyszer csak a süket nagy csendben messziről hallani, hogy már jönnek a mieink. Csacsogásuk, a kerékpárok (nap-mint nap fájdalmasabb) zörgése egyre közelebből hallatszik. Megérkezvén, kifogyhatatlanok a történetekből. A kis lovasok egymás szavába vágva próbálják velünk megosztani minden új élményüket. Természetesen tapasztalt társaik élvezik, hogy atyáskodhatnak felettük. Úgy vigyáznak rájuk, hogy mi

sem tudnánk jobban. Büszkén segítik, tanítják őket. Itt nekik is pontos szerepük van, s ezt ők tudják jól. Milyen érdekes! Reggel óta mindenkit másnak látok. A kókadt kicsiket tudásra éhesnek, a nagyszájú nagyokat felelősségteljesnek.

A kimerítő nap után a gyors vacsora, fürdés (ami nem mindig zökkenőmentes), takarodó.

– Már le kell feküdni?!?! – kérdezi a legkisebb felháborodva. A térdemig alig ér! Mi felnőttek már majdnem összerogyunk. Már csak pár óra ücsörgés a verandán a gyönyörű csillagos nyári éjszakában arra várva, hogy végre minden sátorban elcsituljon az aprónép. Egy tábori napnak vége. S már csak 6 van hátra. Pedig még mennyi minden vár ránk! Strandolás, kirándulás, sétakocsikázás, kisebb-nagyobb viharok (mindenki ezt élvezte a legjobban).

Mire elérkezik vasámap, a hazautazás, már egy nagy család vagyunk. Tudom, ki nem szereti a paprikás krumplit, ki utál fürödni, ki szeret esténként hozzám bújni (jobb-híján) anyukája helyett. Tudom, ki kedvel romantikus történeteket olvasni, ki a leggyorsabb kerékpározásban, a legbiztosabb a lovaglásban. Ki a bőbeszédű, ki a szolid. Minden gyerek más és más. Nincs két egyforma. Nem baj. Én is mindegyiket másért szeretem. De mindegyiket szeretem. Hát ez a válasz a magamnak feltett kérdésre. Ezért megyek még mindig minden évben velük a lovastáborba. Biztosan emiatt jött el velünk többször is Kriszti néni, Ivett néni, Éva néni is. Ha nem mennék, hiányoznának életemből ezek a napok.

Ezzel a pár héttel gazdagabb lett az életem. Jóleső érzés tölt el, amikor Koppánmonostor utcáin szembejön velem egy volt táborlakó, s a köszönés mellé egy cinkos mosolyt is kapok. Ez a mi titkunk. Mi együtt voltunk a kunadacsi lovastáborban.

Tokodi Andrásné

„Ez a lábam, ez, ez ez...”

Pár évvel ezelőtt, egy András napon támadt az, az ötletem, hogy a Garabonciás Együttesnek utánpótlását fel kellene karolni, hogy legyenek, akik tovább viszik népünk hagyományait, öregbítsék városunk hírnevét.

Akkor éppen elsősöket tanítottam, s azt a gondoltam, mi lenne, ha az egész osztályom zeneiskolás lenne, s mindenki „néptáncolna”. Elképzelésemet elmondtam iskolánk igazgatójának, Hojka Jánosné Gabi néninek, aki remek ötletnek találta, s mellém állt, rám bízva a megvalósítást.

Innentől gyorsan perogtek az események. A zeneiskola sem zárkózott el a gondolat megvalósításától, Gábor Klára pedig mindenkinél jobban örült a lehetőségnek.

S a gyerekek? Hát ez már „más tészta”. Végül is, fogalmuk sem volt arról, hogy miről is beszélek, mit is kérek tőlük. Voltak, akik kerek perec elzárkóztak, voltak, akik örültek, s akadtak köztük olyanok is, akik közömbösek maradtak... az első óráig.

„Nem is táncoltunk!” „Ezt tanultuk!” „S elhangzott több csujogató.” „Végig játszottunk!” Ilyen, s ehhez hasonlatos felkiáltásokkal fogadtak másnap reggel. Hogy Laci bácsi, (Pócze László) vagy Melinda néni (Gerhardt Melinda) volt-e a varázsló, arra már nem emlékszem, de az első csatlát megnyertük, tetszett a tánc a fiataloknak.

(Itt kell zárójelben megjegyeznem, hogy az akkor másodikosokon kívül csatlakoztak hozzánk más évfolyamokból is, s közülük négyen végig ki is tartottak.)

Ha megnézzük az első fellépés felvételét, mely kb. nyolc hét tánctanulás után készült, s azt, ami a 2006-s Szüreti felvételéskor készült, nem hiszünk a szemünknek. Az első felvételen bizony látjuk, hogy az a két láb, ami van, az néha bizony rengeteg. S annyi mindenre kell figyelni, hogy táncolni nincs is idő. (Igaz már akkor is ügyesek és szépek voltak.) S az utolsó?! Jó volt hallani azoknak az elismerő szavait, akiknek senkijük sem ropta az aszfalton, hogy milyen ügyesek is a mi táncosaink.

A második évtől csak Laci báccsival táncoltak. Végre, apán kívül volt még egy férfi, akire hallgatni lehetett, s látványos fejlődésen mentek keresztül. Lassan megjött a

hangjuk, döngött a színpad lépteik alatt, mosolyogtak, jó kedvűek voltak a fellépéseken. Már indultak többen szóló táncversenyen, sokasodtak a meghívások is. Bizony a korábban csak eleven kiscsikók, kiket a próbákön nehezen lehetett féken tartani, már minden fellépésen megállták helyüket. Némi alkudozás után – még egyet, csak egyet játsszunk! – amit Laci bácsi kért, vagy megmutatott, azt mindent eltáncoltak.

A somogyi, a vásáros tardoskeddi s a többi koreográfiát ilyen fiatalon még nem táncolták komáromi táncosok.

A három év, néha fárasztó munkáját koronázta a 2006. májusi erdélyi út, melyen mi is képviselhettük Komáromot és a Garabonciás Együttest. Hogy milyen volt Erdélyben, ez számukra majd néhány év múlva kiderül. Most még a hosszú fárasztó utazás, a fellépések előtti izgalom, a víg kirándulások, a koreográfiai bakik, az esti

mókák azok, amikre leginkább emlékeznek.

Szeptembertől már a „nagyok között” folytatják a megkezdett munkát: Dula Viktória, Boros Tímea, Török Máté, Hetényi Gergő, Balogh Éva és Fruzsina, Füssi Regina, Mayer Vivien, Könczöl Regina, Papp Georgina, Szabó Boróka, Szabó Norbert, Juhász Patrik, Czita Szilárd és Szűcs Attila.

A három év alatt többen lemorzsolódtak, - bár még maguknak sem vallják be, - a szívük mélyén bánják, hogy abbahagyták a táncot, s a sok munka mellett nem lehettek részesei rengeteg élménynek, mókának.

S itt kell, hogy megköszönjem a gyerekek szüleinek, hogy mellénk álltak, segítették, támogatták munkánkat, részesei voltak örömeinknek, együtt izgulták végig a versenyeket, fellépéseket, bátorították, biztatták a gyerekeket, s hozták, vitték, öltöztették őket.

(A lányos apukák megtanulták a hajfonást, s azt is, hogyan kell viselni a táncos ruhát.)

Azoknak, akik folytatják a táncot, sok sikert, rengeteg fellépést kívánok, s azok, akik abbahagyták, azok még kedvet kaphatnak a jubileumi András napon. DE! Reszketek, mert a konkurencia már készülődik! Laci bácsival már táncolnak a mostani első osztályosok!

Olvassatok verseket is!

Kicsiknek: Friss tinta!

A Csimota-pagony közös gondozásában régóta várt, fontos verseskötet jelent meg a gyermekek számára. Nem lehet azt mondani erre a külsejében is egyedi kötetre, hogy egy a sok közül. Oly régóta nem jelent meg hasonló gonddal és hozzáértéssel összeállított válogatás, hogy egész biztosak vagyunk benne, hogy meg fog lepődni az, aki ezúton ismer meg eddig nem közölt, vagy legalábbis általa nem ismert verseket. Azért is fontos az ilyen és ehhez hasonló gyűjtemények kiadása, mert azt bizonyítja, hogy Magyarországon igenis létezik még magas szintű verselés gyerekek számára is. Ezeken a lapokon a ma élő neves költők verseiből olvashatunk, és örömmel láthatjuk, milyen gazdag anyag gyűlik össze, hogyha valaki(k) szakszerűen és szeretettel szerkeszt(enek) egy kötetet. Álljon itt az egyik kedves versem – természetesen a kötetből:

Varró Dániel: Buszvezetők

A buszvezetők mind mogorvák,
odacsukják az utasok orrát.
Ahogy az orrok ellilulnak,
a buszvezetők felvidulnak.

Nagyoknak: Kinőttelek – versek kamaszoknak

A kamaszok gyorsan nőnek, sok mindent kinőnek. Ez a verseskötet velük nő: a gyors változás idején segít abban, nehogy leszokjanak akárcsak átmeneti időre is a versolvasásról. A vidám külső, a hangos nevetésre készítő humor garantáltan eloszlatja azt a tévhitet, hogy verset olvasni avítas, ócska dolog. Szeretettel ajánlhatóak ezek a versek még Neked is számitógépezés helyett, alatt, felett, mellett, előtt és esetleg után. Olcsóbb és nem ráz! Kedvcsinálónak:

Ágai Ágnes: Ember

Ha állat lennék,
Soha nem tartanék embert a
Lakásban,
Mert lármázik, piszkot csinál,
És egészségtelen.

Tudod-e?

Kik a veteránok?

A római hadsereg kiszolgált, leszerelt katonáit hívták veteránoknak. A katonai szolgálat letöltése után (8-16 év) végkielégítést kaptak, ami eleinte földadomány volt, később már pénzadomány. Ezenfelül felmentést kaptak az adófizetés és közmunkák alól, tehát kiváltságos polgárokká lettek.

Mióta szerepel testnevelés az iskolai oktatásban?

Az ókori Görögországban a spártai és az athéni nevelés egyik fontos része volt a gimnasztika, testnevelés. A két legfontosabb testgyakorlat a futás és a birkózás volt, de szerepelt még távolugrás, gerelyhajítás és ökölvívás. Rendszeresen úsztak is. Magyarországon Comenius János cseh pedagógus kezdeményezésére vonult be a sport az iskolákba az 1600-as évek közepétől.

Melyek voltak egy lovag legfőbb erényei?

A lovagság a középkorban nemesi kiváltságnak számított, lovag csak nemes lehetett. Legfőbb erényei: udvariasság, nemeslelkűség, a nők tisztelete és védelme, mértéktartás, a lovagi becsület minden áron való megvédése. Mai viselkedési szabályaink egy része is a lovagorból vezethető le. Szokás maradt, hogy kézfogáskor lehúzzák a kesztyűt, mivel páncélkesztyűben nem lehet kezet fogni. A kesztyűvel való arcucsapás a legnagyobb sértést jelentette.

Miért terjedt el a címerek használata?

A címerhasználat katonai okokra vezethető vissza. A középkorban a lovagi életmód elterjedése magával hozta a nehézfegyverzet, a páncélzat megjelenését. A nehéz páncélok és sisakok felismerhetetlenné tették a lovagokat, ezért valamivel azonosíthatóvá kellett tenni őket. Ezért kezdték használni a pajzsra festett ábrákat, de ezek később már a zászlókon, sisakokon is megjelentek. Kezdetben csak a királyoknak és a nagyon előkelő nemeseeknek voltak címereik, de később már mások is használhatták őket.

Ki hajózta körül először a Földet?

Fernando Magellán öt hajóból álló flottája 1579. szeptember 20-án indult el Sanlúcar kikötőjéből, hogy megkerülje a Földet. Több mint egy év után már csak három hajó jutott át a Dél-Amerika keleti partjainál lévő áttjárón a Csendes-óceánra (később ezt a szorost Magellánról nevezték el). Továbbhajózva elérték a Fülöp-szigeteket, ahol Magellán felajánlotta emberei szolgálatát az uralkodónak egy helyi háborúban, amelyben később maga is az életét vesztette. A flottából végül egy hajó és 17 tengerész érkezett vissza 1522. szeptemberében Sanlúcarba. Követőjük csak 60 év elmúltával akadt, mikor is Francis Drake angol tengerész hajózta körül újra a Földet.

Valóban a nyereg alatt puhították a húst az ősmagyarok?

Az állítás nem igaz, csak a külföldi köztudatban ránk ragadt mendemonda. A régi írott forrásokban nem a magyarokról, hanem a hunokról állították, hogy nyers hús-

sal táplálkoznak, amelyet a lovuk hátára, combjuk alá tesznek. Igaz, hogy egyes nomád népek tettek húst, bár főképp hajat a nyergük alá, de azért, hogy a kemény favázás nyeregtől feltört lovak hátát azzal gyógyítsák. Használat után pedig eldobták azt.

Ki volt az étékfogó?

A régi korok királyi és főúri udvarainak fontos személye volt az étékfogó. Feladata az előkóstolás volt, ezzel védekeztek a mérgezés ellen. Az 1500-as években például egy pálcza végére kenyeret szúrt, azzal megérintette az ételt és megette a kenyeret. Ma már hivatalos, magas rangú személyeknél orvosok látják el az egészségügyi védelmi tevékenységet.

Ki temette el a mohácsi csata után a magyar katonákat?

A magyar történelem egyik legvéresebb csatája az 1526. augusztus 29-én lezajlott mohácsi csata volt. Másfél-két óra alatt döntő vereséget szenvedett a magyar sereg a Szulejmán vezette török seregtől. A menekülő II. Lajos király vízbe fullt, elesett kb. 15 ezer ember. Az ütközet után fia holttestét keresve Kanizsai Dorottya volt az, aki saját költségén temettette el a csata elesetteit.

Mióta számozzák a házakat?

II. József (1780-1790) király eltökélt szándéka volt, hogy a nemesi és az egyházi birtokokat megadóztatja. Ezért rendelte el Magyarországon először a népszámlálást, illetve azzal párhuzamosan valamennyi ház megjelölését. Minden nemesi porta kapuja fölé három hüvelyk nagyságú, fekete számot festettek a biztosok. Ez a rendelet nagy tiltakozást váltott ki a magyar nemesség körében.

Mi az a lóding?

Egy táska, melyben puskaport, golyót, sörétet, valamint a szükséges kellékeket tartották. A lóding eredetileg magát a töltényt jelentette. Többnyire posztóból, selyemből vagy bársonyból készült. A kuruc korban virág- és lombdiszítések borították. A közvitézek bőrből vagy olcsó kelméből csináltatták. Nyakba vetve, jobb oldalon szíjon vagy zsinóron viselték.

Játszóház a Föld Napján

Mi az?

Piciny főzeléknövény	– karalábébi
Sovány virág	– keszegfű
Csúnya örökzöld	– ciprusnya
Sportolók virága	– medália
Lopakodó virág	– somfordália
Dadogó virágszál	– hebegónia
Orosz föld virága	– kankalinka
Kezdő levélhordó	– egynapostás
Mérges hadfi	– paprikatona
Szeszkazán	– alkoholtodiglan
Gusztí valamit rejteget	– gusztitok
Árva piás	– egyedülöngél
Beteg házaspár	– lázaspár
Hógolyóval ettalálták	– téltalálat
Tinédzser duma	– kamaszlag
Visszafelé is folyó patak	– Rétúr
Füvéről híres dombság	– Kazala
Tetemes hegy	– Kövértés
Neveltetésem helye	– Dajka
Régi város	– Korosháza
Edzőtáboráról híres város	– Futtata
Haláról híres város	– Keszeged
Ez is tojás, az is	– egyarántotta
Színházi ital	– teátrum
Ital receptre	– terápia
Italutánc	– kópia
Haszontalan palacsinta	– palacsintalan
Meztelen fonál	– pucéma
Hosszú hangszer	– jegenyenyere
Bánatos ruha	– szomoruha
Molett mód	– dundivat
Zeneszerszám-zűrzavar	– balalajkakalamajka
Kerékpár kolibrik részére	– kolibringa
Vidéki gyufa	– gyufalusi
Veszekedős pohár	– pohárpia
Sok agár	– agárda
Őszi béka	– avarangy
Döglött béka	– békampec
Iszákos delfin	– vedelfin
Sebzett denevér	– mindenevér

Izgalmas egér	– egérdekes
Törpe elefánt	– felefánt
Félelmetes emu	– emumus
Emu bebalzsamozott teteme	– emuzeális
Idegbajos galamb	– ingerlice
Sportos gólya	– kocogólya
Szerelmes francia halacska	– lamúr
Kerge kos	– sokkos
Táncoló juh	– szambari

Mikolasek Zsófia

A spenót

Azt tudom, hogy a fák fűjják a szelet,
Hogy a nyugattal szemben van a kelet.
Tisztelek sok embert: tudóst, utazót,
De nem tudom ma sem: mért zöld a spenót?

Értem én, hogy a virág azért színes,
Ha egy méhecske a kaptárból kiles
Hívhassa a többi éhes dolgozót.
De nem tudom ma sem: mért zöld a spenót?

Sejtem, hogy a Föld csak azért mágneses,
Hogy az űrbe a tévék bele ne essenek.
Mert ki szólna hozzám amúgy egy jó szót?
De nem értem ma sem: mért zöld a spenót?

Gyanítom, spenót lesz nálunk vacsorára
(szívemet nem borítja tűzbe a hála),
lehet, hogy holnaptól nem vár rám semmi jó:
De szép a sárga falon a sötétzöld spenót!

Honnan ered?

Salamoni ítélet

A salamoni ítélet kifejezést akkor használják, amikor egy nehéz, bonyolult ügyet talpraesett, bölcs megoldással oldanak meg. A szállóige eredete a Biblia világába vezet vissza.

Salamon i.e. 971-931. körül uralkodott. Salamon egy nap Gibeonba ment áldozni, mire az Úr megjelent álmában, s felajánlotta, hogy kérjen, amit akar. Salamon értelmes szívet kért, hogy választani tudjon jó és rossz között, amikor nagyszámú népe fölött ítélkezik. Az Úrnak tetszett, hogy nem hosszú életet, gazdagságot kért, ezért olyan bölcsességgel adományozta meg, amellyel sem utána, sem előtte senki nem rendelkezett. Sőt, az Isten még azt is megadta neki, amit nem kért: gazdagságot, dicsőséget, és ha követi őt, hosszú életet is. Salamon az álma után Jeruzsálemba ment, hogy elvégezze az áldozatot. Ekkor történt az, hogy két asszony jött elébe. Az egyik elmondta, hogy ő és a másik egy házban laknak, ő szült egy fiút, majd három nap múlva a másik is. Csak ők ketten voltak a házban. A másik asszonynak meghalt a fia, éjjel elvitte az életben lévő fiút maga mellé, a halott gyermeket pedig mellé fektette. De reggel, amikor meg akarta szoptatni, látta, hogy a csecsemő nem él, és észrevette azt is, hogy a gyermek nem az övé. A másik asszony mindent tagadott. Salamon hozatott egy fegyvert, és parancsolta, hogy vágják szét a gyereket, az egyik fele legyen az egyik asszonyé, a másik, a másiké. Az asszony, akié az élő gyerek volt, azt mondta, hogy ne vágják szét a gyermeket, inkább adják oda a másik asszonynak. A halott gyermek anyja viszont egyetértett a király döntésével. Salamon a válaszok alapján rájött, hogy ki a valódi anya: az, aki inkább lemondott a gyerekről, mintsem megöljék, így az ő javára döntött.

Pénélopé vászna

A Pénélopé vászna kifejezést a soha el nem készülő munkára szokták mondani. Maga Pénélopé pedig a házastársi hűség szimbólumává vált Homérosz halhatatlan költeménye nyomán.

Pénélopé Ithaka királyának, a ravasz Odüsszeusznak volt a felesége. Akarnaniai királylányként lett a rangban szerényebb hős hitvese, s amíg Odüsszeusz Trója alatt harcolt, majd bolyongott – összesen húsz esztendeig -, hű maradt férjéhez. A szokás megkövetelte, hogy a halottnak hitt, vagy eltűnt házastárs helyett az özvegy új férjet válasszon magának. Jöttek is a kérők a környező szigetekről és a szárazföldről, s igyekeztek rábírní a szép asszonyt, hogy válasszon közülük. Lassan már száznál több kérő ostromolta Pénélopét, kik ott tanyázva férje javait emésztették. Pénélopé ügyes fortélyal tért ki unszolásuk elől: kijelentette, hogy addig nem választ férjet, míg agg apósának, a közeli tanyán szülő művelő Laertésznek szemfödőjét el nem készíti; de amit nappal szőtt, azt éjjel mindig fölfejtette. Később azonban egy szolgáló elárulta s így kénytelen volt egy íjászversenytől függővé tenni elhatározását. A versenyen szerencsére az éppen hazatért és koldusalakban rejtőző Odüsszeusz lett a győztes.

Erisz almája

„Erisz almája esett közénk” – szokták mondani arra a dologra vagy tárgyra, mely a viszály csírájának, magvának bizonyul. Erisz a visszavonás, viszálykodás és harc istennője a görög mitológiában. Nüx, a sötétség ősi istennőjének a leánya, s gyakran megfordul Árész, a hadisten kíséretében, mint a nyomorúság, hazugság, igazságtalanság anyja. Mikor Péleusz és Thetisz lakodalmára nem hívják meg, észrevétlenül aranyalmát dob Héra, Athéné és Aphrodité közé ezen felírással: „A LEGSZEBBÉ!” Az istennők Zeust kérték fel a döntésre, de az istenek királya bölcsen elhárította, s megparancsolta Hermésznek, hogy vezesse az istennőket az Ida-hegyre Páriszhoz, hogy a trójai királyfi ítélkezzék az ügyben. Az istennők ajándékot ígértek Párisznak: Héra a királyságot az egész világ fölött, Athéné győzelmet a csatákban, Aphrodité pedig Helené kezét. A királyfi a szerelem istennője javára döntött, ami később a trójai háború kirobbanásához vezetett.

Játszóház a Föld Napján

Mikolasek Zsófia**Balaton**

Balaton –
Pikkely a halakon,
Sikló a nyakadon,
Szandi a latyakon.

Hogyan is született?

A chips (1853)

George Crumnak egyáltalán nem állt szándékában egy új harapnivaló feltalálása. Ő bosszút akart!

Crum a New York-i Moon Lake Lodge főszakácsa volt. Egyszer egy elégedetlen vendég többször is panaszkodott, hogy Crum sült krumplija nem olyan vékony, sós és ropogós, amilyennek lennie kellene. A panaszáradattól felbőszült Crum úgy döntött, elégtételt vesz. Olyan vékonyra, sósra és ropogósra készítette a krumpliszeleteket, hogy a vendég biztosan utálja őket. Meglepetésére azonban a vendég el volt ragadtatva tőlük.

Bosszúvágtyól fűtve George Crum feltalálta – a chipset. (Annak, aki szereti, gondolja meg, hogy a chips direkt azért született, hogy ártsen!)

A farmernadrág (1849)

Az ifjú Levi Strauss 1849-ben összepakolta a holmiját, New Yorkban felszállt egy hajóra és a dél-amerikai Horn-fok megkerülésével elhajózott Kaliforniába. Az út során Levi a többi utasnak kínálta az árúját. Mire a hajó elérte San Fransisco-t, volt egy halom pénze, és néhány guriga eladatlan vászna.

Levi sátor- és szekérponyvának akarta eladni a vásznat. Sátruk már volt az aranyásóknak, a nadrágjuk viszont elrongyolódott és újakra volt szükségük.

Levi felfogadott egy szabót, hogy a nyakán maradt vászonból készítsen nadrágokat. A ruhadarabok pillanatok alatt elfogytak. Levi erős nadrágja szinte egyik napról a másikra keresett árucikk lett az aranyásók körében, így nyitott egy kis varrodát San Fransiscóban és megkezdte a tömeges termelést. A vászonról később átváltott a pamutvászonra, egy lágyabb, ám erősebb anyagra. Hogy minden pamutvászon darab illeszkedjen a többihez indigókékre festette őket. Az emberek blue denimnek (kék pamutvászonnak), majd később blue jeansnek kezdték hívni a nadrágokat (Genova itáliai város után, ahol egy pamutvászonhoz hasonló anyag készült).

Tölcséres fagylalt (1904)

Charles Menches az 1904-es St. Louis-i Világkiállításon felállított bódéjából különféle fagylaltokat árult tányéron. Mellette Ernest Hamwi egy zalabia nevű ízetes keleti sült tésztaféleséget kínált.

Az augusztus nagyon forró volt, és Menches fagylaltja remekül fogyott. Az egyik perzselően forró napon olyan sok fagylaltot adott el, hogy kifogyott a tányérokból. Tányérok híján pedig kénytelen lett volna bezámi a boltot. Bódészomszédjára pillantott. Hamwinak még mindig rengeteg zalabiája volt. Hamwi segítségével Menches tölcsér alakúra sodorta a vékony tésztát, beletett egy adag fagylaltot, és így adta el. A vevők imádták az egyszerre hideg és ropogós finomságot, s Menches tölcséres fagylaltja lett a rendezvény slágere.

Hogy hívják?

A vámpírok adminisztrátorát:	Vérelszámoló
Az okos kisfiú nagyszülőjét:	Agymama
A 3 dimenziós szekeret:	Térfogat
Az V. kerület orvosát:	Dt. Oetker
A tréfás kávéfőzőt:	Mokka mester
Az olvasó juhászt:	Nyájas olvasó
A hortobágyi rendőr kutyáját:	Pulice
Az átlátszó kutyát:	Nejlon tacsó
Az első osztályú birkát:	Juh ás
A borostas papot:	Szőrzetes
A törött lábú cigányt:	Gipszi
A mozigépész feleségét:	Matiné
Az elefántok társadalmi krízisét:	Ormányválság
A félénk tolltartót:	Altól tartó
Kombi úr feleségét:	Kombiné
A görög kifőzdést:	Abrosz Tisztakosz
A vegetáriánus vámpírt:	De ne vért
A fiú kollégiumot:	Kan tár
A vallásos szuperhősöket:	Ámen
A görög kártyást:	Namilesz Teosztasz
A finn kidobó embert:	Hallja Menjeninnen
A finn sífutót:	Porho Hessinnen
Az erős WC-pucolót:	Budi bilder
A cukrásztanuló vizsgadolgozatát:	Desszertáció
A cseh adóellenőrt:	Holacsekk
A hülye pincért:	Éttermi fogyatékos
Az orosz számítógép hálózatot:	Nyet work
A sivatagi kocsmát:	Porozó
Röntgen úr feleségét:	Röntgenné, Ultra Ibolya
Az alacsony professzort:	Mikro professzor
Ben Hurt kiskorában:	Furka
Péter Pán öccsét:	Marci Pán
A telovált bálnát:	Ábrás cet

Gyerekek mondták

Anyuka gyorsabb sétára noszogatja kicsi fiát, mire az mentegetőzni kezd:

- Már olyan gyorsan szedem a lábamat, ahogy csak a torkomon kifér!

Anyuka mérgesen förmed rá a kisleányra, aki kérdés és engedély nélkül kinyitotta a kólás üveget.

- Miért nyitottad ki?

- Nem én voltam. . . Kidugult!

- Tudod anya, kibe vagyok szerelmes? Téged be!

- Tudod, melyik a két kedvenc virágom? Hát a rózsza, meg a bimbó!

Alkudozás az esti elalvással kapcsolatban:

- Este majd itt fogok aludni veletek! Kölcsön jövök hozzátok!

A nagyfiú a maga öt évével már igencsak fejlettnek bizonyul:

- Apa képzeld, ma van a nőnap. Menjünk akkor nőzni!

226

A kórházudvaron járva, a szülészettel mellett halad el éppen anya és fia, mikor a kislány jól informáltan megkérdezi:

- Itt születtem a múltkor. Emlékszel rá, anya?

A kicsinek van egy játéka, amelyben egy nyuszi a sofőr. A gyerek egy ideig szépen játszik vele, majd messzire hajítja a szoba másik felére.

- Ezt most miért csináltad? - kérdi anyuka szigorú tekintettel.

- Nyuszi hopp! - jött a mosolyra készítő válasz.

Az ovis gondterhelten ücsörög a sarokban. Miután nem vesznek róla tudomást, is szólal:

- Csak nővők, csak nővők, de sosem leszek már iskolás?

Kétéves számol: - Egy, kettő, három, nem három. . .

A kislány rajzfilmet néz, a papája mellette ül, újságot olvas. A kicsinek ki kell mennie pisilni, de még odaszól a papának:

- Ha jön a boszorkány a tévében, mondd meg neki, hogy bunkó.

Szüleim ezüstlakodalmára egy elegáns étterembe foglaltatott asztalt a család. Ötven fiam is jött velünk. Egy idő után fészkelődni kezdett, hogy wc-re kell menni. Akartam kísérni, de azt mondta, nem kell, egyedül is menni fog. Hát de bocsát!

voltam a nagy fiamra. Egészen egyedül pisill! Örööm csak addig tartott, amíg Patrik át nem totyogott az éttermen letolt gatyával és kakás hátsóval :

- Anya, kész vagyok, jöhetsz kitörölni!

Ágyba dugtam a három és ötéves lányaimat. Átöltöttem egy régi melegítőalsóba és kinyúlt pólóba, majd bementem a fürdőszobába haját mosni. Még ott is hallottam, hogy veszekednek. Egy ideig hallgattam, majd törölközőt csavartam a fejemre, berontottam a szobájukba, és leordítottam őket. Útban visszafelé még hallottam, ahogy a három éves megkérdezi nővérét:

- Te Réka, ez meg ki volt?

Óvoda után, amikor apa is hazaér a munkából, társasozni szoktunk. Apa a legügye-
sebb, sokszor legyőz minket, lányokat. Egyszer az oviban az óvó néni megkérdezte
a lányomat, mit szoktak otthon csinálni.

- Apa hazajön, és jól megver minket.

Kisfiam egyházi oviba jár. Nagyon eleven gyerek, egyszer még a türelmes dadus
nénit is felbosszanotta.

• Hogy fogsz így a mennyországba kerülni? – kérdezte a dadus.

• Majd ki- be rohangálok, csapkodom a kaput, és Szent Péter ki fog kiabálni, mint
anya ha mérges, hogy gyere be fiam, mert úgy megruházlak, hogy több füled lesz ,
mint fogad!

Hat hónapos várandós voltam a második gyerekemmel, amikor lányommal elmen-
tünk egy kicsit vásárolni. Bementünk egy baba-mama boltba is, hogy szoknyát
vegyünk nekem. A gyerek egy ideig nézte, ahogy a tükörben sürgölődöm, majd
megjegyezte:

- Nagyon kövér vagy, anya!

Kedvesen elmagyaráztam neki, amit úgyis tudott, hogy egy kisbaba van a pocim-
ban, attól látszik nagyinak. Erre pikírtan hozzátette: – és a popsidban mi van?

Gyere a könyvtárba!

Persze most azt is kérdezhetnéd, hogy mi a lótúróért menjek én oda, miért is jó az énnekem? Hát én megmondom neked, barátocskám, csak figyelj!

1. Először is, aki könyvtárba jár, valószínűleg nem lesz olyan suttyó, mint a padtársa, aki esetleg nem jár könyvtárba. Persze, ha a padtársa is jár könyvtárba, esetleg pont együtt járnak könyvtárba, akkor együtt nem lesztek olyan suttyók, mint az osztályban, a suliban, a városban, a megyében... valaki, aki nem jár könyvtárba. Mert, ha könyvtárba jársz és rendszeresen jársz, nagy a valószínűsége, hogy suttyóságod lemállik rólad, és kiderül, hogy a suttyóság csak egy csúnya máz volt, amivel bekenték a te okos, művelt, jól nevelt, kifinomult egyéniségedet.
2. A könyvtárban – a nyitvatartási idő alatt – mindig tartózkodik valaki, aki segít megírni a leckédet, szól hozzád egy jó szót, javaslatot tesz az unalom elűzésére, esetleg az aktuális

„összevesztem a legjobb haverommal”,

„mér nem néz rám az Ede”,

„Csak tudnám, mér hiszi azt minden tanár, hogy egy suttyó vagyok”

„A szüleim azt hiszik, hogy még gyerek vagyok”

stb. problémákat szemrebbenés nélkül hajlandó megtárgyalni veled. Az ő neve KÖNYVTÁROSKISASSZONY. Amúgy még azt is meg tudja mondani, hogy a gyűjtőmunka elkészítéséhez hol találsz könyveket.

3. Rajtad kívül még más fiatalok is járnak könyvtárba, esetleg olyanok, akikkel egy hullámhosszon pendülsz. (Látod, ha járnál könyvtárba, tudnád, hogy vagy: egy húron pendülsz, vagy: egy hullámhosszon vagy) Sok elszakíthatatlan barátság kötött már a könyvtárakban. Schiller és Goethe, Arany és Petőfi, Kosztolányi és Karinthy is mind könyvtárban kötöttek volna barátságot, ha előtte már nem ismerték volna egymást. De ettől függetlenül beláthatod, hogy az igazán nagy emberek mindenképpen kötődtek a könyvhöz. A fent említetteken kívül említhetném még Napóleon is, aki a könyveknek köszönhetette, hogy tábornokai egyaránt észrevették a hadiasztal mellett. (Ugye érted, mire gondolok?)

4. A könyvtárban nagyon sok programot szerveznek számodra a könyvtároskisasszonyok, például: felemelő író-olvasó találkozókat, felejtethetetlen szavalóversenyeket, lélekindító könyvtári órákat.

5. Ha az előző pont programjait egy kissé – hogyismondjam, hogy ne bántódtok meg saját magam is (ugyanis e sorok írója is könyvtároskisasszony) – ízál, na, unalmasnak találod, akkor van más is:

- kézműves foglalkozás, ahol kicsipkézheted a legjobb barátod pulóverét,

- színjátás, ahol a legelvetemültebb alakok bőrébe bújhatsz, és még tapsolnak is érte,

- játékdélutánok, ahol olyan társasokkal játszatsz, amelyekért hiába könyörögsz már egy éve.

Ha nem győztelek meg a fenti öt pontban arról, hogy miért érdemes könyvtárba járnál, akkor van még egy érvem:

A KÖNYVTÁRBA MEGVAN AZ ÖSSZES KÖTELEZŐ!

Mikolasek Zoltán

Elgondolkoztál már a következő kérdéseken?

- Miért van az, hogy a pizza-futár hamarabb megérkezik bárhova, mint a mentő?
- Miért van rokkantparkoló a korcsolyapálya előtt?
- Miért rendelnek emberek dupla sajtburgert, nagy krumplit és hozzá light kólát?
- Miért nem tudják a nők csukott szájjal kifesteni a szempillájukat?
- Miért olyan hosszú a „rövidítés” szó?
- A Windows kikapcsolásához miért kell a Start gombot használni?
- A citromlé miért tartalmaz mesterséges aromákat, és a mosogatószer miért valódi citromlével készítik?
- Miért nincs egér ízű macskaeledel?
- Miért van kutyaeledel javított ízzel? Ki ellenőrzi?
- Eutanáziánál miért sterilizálják az injekcióstűt?
- Biztos hallottál már a repcsik törhetetlen fekete dobozáról. Miért nem készítik az egész repcsit olyan anyagból?
- Miért nyomja az ember erősebben a távirányító gombjait, mikor csak az elem kezd kimerülni?
- Miért kell kimosni a törülközőket? Elvileg tiszták vagyunk, amikor használjuk. Nem?
- Miért van sisak a kamikaze pilótákon?
- Vajon örülnek az analfabéták a betűtészának a levesben?
- Amikor az ember felfedezte, hogy a tehenek tejet adnak, vajon mit kereshetett ott valójában??
- Ha a szótárban egy szó rosszul szerepel, honnan lehet azt tudni?
- Noé vajon miért nem csapta le azt a két hülye szúnyogot?
- A juhok miért nem futnak be az eső elől?
- Ha veszek egy új bumerángot, hogyan dobom el a régit?
- Éjjel-nappal nyitva tartó építmények ajtaján miért van zár?
- Miért szoktunk visszajönni a nyaralásból?

Az Év Embere-díj 2006.

Az ÉLETTÉR Egyesület
Megválasztaná egyesületi
Tagjaiból 2006. legaktívabb,
„legöntkényesebb” önkéntesét.
(minden tagra vonatkozik)
Kedves Egyesületi Tagok! Ti
Kinek adnátok az ÉLETTÉR
Egysület „Év embere” díját?
Szavazhattok egy, általatok a
legaktívabbnak, legtevéke-
nyebbnek ítélt emberre az
egyesület tagjaiból, önkéntes-
eiből. Jelöléseitek mellé
indoklást is várunk!

A szavazatok leadási határideje:
2007. május 31.
Cím: ÉLETTÉR Egyesület,
2903 Komárom,
Újszállás-pusztá 11.

Játsszóház a Föld Napján

Legyél vicces, mert mi értékeljük!

A Délibáb- Színház
„gólyasztori” írói pályázata
általános iskolások részére.
Írjatok verset, mesét, rajzolatokat
vicces képeket gólvákról.
Az írásokat, képeket a ha-
vonta megjelenő „Jókai
Unokái” gyermeklapban
jelentetjük meg, a legvicce-
sebbeket a Délibáb- Színház
jutalmazza.

Jelige: Gólya- lábjegyzet
Beadási határidő: folyamatos
Elbírálási forduló:
2007. december 1.
Cím: Hajnal Dóra
2900 Komárom,
Babits Mihály u. 80.

Játszóház a Föld Napján

Az Élettér Egyesület pályázatai gyerekeknek

Monostori Gyerekek mesélnek... címmel kiadványt kívánunk megjelentetni, melyben a helyi gyerekek, fiatalok mesélnek településükről, Koppánmonostorról.

Pályázni lehet monostori gyerekeknek rajzzal és írásokkal, melyek tartalma a települést és annak életét mutatja be.

Beadási határidő: 2007. augusztus 31.

Cím: ÉLETTÉR Egyesület, 2903 Komárom, Újszállás-pusztá 11.

A kiadvány szerkesztése után a pályamunkákból kiállítást rendezünk.

Tervezz emblémát és nyerd nyári táborozást!

„Jókai Unokái” című általános iskolásoknak szóló gyermekújságunk, és a „Picurinfó” című középiskolásoknak szóló kiadványunknak emblémát keresünk.

Tervezd meg az általad elképzelt logót és küld el a címünkre. Amennyiben a te munkád nyeri el a zsűri tetszését, és a te alkotásodat választjuk, nyári táborozást nyerhetsz.

Minden alkotónak könyvjutalmad adunk, tehát érdemes gondolkodni és rajzolni.

Beadási határidő: 2007. május 31.

Eredményhirdetés: 2007. június 15.

Cím: ÉLETTÉR Egyesület, 2903 Komárom, Újszállás-pusztá 11.

232

Ki az „Év Gyereke” Monostoron? „Stréber-keresés”

Monostori Gyerkócók! Van olyan osztálytársatok, gyerekismerősötök, akire felnéztek, mert szerintetek Ő a legokosabb, legfelkészültebb, legudvariasabb és szinte sosem hiányzik az iskolából? Ha akad ilyen egyáltalán, írástok meg nevét a címünkre, mi értékeli a teljesítményét, mert utánózni úgysem tudjuk. A szerencsés kiválasztott egyhetes táborozást nyerhet. Kérjük, a név mellett tüntessétek fel az indoklást, mért éppen Őt választottátok. Minden szavazó kisgyerek, sorsoláson vesz részt, melynek díja szintén egy egyhetes táborozás.

Leadási határidő: 2007. május 31.

A szavazatokat küldjétek az ÉLETTÉR Egyesület címére: 2900 Komárom, Újszállás-pusztá 11.

Dalszövegíró pályázat gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt!

Írjatok egy dalszöveget az ÉLETTÉR Egyesület munkájával, tevékenységével kapcsolatosan, vers formában. A legjobb dalszövegeket megzenésítjük, íróját jutalmazzuk.

Leadási határidő: 2007. május 31.

A dalszövegeket küldjétek az ÉLETTÉR Egyesület címére: 2900 Komárom, Újszállás-pusztá 11., vagy leadhatjátok Juhász Gáborné Szilvi néninél a Dózsa György Általános Iskolában.

Közérdekű információk

Településünk felekezeti hitoktatási- és mise rendje:

Római Katolikus gyermekek részére:

Helyszín: Komárom, Szent Imre Katolikus Általános Iskola,
Baicsy-Zsilinszky E. u. 15. Tel.: 342-464

Minden héten kedden:	1. osztályosoknak:	15.00 – 14.45
	4-5-6. osztályosoknak:	15.45 – 16.30

Hitoktató: Pados József apát úr, Komárom plébánosa.

Helyszín: Római Katolikus Plébánia, Kállai Tivadar u. 15. Tel.: 340-576

Minden héten csütörtökön: 7-8. osztályosoknak: 16.15 – 17.00

Minden héten pénteken: középiskolásoknak: 18.45-től

Hitoktató: Pados József apár úr, Komárom plébánosa.

Koppánmonostoron: minden hétfőn: 2-3. osztályosoknak 11.45 - 12.30
4-5-6. osztályosoknak 12.35 - 13.15

Helyszín: Kápolna hitoktató terme, Áprily L. u.

Hitoktató: Pados József apát úr, Koppánmonostor plébánosa

Szentmise: vasárnaponként a koppánmonostori kápolnában 11.00 órától

Helyszín: Kápolna, Áprily L. u. 8.

Egyházfenntartási járulék:

Dolgozóknak: 4000 Ft/év

Nyugdíjasoknak: 2000 Ft/év

Református gyermekek részére:

Helyszín: Komárom, Református gyülekezeti terem,
Komárom, Mártírok útja 2. Tel.: 340-601

Időpont: minden szombaton, korosztályonként.

Hitoktató: Máté László református lelkipásztor

Istentisztelet: Koppánmonostoron minden második vasárnap 1500 órától

Helye: a Dózsa György Művelődési Ház, Koppány vezér út

Egyházfenntartási járulék: az évi nettó jövedelem 1 %-a

Evangelikus gyermekek részére:

Helyszín: Komárom, Mártírok útja 10. Tel.: 343-664

Hitoktatás minden pénteken korosztályok szerint.

Hitoktató: Ihász Beatrix evangélikus lelkész

Istentisztelet: minden vasárnap 10.00 órától, minden hónap első vasárnapján
úrvacsorás.

Cím: Evangélikus Imaház, Komárom, Mártírok útja 10.

Egyházfenntartási járulék: nyugdíjasokank: 2400 Ft/év (ajánlott összeg)

keresőknek: 6.000 Ft/év (ajánlott összeg)

Tisztelettel várnak énekelni szerető fiatalokat és idősebbeket énekkarukba. Jelentkezni lehet Ihácz Beatrixnál.

Ügyfélfogadási rend

hivatalok, orvosok, gyógyszerészek, állatorvosok Komáromban

Önkormányzat: Szabadság tér 1. - Telefon : 541 - 300

Anyakönyvvezető, Gyámhivatal, Intézményfelügyeleti, Közigazgatási, Pénzügyi, Szervezési, Városfejlesztés és Építési Osztályok:

Hétfő : 8.00 - 16.30

Kedd : nincs

Szerda : 13.00 - 16.00

Csütörtök : nincs

Péntek : 8.00 - 12.00

Lakosságszolgálat : Hétfő : 8.00 - 16.30

Kedd-csütörtök : 8.00 - 16.00

Pénteken : 8.00 - 12.30

(útlevél ügyintézés)

Adóhivatal : Hétfő : 8.00 - 16.30

Kedd : 7.30 - 16.00

Szerda : 7.30 - 16.00

Csütörtök : 7.30 - 16.00

Péntek : 8.00 - 12.30

Okmányirodák:

Személyigazolvány és lakcímnnyilvántartó iroda:

Hétfő : 8.00 - 16.00

Kedd : 12.30 - 15.30

Szerda : 8.00 - 15.30

Csütörtök : 12.30 - 15.30

Péntek : 8.00 - 12.00

Gépjárműves okmányiroda:

Hétfő : 8.00 - 11.30

Kedd : 12.30 - 15.30

Szerda : 8.00 - 11.30

Csütörtök : 12.30 - 15.30

Péntek : 8.00 - 11.30

Vállalkozási okmányiroda:

Hétfő : 8.00 - 16.00

Kedd : 12.30 - 15.30

Szerda : 8.00 - 15.30

Csütörtök : 12.30 - 15.30

Péntek : 8.00 - 12.00

Földhivatal: Szabadság tér 1. - Telefon : 340 - 273

Hétfő : 10.00 - 15.00

Kedd : nincs

Szerda : 8.00 - 15.00

Csütörtök : nincs

Péntek : 8.00 - 12.00

Városi Rendőrkapitányság : Igmándi út 24. - Telefon : 541 - 020

Hétfő	:	7.30 - 16.00
Kedd	:	nincs
Szerda	:	7.30 - 16.00
Csütörtök	:	12.30 - 16.00
Péntek	:	7.30 - 12.00

Közjegyző Hivatal: Szabadság tér 1. - Telefon : 340 - 011

Hétfő	:	nincs
Kedd	:	8.00 - 15.00
Szerda	:	nincs
Csütörtök	:	8.00 - 15.00
Péntek	:	nincs

Városi Bíróság: Beöthy Zsolt u. 26. - Telefon : 342 - 153

Hétfő	:	8.00 - 10.00
Kedd	:	8.00 - 10.00
Szerda	:	
(Panasznap)	:	8.00 - 12.00, 13.00 - 15.00
Csütörtök	:	8.00 - 10.00
Péntek	:	8.00 - 10.00

Városi ügyészség: Beöthy Zsolt u. 26. - Telefon : 342 - 089

Szerda	:	8.00 - 12.00 és 13.00 - 15.00
--------	---	-------------------------------

Falugazda: Községi Ház, Jedlik Ányos u. 8. - Telefon : 347 - 111

Szerdánként és csütörtökönként : 8.00 - 12.00

ÉDÁSZ Rt.: Klapka György út 41. - Telefon : 40/ 220 - 220

Személyes ügyfélszolgálat Komáromban nincs.

ÉGÁZ Rt.: Igmándi út 45. - Telefon : 344 - 604, 344 - 605

Hétfő	:	8.00 - 14.30
Kedd	:	8.00 - 14.30
Szerda	:	8.00 - 18.00
Csütörtök	:	8.00 - 14.30
Péntek	:	8.00 - 14.30

Vízák, Komárom - Ács Vízmű Kft.: Sport u. 35. - Telefon : 343 - 860, 340 - 138

Hétfő	:	7.00 - 16.30
Kedd	:	Ács
Szerda	:	7.00 - 15.00
Csütörtök	:	Ács
Péntek	:	7.00 - 12.00

Naxum Közszolgáltató és Kereskedelmi Kft.: Marek József u. 3. - T.: 340 - 664

Hétfő - péntek	:	6.30 - 14.30
----------------	---	--------------

Posta: Koppánmonostor, Radnóti Miklós u. 6. - Telefon : 340 - 751

Hétfőtől péntekig	:	8.00 - 16.00
Pénztári órák	:	8.00 - 15.00

Komárom, Szent István tér 2. - Telefon : 344 - 536

Hétfőtől péntekig	:	8.00 - 19.00
Főpénztár	:	8.00 - 18.00
Szombaton	:	8.00 - 12.00

Orvosi rendelő: Tamási Áron u. 3. - Telefon : 346 - 409

Dr. Takács Ágnes családorvos mobil: 30/332-1956

Helyettesít: Dr. Paksi Magdolna mobil: 30/4747 - 184

Hétfő	:	11.30 - 12.00
Kedd	:	11.30 - 12.00
Szerda	:	11.30 - 12.00
Csütörtök	:	11.30 - 12.00
Péntek	:	11.30 - 12.00

Dr. Schler Szilvia gyermekgyógyász: mobil: 20 / 9454 - 704

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első csütörtökén : 12.00 - 13.00

Dr. Zsilka Ilona gyermekgyógyász: mobil: 30 / 9944 - 730

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első hétfőjén : 12.30 - 13.30

Dr. Boldov Tibor gyermekgyógyász: mobil: 70 / 2140 - 455

Csecsemőtanácsadás: minden hónap első péntekén : 12.30 - 13.30

Piskovszki Jánosné védőnő: Telefon : 343 - 662

Kismama tanácsadás és csecsemőgondozás: kedd: 9.00 – 11.45

Felnőtt ügyelet: Komárom, Tóth Lőrinc u. - Telefon : 344 - 770

Hétfőtől péntekig	:	17.00 - 7.00
Szombat - vasárnap	:	egész nap

Gyermek ügyelet:

Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 4. - Telefon : 342 - 840

Komáromi Rendelőintézet szakorvosi rendelései :

Cím : Komárom, Beöthy Zsolt u. 4.- Telefon : 344 - 080

Sebészet

Hétfőtől - péntekig	:	8.00 - 14.00
Csütörtök	:	8.00 - 12.00
Keddenként 12.00 órától		érszűkület vizsgálat, lábambulancia,
Szerdánként 14.00 órától		orthopedia.
Csütörtökönként 12.30 órától		urológiai szakrendelés.
Sorszámot reggel 7.00 órától		osztanak!

Ügyelet : Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2. Telefon : 342 - 840

Nőgyógyászat

Hétfőtől - péntekig	:	8.00 - 14.00
---------------------	---	--------------

Ügyelet :

Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2. Telefon : 342 - 840

Fogászat - telefon : 341 - 934

Dr. Szekeres György

Hétfő	:	8.00 - 14.00
Kedd	:	12.00 - 18.00
Szerda	:	8.00 - 14.00
Csütörtök	:	8.00 - 14.00
Péntek	:	Iskola fogászat

Dr. Wander Zsuzsanna

Hétfő	:	Iskolafogászat
Kedd	:	8.00 - 14.00
Szerda	:	12.00 - 18.00
Csütörtök	:	12.00 - 18.00
Péntek	:	8.00 - 14.00

Iskolafogászat : Feszty Árpád Általános Iskola, Csillag ltp. 6.
8.00 - 14.00 óráig Telefon : 343 - 601

Dr. Pártos Orsolya

Hétfő	:	8.00 - 13.00
Kedd	:	11.00 - 18.00
Szerdától-péntekig:	:	8.00 - 14.00

Iskolafogászat: pénteken, Komárom, Babtis u. 51/a.

Belgyógyászat

Hétfőtől - péntekig : 8.00-14.00

Ügyelet : Selye János Kórház, Komárom, Széchenyi István út 2. Telefon : 342 - 840

Szemészet**Dr. Török Katalin**

hétfő - péntek : 8.00 - 14.00 (sürgős esetekben)

Szemüvegíratás előjegyzéssel történik.

Minden hó első kedd, a rendelés szünetel!

Orr-, fül-, gégeészet

Hétfő	:	7.00 - 13.00
Kedd	:	10.00 - 13.00
Szerda	:	7.00 - 13.00
Csütörtök	:	7.00 - 13.00
Péntek	:	7.00 - 13.00

Audiológia: hétfő - péntek : 13.00 - 14.00

Ideggyógyászat

Előzetes bejelentkezéssel kedd, szerda: 8.00 - 14.00

Pszichiátria

Szerda kivételével, hétfő - péntek : 7.00 - 12.00
Pszichoterápia : 13.00-15.00

Laboratórium

Hétfő - péntek : 7.30 - 10.00

Röntgen

Hétfő - péntek : 800 - 1300

Onkológia

Hétfő, szerda, péntek : 1200 - 1300

Ortopédia

Szerda : 14.00-tól

Rheumatológia, Táncsics Mihály u. 34. Telefon: 344 - 696**Dr. Németh Eleonóra**

Hétfő - péntek : 700 - 1300 telefonos bejelentkezés alapján

Dr. Fazekas István

Hétfő - csütörtök : 1300 - 14.30 telefonos bejelentkezés alapján

Dr. Boldov Tibor gyermekgyógyász

Telefon : 345 - 915, mobil : 70 / 2140 - 455

Hétfő : 800 - 1200

Kedd : 800 - 1200

Szerda : 1000 - 1200

14.00 - 15.00

Csütörtök : 800 - 1200

Péntek : 800 - 1200

Csecsemőtanácsadás szerdánként : 12.30 - 13.00

Dr. Schler Szilvia gyermekgyógyász

Telefon : 345 - 924, mobil : 20 / 9454 - 704

Hétfő : 730 - 11.00

Kedd : 730 - 10.00

14.00 - 15.00

Szerda : 730 - 11.00

Csütörtök : 730 - 11.00

Péntek : 730 - 11.00

Csecsemőtanácsadás keddenként : 12.30 - 13.30

Dr. Zsilka Ilona gyermekgyógyász

Telefon : 346 - 368, mobil : 30 / 9944 - 730

Hétfő : 800 - 12.00

Kedd : 1000 - 12.00

Szerda : 800 - 12.00

Csütörtök : 800 - 10.00

14.00 - 15.00

Péntek : 800 - 12.00

Csecsemőtanácsadás csütörtökönként: 12.30 - 13.30

Bőr- és Nemibeteg gondozó Intézet

Telefon : 340 - 011	gondozás	rendelés
Hétfő :	700 - 900	900 - 1500
Kedd :	8.00 - 10.00	10.00 - 14.00
Szerda :	700 - 900	900 - 13.00
Csütörtök:	műtéti nap	
Péntek :		10.00 - 14.00

Gyógyszertárak :

Aranykígyó Patika , Kalmár köz.	Telefon : 343 - 940
Hétfő - péntek :	900 - 18.00
Szombat :	900 - 12.00

Balzsam Patika , Klapka György út 3.	Telefon : 340 - 063
Hétfő - péntek :	7.30 - 17.30
Szombat :	8.00 - 12.00

Mentha Patika , Jedlik Ányos u. 12.	Telefon : 345 - 925
Hétfő - péntek :	8.00 - 17.00
Szombat :	8.00 - 12.00

Vásártér Patika , Széchenyi István út 81.	Telefon : 343 - 063
Hétfő - péntek :	8.00 - 17.30
Szombat :	8.00 - 12.00

Állatorvosok :

Dr. Gyórfi Lajos , Táncsics Mihály u. 61.	Telefon : 342 - 480
Dr. Muravölgyi László , Gábor Áron u.	Telefon : 30 / 9468 - 862
Dr. Nedeczky Árpád , Jókai Mór tér 9.	Telefon : 342 - 367
Dr. Répási Gábor , Babits Mihály u. 9.	Telefon : 342 - 907

Üzletek nyitvatartása :**Pro-Food Bt. (Nagy bolt) Koppány vezér út 111.**

Hétfő - péntek	:	6.00 - 17.00
Szombat	:	6.00 - 12.00
Vasárnap	:	8.00 - 10.00

Best-of ABC, Koppány vezér út

Hétfő - péntek	:	5.00 - 18.00
Szombat	:	5.00 - 12.00
Vasárnap	:	7.30 - 10.00

Kis - Duna ABC, Koppány vezér út.

Hétfő - péntek	:	6.00 - 17.00
Szombat	:	6.00 - 12.00
Vasárnap	:	8.00 - 10.00

Palackos gáz csere a bolt nyitvatartási időpontjával megegyezően.

Bordács ABC, Aranyember u.

Hétfő - péntek	:	7.00 - 17.00
Szombat	:	7.00 - 13.00
Vasárnap	:	7.00 - 11.00

Teríték kölcsönző, Koppány vezér út. 53. - Telefon : 344 - 168

Hétfő	:	14.00 - 18.00
Kedd	:	szünnap
Szerda	:	14.00 - 18.00
Csütörtök	:	szünnap
Péntek	:	14.00 - 18.00

Kozmetika, Csendes u. 4. - Telefon : 340 - 905

Páros héten :

Kedd	:	14.00 - 20.00
Szerdától szombatig	:	8.00 - 14.00

Páratlan héten :

Hétfőtől - péntekig	:	13.00 - 20.00
---------------------	---	---------------

Komárom - Koppánmonostor autóbusz menetrendje:

A menetrend 2005. május elsejei állapotokat tükrözi. Az év során menetrendváltozásokra is lehet számítani. Biztonságos utazása érdekében ajánlott érdeklődni az autóbusz állomáson.

Komáromból indul munkanapokon:

4.10, 4.50, 5.00 táborig, 5.30, 6.25, 6.45 iskolai napokon és táborig, 7.30 táborig, 8.20, 10.10 táborig, 11.40, 12.55, 13.50 iskolai napokon és a táborig, 14.24, 14.55, 15.45 táborig, 16.35, 17.25, 18.40 táborig, 19.50, 20.35.

Komáromból indul szabad-, és munkaszüneti napokon:

4.20, 5.00 táborig, 6.25, 7.25 táborig, 8.55, 10.10 táborig, 11.40, 13.50, 15.30, 16.45, 17.30, 18.40 táborig, 19.50, 20.35, 22.40.

Koppánymonostorról indul munkanapokon:

4.30, 5.10, 5.30 tábortól, 5.50, 6.45, 7.10 iskolai napokon, 7.50 tábortól, 8.40, 10.35 tábortól, 12.00, 13.15, 14.10 iskolai napokon tábortól, 14.50, 15.15, 16.05 tábortól, 17.00, 17.45, 19.05 tábortól, 20.10, 20.55.

Koppánymonostorról indul szabad-, és munkaszüneti napokon:

4.40, 5.30 tábortól, 6.45, 7.45 tábortól, 9.15, 10.35 tábortól, 12.00, 14.10, 15.50, 17.05, 17.50, 19.05 tábortól, 20.10, 20.55.

Komárom autóbusz állomástól indul Almásfüzitőre munkanapokon:

5.00, 5.11, 5.30, 6.00, 6.20, 6.50, 7.30, 8.05, 9.00, 10.00, 11.00, 11.30 nyári tanítási szünetben munkanapokon, 12.00, 12.30, 13.05, 13.27, 14.00, 14.30, 15.00, 15.15, 15.30, 16.10, 16.50, 17.15, 17.30, 18.45, 19.55, 21.07, 22.10.

Komárom autóbusz állomástól indul Almásfüzitőre szabad napokon:

5.11, 5.30, 8.05, 9.00, 9.30, 11.00, 12.00, 13.00, 13.27, 14.30, 15.30, 16.00, 17.12, 17.45 nyári tanítási szünetben, 19.55, 21.15, 22.10.

Komárom autóbusz állomástól indul Almásfüzitőre munkaszüneti napokon:

5.11, 5.30, 7.00, 8.05, 9.30, 11.00, 12.00, 13.00, 13.27, 14.30, 15.30, 16.00, 17.12, 17.45 nyári tanítási szünetben, 19.55, 21.15, 22.10.

Csokonai Művelődési Központ

Komárom, Kelemen L. u. 7. Telefon : 342 - 208

Hétfőtől- péntekig	: 700 - 2000
Szombaton	: 1000 - 1800
Vasárnap	: 1300 - 1800

Komáromi Kisgaléria

Komárom, Kelemen L. u. 7. Telefon : 342 - 208

Hétfőtől- péntekig	: 700 - 2000
Szombaton	: 1000-1800
Vasárnap	: 1300 - 1800

Közösségi Ház

Komárom, Jedlik Ányos u. 8. Telefon : 340 - 140

Hétfőtől - péntekig	: 700 - 2000
Szombaton	: zárva
Vasárnap	: zárva

Jókai Mór Filmszínház

Komárom, Táncsics Mihály u. 13. Telefon : 340 - 165

Az előadások kezdete	: 18.00 és 20.00 óra
Szünnnap	: csütörtök

Pénztámyitás előadás kezdete előtt 2 órával.

Jókai Mór Városi Könyvtár

Komárom, Táncsics Mihály u. 10. Telefon : 345 - 003

Hétfőtől - péntekig	: 900 - 1800
Szombaton	: 900 - 1700

Gyermekkönyvtár

Komárom, Jedlik Ányos u. 8. Telefon: 340-140

Hétfő	: szünnnap
Kedd	: 1000 - 1800
Szerda	: 1000-1800
Csütörtök	: szünnnap
Péntek	: 1000-1800

Dózsa György Általános Iskola Könyvtára

Koppány vezér út 59. Telefon: 340 - 688

Hétfő	: 14.00 - 15.00
Kedd	: 1345 - 1445
Szerda	: 14.00 - 15.00
Csütörtök	: 14.00 - 15.00
Péntek	: 15.00 - 16.00

A könyvtár felnőtt látogatókat is fogad!

Tengerészeti Múzeum

Komárom, Szabadság tér 1. Telefon : 340 - 011

Keddtől – vasárnapig : 1000 - 1600

Helytörténeti Kiállítás

Komárom, Kelemen L. u. Telefon : 344 - 697

Keddtől – vasárnapig : 1000 - 1600

Monostori Erőd Hadkultúra Kht.

Telefon : 341 – 968, 540 - 582

Csoportos látogatási lehetőség, előre bejelentkezéssel a Csillag Erődbe, Igmándi Erődbe, Monostori Erődbe.

Az erődben lévő kiállítás naponta: 900 - 1600

Tourinform Iroda

Komárom, Igmándi út 2. Telefon: 540-590

Nyári időszámításkor:

hétfőtől-péntekig : 900 - 1800

szombat, vasárnap : 900 - 1700

Téli időszámításkor:

hétfőtől-csütörtökig : 800 - 1600

pénteken : 800 - 1400

szombat, vasárnap : zárva

Komáromi Gyógyfürdő

Komárom, Táncsics Mihály út 34-36. Telefon: 342-551

hétfő-szerda-péntek : 900 - 1900

kedd-csütörtök : 900 - 2000

Támogatóink a következő szolgáltatásokkal állnak az ÖNÖK RENDELKEZÉSÉRE:

Pőcze József, autószerelő mester,

Vendéglő u. 1. - Tel.: 340 - 720

Hétfő	:	szünnap
Keddtől - péntekig	:	8.00 - 15.00
Szombat	:	8.00 - 14.00

**Raiffeisen
BANK**

Tisztelt Ügyfelünk!

Ezúton szeretnénk bemutatni, milyen előnyöket jelent Önnek, ha igénybe veszi Bankunk szolgáltatásait. A lakossági szolgáltatásaink széles palettája igyekszik megfelelni az évek során tapasztalt fogyasztói elvárásoknak.

A szélesebb körű igények kiszolgálása érdekében a következő lehetőségeket teremtettük meg ügyfeleink számára:

- ✓ **Akciós Személyi Kölcsön**
- ✓ **Lakás Kölcsön**
- ✓ **Jelzáloghitel**
- ✓ **Akciós Betétlekötés**

Amennyiben ajánlatainkkal kapcsolatban bővebb felvilágosításra lenne szüksége, szívesen állunk rendelkezésére:

Raiffeisen Bank Rt.

2900 Komárom, Mártírok útja 14.

Telefon: (34) 540-810

Telefax: (34) 540-820

**Raiffeisen
BANK**

Tartalomjegyzék

KALENDÁRIUM	5
Bevezető gondolatok az idei bográcsoláshoz... ..	6
Pince pörkölt	9
Vörösboros őzpörkölt (bogrács)	11
Pásztortarhonya	13
Birka paprikás	15
Busa székelly módra	17
Tarhonyás lecsó kolbásszal, borácsban	19
Palócleves (bogrács)	21
Pontyhalászlé filéből	23
Harcspörkölt	25
Csülkös pacalpörkölt	27
Paprikás krumpli	29
Nagysallói böllérés	31
 LEVÉLTÁR	33
Kincsek a levéltárból	35
 CSERÉK ÉS CSEREBOGARAK	47
Aki, „beragyogja a nagyszínpadot”!	49
Egy ötlet születik	51
Monostori Kulturális Közhasznú Egyesület	53
Egyesületi élményeim	56
Alsace, Languedoc-Roussillon, Pays de la Loire	58
Miért éppen „Mag-Ház”?	62
10 hónap a taljánok földjén	65
Lendik Erika naplójából	67
Fiatalnak lenni jó!	85
Életrajzi karcolat	89
Képzés, előbbre lépés civil szervezetek tagjainak	91
A Köz Úgy!	94
Magunk „MAG”-unkért	96
Budapestről Párizsba, vízen... ..	98
Otthon külföldön	100
A kopjafáktól Az aranyemberig	106
Most már számolni kell velünk is...!	123
A Garabonciás Táncegyüttes bemutatása	124
 EMBER ÉS TERMÉSZET	129
100 éves a cserkészmozgalom!	131

Híres Komáromiak	136
Komárom és településrészeinek egyesülése	143
Faludy György, Sütő András	157
A Föld napja	160
Gombák	162
Kincsek a gyümölcsösökben	165
Horthy Miklós	168
Barassó Péterné Mártika ajánlata	170
Az Állampolgári Részvétel Hete	177
Három éve folyamatos a tábor korszerűsítése	179
Bölcsek...?	182
Együtt a koral	184
Egy nagyon érdekes történet... ..	186
Egy nő szépségét a szemeiben ismered fel... ..	187
Jeles napok a naptárban	188
Gáz van Babám!	194
Biztos Kezdet	196
Légy büszke magyar!	199
Lehetünk tudatos vásárlók?	201
Van Esély	203
Jól vagyok... ..	204

GYEREKSAROK	205
„Dózsa osztály” lettünk!	207
Könyvajánló gyerekeknek	209
Monostori gyerekek a kunadacsi lovastáborban	212
„Ez a lábam, ez, ez ez...”	215
Olvassatok verseket is!	217
Tudod-e?	218
Mi az?	220
Honnan ered?	222
Hogyan is született?	224
Hogy hívják?	225
Gyerekek mondták	226
Gyere a könyvtárba!	228
Elgondolkoztál már a következő kérdéseken?	229
Az Év Embere-díj	230
Legyél vicces, mert mi értékeli!	231
Az Élettér Egyesület pályázatai gyerekeknek	232

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK	233
Településünk felekezeti hitoktatási- és mise rendje:	234
Ügyfélfogadás	236

